

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ EĞİTİM PROGRAMININ CIPP
DEĞERLENDİRME MODELİ VE SPOR YÖNETİMİ
AKREDİTASYON KOMİSYONU STANDARTLARINA GÖRE
YETERLİLİĞİ

NURAN KANDAZ GELEN

TEMMUZ 2015

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

SPOR YÖNETİCİLİĞİ EĞİTİM PROGRAMININ CIPP
DEĞERLENDİRME MODELİ VE SPOR YÖNETİMİ
AKREDİTASYON KOMİSYONU STANDARTLARINA GÖRE
YETERLİLİĞİ

DOKTORA TEZİ

Hazırlayan

Nuran KANDAZ GELEN

Danışman

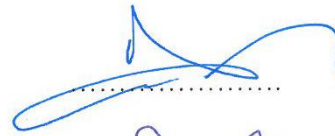
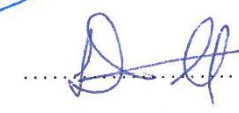
Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ

BOLU 2015

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Nuran KANDAZ GELEN' e ait "SPOR YÖNETİCİLİĞİ EĞİTİM PROGRAMININ CIPP DEĞERLENDİRME MODELİ VE SPOR YÖNETİMİ AKREDİTASYON KOMİSYONU STANDARTLARINA GÖRE YETERLİLİĞİ" adlı çalışma, jürimiz tarafından Spor Yöneticiliği Anabilim Dalında **Doktora Tezi** olarak oy birliğiyle kabul edilmiştir.

01.07.2015

Unvan, Adı, Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı) : Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ	
Üye : Doç.Dr. Dilşad MİRZEOĞLU	
Üye : Yrd.Doç.Dr. Müberra ÇELEBİ	
Üye : Yrd.Doç.Dr. Müfide YORUÇ ÇOTUK	
Üye : Yrd.Doç.Dr. Serap MUNGAN AY	

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Erol ÖZTÜRK
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Doktora Tezi olarak sunduğum, “**Spor Yöneticiliği Eğitim Programının CIPP Değerlendirme Modeli ve Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu Standartlarına Göre Yeterliliği**” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başvurulacak kaynaklardan yapılan alıntılarının adlarının bilimsel kurallara uygun olarak metin içinde, dipnotlarda ve kaynaklarda gösterildiğini, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nuran Kandaz GELEN

01.07.2015

ÖN SÖZ

Sakarya Üniversitesi (SAÜ) Spor Yöneticiliği Eğitim Programı CIPP (Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün) değerlendirme modeli ve Spor Yöneticiliği Akreditasyon Komisyonunun (SYAK) akreditasyon standartlarına göre yeterliliğin ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada program ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu incelemeler hem nitel boyutta hem de nicel boyutta yapılmıştır.

Bu çalışmada SYAK standartları esas alınarak ve CIPP değerlendirme modeli yardımıyla program değerlendirilmiştir. SYAK Kuzey Amerika Spor Yönetimi Derneğinin (NASSM) kurduğu dünyada spor yönetimi alanında akreditasyon veren tek kurum olması sebebiyle kurumun standartları bu çalışmada tercih edilmiştir.

Avrupa’da spor yönetimi eğitiminde ortak bir öğretim programı uygulanması üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmaların sonucunda Avrupa spor yönetimi eğitimi alanında standartlarının oluşturulmaya çalışıldığı görülmektedir.

Araştırmada spor yönetimi paydaşları olan öğrenciler, öğretim elemanı ve sektör temsilcileri tarafından programın değerlendirilmiş olması yeterlilikleri ve yetersizlikleri belirlemede ayrıca önem teşkil etmektedir. Araştırma bir durum çalışmasıdır. Buradan hareketle çalışmanın Türkiye genelindeki spor yönetimi eğitimi veren kurumlara yeterlilikleri açısından rehber olabilmesini umuyoruz.

Bu çalışmanın başından itibaren rehberliği, anlayışı ve katkılarıyla yardımlarını esirgemeyen, gerekli zamanı ayırarak çalışmanın her aşamasını titizlikle takip eden ve beni cesaretlendiren danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ’ a teşekkürlerimi sunarım.

Tez izleme komitesinde yer alarak yoğun temposuna rağmen vakit ayırıp bilgilerini deneyimlerini ve yorumlarını paylaşan, çalışmanın şekillenmesinde önemli katkıları olan sayın Doç. Dr. Dilşad MİRZEOĞLU’ na ve doktora eğitimim boyunca beni motive ederek bana yol gösteren ve çalışmaya önemli katkılar sağlayan sayın Yrd. Doç. Dr. Müberra ÇELEBİ’ ye teşekkür ediyorum.

Çalışmanın nitel bölümünde görüşmelerin kodlanmasında yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Zuhâl KILINÇ' a, Gizem KARAKAŞ' a, Fatih Mehmet PARLAK' a yoğun tempoları arasında bana vakit ayırdıkları için , çalışmanın dokümanlarının tercümelerinde bana yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Sevda ÇİFTÇİ' ye ve Nurallah ÇELİK' e teşekkür ediyorum.

Çalışmanın Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği bölümünde yapılmasında bana her türlü kolaylığı sağlayan ve destekleyen yükseköğretim müdürümüz Prof. Dr. S. Can KURNAZ' a ve çalışma sonuçlarını sabırsızlıkla bekleyen bölüm başkanımız sayın Doç. Dr. Hakan KOLAYIŞ' e teşekkürlerimi sunuyorum.

Akademik ve özel hayatımda her daim yanımda duran, destek veren, motive eden sevgili eşim Doç. Dr. Ertuğrul GELEN' e ve bu tezin bitmesini dört gözle bekleyen oğlum Timuçin'e ve kızım Zeynep Irmak'a, sonsuz teşekkür ediyorum.

Nuran KANDAZ GELEN

ÖZET

SPOR YÖNETİCİLİĞİ EĞİTİM PROGRAMININ CIPP DEĞERLENDİRME MODELİ VE SPOR YÖNETİMİ AKREDİTASYON KOMİSYONU STANDARTLARINA GÖRE YETERLİLİĞİ

Nuran KANDAZ GELEN

Doktora Tezi

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ

Temmuz 2015, 210 + XX Sayfa

Bu çalışmada Sakarya Üniversitesi (SAÜ) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği bölümünde uygulanan spor yöneticiliği eğitim programının CIPP değerlendirme modeli ve Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu'nu (SYAK) akreditasyon standartlarına göre yeterliliğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Programın yeterliliğini ortaya koyabilmek amacı ile bütüncül ve çok boyutlu bir değerlendirme anlayışına sahip olan CIPP modeli esas alınarak, değerlendirmeler Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün boyutu doğrultusunda yapılmıştır. Bu sürece Soyak'ın akreditasyon standartları da eşlik etmiştir.

Bu araştırma, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bir karma yöntem araştırmasıdır. Çalışmada yakınsayan desen kullanılarak SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programını değerlendirmek üzere nitel ve nicel veriler birlikte toplanmıştır. Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bir çalışma olması nedeniyle örneklem seçiminde nicel ve nitel araştırmalarda kullanılan olasılıklı ve amaçlı örnekleme teknikleri bir arada kullanılmıştır. Bu araştırmada veri toplama yöntemi nitel ve nicel olmak üzere iki boyutta gerçekleşmiştir. Nitel boyutta, doküman analizi, görüşme, odak

grup yöntemleri kullanılırken nicel boyutta ise anket yöntemi kullanılmıştır. Nitel yöntem ile elde edilen verilerin analizinde doküman analizi kısmı için betimsel analiz kullanılırken, görüşmelerden elde edilecek verilerin analizinde tümevarımsal analiz kullanılmıştır. Nitel verilerde 2 adet odak grup ve 10 adet bireysel görüşme yapılırken nicel veriler anket ile toplanmıştır. Her odak grupta 4 kız 4 erkek olmak üzere sekizer öğrenci, anket uygulamasına ise 92 mezun ve 309 mevcut öğrenci katılmıştır.

Araştırmada. nitel bulgular nicel bulgularla ilişkilendirilerek birlikte yorumlanmıştır. Araştırmanın alt problemleri doğrultusunda bulgular Bağlam Girdi, Süreç ve Ürün boyutunda programın yeterliliklerinin ve yetersizliklerinin olduğunu açıkça göstermektedir. Sonuç olarak SAÜ Spor Yöneticiliği Eğitim Programının SYAK standartlarına göre Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün boyutunda hem yeterliliklere hem de yetersizliklere sahip olduğu görülmüştür. Programın akreditasyon sürecinde yeterliliklerinin avantaj, yetersizliklerinin ise dezavantaj sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Spor Yönetimi Eğitimi, Spor yönetimi Akreditasyon Komisyonu, Eğitim Programı, CIPP.

ABSTRACT

CIPP EVALUATION MODEL OF SPORT MANAGEMENT EDUCATION PROGRAM AND EFFICIENCY IN TERMS OF SPORT MANAGEMENT ACCREDITATION COMMISSION STANDARDS

Nuran KANDAZ GELEN

PhD Thesis

Sport Management Department

Advisor: Assist Prof. Dr. Dilşad ÇOKNAZ

July 2015, 210 + XX Pages

It was aimed to reveal the CIPP evaluation model and efficiency of Commissions of Sport Management Accreditation (COSMA) of sport management education program in terms of accreditation standards implemented in the Department of Sport Management at Sakarya University School of Physical Education and Sport. On the basis of CIPP model, which has a holistic and multidimensional evaluation understanding, evaluations were done in line with context, input, process and product dimensions with the aim of revealing the efficiency of the program. This process was also accompanied by the standards of COSMA.

This research is a mixed method study in which qualitative and quantitative methods are used. Qualitative and quantitative data were collected together by means of using converging design in order to evaluate the Sakarya University Sport Management Education Program in the study. Probability and purposive sampling technics were used together in the study since the research contains both qualitative and quantitative methods. Data collection method in the study was done in two dimensions: Qualitative and quantitative. While document analysis, interview and focus group methods were used

in qualitative dimension, a survey method was used in quantitative dimension. Descriptive analysis was used for the part of documents analysis of obtained data from qualitative method. On the other hand, inductive analysis was used in the analysis of obtained data from interviews. There were 2 focus group, 10 individual interviews and quantitative data was collected through survey. A total of 8 students comprised of 4 female and 4 male for each focus group, 92 graduated students and 309 active students participated in the survey study.

By associating with qualitative findings, quantitative findings were commented in the research. In line with the sub problems of the study, findings have clearly shown efficiencies and deficiencies of the program in the context, input, process and product dimensions. As a result, Sakarya University Sport Management Education Program was found to have both efficiencies and deficiencies in the dimension of context, input, process and product. It is possible to say that while the efficiencies of program may provide an advantage, deficiencies may provide disadvantage.

Key words: Sport Management Education, Commission of Sport Management Accreditation, Education Program, CIPP

*Bugünlere gelmemde desteğini
ve emeğini esirgemeyen aileme...*

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI.....	i
ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	i
ÖN SÖZ	ii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xiv
ŞEKİLER LİSTESİ	xvi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
 GİRİŞ	 1
 I. BÖLÜM.....	 18
1. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR	18
1.1. Kuramsal Çerçeve	18
1.1.1. Spor Yönetimi	18
1.1.2. Spor Yöneticisi	19
1.1.3. Spor Yönetimi Bölümlerinde Akreditasyon	20
1.1.4. Program Değerlendirme	21
1.1.5. Program Değerlendirme Modelleri.....	22
1.1.5.1. Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli	22

1.1.5.2. Metfessel-Michael Değerlendirme Modeli	23
1.1.5.3. Provus'un Farklar Yaklaşımı ile Değerlendirme	23
1.1.5.4. Stake'in Uygunluk-Olasılık Modeli	24
1.1.5.5. Eisner'in Eğitsel Eleştiri Değerlendirme Modeli	24
1.1.5.6. Stake'in İhtiyaca Cevap Verici Program Değerlendirme Modeli	24
1.1.5.7. CIPP Modeli ile Değerlendirme	25
1.2. İlgili Araştırmalar	36
1.2.1. Alana Yönelik Araştırmalar	36
1.2.2. Diğer Alanlara Yönelik Araştırmalar	41
II. BÖLÜM	44
2. YÖNTEM	44
2.1. Araştırma Modeli	44
2.1.1. Araştırma Deseni	45
2.2. Çalışma Grubu	46
2.2.1. Nitel Boyutta Çalışma Grubu	46
2.2.1.1. Mevcut Öğrenciler	46
2.2.1.2. Sektör Temsilcileri	47
2.2.1.3 Öğretim Elemanları	47
2.2.2. Nicel Boyutta Çalışma Grubu	48
2.2.2.1. Mevcut Öğrenciler	48
2.2.2.2. Mezun Öğrenciler	48
2.3. Veri Toplama Araçları	49
2.3.1. Nitel Boyuttaki Veri Toplama Araçları	50
2.3.1.1. Yüz Yüze Görüşme	50

2.3.1.2. Odak Grup Görüşmesi	50
2.3.1.3. Doküman Analizi	51
2.3.2. Nicel Boyuttaki Veri Toplama Araçları	51
2.3.2.1. Anket	51
2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	52
2.4.1 Nitel Boyuttaki Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	52
2.4.2. Nicel Boyuttaki Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	54
2.5. Geçerlilik ve Güvenirlik.....	54
2.6. Araştırmacının Rolü	55
III. BÖLÜM.....	56
3. BULGULAR VE YORUMLAR	56
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	56
3.1.1. Nitel Boyuta Ait Bulgular.....	57
3.1.1.1. Bağlam Boyutunda Ortaya Çıkan Ortak Temalar	58
3.1.1.2. Bağlam Boyutundaki Ortak Olmayan Temalar	68
3.1.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular.....	72
3.1.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Yorumlar	76
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	84
3.2.1. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular	84
3.2.1.1. Girdi Boyutunda Ortaya Çıkan Ortak Temalar	85
3.2.1.2. Girdi Boyutundaki Ortak Olmayan Temalar	88
3.2.2 Nicel Boyuta İlişkin Bulgular.....	106
3.2.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Yorumlar.....	110
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	121
3.3.1. Nitel Boyuta ilişkin Bulgular.....	121

3.3.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular	135
3.3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Yorumlar	139
3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	147
3.4.1. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular	148
3.4.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular	157
3.4.3. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Yorumlar	160
V. BÖLÜM	166
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	166
4.1. Sonuçlar	166
4.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	166
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	168
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	171
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	173
4.2. Öneriler	177
4.2.1. Alana Yönelik Öneriler	177
4.2.2. Araştırmalara İlişkin Öneriler.....	178
KAYNAKLAR	180
EKLER	192
EK 1: Öğretim Elemanı Görüşme Formu	193
EK 2: Sektör Temsilcileri Görüşme Formu	194
EK 3: Öğrenci Odak Grup Görüşme Formu	195
EK 4: Spor Yöneticiliği Program Değerlendirme Anketi	196
EK 5: Araştırma İzin Yazıları (Bölüm Başkanı İzin Yazısı)	199

EK 5: Araştırma İzin Yazıları (Müdüş İzin Yazısı)	200
EK 6: Odak Grup Onam Formu	201
EK 7: Bireysel Görüşme İzin Yazıları (Öğretim Elemanı)	202
EK 7: Bireysel Görüşme İzin Yazıları (Sektör Temsilcisi)	203
EK 8: Uzman Görüşü için Bilgilendirme Yazısı	204
ÖZ GEÇMİŞ	205

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1: CIPP Modeli ile Süreç ve Ürün Değerlendirmesi	23
Tablo 1.2: CIPP Modelinin Temel Hedefleri.....	24
Tablo 2.1: SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi	45
Tablo 2.2: Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerin Süreleri ve Sayfa Sayıları	52
Tablo 2.3: Kodlamalar ve Kısaltmalar Listesi	53
Tablo 3.1: Programda Olması Gereken Derslere İlişkin Matris Kodlamalar	59
Tablo 3.2: Programda Olmaması Gereken Derslere İlişkin Matris Kodlamalar	63
Tablo 3.3: Fiziksel Koşullar Temasına Ait Konuların Öğrenci-Öğretim Elamanına Göre Karşılaştırılması	65
Tablo 3.4: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Bağlam Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları	72
Tablo 3.5: SYAK Standartlarından CIPP’ in Bağlam Boyutunda Yer Alan Ölçütler ...	75
Tablo 3.6: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Girdi Boyutuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı	105
Tablo 3.7: SYAK Standartlarının CIPP’ in Girdi Boyutuyla İlişkisi.....	108
Tablo 3.8: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Süreç Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları	133
Tablo 3.9: SYAK Standartlarının CIPP’ in Süreç Boyutuyla İlişkisi.....	137
Tablo 3.10: Mezunların ve Mevcut Öğrencilerin Ürün Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları	154
Tablo 3.11: SYAK Standartlarının CIPP’ in Ürün Boyutuyla İlişkisi.....	156

ŞEKİLER LİSTESİ

Şekil 1.1: Değerler ve CIPP Modeli İlişkisi	27
Şekil 1.2: CIPP Modeli ve Program Geliştirme İlişkisi	28
Şekil 3.1: Bağlam Boyutuna İlişkin Tüm Ana Temalar	57
Şekil 3.2: Bağlam Boyutunda Oluşan Ortak Temalar	58
Şekil 3.3: Bağlam Boyutunda Yalnızca Öğrenciler İle İlgili Olan Temalar	67
Şekil 3.4: Bağlam Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları İle İlgili Olan Ana ve Alt Temalar	69
Şekil 3.5: Yönetici Temasına Ait Alt Temalar	70
Şekil 3.6: Girdi Boyutuna İlişkin Tüm Ana Temalar	84
Şekil 3.7: Girdi Boyutuna İlişkin Ortaya Çıkan Ortak Temalar	85
Şekil 3.8: Girdi Boyutunda Yalnızca Öğrenciler İle İlgili Olan Temalar	87
Şekil 3.9: Girdi Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları İle İlgili Olan Ana ve Alt Temalar	89
Şekil 3.10: Eğitim Öğretim Faaliyetleri Temasına İlişkin Alt Temalar	91
Şekil 3.11: Mesleki Gelişim Temasına İlişkin Alt Temalar	92
Şekil 3.12: Program Temasına İlişkin Alt Temalar	94
Şekil 3.13: Çıktı Temelli Eğitim Temasına İlişkin Alt Temalar	94
Şekil 3.14: Akademik ve Bilimsel Nitelikler Temasına İlişkin Alt Temalar	96
Şekil 3.15: Girdi Boyutunda Yalnızca Sektör Temsilcileri ile İlgili Olan Ana ve Alt Temalar	99
Şekil 3.16: Programın Kazandırması Gereken Özellikler Temasına Ait Alt Temalar	100
Şekil 3.17: Bulunması Gereken Sertifikalar Temasına Ait Alt Temalar	103
Şekil 3.18: Süreç Boyutuna İlişkin Temalar	120
Şekil 4.19: Süreç Boyutunda Yalnızca Mevcut Öğrenciler Açısından Ortaya Çıkan Ana ve Alt Temaları Göstermektedir	121
Şekil 3.20: Dersin İşlenişine Ait Alt Temalar	122
Şekil 3.21: Dersin Değerlendirilmesine Ait Alt Temalar	123

Şekil 3.22: Staj Uygulanmasına Ait Alt Temalar	124
Şekil 3.23: Süreç Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları Açısından Ortaya Çıkan Ana Temalar	127
Şekil 3.24: Ders Güncellemesine Ait Alt Temalar	128
Şekil 3.25: Deneyimsel Öğrenmeye Ait Alt Temalar	130
Şekil 3.26: Ürün Boyutuna İlişkin Temalar	145
Şekil 3.27: Ürün Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları Açısından Ortaya Çıkan Ana ve Alt Temalar	146
Şekil 3.28: Programın Alan İhtiyaçlarını Karşılammamasına İlişkin Alt Temalar	148
Şekil 3.29: Ürün Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları Açısından Ortaya Çıkan Ana Temalar	149
Şekil 3.30: Ürün Boyutunda Yalnızca Sektör Temsilcisi Açısından Ortaya Çıkan Ana Temaları	150
Şekil 3.31: Sektör İhtiyaçlarının Karşılanıp Karşılanmamasına İlişkin Alt Temalar...	151
Şekil 3.32: Mezunların Yeterliliklerine İlişkin Alt Tema	151
Şekil 3.33: Mezun Yetersizliklerine İlişkin Alt Temalar	152

KISALTMALAR LİSTESİ

CIPP	: Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün (Context, Input, Process, Product)
COSMA	: Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu (SYAK) (Commission on Sport Management Accreditation)
CPC	: Temel Mesleki Bileşenler (TMB) (Common Professional Components)
EASM	: European Association for Sport Management
NASSM	: Kuzey Amerika Spor Yönetimi Birliği (North American Society for Sport Management)
NASPE	: Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği (National Association of Sport and Physical Education)
SAÜ	: Sakarya Üniversitesi
TYYÇ	: Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikler Çerçevesi

GİRİŞ

Spor 20. yüzyılın sonlarında ekonominin içerisinde inanılmaz bir hızla büyüme gerçekleştirmiş ve bugün milyon dolarlık bir endüstri haline gelmiştir. Bu büyümede, spor kültürünün toplumun her kesimine kadar sokulması, spor tüketiminin her alanda artması gibi nedenler etkili rol oynamıştır. Spor endüstrisi başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere tüm dünyada büyümeye hız kesmeden devam etmektedir.

Spor endüstrisini üç-sektör modeli olarak tanımlayan Pitts, Fielding ve Miller (1994) modellerinde spor endüstrisini; tüketicilerine spor, fitness, rekreasyon ya da boş zaman ile ilişkili etkinlik, mal, hizmet, insan, yer ya da düşünce sunan pazar olarak değerlendirmişlerdir. Modelde spor endüstrisi üç temel bölüme ayrılır.

Bu bölümler aşağıdaki gibidir:

- Sportif performans bölümü: Burada işletmeler spor tüketicisine katılım ya da seyire yönelik bir ürün sunar.
- Sportif üretim bölümü: Burada yer alan işletmeler ürünlerini sportif performansın niteliğini etkileme ya da üretme arzusu taşırlar.
- Sportif tutundurma bölümü: Bu bölümdeki işletmeler spor ürünlerinin tutundurulma işlemlerinde kullanılan ürünleri spor pazarına sunmaktadırlar (Aktaran: Katırcı 2012).

Spor endüstrileşme, büyüme ve gelişmesini etkileyen faktörler sekiz başlık altında sıralanmıştır (Pitts ve Stotlar 2002, Aktaran: Katırcı 2012):

- İnsan
- Spor Etkinlikleri ve Olayları
- Spor Malları
- Spor Tesisleri
- Ticarileşme ve Pazarlama

- Profesyonel Hizmet İşletmeleri
- Spor Medyası
- Eğitim

Spor endüstrisi teknolojik ve toplumsal boyuttaki gelişmelere paralel spor yöneticisinden antrenöre kadar pek çok kişiye istihdam sağlayan bir sektör olarak büyümekte ve önem kazanmaya devam etmektedir. Spor endüstrisindeki bu büyüme ve rekabet ortamı da işverenlerin spor yönetimi alanında eğitim almış kişilere daha fazla talep göstermesine sebep olmuştur. Dünyada küreselleşmenin etkisi spora da yansımıştır. Artık daha evrensel düşünebilen ve uluslararası boyutta iş gören spor yöneticilerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Artık günümüzde, spor yöneticiliği meslek olarak kabul edilmiş ve günümüz spor potansiyeline rağmen sporun amatörce, sadece hevesle ya da sevgiyle yönetimin yeterli olmayacağı açıktır. Bu sebeple, spor sektöründe görev alacak spor yöneticilerinin, işlerini sevmelerinin yanında, kişisel becerilere, tecrübeye, meslekî bilgiye ve spor yöneticiliği eğitimine de sahip olmaları önem teşkil etmektedir (Yetim 2001).

Bilgi çağının ekonomik, teknik, kültürel alanlar ve sportif hizmetlerde büyük değişim ve gelişmeler yaratması, spor yönetim bilimleri alanına olan ihtiyacı arttırmıştır. Bu bağlamda da, spor yönetimini üstlenen yöneticilerin yetiştirilmesi, sporun gelişimi açısından oldukça önemli hale gelmiştir (Sunay 2009).

Sosyal ve ekonomik alanlarda yeni oluşumlar ile bilim ve teknolojik gelişmeler bütün organizasyonların görev ve hizmet alanlarını geliştirmekte, aynı zamanda bu görev ve hizmetlerin karşılanması güçleşmekte ve giderek karmaşıklaşmaktadır. Bu organizasyonlar toplumun beklentilerine de karşılık vermek durumundadırlar. Günümüzde bu nedenlerden dolayı yöneticilik nitelikleri değişmiştir (Doğu 2011).

Bunun akabinde spor yöneticiliği profesyonel hazırlık programları spor ve işletme alanlarını birleştiren çapraz disiplinli saygın bir alan haline gelebilmek için önemli bir mücadele vermiş olmakla beraber, ortaya çıkan bu yeni çalışma alanını tanımlama ve karakterize etme ihtiyacı açık bir şekilde kendini göstermiştir (Desensi vd. 1990).

Spor yönetiminin akademik bir disiplin olma çabaları Amerika Birleşik Devletlerinde 1957 yılında Florida üniversitesinde spor yönetimi dersi ile başlamıştır (Lair 2003). Dünyada spor yönetimi alanında kayıtlı olan ilk yüksek eğitim programı 1966 yılında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Ohio Üniversitesi'nden Dr. James G. Manson yürütücülüğünde açılan yüksek lisans programıdır (Nikolaidis 1995). Sonrasında spor yönetimi beden eğitimi bölümlerinin içerisinde kendisine yer bulmuştur. Bu tarihten günümüze kadar sadece ABD'de değil, tüm dünyada ve ülkemizde hızla gelişen ve büyüyen bir disiplin olmuştur. Bu büyümede birçok faktör etkili olmuştur. Ancak en önemli faktörün spor endüstrisindeki büyüme olduğu göze çarpmaktadır.

Türkiye'de spor yöneticiliği eğitiminde iki yaklaşım vardır. Birincisi hizmet içi eğitim anlayışıyla Spor Genel Müdürlüğü'nün (SGM) Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca düzenlenen spor yöneticiliği konusunda seminerler, panel ve sempozyumlar, yazılı eserler bastırma, videokaseti ve film hazırlatma hizmetleri aracılığıyla spor yöneticileri yetiştirmektir. Bu eğitimlerde yeni yönetim yaklaşımları, mevzuatlar ve uygulamalar, psikoloji, beslenme, spor kulübü teşkilat ilişkileri, spor kulübü basın yayın organları ilişkileri ve spor kulüplerinde yöneticilik ilke ve prensipleri gibi konularda bilgiler verilmektedir (Doğu 2011).

İkinci yaklaşımda ise spor yöneticileri, üniversiteler tarafından açılan programlarla yetiştirilmektedir. Spor yönetiminin Türkiye'de akademik gelişimi ise 1932 yılında "Gazi Orta Muallim Mektebi" açılması ve 1933 yılında "Beden Terbiyesi" bölümünün açılmasıyla başlamıştır (Sunay 2009).

Üniversitelerde Spor Yöneticiliği ilk olarak, kapatılan spor akademilerinin son sınıflarında seçmeli uzmanlık dalı olarak verilmiştir. Ancak, spor yöneticiliği alanında asıl kapsamlı programlar, Yükseköğretim Kurulunun (YÖK) 25.02.1993 tarih ve 2547 sayılı kanunun 7/D/2 maddesi doğrultusunda, üniversiteler bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında (BESYO) açılabilen Spor Yöneticiliği bölümlerince gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Sunay 2009).

Buna göre üniversitelerimizin Spor Yöneticiliği programlarıyla spor örgütleri ve spor sektörünün çeşitli alanlarında istihdam edilmek üzere eleman yetiştirilmektedir

(Sunay 1998). Ayrıca üniversiteler spor yönetimi alanında yüksek lisans ve doktora programlarıyla da uzman spor yöneticileri yetiştirmektedirler.

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin (ÖSYM) 2012 verilerine göre Türkiye' de 49 yükseköğretim kurumunda Spor Yönetimi lisans programı vardır (ÖSYS 2012 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu).

Spor yönetimi eğitiminde ABD' ye bakıldığında 1966' da açılan ilk spor yönetimi yüksek lisans programından bugüne kadar hızla gelişen spor yöneticiliği mesleğinde eleman yetiştirmek için yüksek eğitim kurumlarında yeni bölümler açılmasıyla, eğitim programlarının yapısı ve içeriği ile ilgili olarak tartışmalar da başlamıştır (Chalip 2006; Jones, Brooks ve Mak 2008).

Spor yönetimi alanının disiplinler arası yapısından kaynaklanan bilginin tanımlanamamasının verdiği eksiklik ve eğitim-öğretim programlarının standartlaşması gerekliliği düşüncesiyle 1993 yılında Ulusal Spor ve Beden Eğitimi Birliği (National Association of Sport and Physical Education, NASPE) ve Kuzey Amerika Spor Yönetimi Derneği (North American Society for Sports Management, NASSM) ortak bir bildiri yayınlarak spor yönetimi alanında öğrencilere verilmesi gereken temel bilgileri lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde tanımlamaya çalışmıştır. Sonuç olarak Spor Yönetimi Programları için Bağımsız Akreditasyon Standartları (The Standards for Voluntary Accreditation of Sport Management Programs) oluşturulmuştur (www.nassm.com, 20 Ocak 2013'te erişildi).

NASPE/NASSM (2000) tarafından önerilen lisans programları için derslere ilişkin konular şu şekilde sıralanmıştır (Parks, Quarterman ve Thibault 2013):

- Sporun sosyo-kültürel boyutları
- Sporda liderlik ve yöneticilik
- Spor yönetiminde etik
- Spor pazarlaması
- Spor iletişimi
- Sporda bütçe ve finans
- Spor ekonomisi

- Spor hukuku
- Sporda yönetim
- Alan Uygulaması/Staj

Spor yönetimi alanındaki gelişmelere paralel olarak 2007 yılında NASSM' in önerisi NASPE' nin işbirliğiyle Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu (SYAK) (Commission on Sport Management Accreditation (COSMA)) kurulmuştur. SYAK, yeni düzenlemeler ile 2010 yılında akreditasyon ilkelerini yayınlamıştır. Bu ilkeler şu ana başlıklar altında toplanmıştır;

- Çıktıların değerlendirilmesi
- Stratejik plan
- Eğitim programı
- Fakülte
- Bilimsel ve profesyonel faaliyetler
- Kaynaklar
- İç ve dış ilişkiler
- Eğitimde yenilikler (COSMA 2010, <http://www.cosmaweb.org/>, 05 Şubat 2015'te erişildi).

NASSM ve NASPE' ye göre spor yönetimi eğitimi veren üniversite sayısı, Jones ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında belirttiği üzere 2007 yılı itibarıyla 166'dır. Bu sayı, bu gün itibarıyla Amerika'da 568, Kanada'da 16, Avrupa'da 27, Avustralya'da 13, Yeni Zelanda'da 4, Hindistan'da 1, Afrika'da 1 ve Asya'da 18 olmak üzere NASSM'nin internet sayfasında toplam 648 olarak belirlenmiştir ve giderek artacağı tahmin edilmektedir (www.nassm.com, 16 Nisan 2015'te erişildi). Bu durum spor yönetimi akademik bir disiplin olarak ne kadar gelişir ve kompleks bir yapı halini alırsa, derslerin içeriği ile ilgili esnekliğin de o kadar arttığına işaret etmektedir (Kelley vd. 1994; Costa 2005; Chalip 2006; Jones vd 2008). Spor yönetimi eğitimi veren üniversitelerden 43'ünün NASSM tarafından akredite oldukları da görülmektedir (www.nassm.com, 16 Nisan 2015'te erişildi).

Görüldüğü üzere spor yönetimi eğitiminde mükemmellik anlayışına sahip SYAK'ın akreditasyon sürecinin önemli ayaklarından bir tanesi eğitim programlarıdır.

SYAK (2010) spor yönetimi eğitim programları “mükemmellik anlayışı” içerisinde sektör, öğrenci ve akademisyen taleplerinin ve ihtiyaçlarının karşılanması açısından sık sık değerlendirilmelidir. Bu doğrultuda eğitim programlarının değerlendirilmesi devam eden bir süreç olmalı ve sık sık tekrar edilmesi gerekmektedir. Bu anlayış çerçevesinde bölümler eğitim programlarını sürekli değişen ihtiyaçlar ve talepler doğrultusunda gözden geçirmelidir.

Küresel ortamda değişen ihtiyaçları da dikkate alarak tekrar gözden geçirilmiş eğitim programı standartları, 2010 yılında yayınlanan “Akreditasyon Prensipleri ve Bireysel Hazırlık (Accreditation Principles & Self-Study Preparation)” isimli dokümanda Temel Mesleki Bileşenler (TMB) (Common Professional Components (CPC))” olarak güncellenmiştir (COSMA 2010). Bu temel mesleki bileşenler 1993 yılındaki ilk standartlara benzeyen ancak günün ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmiş şekliyle 7 ana alana ayrılmıştır:

- A) Sporun Sosyal, Psikolojik ve Uluslararası Temelleri
- B) Yönetim
 - 1. Spor Yönetimi İlkeleri
 - 2. Sporda Liderlik
 - 3. Etkinlik Yönetimi ve Yeri
 - 4. Spor Yönetimi (Kamu)
- C) Spor Yöneticiliğinde Etik
- D) Spor Pazarlaması ve İletişim
- E) Finans/Muhasebe/Ekonomi
 - 1. Sporda Finans
 - 2. Muhasebe
 - 3. Spor Ekonomisi
- F) Sporun Yasal Boyutu
- G) Bütünleşik Deneyim
 - 1. Stratejik Yönetim/ Politika
 - 2. Staj
 - 3. Bitirme çalışması (COSMA 2010).

Bu alanlar bir spor yönetimi eğitim programının temel alanlarını oluşturmaktadır. Spor yönetimi eğitim programlarından beklenen her alana ait derslerin çeşitlendirilmesi gerekliliğidir.

Avrupa ve Türkiye’deki duruma bakıldığında, Avrupa Birliği (AB) tarafından 2000 yılında yayınlanan Lizbon Stratejisi hedefleri ve ülkemizin 2001 yılında dâhil olduğu Bologna Süreci hedeflerine yönelik olarak, Bologna Süreci’ne üye ülkelerin yükseköğretimde şeffaflık, tanınma ve hareketliliği artırma amaçlarıyla 2010 yılına kadar oluşturmayı taahhüt ettikleri "yükseköğretim alanında ulusal yeterlilikler çerçevesi geliştirme" çalışmalarının yapıldığı görülmektedir (<http://tyyc.yok.gov.tr/> 21 Ocak 2013’te erişildi).

Yükseköğretim alanında yeterlilik, herhangi bir yükseköğretim derecesini başarı ile bitiren kişinin neleri bileceği, neleri yapabileceği ve nelere yetkin olacağını ifade etmektedir. Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi ise, ulusal düzeyde bir eğitim sistemindeki yeterlilikleri ve bunların birbirleriyle ilişkilerini açıklar. Başka bir deyişle, Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi, ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen yeterliliklerin belirli bir düzen içerisinde yapılandırıldığı bir sistemdir. Bu sistem aracılığıyla, yükseköğretimde tüm yeterlilikler ve diğer öğrenme kazanımları açıklanabilir ve tutarlı bir şekilde birbiri ile ilişkilendirilebilir. 2010 yılında tamamlanan Ulusal Yeterlilikler Çerçevesinin ardından Temel Alan Yeterliliklerinin oluşturulmasına geçilmesi planlanmaktadır. Sonrasında ise program yeterlilikleri tekrar gözden geçirilip Temel Alan Yeterlilikleri ile ilişkilendirilecektir (YÖK 2010). Bologna süreci açısından bakıldığında da spor yönetimi alanında temel alan yeterliklerinin belirlenmesi ve ortaya konulması bir ihtiyaç olarak açıkça ortada durmaktadır.

01 Ekim 2003 tarihinde Spor Bilimleri Eğitimi Avrupa Yükseköğretiminde Uyumlaştırma (AEHESIS) adlı Erasmus Tematik Ağı Avrupa’da hayata geçirilmiştir. Spor Bilimlerinde Avrupa Yükseköğretiminde uyumlaştırma amacıyla yürürlüğe konulan bu projede spor ile ilgili dört alan olarak “Spor Yönetimi”, “Beden Eğitimi Öğretmenliği”, “Sağlık ve Zindelik” ile “Antrenörlük Eğitimi” tanımlanmıştır. Bu tarihten itibaren 28 ülkeden ve 70 ortak kurumdan gelen spor eğitim uzmanları, çeşitli toplantı ve konferanslarda oluşturdukları metinlerle, spor eğitiminde yeni eğitim programlarının geliştirilmesine yönelik ortak standartları belirlemeye çalışmışlardır. Bu

çalışmalarda Bologna Deklarasyonu, Lizbon Kriterleri, 2010 Eğitim ve Öğretim Ajandası ve Avrupa Mesleki Sınıflandırma Çerçevesi rehber alınmıştır (AHESIS 2006, www.aehesis.com, 15 şubat 2015'te erişildi).

Raporda üçüncü yılın sonuna (30 Eylül 2006) kadar elde edilen sonuçlar şunlardır:

- Ortak eğitim programı geliştirilmesinde öncelik taşıyan hususlar hakkında özgöl bilgi toplamaya yarayan bir veri tabanı;
- Tanımlanan dört spor alanında mevcut Avrupa programları hakkında bilgi toplamaya yarayan bir eğitim program anketi;
- Uyumlaştırma yöntemini kullanarak Bologna sürecinin temel ilkelerini gözetken ve proje yöntemi olarak kavramlaştırılan Altı-Adım-Modeli;
- İleride lisans ve yüksek lisans eğitiminde referans modelleri olarak kullanılabilecek, tanımlanan spor alanlarına özgü dört özel eğitim program modeli.

Sonuç olarak Avrupa'da ve Dünya'da programların ortak paydada buluşturulması ile ilgili çalışmalar hızla devam etmektedir. Programlardan beklenenler daha güncel ihtiyaçlara cevap veren, dinamik, öğrenci merkezli ve esnek bir yapıdır.

Son yıllarda iş hayatındaki çekişmelerin büyüklüğü eğitimde kaliteye daha fazla önem verilmesine sebep olmuştur. Bu bakımdan Temel Alan yeterlilikleri ve program yeterlilikleri programın çıktılarını gösteren unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa'nın hatta dünyanın içinde bulunduğu Bologna Süreci'nin amacı, Bologna ülkelerinin yükseköğretim sistemlerindeki farklılık ve özgünlüklerini ortadan kaldırarak tek tip bir yükseköğretim modeli oluşturmak olmamıştır. Böyle bir amaç, üniversite özerkliğini ortadan kaldırmaktadır. Aksine, farklı ülkelerin ve hatta bu ülkelerde amaçları ve gelişmişlik düzeyleri birbirinden farklı yükseköğretim kurumlarının var olan özgünlüklerinin veya farklılıklarının belirgin biçimde ifade edilebilmesi, bu özgünlük ve farklılık iddialarının, soyut birer iddia olmaktan çıkarılıp nesnel biçimde ortaya konmasında kullanılabilecek uygun araçlar sunmaktadır (YÖK 2010). Başka bir deyişle ortak temel alanlar çerçevesinde, alanların içinde yer alacak derslerin özgün ve çeşitli olması önemli görünmektedir.

Türkiye’deki Bologna süreci kapsamında tüm yükseköğrenim programlarında olduğu gibi Spor Yöneticiliği Programlarının güncellenmesinde de çalışmalar devam etmektedir. Ülkemizdeki spor yöneticiliği programlarına bakıldığında, Programlar arasında farklılıklar olduğu tahmin edilmekte olup, program çıktıları, yeterlilikleri ve Temel Alan Yeterlilikleri ile ilgili kapsamlı, derinlemesine bir paydaş analizinin eksikliği de ortaya çıkmaktadır. Oysa paydaşların (sektörün) istek ve ihtiyaçları ve program hakkındaki görüşlerinin bilinmesi, daha güncel ve ortak yeterliliklere sahip bir program oluşmasında son derece önem taşımaktadır. Hatta bu tür paydaş analizlerinin ihtiyaçlar değişebileceğinden belli aralıklarla yinelenmesi de gerekli görünmektedir.

Spor yöneticiliği programlarını yapılandıracak neden her ne olursa olsun, eğitimcilerin bu konuda sorumluluk üstlenmeleri gerektiği açıktır. Ancak spor yönetimi eğitim programlarının yapılandırılması ve güncellenmesinde temel hareket noktası öncelikle ihtiyaçlar, sonrasında ise mevcut standartlar ve temel alanlar olmalıdır. Dikkate alınması gereken bir başka husus derslerin bu doğrultuda çeşitlendirilmesi gerektiğidir. Spor yönetimindeki faaliyet alanlarını temel alarak yola çıkan Parkhouse ve Ulrich (1979), Mullin (1984), Hatfield, Wrenn ve Bretting (1987) ve Lambrecht (1987) spor yöneticiliğinin kendine özgü yetkinlikler gerektirmesinden dolayı tek yönlü bir eğitim programının ihtiyaçları karşılama konusunda başarısız olduğunu ileri sürmüştür (aktaran: Desensi vd. 1990). Yani yalnızca özel sektöre ya da kamu sektörüne istihdam sağlayacak şekilde yapılandırılmış bir program günün ihtiyaçlarına cevap verme konusunda eksik kalmaktadır.

Spor yönetimi, genç ve hızla gelişen bir akademik disiplin olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle, spor yönetimi eğitim programlarının analizi, hem potansiyel öğrenci profilini belirlemek, hem de bu alanın geleceğine yön vermek açısından önem taşımaktadır (Costa 2005; Skinner and Gilbert 2007; Jones vd. 2008).

Spor yönetimi eğitim programlarına yönelik ilk çalışmalardan birinde Desensi ve arkadaşları (1990), spor yönetimi eğitimi için uygun bir program hazırlamanın hiç de kolay olmadığını ifade etmiştir. Desensi ve arkadaşlarına (1990) göre programlar arası farklılıkları ortadan kaldıracak ve ihtiyaçlara cevap verebilen bir program hazırlamada hâlihazırda var olan programların gözden geçirilmesi değil, aynı zamanda ilgili işletmelerin de bu konudaki katkısı önemlidir.

Bir taraftan spor yönetimi eğitim programları ile ilgili akademik çalışmalar devam ederken bu yıllarda NASPE/NASSM da spor yönetimi eğitim programının ilk standartlarını 1993 yılında yayınlayarak spor yönetimi temel alanlarının oluşmasında belirleyici olmuştur. Yine aynı yıl Lizandra (1993) NASPE/NASSM'ın standartlarının geçerliliğini incelediği çalışmasında standartların temel alan olarak spor yönetimi bölümlerinde yer alması gerektiğini belirtmiştir. Avrupa'da Avrupa Spor Yönetimi Birliği (European Association for Sport Management- EASM)'ın kurulmasının ardından Nikolaidis de (1995), NASPE/NASSM'ın standartlarının Avrupa Birliği'ndeki ülkelerde geçerliliğini incelemiştir. Bu çalışmada spor yönetimindeki temel alanların Lizandra'nın (1993) çalışmasına paralel şekilde Avrupa Birliği ülkelerinde de uygulanabilir olduğunu ortaya koymuştur. Her iki çalışma da NASPE/NASSM'ın standartlarının geçerliliğini kanıtlamaya çalışarak literatürde yerini almıştır (Hoveman 1995).

Bununla birlikte dikkat çekici bir başka konu, spor yönetimi lisans programlarının ilk kurulduğu yıllarda günümüzdeki spor yönetimi programlarından çok beden eğitimi öğretmenliği programlarına olan benzerliğidir. Çünkü Johnson (2008) ABD'de ilk kurulan spor yönetimi programlarının neredeyse beden eğitimi öğretmenliği programları ile aynı olduğuna ve derslerin iç içe geçtiğine işaret etmektedir. Şu anda ülkemizde mevcut 49 spor yönetimi lisans programı bulunmaktadır. Ancak Amerika Birleşik Devletleri'nde spor yönetimi programlarının yapılandırıldığı ilk yılları andıracak biçimde, Türkiye'de lisans düzeyindeki bazı spor yönetimi eğitim programlarının benzer bir sorunu olabileceği tartışmaya açılabilir. Ayrıca SYAK'ın (COSMA) kurulmasıyla güncellenen standartların Türkiye'deki programlar için hem var olup olmadığı, hem de geçerli olup olmadığı bir merak konusu olarak ortada durmaktadır. Bundan dolayı bu standartlar doğrultusunda Türkiye'deki spor yönetimi programlarının değerlendirilmesi bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Program geliştirmede vazgeçilemeyen öğelerden biri olan değerlendirmenin odak noktası uygun ölçme aracı ve ölçme işlemidir. Değerlendirme, bir yorum gerektirir. Yorumlanacak verilere ve yorumlama yapacak ölçütlere gerek vardır. Değerlendirme, geniş açılı bir eğitim programı için kararlar alma durumunda bilgi toplama ve kullanma olarak ifade edilebilir (Stufflebeam 1971).

Program öğelerinin uygulamalarında getirecekleri sonuçları ışığında değerlendirilmesi gerekliliğini ve sürekli kalite kontrol şartını vurgulayan Ertürk (1998), eğitimde değerlendirme bir ölçütün tanımlanması, açıklanması, uygulanması ve bu ölçüte dayanarak değerlendirmenin nesnel değerine, kalitesine, faydasına, verimliliğine ve önemine karar verilmesine dikkat çekmiştir.

Programdaki unsurların programa ait hedefler ile uygunluğu, ilgili hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı, eğer ulaşıldıysa ne oranda olduğu ve öğrencilerin ne kadarının ulaştığı da değerlendirmenin önemli konuları içerisindedir. Eğitimciler değerlendirme sürecinde beklenen hedeflere ulaşmanın yanında, programın nasıl çalıştığı, öğrencilerin başarısını arttırmak ve kendi öğrenmelerine dâhil etmek ve programı daha iyi bir duruma getirmek için seçeneklerin olup olmadığı konusunu tartışmaktadırlar (Worthern vd. 1997).

Değerlendirme süreci, program uygulamadan önceki kuvvetli ve zayıf tarafları ve uygulamadan sonraki verimliliğini görmeye hizmet etmektedir. Programın kuvvetli ve zayıf yönleriyle ilgili veri toplamanın amacı uygulayıcıların ya programın gözden geçirilmesine, kıyas edilmesine, sürdürülmesine ya da sonlandırılmasına karar vermesine olanak tanımaktadır (Ornstein ve Hunkins 1988, aktaran: Ünal 2011).

Program geliştirme çalışmalarının önemli özelliklerinden birisi de değerlendirme olarak gösterilmektedir. Program geliştirme uzmanlarının yorumlamalarına ve odaklandığı konulara göre geliştirilen birçok değerlendirme modeli mevcuttur. Stufflebeam'e (2002) göre değerlendirme, bir nesnenin özellikleri ve değerini belirleyerek ilgililere konu hakkında bilgi veren, tasarlanıp uygulanan bir çalışmadır ve program değerlendirme yaklaşımı 4 kategoriye ayrılmıştır.

- Geçerliği olmayan, sahte veya sözde (pseudoevaluations) değerlendirmeler
- Sorular veya metot merkezli (Questions/ Methods-Oriented) değerlendirmeler
- Gelişim veya hesap verme (Improvement/ Accountability) değerlendirmeleri
- Sosyal sorumluluk merkezli (Social Agenda/Advocacy) değerlendirmeler

Program değerlendirme çalışmalarında sıklıkla kullanılan yaklaşımlardan biri Stufflebeam' in bağlam, girdi, süreç ve ürün modelidir (Demirel 2012). Stufflebeam' in

değerlendirme modeli program için karar verme yetkisine sahip kişilere hizmet etmektedir. Stufflebeam (2002) yetkililerin değerlendirme sürecinde programla ilgili dört alanda karar vermesi gerektiğini ve bunların planlama, yapılaştırma, yürütme- uygulama ve yeniden düzenleme ile ilgili kararlar olduğunu belirtmiştir. Bu dört karar aşamasının her biri için uygun bir değerlendirme türü tavsiye edilmektedir. Bunlar bağlam (context), girdi (input), süreç (process) ve ürün (product) dır (Ünal 2011). Model İngilizce isimlerinin baş harfleri olan CIPP olarak isimlendirilmektedir. Stufflebeam’a göre değerlendirme sürekli bir işlemdir. Program hakkında sürekli bilgi toplanması, program ve öğretimle ilgili doğru kararların alınmasına değerlendirme çalışmaları yardımcı olacaktır (Demirel 2012).

CIPP modeli ile değerlendirmede amaç sadece değerlendirme yapıp bir sistemin veya nesnenin değerini ortaya çıkarmak değil aynı zamanda sistemi geliştirmektir (Stufflebeam 2002). Uygulanan programın mevcut kaynaklarının, belirlenen hedeflerin, karşılanacak ihtiyaçların, programın uygulanacağı ortamın, hedeflere ulaşmak için yararlanılacak kaynakların, stratejilerin, uygulama araçlarının, uygulama aşamasında yapılan işlemlerin, problemlerin, programın sonunda hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı değerlendirilmektedir.

Çok yönlü bir değerlendirme işlemi olmasından dolayı bu araştırmada kullanılmak üzere değerlendirme modeli olarak Stufflebeam’ın CIPP değerlendirme modeli tercih edilmiştir. Sisteme dayalı değerlendirmeye önem veren bu modelin amacı değerlendirmenin bütün stratejisine ve onun bileşenlerine bakarak bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarında değerlendirmeler yapmaktır. Ünal’ın (2011) açıklamasına göre Stufflebeam’ın bu dört aşamalı değerlendirme modelinde yer alan aşamalar aşağıda verilmiştir.

Bağlam Değerlendirmesi (Context Evaluation): CIPP modelinin ilk aşamasıdır. Hedefleri, karşılanacak ihtiyaçları ve çözülecek problemi gözden geçiren bağlam değerlendirme aşamasında programın gerçekleştiği ortam incelenmektedir.

Girdi Değerlendirmesi (Input Evaluation): Bu modelin ikinci aşaması olan girdi değerlendirmesi, programın hedeflerine ulaşmak için yararlanılan kaynaklara nasıl

ulaşılacağını belirlemede bilgi sağlamak için tasarlanır. Girdi değerlendirmede program, planlar, taktikler, kaynaklar ve işlemleri uygulama araçları gözden geçirilir.

Süreç Değerlendirmesi (Process Evaluation): Süreç değerlendirmede işlemlere, zaman çizelgelerine ve konulara göre uygulamaya konulan programın işleyişi değerlendirilir. Plan ne kadar iyi uygulanıyor, hangi problemler başarıyı tehdit ediyor, hangi düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır gibi sorular cevaplanmaya çalışılır. Süreç değerlendirme planlanmış ve gerçekleşen etkinlikler arasındaki uyuma karar vermek için kullanılır.

Ürün Değerlendirmesi (Product Evaluation): Ürün değerlendirmede ise programın amaçlarına ulaşıp ulaşmadığı ve ortaya çıkan ürünün programı değiştirip düzenlemeye ilişkin kararlar almaya neden olup olmadığı değerlendirilir. CIPP modelinin yanı sıra amaca yönelik olarak araştırmacılar var olan eğitim faaliyetini değerlendirmekte ve değerlendirme sonuçlarına göre süreçle ilgili kararlar almaktadırlar.

Problem Cümlesi

Sakarya Üniversitesi (SAÜ) Spor Yöneticiliği Eğitim Programı CIPP değerlendirme modeli ve SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre yeterli midir?

Alt Problemler

1. SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *bağlam* boyutu açısından yeterli midir?
2. SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *girdi* boyutu açısından yeterli midir?
3. SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *süreç* boyutu açısından yeterli midir?
4. SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *ürün* boyutu açısından yeterli midir?

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu spor yönetimi bölümünde uygulanan spor yöneticiliği eğitim programının yeterliliğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Programın yeterliliğini ortaya koyabilmek amacı ile genel olarak bütüncül ve çok boyutlu bir değerlendirme anlayışına sahip olan CIPP modeli esas alınarak, değerlendirmelerin bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutu doğrultusunda yapılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Türkiye'deki Spor Yöneticiliği Programlarının güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. Ülkemizde program yeterlilikleri ve Temel Alan Yeterlilikleri ile ilgili kapsamlı, derinlemesine bir paydaş analizinin eksikliği de ortaya çıkmıştır. Oysa paydaşların istek, ihtiyaçları ve program hakkındaki görüşlerinin bilinmesi, daha güncel ve ortak yeterliliklere sahip bir program oluşmasında son derece önem taşımaktadır. Hatta bu tür paydaş analizlerinin sürekli olması gerekmektedir.

Program değerlendirme çalışmaları sadece programlar tasarlanırken değil, programların uygulama aşamalarında da tekrarlanmalıdır (Demirel 2012). Türkiye'deki spor yöneticiliği programlarının CIPP Modeline göre değerlendirilmesi güncel ihtiyaçların belirlenmesine katkı sağlayacaktır.

Öğrenci, işveren ve akademisyenler yani paydaşların görüş ve ihtiyaçlarının bilinmesi spor yöneticiliği programlarının niteliğine, çıktılarına ve yeterliliklere son halinin verilmesinde oldukça önemli bir konudur.

Bu çalışma sektör ihtiyaçlarını tespit edip bu ihtiyaçlara cevap verebilecek bir eğitim programı modeline temel oluşturması bakımından da ayrıca önem taşımaktadır. Ayrıca, sektörün, spor yöneticilerinin eğitimlerinde olmasını istedikleri temel alanlar ve derslerin bilinmesi spor yöneticilerinin istihdamına olumlu katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın spor yöneticiliği alanındaki bilgi dağarcığına, spor yönetimi programlarının çıktılarına ve spor yöneticiliği program yeterliliklerinin oluşturulmasına katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Sayıtlılar

- Araştırma sınırlılıklarında incelenen eğitim programının program geliştirme süreçleri doğrultusunda geliştirildiği varsayılmıştır.
- Katılımcıların derslerin içeriklerini bildikleri varsayılmıştır.
- Çalışmadaki katılımcıların sorulara nesnel bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

- Bu araştırma SYAK'ın akreditasyon standartları ile sınırlıdır.
- Araştırma Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği lisans programı, öğretim elemanları ve öğrencileri ile sınırlıdır.
- Bu araştırma Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı bir spor il müdürü, 1 kulüp yöneticisi, 1 belediye spor birimi yöneticisi, 1 özel fitnes işletme müdürü ile sınırlıdır.
- Bu araştırma 2013 ve öncesinde Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümünden mezun öğrencilerle sınırlıdır.
- Bu araştırma 2014- 2015 eğitim öğretim yılı verileri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Spor Yöneticisi: Spor örgüt veya organizasyonunun belirlenmiş amaçlara ulaşması için insan ve hammadde kaynaklarını en verimli ve uygun bir şekilde kullanan, olaylara ve kişilere yön veren kişidir (Basım 2009).

Spor Kulüpleri: Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak ilgili federasyona kayıt ve tescilini yaptıran derneklerdir (Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği www.mevzuat.adalet.gov.tr, 05 Aralık 2012'te erişildi).

Spor Federasyonları: 3289 sayılı Kanunun Ek 9 uncu maddesi hükümlerine göre kurularak tüzel kişilik kazanan, organları genel kurul tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan

ve ibra edilen, özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız spor federasyonudur (www.tvf.org.tr, 05 Aralık 2012'te erişildi).

Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğü: Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı, merkezde katma bütçeli ve tüzel kişiliktir (www.sgm.gov.tr, 20 Ocak 2013'te erişildi).

Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri: Gençlik Hizmetleri ve Spor Genel Müdürlüğünün özel bütçeli taşra teşkilatıdır (www.sgm.gov.tr, 20 Ocak 2013'te erişildi).

Özel İşletmeler: Kar amacı güden devletten bağımsız özel spor işletmeleridir.

Kuzey Amerika Spor Yönetimi Derneği (North American Society for Sport Management, (NASSM)): Spor yönetimi alanına katkı sağlamak için araştırmaya teşvik etmek ve bilimsel araştırmaları desteklemek, mesleki gelişime katkıda bulunmak amacı güden bağımsız bir kuruluştur (<http://www.nassm.com>, 20 Ocak 2013'te erişildi).

Ulusal Spor ve Beden Eğitimi Birliği (National Association of Sport and Physical Education, (NASPE)): Bilgiyi artırmak, mesleki uygulamaları geliştirmek ve yüksek kaliteli beden eğitimi, spor ve fiziksel aktivite programlarını destekleyen bağımsız kuruluştur (<http://www.aahperd.org/naspe>, 20 Ocak 2013'te erişildi).

Avrupa Spor Yönetimi Birliği (European Association for Sport Management, (EASM)): 1993 yılında spor yönetimiyle ilgilenen ya da bunun içerisinde olan insanlar tarafından bağımsız bir birlik olarak kurulmuştur. EASM üyeliği akademisyenler, profesyoneller, gönüllüler ve ticari sektörlerden oluşmaktadır (www.easm.net, 15 Ekim 2013'te erişildi).

Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi (TYYÇ): Ulusal düzeyde veya bir eğitim sistemindeki yeterlilikleri ve bunların birbiriyle ilişkisini açıklayan, ulusal ve uluslararası paydaşlarca tanınan ve ilişkilendirilebilen yeterliliklerin belirli bir düzen içerisinde yapılandırıldığı bir sistemdir. Bu sistem aracılığıyla, yükseköğretimde tüm yeterlilikler ve diğer öğrenme kazanımları açıklanabilir ve tutarlı bir şekilde birbiri ile ilişkilendirilebilir (YÖK 2010).

Bologna Süreci: Avrupa Yüksek Öğrenim alanı olarak bilinen, Avrupa yükseköğrenimini farklılıklar yoluyla bütünleştirip ortak payda da buluşturmak amacını taşıyan dinamik bir süreçtir (YÖK 2010).

Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu (SYAK), (Commission on Sport Management Accreditation (COSMA)): Spor yönetimi alanındaki gelişmelere paralel olarak 2007 yılında NASSM'ın önerisi NASPE'nin işbirliğiyle kurulmuştur (COSMA 2010).

Temel Mesleki Bileşenler (TMB), (Common Professional Components (CPC)): SYAK tarafından tekrar gözden geçirilmiş eğitim program konularıdır (COSMA 2010).

CIPP: Stufflebeam'in geliştirdiği ismini İngilizce ilk harflerinden (Context, Input, Process, Product) alan, programı bağlam, girdi, işlem ve çıktı boyutları ile değerlendiren bir değerlendirme modelidir (Demirel 2012).

I. BÖLÜM

1. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal temeller çerçevesinde; spor yönetimi, spor yöneticisi, spor yönetimi eğitiminde akreditasyon, eğitim programları değerlendirme ve CIPP değerlendirme modelinin ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Son olarak konu ile ilgili literatürde yer alan bilimsel çalışmalara yer verilerek bölüm tamamlanmıştır.

1.1. Kuramsal Çerçeve

1.1.1. Spor Yönetimi

Spor yönetimi yönetim biliminin alt dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sporun kendi iç dinamiklerinden esinlenerek spora dair sorunlara uzun-kısa süreli çözümler sağlamaktır. Spor kurum ve kuruluşlarında yönetim ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi temel amaçtır (Doğu 2011; Karagözoğlu 2000).

Çağdaş spor yönetiminin iki formu vardır. Birincisi sporla ilgili alanlarda yönetim ile ilgili profesyonel çalışma alanı, ikincisi ise akademik çalışma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır (Basım ve Argan 2009; Parks, Quarterman ve Thibault 2013). Desensi, Kelly, Blanton ve Beitel (1990) spor yönetiminde profesyonel çalışma alanını ürün veya hizmet üreten örgütlerin planlama, organizasyon, yöneltme, kontrol, bütçeleme, liderlik ve değerlendirme becerilerinin birleşimi olarak tanımlamışlardır. Spor örgütleri hem işletme hem de sivil toplum kuruluşları olarak ürünü mal ve hizmet şeklinde

üretmektedirler. Yönetimin tanımından yola çıkarak spor yönetimini spor örgütlerinin amaçlarına ulaşabilmeleri için gereken madde ve insan kaynaklarını kullanması olarak tanımlayabiliriz (Basım ve Arğan 2009; Sunay 2009; Doğu 2011). Diğer yandan NASSM spor yönetimini sektörün birçok kesiminde kariyer yapmak isteyen bireyler için gerekli uzmanlık eğitimi sunan alan olarak spor yönetimini tanımlamaktadır (Krotee ve Bucher 2007).

Profesyonel hazırlık alanı olarak spor yönetimine olan ihtiyaç 1957 yılında Amerika'da bir beyzbol kulübü yönetim kurulu başkanı olan Walter O'Malley'in Ohia üniversitesinde bir akademisyen Dr. James Mason'a yazdığı bir mektupla ortaya çıkmıştır. Bu mektupta O'Malley spor kulüplerinde yöneticilere olan ihtiyaçlardan ve organizasyonlardaki yönetici ihtiyaçlarına kadar pek çok alanda spor yöneticisine ihtiyaç olduğunu belirterek bu sorunun nasıl giderilmesi gerektiğine dair sorular yöneltmiştir (Parks, Quarterman ve Thibault 2013). Daha sonraki dönemde Mason ve arkadaşları dünyadaki ilk spor yönetimi master programını Ohio Üniversitesi açarak akademik spor yönetimi eğitimi başlatmışlardır (Basım ve Arğan 2009; Chalip 2006; Jones vd. 2008; Parks, Quarterman ve Thibault 2013). Bu noktadan sonra spor yönetimi profesyonelleri yetiştiren programlarının sayısı tüm dünyada hızla artmıştır.

Görüldüğü üzere sporun fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal etkileri spor örgütü ve organizasyonunu yapısını ve yönetimini farklı kılmaktadır (Basım ve Arğan 2009). Özellikle spor ortamını oluşturan yönetici, sporcu, eğitici, tesis, araç ve gereçler ile spor yarışma programları gibi unsurlar bir araya getirilmelidir (Doğu 2011).

1.1.2. Spor Yöneticisi

Spor yöneticilerini Kathleen (1994), başarılı spor organizasyonları, sağlık örgütleri ve iş çevresiyle her türlü spor endüstrisini birbirine bağlayan ve organize eden kişileri olarak tanımlamıştır (aktaran: Sunay 2009) Bir başka tanımda ise spor yöneticisi spor alanında faaliyet gösteren örgütlerin amaçlanan hedeflere ulaşabilmesi için çalışan insanları teşkilatlandıran, emirler veren, grup çalışmaları yapan, sorumluluk alan ve işleyişi denetleyen kişiler olarak tanımlanmaktadır (Krotee ve Bucher 2007; Sunay 2009).

Çağdaş spor yöneticileri yönetim ve karar alma ilke, yöntemlerini bilen ve uygulayan, sporu bilen, spor örgütleri ile toplumsal sorunlara karşı hassas ve sorunlara çözüm bulan, çalışanlarını motive ederken ödül ve cezaları yerinde kullanan, iç dış ilişkilerde alan uzmanını ile çalışan ve onları yönlendiren, uluslararası ilişkilerin önemini kavrama, iş ilişkilerini yönetme bilgi ve becerisine sahip olan kişilerdir (Sunay 1998).

Spor yöneticisinin niteliklerini Sunay (2009) üç gruba ayırmıştır. Bunlar; genel kültür, spor alanı bilgisi ve spor yöneticiliği meslek bilgisi ile ilgili nitelikleridir. Spor yöneticileri, spor kulüpleri, rekreasyon programları, farklı yetenek grupları ve yetişkinler için spor kulüpleri, okullarda spor ve profesyonel spor ile sporla ilişkili yatırım alanlarında görevleri yönetmek ve rehberlik yapmak için yeterli organizasyon becerilerine ihtiyaç duyarlar (Parks, Quarterman ve Thibault 2013). Bilgi yönetim bölümünde; yazma ve sözlü iletişim becerileri çok fazla öneme sahiptir. Bilgi yönetimi, ihtiyaç olan bilgilerin belirlenmesi, elde edilmesi, sınıflanması ve saklanması, belirli formatlara sokulması, bilgi ürünlerinin geliştirilmesi ve servisi, bilgi akışı ve analizleri, bilgi kullanımı görevlerini kapsamaktadır (McGee ve Prusak 1993 aktaran: Parks, Quarterman ve Thibault 2013). Çağdaş spor iletişim uygulamacısı aynı zamanda, web tabanlı teknoloji kadar, bilgisayar teknolojisinde yüksek beceriye sahip olmalıdır. Spor pazarlaması, medya ilişkileri ve spor yazarlığı gibi alanlarda çok yönlü bilgi yönetimi becerileri önem taşımaktadır (Parks, Quarterman ve Thibault 2013).

1.1.3.Spor Yönetimi Bölümlerinde Akreditasyon

Akreditasyon uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen çalışmaların ve dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenledikleri uygunluk teyit belgelerinin (deney ve muayene raporları, kalibrasyon sertifikaları, yönetim sistemi belgeleri, ürün belgeleri, personel belgeleri vb.) güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemek amacıyla oluşturulmuş bir kalite altyapısıdır (<http://www.turkak.org.tr/TURKAKSITE/AkreditasyonAkreditasyonNedir.aspx>, 13 Nisan 2015'te erişildi).

Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonu, ilgili uygunluk değerlendirme kuruluşları için yeterlilik kriterlerini belirleyen uluslararası standartlar,

ilgili sektöre özel gereklilikler ve bölgesel veya uluslar arası akreditasyon kuruluşları tarafından belirlenmiş rehber dokümanlarda belirlenmiş, dünya genelinde kabul görmekte olan, gereklilikler esas alınarak gerçekleştirilmektedir ([http://www.turkak.org.tr/TURKAKSITE/ AkreditasyonAkreditasyonNedir.aspx](http://www.turkak.org.tr/TURKAKSITE/AkreditasyonAkreditasyonNedir.aspx), 13 Nisan 2015'te erişildi).

Spor yönetimi alanının eğitim-öğretim programlarının standartlaşması gerekliliği düşüncesiyle 1993 yılında NASPE ve NASSM ortak bir bildiri yayınlarak spor yönetimi alanında öğrencilere verilmesi gereken temel bilgileri lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde tanımlamaya çalışmıştır. Sonuç olarak Spor Yönetimi Programları için Bağımsız Akreditasyon Standartları (The Standards for Vountary Accreditation of Sport Management Programs) oluşturulmuştur (<http://www.nassm.com>, 20 Nisan 2013'te erişildi). Bu standartlar çerçevesinde spor yönetimi eğitimi veren kurumlara akreditasyon vermeye başlamıştır.

SYAK 2007 yılında NASSM'ın akreditasyon sürecini daha iyi yönetebilmesi amacıyla kuruldu. Bu tarihten sonra spor yönetimi eğitimi veren kurumların akreditasyon sürecini SYAK yürütmeye başlamıştır. SYAK, NASSM'ın spor yönetimi standartlarını güncelleyip, bir prosedüre bağlayarak yayınlamıştır (COSMA 2010). Bu tarihten sonraki süreç içerisinde akreditasyon için bu prosedürler ve standartlar geçerli sayılmaktadır. Dünyada spor yönetimi eğitimi alanında akreditasyon veren tek kurum olması sebebiyle SYAK'ın önemi oldukça fazladır. SYAK'ın standartlarının Avrupa için geçerliliğine dair çalışmaların az olması nedeniyle EASM ile birlikte SYAK standartlarının Avrupa için geliştirilmesi gerekliliği açıktır (Hoveman 1995).

1.1.4. Program Değerlendirme

Bilim ve teknolojiye gelişmelere toplumsal değişimler de sebep olmaktadır. Toplumsal dinamizm, eğitim programlarının da bu dinamizme uygun olmasını gerektirmektedir. Eğitim programlarının dinamizmi, objektif süreçle yönlendirmek suretiyle insan gücünü, toplum isteklerine uygun nitelikte yetiştirmekle mümkün olmaktadır. Bu nedenle eğitim programlarının toplumsal problemleri ve ihtiyaçları esas alarak geliştirilmeleri gerekmektedir (Demirel 2012).

Değerlendirme 21. yüzyılda sıkça kullanılan bir kavram olmasına karşın düzenli değerlendirmenin aslında uzun bir tarihi vardır (Ünal 2011). Zaman içerisinde program geliştirme uzmanları farklı değerlendirme modelleri kullanmış olup, program değerlendirme modelleri büyük ölçüde program geliştirme yaklaşımlarına göre farklılık göstermektedir. Farklı görüşler, program değerlendirme hakkındaki felsefe ve inançlardan kaynaklanmaktadır. Program geliştirmedeki çeşitlilik nedeniyle program değerlendirme modelleri içinden tek bir model önermek mümkün değildir. Program değerlendirme araştırmalarında araştırmacılar kendi amaç ve koşullarına en uygun modeli seçebilir ya da bu modellerden yararlanarak yeni bir model geliştirebilirler (Erden 1995).

Benimsenen değerlendirme modeli ile kabul edilen program veya projenin amaçlarının örtüşmesi ve tamamlayıcı nitelikte olması gerekmektedir. Aksi takdirde bu iki model arasında uyumsuzluk ve çarpıklık meydana gelebilir (Stufflebeam 2003).

1.1.5. Program Değerlendirme Modelleri

Eğitim programlarının değerlendirilmesine yönelik farklı modeller önerilmektedir. Bu modeller program geliştirme yaklaşımına göre farklılık göstermektedir. Bu fark program geliştirme felsefesinden kaynaklanmaktadır. Program değerlendirme çalışmasında amaca uygun model seçilerek çalışma yapılabilir.

1.1.5.1. Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli

R.Tyler tarafından geliştirilen model günümüzde de sıklıkla kullanılan modeldir. Bu model daha sonra geliştirilen diğer modellere dayanak oluşturmuştur.

Tyler'a göre bir program üç temel öğeden oluşur. Bunlar; hedefler, öğrenme yaşantıları ve değerlendirmedir (Demirel 2012). Programın merkezinde eğitim hedefleri vardır. Daha sonra ulaşılan ve ulaşılamayan hedeflere bakılır, ulaşılamayanlara neden ulaşılamadığını ortaya koymak için hedef ve öğretme yaşantıları incelenir (Demirel 2012).

Bu modelde niceliksel verilerden yararlanılır. Öğrencilerin davranışları öğretimin başında sonunda olmak üzere iki kez ölçülmesini belirtmiştir (Erden 1995). Davranışların kalıcı olup olmadığını görebilmek için programın bitiminden bir süre sonra davranışların izlenmesi önemlidir (Demirel 2012).

1.1.5.2. Metfessel-Michael Değerlendirme Modeli

Metfessel-Michael modelde sekiz süreçten bahseder, bunlar (Serçek 2014, Demirel 2012); Değerlendirme uzmanları

- Eğitim dünyasındaki öğretmenler, yöneticiler öğrenciler ve sıradan vatandaşların dolaylı ya da doğrudan değerlendirme içerisinde olmalarını sağlamalı,
- Amaçlar ile spesifik hedeflerin birbiri ile bağlantısını düzenlemeli
- Özel hedefleri programda uygulanabilir hale dönüştürmeli,
- Hedeflere göre programın etkililiğini bireyler üzerinde ölçecek araçları geliştirmeli,
- Davranış ölçekleri ve kapsam geçerliliğini testleri kullanarak düzenli gözlemler yürütmeli,
- Verileri uygun istatistiksel yöntemlerle analiz etmeli
- Verilerin, beklenen performans aşamalarının standartlarla yorumlamalı
- Programın ileriye dönük uygulamalarına yönelik daha kapsamlı amaç ve özel hedefler oluşturulabilmesine olanak sağlayacak öneriler geliştirmeli.

1.1.5.3. Provus'un Farklar Yaklaşımı ile Değerlendirme

Sistem yönetimi kuramına dayanan bu model beş evreden oluşur (Demirel 2012).

1. Tasarım: Daha önce hazırlanan ölçütler ya da standartlar yönünden program tasarımının karşılaştırılmasını içerir.
2. Oluşturma: olanaklar, yöntemler, öğrenci davranışlar olarak adlandırılan program öğeleri burada değerlendirilir.

3. Süreçler: Öğrenci ve personel etkinlikleri, işlevleri ilişkileri bakımından değerlendirme yapılır.
4. Ürün- Sonuç: Orijinal hedefler göz önünde bulundurularak programın genele değerlendirilmesi yapılır.
5. Program çıktıları benzer program çıktıları ile karşılaştırılır. Maliyet ve yara incelemesi yapılır.

1.1.5.4. Stake'in Uygunluk-Olasılık Modeli

Demirel (2012) Stake'in değerlendirme yaparken eğitimcilerin sezgisel normları ve görelî yargıyı dışta tutarak düzenli değerlendirmenin temel ilkelerini oluşturduğunu belirtir. Çünkü düzenli değerlendirme eğitimcilere nesnel sonuçlar verir. Stake bir yargıya varmanın çok zor olduğunu, ancak profesyonel bir değerlendirme uzmanının görevinin yargıya varmak olduğunu açıklamaktadır (Demirel 2012). Stake değerlendirmeyi üç boyutta gerçekleştirmektedir. Bunlar; Girdi, süreç ve ürün'dür (Demirel 2012).

1.1.5.5. Eisner'in Eğitsel Eleştiri Değerlendirme Modeli

Eisner, uzmanın bir eleştirmenlik rolü yoktur, yalnızca yapılan işleri değerlendirir, takdir eder (Yüksel ve Sağlam 2012). Oysa eleştirmen yapılması gerekenlerin oluşturulmasında uzmana ihtiyaç duyar. Kısaca, programın, projenin, öğretimin etkisi ile ilgili farkındalık uzmanlığın; bu farkındalığın kamuya duyurulması ise eleştirmenin görevidir (Yüksel ve Sağlam 2012). Eisner modelini betimleyici, yorumlayıcı ve değerlendirci olmak üzere üç boyutta oluşturmuştur (Yüksel ve Sağlam 2012).

1.1.5.6. Stake'in İhtiyaca Cevap Verici Program Değerlendirme Modeli

Bu modelde değerlendiriciler sonuçlardan çok programın etkinliklerine ve sürecin değerlendirilmesine odaklanırlar (Demirel 2012). Değerlendirme uzmanı, Programın öyküsünü ve özellikleri anlatır, müşterilerini ve personeli tanımlar, önemli konularını ve sorunlarını belirtir, başarılarını rapor eder (Demirel 2012).

1.1.5.7. CIPP Modeli ile Değerlendirme

CIPP program değerlendirme modeli bağlam (Context), girdi (Input), süreç (Process) ve ürün (Product) boyutlarının İngilizce adlarının ilk harfleri kullanılarak oluşmuştur. Bu model, halen Amerika'da Western Michigan Üniversitesinde öğretim üyesi olarak görev yapan Profesör Daniel L. Stufflebeam tarafından geliştirilmiştir. Stufflebeam, idarecilerin uygulanan programla ilgili doğru kararlar alabilmelerine yardımcı olmak için yönetim eğilimli bu modeli geliştirmiştir. Bu modeli oluşturan bileşenler ayrı ayrı değerlendirme boyutu olarak ele alınabileceği gibi bileşenlerin birbiri ile ilişkisi ve bağı paralelinde toplam değerlendirme de bulunulabilir (Stufflebeam 2003).

Bağlam boyutunda hedefler, öncelikler ve ürünün değerini ortaya koyan yargılar ile ilgili ihtiyaçlar, problemler ve ortamın değerlendirmesi yapılır. Girdi boyutunda ihtiyaçları karşılayacak alternatif yaklaşımlar, programın planı ve kaynakların değerlendirmesi yapılır. Süreç boyutunda etkinliklere yol gösteren, ürünü açığa çıkaracak planlanan programın uygulanmasına dair değerlendirme yapılır. Ürün boyutunda ise işlemin sürekliliğini sağlamasına yardım amacı ile istenen veya istenmeyen ürünler ile programın etkinliği değerlendirilmeye alınır (Stufflebeam 2003).

Birbiri ile ilişkili olan CIPP değerlendirmesi politikacılar, program veya proje yöneticileri ve bireysel hizmet sağlayıcılar tarafından programın çalışması, geliştirilmesi, taslak program ve projelerin denenmesi, mevcut programın veya hizmetin güçlendirilmesi, ilgililere, sponsorlara ve kurumlara hesap verme amacı ile kullanılabilir (Ünal 2011).

CIPP modeli sistemin işlemeyen yönlerini açığa çıkarmak ve bilgi temin etmek amacını güden bir değerlendirme metodu olarak da kullanılabilir. Aynı zamanda dış değerlendirme yöntemi olarak CIPP modeli programın değerini belirlemek amacı ile kullanılabilir. Tarafsız bir değerlendirme aracı olan model katılımcıların ve yöneticilerin değerlendirmelerini çok yönlü olarak inceler ve kontrol listeleri yardımıyla kayıt eder. CIPP modeli ile değerlendirme geniş bir alana yayılmıştır. Bu modelde, materyaller, kişiler, programlar ve projeler kurallar dâhilinde değerlendirme yapılır (Stufflebeam 2003).

Stufflebeam (2002)'e göre, CIPP modeli sadece var olan durumu betimleme yerine hem geçmişe ait değerlendirmeleri (retrospective) hem de geleceğe dair bilgilendirme (prospective) amacına da hizmet etmektedir. Bu model, süreç değerlendirme ve ürün değerlendirme yaklaşımlarını merkeze alarak her bir boyutu değerlendirme imkânı tanımaktadır (Tablo 1.1).

Tablo 1.1: CIPP Modeli ile Süreç ve Ürün Değerlendirmesi (Serçek 2014).

	SÜREÇ (FORMATIVE)	ÜRÜN (SUMMATIVE)
BAĞLAM	Karşılanacak ihtiyaçlar nelerdir?	Önemli ihtiyaçlar karşılandı mı?
GİRDİ	Nasıl yapılacak?	Doğru tasarı işe koşuldu mu?
SÜREÇ	İhtiyaçlar karşılanıyor mu?	Tasarı iyi uygulandı mı?
ÜRÜN	Başarı sağlanıyor mu?	Çaba başarılı oldu mu?

Süreç değerlendirmeye odaklanıldığında, programın stratejisine bileşenleri ile birlikte bakarak bazı sorulara cevap aranmaktadır. Nelere ihtiyaç duyulduğu, uygulamanın nasıl yapılacağı, mevcut programın ihtiyaçları karşılıyor olup olmadığı ve başarıya ulaşıyor olup olunmadığı incelenmektedir. Ürün değerlendirme merkeze alındığında ise; ihtiyaçların karşılanıp karşılanmadığı, seçilen programın doğru program olup olmadığı, programın iyi uygulanıp uygulanmadığı ve başarıya ulaşıp ulaşılmadığı araştırılmaktadır. Stufflebeam (2002)'e göre bağlam, girdi, süreç ve ürün aşamalarından oluşan bu dört tip değerlendirmenin temel hedefi Tablo 1.2'de sunulmuştur.

Tablo 1.2 incelendiğinde CIPP modelinin boyutları ve her bir boyutun kendi içinde değerlendirmeye hizmet ettiği amaçlar görülmektedir.

Tablo 1.2: CIPP Modelinin Temel Hedefleri (Stufflebeam 2002, aktaran:Ünal 2011)

Değerlendirmeler	Değerlendirmelerin Hedefleri
Bağlam Değerlendirme	Kuramsal bağlamı tanımlamak, çevreyi açıklamak, hedef topluluğu tanımlamak ve ihtiyaçlarını değerlendirmek, fırsatları tanımlamak, ihtiyaçların temelini teşkil eden problemleri teşhis etmek ve önerilen hedeflerin yeterince ihtiyaca cevap verip vermediğini incelemek.
Girdi Değerlendirme	Stratejileri, kaynakları, bütçeleri ve programı uygulamak için sistem yeteneklerini, planları, alternatif program seçeneklerini ve usule ait tasarımları tanımlamak ve değerlendirmek.
Süreç Değerlendirme	Usule ait tasarım ve uygulanmasında işlem aksaklıkları tanımlamak, tahmin etmek, kararların uygulanma öncesi bilgisini sağlamak, usule ait etkinlikleri ve olayları kaydetmek ve yargılamak.
Ürün Değerlendirme	Çıktıların tariflerini ve kararlarını toplamak ve onların hedefler ve bağlam, girdi, süreç bilgisi ile ilişkilendirmek, değerini ve faydasını belirlemek.

Bağlam Değerlendirmesi (Context Evaluation): CIPP modelinin ilk aşamasını oluşturur. Bu boyut hedefleri, karşılanacak ihtiyaçları ve çözülecek problemi gözden geçiren boyutudur. Bağlam değerlendirme, programın gerçekleştiği ortamı inceler. Stufflebeam (2002) bağlam değerlendirmenin en temel değerlendirme olduğunu iddia etmektedir. Hedeflerin belirlenmesi için bir temel oluşturmak önemlidir. Mevcut ortam tanımlanır, bu ortamla ilgisi olan, arzu edilen şartlar ve gerçek şartlar tanımlanır. Bağlam değerlendirilmesinde özellikle karşılanamayan ihtiyaçlar, kaçırılmış fırsatlar ve ihtiyaçların neden karşılanamadığı belirlenmeye çalışılır. Bağlam değerlendirmenin amacı ilgili çevreyi tanımlamak, bu çevreyle ilgili istenen ve gerçek durumun neler olduğunu ortaya koymaktır (Arslan ve Demirel 2007; Demirel 2012). Bu nedenle bağlam

değerlendirme, politika, çevre veya en azından ihtiyaçların değerlendirmesini içermelidir (Tseng vd. 2010).

Bağlam değerlendirme ihtiyaçlar ölçümü olarak isimlendirilmektedir. Stufflebeam modeli ölçücünün projenin başlangıcından itibaren bulunması ve değerlendirmenin sonuçlarının yorumlanma ve ihtiyaç değerlendirmenin yürütülmesine yardımcı olacağını belirtmiştir. (Dick 2002).

Girdi Değerlendirmesi (Input Evaluation): Bu modelin ikinci aşaması olan girdi değerlendirme, programın hedeflerine ulaşmak için yararlanılan kaynaklara nasıl ulaşılacağını belirlemede bilgi sağlama için kullanılır. Girdi değerlendirmede program, planlar, taktikler, kaynaklar ve işlemleri uygulama araçları gözden geçirilir. Girdi değerlendirmesi aynı zamanda alınacak kararların yapılandırılmasına hizmet etmektedir. Girdi değerlendirme uzmanların değerlendirme görevini gerçekleştirmek için okulun kapasitesini ve mevcut kaynakları belirleme amacıyla yapılır. Programın hedeflerine ulaşmak için önerilen strateji seçeneklerini dikkate alır, seçilen stratejinin hangi araçla uygulanacağına ve programda yer alan işlemlerinin tasarımını kolaylaştıracak ihtiyaçların karşılanmasında hangi planın en iyi fayda sağlayacağına karar verilir (Stufflebeam, 2003).

Girdi boyutu sistematik ve geniş açılı analizden daha çok dar açılı bir analizdir. Girdi değerlendirmesinde program planının belirli yönleri ya da program planının belirli bileşenleri değerlendirilir. Girdi değerlendirmenin içerisinde birçok soru sorulabilir: Hedefler uygun bir şekilde belirlenmiş midir? Hedefler okulun hedefleri ile uyumlu mudur? Programın kapsamı programın genel hedefleri ile uyumlu mudur? Öğretim stratejileri hedeflere uygun mudur? Mevcut olan diğer stratejiler programın hedeflerine ulaşmasına yardımcı mıdır? Değerlendirmenin bu aşaması basitten karmaşığa doğru sıralanır (Stufflebeam, 2003).

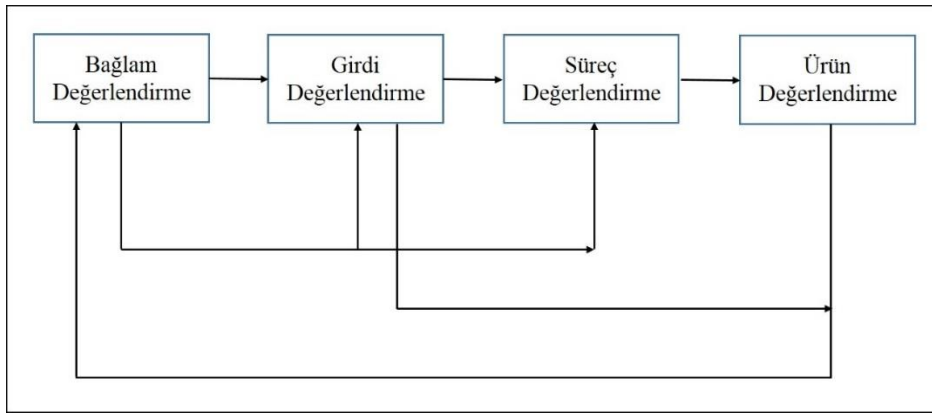
Süreç Değerlendirmesi (Process Evaluation): Süreç değerlendirme işlemlere, planlara ve ilave edilen konulara göre uygulamaya konulan programla ilgilenmektedir. Süreç değerlendirme uygulamaya konulan plan ya da programı kontrol ederek yöneten program uygulama aşaması için alınan kararları değerlendirir. Plan ne kadar iyi uygulanıyor, hangi problemler başarıyı tehdit ediyor, hangi düzenlemelere ihtiyaç

duyulmaktadır gibi sorular cevaplandığında yapılan işlemler denetlenebilir, kontrol edilebilir ve düzeltilebilir. Süreç değerlendirme, planlanmış ve gerçekleşen etkinlikler arasındaki uyuma karar vermede oldukça önemlidir (Stufflebeam 2002).

Stufflebeam (2002) süreç değerlendirmesi için üç ana aşama sunmuştur: Birinci aşamada, tasarım işleminde ve onun uygulanması esnasında meydana gelebilecek hataları ortaya çıkarmak ya da tahmin etmek, ikinci aşamada programlanmış kararlar için bilgi sağlamak ve üçüncü aşamada ise gerçekleşen işlemlerin tam bir kayıt altına almaktır. İlk stratejiye göre, programda hatalara neden olabilecek kaynakları sürekli bir şekilde tespit etmek ve denetlemek eğitimeçiler için çok önemlidir. İkinci stratejiye göre, program gerçekten uygulanmadan önce program ile ilgili hizmet içi eğitimler planlanıp gerçekleştirilebilir. Üçüncü strateji seçilen kapsam, planlanan öğretim stratejileri ve etkinlikler için belirlenen zaman gibi programın temel işlevlerine vurgular. Böyle bir değerlendirme sayesinde, program ile ilgili tahminde bulunmak, işlemler ile ilgili zorlukların üstesinden gelmek ve önceden programlanmış kararları vermek için proje karar vericileri ihtiyacı olan bilgilere ulaşırlar.

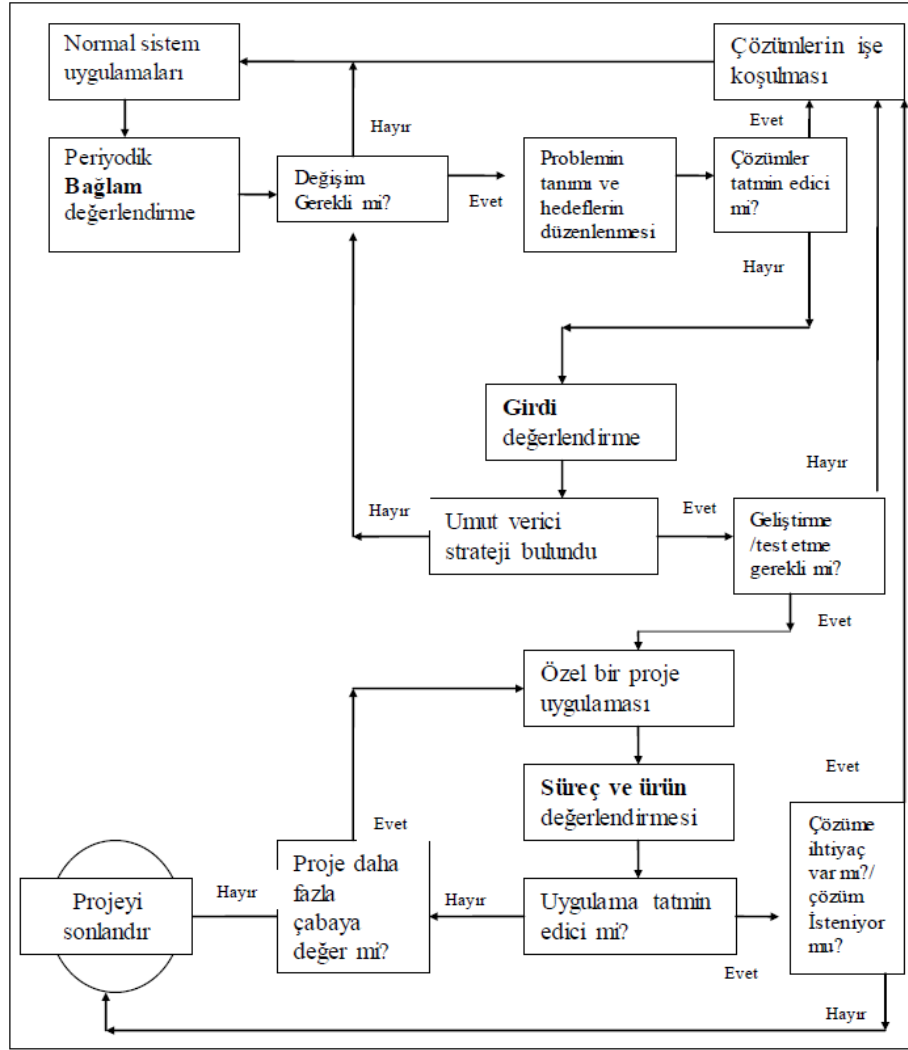
Ürün Değerlendirmesi (Product Evaluation): Ürün değerlendirmede ise programın amaçlarına ulaşip ulaşmadığı ve ortaya çıkan ürünün programı değiştirip düzenlemeye ilişkin kararlar almaya neden olup olmadığı konusunda karar verilmektedir. Ürün değerlendirme uzmanları uygulanan program sonunda elde edilen ürünün daha önce umdukları başarıya ulaşip ulaşmadığına karar vermek için bilgi toplanmasını içerir (Arslan ve Demirel 2007; Demirel 2012). Ne dereceye kadar programın hedeflerine ulaşılıp ulaşılmadığı, hangi sonuçların elde edildiği ve ihtiyaçların hangi oranda karşılandığı, değerlendirme uzmanları için cevaplandırılması gereken sorulardır. Ürün değerlendirme program ile ilgili alınan kararların tekrar işlenip kontrolünü sağlar. Ürün değerlendirmesi sonucunda değerlendirme uzmanları programa devam etme ve güncellemeler konusunda karar vermelerini sağlayan bilgiyi sağlar. Bu değerlendirme türü, modelin bu aşamasındaki etkinliklerin bütün değişim sürecinin diğer aşamaları ile bağlanması ve değerlendirmenin karar verme süreci ile ilişkisini yapılandırır. Hedeflerin, yöntemlerin ve değişim sürecindeki karar verme işleminin her tip değerlendirme türü ile ilişkisinin ana hatlarını belirler. İyi bir öğretim programı düzgün bir şekilde planlanmalı ve değerlendirme için özel bir süreç içermelidir (Tseng vd. 2010).

CIPP modelini geliştiren Stufflebeam (2002), ortak değere sahip olan bir programın, projenin veya sistemin, bu model ile hedeflerin, planların, eylemlerin ve ürünlerin işe koşulduğunu ve birbiri ile iki yönlü ilişki içerisinde olduğunu belirtmiştir. İki yönlü ilişkinin varlığı hedeflerin geliştirilmesi için bağlam değerdendirmenin dönüt sağladığı, plan geliştirme için girdi değerdendirmeden yararlanıldığı, uygulama faaliyetlerinin düzenlenmesi ve iyileştirilmesi için süreç değerdendirme verilerinin kullanıldığı ve ürünlerin geliştirilmesinin ürün değerdendirmeye bağlı olduğu görölmektedir.

şekil 1.1: Değerler ve CIPP Modeli İlişkisi (Stufflebeam 2002, Aktaran Ünal 2011)

Eğitim ve hizmet sistemlerinin bir stratejisi olarak CIPP modeli bireysel çalışmalara rehberlik eder ve devam eden eğitim sistemlerinin geri bildirimlerini ilgili kurum ve kişilere ulaştırma işlevini içerir. Genel olarak bu model gelişim temeli üzerine tasarlanmıştır. Bu nedenle program paydaşlarının değerdendirmeye katılması son derece önem arz etmektedir. Aynı zamanda sistemin başarılı olup olmadığı, devam edip etmeyeceği konularında kesin bir yargıya varan CIPP modeli, programın veya projenin iptal edilmesi veya sonlandırılmasını tavsiye eder (Stufflebeam 2003). Stufflebeam (2002) CIPP modeli ile değerdendirmenin aynı zamanda program geliştirme çalışmalarına yardımcı olduğunu “değerlendirme sadece ispat amaçlı değil aynı zamanda gelişmeyi hedeflemektedir” sözü ile ortaya koymaktadır. Bu sayede zaman, para ve diğer yatırımların boşa gitmesi önlenmiş olacak ve sonraki aşamalara bilgi birikimi ile gidilecektir (şekil 1.1).

Şekil 1.2: CIPP Modeli ve Program Geliştirme İlişkisi (Stufflebeam, 2002, Aktaran Ünal 2011)

Şekil 1.2 incelendiğinde, mevcut durumda çalışan sistemin normal uygulamada değerlendirmesinin bağlam değerlendirme ile gerçekleştirildiği ancak, değişim ihtiyacı hissedildiğinde öncelikle problemin ve yapılacakların belirlendiği görülmektedir. Sorunlara dair çözüm önerilerinin tatmin edici olması durumunda, çözümler uygulamaya konmakta ve sistem faaliyetlerine devam eder. Eğer bulunan çözüm yeterli görülmez ise girdi değerlendirme ile yeni stratejiler aranır ve yeterli görüldüğü takdirde test etme ihtiyacı hissedilmiyorsa doğrudan uygulamaya konur ve sistem çalışmasına devam eder. Yeni stratejinin yetersiz olduğuna karar verilirse döngüsel normal sistem uygulamaları olarak tekrar değişiklik istenip istenmediği araştırılır. Yeni bulunan strateji yeterli olur ve geliştirilmesi veya test edilmesi istenirse, proje uygulaması sonunda süreç ve ürün

değerlendirmesine tabi tutulur. Uygulamanın tatmin edici bulunması durumunda getirilen çözüm önerisi uygulamaya konulur. Eğer süreç ve ürün değerlendirmesi sonunda tatmin edici sonuç elde edilmez ise projenin önemine bağlı olarak devam etme veya proje durdurulur. Sonuçta herhangi bir programın, projenin veya sistemin geliştirilmesi CIPP modeli ile değerlendirme etkinliği sayesinde mümkün olabilmektedir (Stufflebeam 2003).

Stufflebeam (2003) programı değerlendirenlere her değerlendirme çeşidini tasarlamada kullanmak için mantıklı bir sistem olarak aşağıdaki adımları izlemelerini tavsiye etmiştir.

a. Değerlendirmeye Odaklanma

- Bölgesel ya da ulusal olarak uygulanacak programlara hizmet edecek programların hakkında karar vermek.
- Program ile ilgili karar verme süreci için, hizmet verilecek karar durumlarını planlayarak, odak noktası, kritiklik seviyesi, zamanlamayı ve seçeneklerin düzenlenmesi bakımından her durumu tanımlamak.
- Ölçüm değişkenlerini ve seçenek değerlendirmede kullanılmak üzere standartları belirleyerek her karar verme aşaması için ölçüt seçmek.
- Değerlendirmeyi yapan uzmanının çalışacağı kuralları belirlemek.

b. Bilginin Toplanması

- Bilgilerin kaynağını belirleme.
- Bilgi toplamak için araç ve yöntemleri belirleme.
- Kullanılacak örnek işlemi belirleme.
- Bilgi toplamak için şartlar ve programı belirleme.

c. Bilginin Örgütlenmesi

- Toplanacak bilginin türünü belirlemek.
- Analiz için (Kodlama, örgütleme, depolama ve düzeltme) araç tasarlama.

d. Bilginin Analizi

- Analitik işlemleri belirleme.
- Analizi için bir araç geliştirmek.

e. Bilgiyi Raporlama

- Değerlendirme için paydaşları seçmek.
- Paydaşlara bilgi verme araçlarını belirlemek.
- Değerlendirme raporları ve raporlama oturumları için biçim belirlemek.
- Bilginin raporlamasını programlamak.

f. Değerlendirme Yönetimi

- Değerlendirme programının özetini hazırlama.
- Kadroyu, kaynak ihtiyaçlarını için planlar belirlemek.
- Değerlendirmenin yönetimine dair ihtiyaçları giderme araçlarını belirlemek.
- Güvenilir, geçerli, inanılır, yerinde ve yaygın bilgilere ulaşmak için değerlendirme planı potansiyelini değerlendirmek.
- Değerlendirme planının güncelleştirmek için araçları belirlemek ve programlamak.
- Tüm değerlendirme programı ait bütçe belirleme.

CIPP modelinin kuvvetli yönlerinden biri, özellikle, bir değerlendirme işleminde yöneltilecek potansiyel önem taşıyan soruları üretmede değerlendirme uzmanına yardım eden kullanışlı ve basit bir araç olmasıdır. CIPP modelinin dört boyutundan her biri için, değerlendirme uzmanı birçok soru sorabilir. Bu modelin ürettiği sorular aynı zamanda değerlendirme işleminin işin uzmanı olmayan kişilere açıklanmasını da kolaylaştırmaktadır. CIPP modelinin diğer bir kuvvetli yönü hem uygulanan programdan önce hem de program esnasında müdahale edebilme imkânı sağlamasıdır (Serçek 2014).

CIPP modelinde programını değerlendirmek için bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarında sorulabileceği düşünülen maddelerin yer aldığı bir liste oluşturulmuştur. (Taylor ve Beniest 2003).

Bağlam boyutuna yönelik sorular:

- Dersin diğer derslerle ilişkisi nedir?
- Süre yeterli midir?
- nemli ve kritik dış etkenler nelerdir? (Bilişim ağı veya yönetim durumu gibi...)
- Dersler birleştirilmiş mi yoksa ayrı mı?
- Araştırma etkinlikleri ile ders arasında bağlar nelerdir?
- Derse ihtiyaç var mıdır?
- Ders iş ihtiyaçları ile ilişkili mi?

Girdi boyutuna yönelik sorular:

- Öğrencilerin giriş özellikleri nedir?
- Öğrencilerin ğrenme becerileri nedir?
- Öğrencilerin motivasyonu nedir?
- Öğrencilerin mevcut bilgileri nelerdir?
- Amaçlar uygun mudur?
- Hedefler amaçlardan uyarlanmış mıdır?
- Hedefler açık ve mantıklı mıdır?
- İçerik açık olarak ifade edilmiş mi?
- İçerik bilgi, yetenek ve tutumlar ile uyumlu mudur?
- İçerik uygulama aşamasında karşılaşılan sorunlarla ilişkili midir?
- Teori ve pratik dengeli midir?
- Hangi kaynaklar veya materyaller kullanılır?
- Öğretmenlerin kullandıkları kitaplar nelerdir?
- Öğrencilerin sahip oldukları kitaplar nelerdir?
- Öğretmenlerin ğretim becerileri güçlü müdür?
- İş yükü bakımından hazırlık için ne kadar süre gereklidir?

- Öğretmenlerin sahip oldukları bilgi, yetenek ve tutumları nelerdir?
- Ders ortamı uygun mudur?
- Öğrenci sayısı kaçtır?
- Öğretmen sayısı kaçtır?
- Ders nasıl düzenlenmiştir?
- Ders kuralları nelerdir?

Süreç boyutunu yönelik sorular:

- Öğrenci iş yükü nedir?
- Öğrenci derse aktif katılmakta mıdır?
- Öğretimle ilgili sorun var mıdır?
- Öğrenme ile ilgili sorun var mıdır?
- İki yönlü iletişim var mıdır?
- Öğrenciler bilgiyi transfer ediyor mu yoksa öğrenciler bilgiyi uygulayıp kullanıyorlar mı?
- Öğrenciler bilgi ve yeteneklerini kullanırken, uygularken ve analiz ederken sorun yaşıyor mu?
- Değerlendirme sürekli mi?
- Öğretim ve öğrenme kurumsal ve uygulamadan kaynaklanan sorunlardan etkileniyor mu?
- Öğrenci ve öğretmenler arasındaki bireysel ve işbirliğine dayalı ilişki var mıdır?
- Disiplin nasıl sağlanıyor?

Ürün boyutunu yönelik sorular:

- Dönem sonunda bir sınav mı yapılıyor yoksa ders sürecinde birkaç tane sınav mı yapılıyor?
- Resmi olmayan sınav var mı?
- Değerlendirmenin kalitesi nasıldır?
- Dersin sonunda öğrencilerin bilgi, yetenek ve tutumları ölçülüyor mu?
- Değerlendirme katılımcı olarak mı yapılıyor?

- Öğrenciler öğrendiklerini nasıl kullanıyorlar?
- Öğrencilerin ve öğretmenlerin toplam birikimleri nedir?
- Dersten asıl öğrenilmesi gereken nedir?
- Resmi rapor var mı?
- Öğretmenin saygınlığı artıyor mu yoksa azalıyor mu?

CIPP modeline göre değerlendirilmenin sistem bütünlüğü dahilinde ve dönüşümlü verilerle program geliştirmeye hizmet ettiği görülmektedir. Bütün modellerde olduğu gibi bu modelde de uygulayıcıların tercihlerini yaparken dikkatli olmaları, özellikle ders değerlendirmede öğretmenlerin hemen aldıkları dönütlerle baştan düzenlemelere gitmesinin dersleri daha verimli hâle getireceği vurgulanmaktadır (Ünal 2011).

1.2. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde spor yönetimi eğitim programlarına dair çalışmalar ve program değerlendirmede CIPP modelinin kullanıldığı diğer alan çalışmalarına yer verilmiştir.

1.2.1. Alana Yönelik Araştırmalar

Ulrich ve Parkhouse'un 1982 yılında yürüttükleri çalışmada da belirttikleri gibi eğitim program önerileri spor yöneticiliğiyle ilgili mesleklerin ihtiyacını tam anlamıyla karşılamamıştır. Spor yöneticiliği programlarından mezun kişilerin talepleri üzerinde çalışabilmek adına Ulrich ve Parkhouse 1982 seneli çalışmalarında eğitim program tasarısını sorgularken mezun merkezli bir değerlendirme modelinden faydalanmışlardır. Söz konusu değerlendirme modelinde işverenlerin performans değerlendirme notları da göz önünde bulundurulmuştur. Mezunların memnuniyet oranı, olası iş performansı ve memnuniyetini arttırmak amacıyla eğitim program içeriğini tanımlarken ek bir modelle eğitim program tasarısına eklenmiştir (Aktaran: Desensi vd. 1990).

Parkhouse 1987 yılında yaptığı çalışmayla günümüzdeki spor yöneticiliği bölümündeki yüksek lisans çalışmalarının gidişatını irdelemiştir. Parkhoues, spor

yöneticiliği mezunu bireylerin gerekli yetkinliği edinip edinmediklerini araştırmış, mezunların işin gereklerini ne derece yerine getirdikleri konusunda işverenlerin fikirlerine başvurmuştur. Bu çalışmanın bir diğer aşamasında uygulamalar, iş talepleri ve işe yerleştirme ile ilgili bilgiler de toplanmıştır. Bu çalışmanın sonucunda programların zaman içinde edinile gelmiş olduğu, profesyonel seviyedeki fiziksel eğitim hazırlık derslerinin akademik deneyimlerden yola çıkılarak hazırlandığı, uygulayıcıların iş odaklı tercihler yaptığı ve işverenlerin hâlihazırdaki hazırlıktan hoşnut olmadığı ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak Parkhouse (1987), spor yöneticiliği eğitim programının sporun belli alanlarıyla ilgili meslek yelpazesinin ihtiyaçlarını karşılaması gerektiği sonucuna varmıştır.

Yaptığı çalışmalarda Parkhouse (1987) yükseköğrenim kurumlarının lisans ve lisansüstü spor yöneticiliği eğitim program konumuna önem verdiklerini saptamıştır. Parkhouse'un bu çalışması profesyonel spor yöneticilerinin; gitgide yaygınlaşan spor yöneticiliği programlarının ve bazı programların nitelik açısından şüpheli olduğu ile ilgili varsayımlarını destekleyen ampirik bulgular sağlamıştır. Parkhouse (1987) spor yöneticiliği profesyonel hazırlık programlarının kalitesini artıracak sekiz öneride bulunmuştur. Bunlardan biri program değerlendirme ve geliştirmede dışarıdan kaynaklara başvurmak olsa da bu programları etkin bir şekilde deneyimleyen kişilerin fikirleri neredeyse bilinmemektedir (Parkhouse 1987).

Parkhouse (1987) söz konusu alanlarda çalışan kişilerin görüşlerinin göz ardı edildiğini belirtmesine rağmen Jamieson (1987) eğlence sporları alanında yapılacak olan çeşitli düzenlemelerde ihtiyaç duyulacak yetkinlikleri belirlemek için bu sektörde çalışan kişilerin fikirlerine başvurarak çalışmalarını yürütmüşlerdir.

Lambrecht (1987) farklı büyüklüklerdeki spor kulübü yöneticiliği için gerek olan yetkinlikleri belirlemiş ve büyük spor kulüpleri ile küçük çaplı spor kulüpleri yöneticiliği konusunda yetkinlik ihtiyaçlarının farklı olduğunu keşfetmiştir. Profesyonel spor genel müdürleri ile NCAA 1-A futbol programları bölümü spor direktörleri arasında yetkinlik analizinden çok iş sorumlulukları analizi ve karşılaştırması yapılmıştır. Bu çalışmaya göre genel müdürler iş ilişkileri ve personel değerlendirme konularını daha çok önemserken spor direktörlerinin daha çok pazarlama, finans yönetimi, yöneticilik ve halkla ilişkiler konularını önemsedikleri ortaya çıkmıştır.

Yukarıdaki araştırmalar, spor yöneticiliği mezunu stajyerlerin memnuniyet oranlarını, staj süresince uygulamalı derslerin mevcudiyet ve mezunların iş memnuniyeti değerlendirmelerinden yola çıkarak cevap niteliği taşıyacak sonuçlara ulaşmaya çalışmışlardır. Ayrıca yapılan araştırmalar sonucunda spor yöneticiliği programlarına katılan son sınıf öğrencilerin, sunulan en işe yarar dersler olduklarından dolayı, staj yapmayı, halkla ilişkiler, iletişim, yöneticilik ve atletizm ağırlıklı yöneticilik dersleri almayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır (Desensi vd. 1990). Spor yöneticiliği ile ilgili düzenlemeler giderek kompleks bir hale geldiğinden dolayı eğitim programının da söz konusu programlardan mezun olacak kişilerin ihtiyaçlarını karşılayacak esneklikte olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Fielding, Pitss ve Miller'ın 1991 yılında yaptıkları spor yönetimi eğitiminde kalite konulu çalışmalarında profesyoneller açısından spor yönetimi eğitiminden beklentilerine yönelik yaptıkları araştırmalarında akreditasyon çalışmalarının eğitim kalitesini arttırdığını öne sürmüşlerdir.

Yine Tayvan'da akademisyenler ve spor yönetimi uygulayıcılarının spor yönetimi algıları ve yeterliliklerin incelendiği bir başka çalışma ise Ko, Hennry ve Kao (2001) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada spor yönetimi alanında çalışanların algı ve yeterliliklerini belirleyebilmek için sektör temsilcileri ve öğretim elemanlarının görüşlerinden faydalanmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre kültürel farklılıklar spor yönetimi algısını ve yeterliliklerini etkilemektedir.

Birleşik devletlerdeki spor yönetimi programlarını öğretim programları açısından inceleyen Jones, Brokss ve Miller (2008) spor yönetimi akademik bir disiplin olarak ne kadar gelişir ve kompleks bir yapı halini alırsa, derslerin içeriği ile ilgili esnekliğin de o kadar artması beklendiğini çalışmalarında belirtmişlerdir.

Schoepfer ve Dodds 2011 yılında stajın spor yönetimi öğretim programları içerisindeki yerini inceledikleri çalışmalarında, SYAK' ın akreditasyon standartları içerisinde stajın olmasını, programların mutlaka deneyimsel öğrenmede staj uygulamalarına yer vermeleri gerektiğini belirterek, staj uygulamalarının spor yöneticiliği programları için önemine değinmişlerdir.

Yiamouyiannis'in 2013 yılındaki spor yönetimi eğitiminde öğrenim çıktıları ve akreditasyon sürecini incelediği çalışma ve Williams ve Colles'un 2009'da öğrenci öğrenme çıktılarının stajla ölçülmesine ilişkin çalışmalarında hem akreditasyon sürecini ve öğrenme çıktıları hem de stajın öğretim programlarındaki yeri önemine ilişkin sonuçlar elde etmişlerdir. Bu sonuçlar öğrenme çıktıları üzerinden program değerlendirmenin önemine dikkat çekmektedir.

Fang ve Kim (2014) Asya'daki spor yönetimi profesyonellerinin mesleki yeterliklerinin belirlenmesine dair çalışmalarının sonucunda profesyoneller açısından tutum, iletişim, yaratıcılık ve takım çalışmasının öncelikle önemli oluğu ortaya çıkmıştır.

. Lizandra (1993) yaptığı çalışmasında NASPE/NASSM'in akreditasyon prosedürünü ve eğitim programı standartlarının geçerliliğini akademisyenler ve spor yönetimini uygulayanların görüşleriyle incelenmiştir. Çalışmada temel alanların ve eğitim program standartlarının kabul gördüğü belirtilmektedir.

Avrupa topluluğu ülkelerindeki spor yönetimi eğitim program standartlarının belirlenmesine yönelik çalışmada, Nikolaidis (1995) yine geçerliliği kabul edilmiş NASPE/NASSM'in eğitim program standartlarında yer alan derslerin uygulanması gerekliliğini vurgulamıştır. Araştırmacı, Avrupa'daki spor yöneticiliği eğitim programlarının birbirine yakın içerikleri olmasının uluslararası niteliklerde spor yöneticilerinin yetişmesi bakımından önemli olduğunu belirtmiştir. Aynı çalışmada sektörün isteklerine göre belirlenmiş bir eğitim programının istihdam sorununun giderilmesinde önemli olduğu söylenmiştir.

Yıldız ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında Türkiye' de Spor Yönetimi alanında lisans eğitimi veren bölüm sayısı birinci öğretimde 22, ikinci öğretimde 8 olarak bildirmiştir. ÖSYM'nin 2012 yılı verilerinde ise bu rakam sırasıyla 37 ve 19'e yükselmiştir (ÖSYS 2012 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu). Türkiye'deki spor yönetimi eğitim-öğretim programlarının kalitesi ve kriterlerinin ne olması gerektiği konusundaki çalışmalar henüz yetersiz sayıdadır. Ancak, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu 2005-2010 stratejik planında ve Yıldız ve arkadaşlarının çalışmasında (2008), belli kriterlere bağlanmadan açılan sporla

ilgili yüksek eğitim programlarının gelecekte mezunların istihdamı açısından problem yaratacağı belirtilmektedir.

Sunay 2009’da farklı futbol ligi kategorilerinde yer alan Ankara takımlarının spor yöneticisi niteliklerine ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında, Süper ve 2. lig kulüp yöneticilerinin “genel kültür”, “spor alan bilgisi” ve “spor yöneticiliği meslek bilgisi” ile ilgili nitelikler arasından “bilgisayar kullanma becerisi” ve “spor ile ilgili tesis ve teknolojiyi bilme” ile ilgili niteliklerin 2.lig kulüp yöneticileri lehinde sonuçlandığı saptanmıştır.

Türkiye’ de spor yöneticiliği eğitim programında yer alan derslerle, Amerika, Avrupa, Avustralya gibi ülkelerdeki Spor Yönetimi eğitim programlarındaki dersleri karşılaştırmak üzere Orta ve arkadaşları (2010) tarafından yapılan çalışmada, Girişimcilik ve Yeni İş Geliştirme, Serbest Zaman Yönetiminde Çevre, Yönetimde İşgücü ve Çeşitlilik, İş Planlama ve Proje Yönetimi, Modern Matematik, Çok Uluslu Yönetim gibi konuların Türkiye’deki programlarda yeterince yer almadığı gözlenmiştir. Bununla birlikte bahsi geçen çalışmada, birbiriyle örtüşen derslerin bazılarının Engellilerde Spor/ Beden Eğitiminde Özel Metotlar; Personel Yönetimi/ İnsan Kaynakları Yönetimi; Spor Endüstrisi/ Profesyonel Spor Endüstrisi; Medya ve Spor/ Profesyonel Haberleşme ve Spor İletişimi olduğu tespit edilmiştir.

Ardahan (2010) çalışmasında; Akdeniz Üniversitesi BESYO Spor Yöneticiliği Bölümü mezunlarının, mezuniyet sonrası mesleki tercihlerinin ve şu an öğrenci olanların da iş beklentilerinin incelenerek eğitimi aldıkları spor yöneticiliği alanında ne ölçüde istihdam edildiklerinin ve/veya edileceklerinin, mezunların mezuniyet öncesi ve öğrenim gören öğrencilerin mezuniyet sonrası beklentilerinin, verilen eğitim ve müfredattan memnunluk düzeyleri ile okulun sektörle ilişki düzeyini belirlenmeyi amaçlamıştır. Çalışmada sektör odaklı eğitime geçilmesi ile Spor Yöneticiliği bölümlerinin eğitim ve müfredatla ilgili problemlerinin büyük ölçüde çözümlenmesiyle sektör ile okul arasındaki organik bağın güçleneceği belirtilmiştir.

Sunay’ın 2012 yılında Türkiye’deki üniversiteler ile Amerika Birleşik Devletlerindeki bazı üniversitelerde uygulanan spor yöneticiliği programlarının

karşılaştırmalı incelenmesi isimli çalışmasında ise iki ülkenin programlarının benzerlik gösterdiği ifade edilmiştir.

Sunay' ın yine 2012'de yaptığı “Spor Yöneticiliği bölüm eğitim programına ilişkin son sınıf öğrencilerinin görüşleri” isimli çalışmada, Spor Yöneticiliği bölümünde mesleki İngilizce derslerinin daha etkin hale getirilmesinin sağlanması ve ilgili kaynaklardan çeviri yapılmasına daha fazla önem verilmesi gerektiği, spor yöneticiliği son sınıf öğrencilerinin tekrar şans verilmesi durumunda spor yöneticiliği bölümünü seçme konusunda kararsız oldukları saptanmıştır. Ayrıca spor yöneticiliği bölümünde aldıkları derslerin onları mesleğe hazırladığı saptanmıştır.

Çoknaz (2014b) stajın spor yönetimindeki yerini incelediği durum çalışmasında stajın öğrenme etkinlikleri içerisinde öğrenci açısından fayda sağlayacağını vurgulamıştır.

Çoknaz ve Bulut'un 2015'te “spor yönetimde teori ve pratiğin buluşması: alan deneyimi çerçevesinde bir değerlendirme” isimli çalışmalarında, araştırma sonuçları alan uygulamasında kullanılan derslerin kişiler ve örgütler arası iletişim, bilgisayar, yönetim ve spor yönetimde yoğunlaştığını göstermektedir. Araştırmacılar, iletişimin ilk sırada yer almasını pek çok çalışmada öğrencilerin staj yoluyla elde ettiği sosyal beceriler arasında gösterilmesiyle bağdaştırmanın mümkün olabileceğini belirtmişlerdir.

1.2.2. Diğer Alanlara Yönelik Araştırmalar

Kocabaş ve Göktaş 2003 yılında eğitimde takım çalışmaları adlı çalışmalarında programların takım çalışmalarına sevk edici etkinlikler düzenlemesine ve takım çalışmasının öğrenmedeki önemine vurgu yapmışlardır.

Karataş (2007) yapmış olduğu “Yıldız Teknik Üniversitesi Modern Diller Bölümü İngilizce II Dersi Öğretim Programının Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün (CIPP) Modeli İle Değerlendirilmesi” isimli çalışmada CIPP modelini kullanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerden ve öğretmenlerden uygulanan programa ilişkin alınan cevapların analizi doğrultusunda girdi bölümü ile ilgili

öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamış; bağlam, süreç ve çıktı boyutları ile ilgili olarak öğretmenlerle öğrencilerin görüşleri anlamlı fark göstermiştir. Bu boyutlara ilişkin öğrenci görüşlerinin ortalamalarının genel olarak öğretmenlere nazaran daha yüksek çıkmasından meydana geldiği ve bu sonucun öğrencilerin bu boyutlarla ilgili algılarının öğretmenlerin ise beklentilerinin daha yüksek olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebileceği yargısına ulaşılmıştır.

Aközbek (2008) tarafından “Lise I. Sınıf Matematik Öğretim Programının CIPP Değerlendirme Modeli ile Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Genel Liseler, Ticaret Meslek Liseleri, Endüstri Meslek Liseleri)” isimli çalışma yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini evrenden küme örnekleme yöntemi ile seçilen 120 Matematik öğretmeni ile lise 1. sınıfta okuyan 240 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen öğretmen ve öğrencilere yönelik iki form ile elde edilmiştir. Öğrenci formunda programın bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarına ilişkin toplam 28 soru, öğretmen formunda ise programın bağlam, girdi, süreç, ürün boyutlarına ilişkin toplam 27 soru yer almıştır. CIPP modeli ile yapılan kapsamlı bir değerlendirme sonunda elde edilen bulgulara göre programın süreç ve ürün boyutlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bunun yanı sıra programın girdi, süreç, ürün boyutlarına ilişkin öğrenci görüşleri okul türüne göre farklılık göstermiştir. Ayrıca programın süreç boyutuna ilişkin öğretmen görüşlerinde de okul türüne göre anlamlı fark oluşmuştur. Buna karşın, programın bağlam ve girdi boyutlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri arasında ve programın bağlam boyutuna ilişkin öğrenci görüşlerinde okul türüne göre anlamlı fark bulunmamıştır. Programın bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerinde de bitirilen okul türüne ve programın bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerinde mesleki deneyimlerine göre anlamlı farklılık oluşmadığı sonucu elde edilmiştir.

Arseven 2009’da “Bağlam ve Süreç Boyutlarında Bir Hizmet içi Eğitim Programının Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezinde CIPP program değerlendirme modeliyle, Emniyet Genel Müdürlüğü, Temel Trafik ve Kaza İnceleme Eğitimi öğretim programını, bağlam, süreç ve ürün boyutlarında değerlendirerek, program hakkında yargılara ulaşmıştır. Programın süreç ve ürünleriyle ilgili olarak, çalışmanın sonunda,

mevcut öğretim programının uygulamalarının, öğrenme sürecinin sosyal ve duyuşsal özelliklerini olumsuz yönde etkilediği, geleneksel bir öğrenme süreci yarattığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ünal (2011)'ın, Avrupa Birliği Erasmus Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Programının CIPP (Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün) Modeline Göre Değerlendirilmesi isimli çalışması CIPP modeli esas alınarak yapılmıştır. Ünal çalışmasında kullandığı ölçeğin sorularını bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarında hazırlamış ve uygulamıştır. Sonuçları da yine bağlam, girdi, süreç, ürün boyutlarında yorumlamıştır.

Serçek 2014'te ön lisans eğitim programlarının CIPP modeline göre değerlendirilmesi konusunda yaptığı tez çalışmasında program değerlendirme modelleri arasında CIPP' in uygulayıcılara kolaylık sağlaması ve yükseköğretimde programlarındaki uygulanabilirliğini vurgulamıştır. Çalışmada öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerinden faydalanılmış ve ürün boyutunda; öğrencilerin derslerde öğrendikleri bilgileri, daha sonra iş hayatında kolaylık sağlayacağı konusunda öğrencilerin görüşleri ile öğretim elemanlarının görüşleri arasında fark olduğu belirlenmiştir. Ürün boyutunda öğretim elemanları daha olumlu görüş bildirmekle birlikte öğrenciler ile aralarında anlamlı fark belirlenmemiştir.

II. BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, kullanılan veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenirlik çalışması, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

SAÜ Spor Yöneticiliği lisans programında uygulanan Spor Yöneticiliği eğitim programlarının CIPP değerlendirme modeli ve SYAK' ın akreditasyon standartlarına göre yeterliliğini belirlemeye yönelik bu araştırma, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bir karma yöntem araştırmasıdır. Creswell ve Clark (2011)'a göre karma yöntem, araştırma sürecinin pek çok aşamasına nitel ve nicel yaklaşımların karışımı ile veri toplama ve analiz işlemlerinin yönetilmesinde rehberlik eden felsefi varsayımları içerirken, tek bir araştırmada veya bir araştırma dizisinde hem nitel hem nicel verilerin toplanmasına, analiz edilmesine ve harmanlanmasına odaklanmaktadır. Bu doğrultuda karma yöntem araştırması, araştırma problemini kapsamlı ve çok boyutlu incelemek amacıyla, pragmatist felsefenin ilkeleri doğrultusunda nitel ve nicel yöntemleri birlikte kullanarak gerçekleştirilen araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2013). Karma yöntem araştırması aynı konunun farklı yönleriyle incelenmesinde kullanılabileceği gibi, çeşitleme ve tamamlayıcılık adına nicel ve nitel yöntemler uygulayarak elde edilen sonuçları doğrulamak ve geliştirmek için de kullanılabilmektedir (Fırat, Yurdakul ve Ersoy 2014).

Karma yöntem yaklaşımına göre her olgu ve olayın hem nitel hem de nicel boyutu olması bu yöntemi sosyal bilimlerdeki araştırmalar için kullanılabılır hale getirmektedir

(Yıldırım ve Şimşek 2013). Karma yöntem araştırmalarının kullanılmasında tek bir veri kaynağının yetersiz olması, başlangıçtaki sonuçları açıklama ihtiyacı, araştırma bulgularını genelleme, bir çalışmayı ikinci bir yöntemle geliştirme vb. gibi sebepler bulunmaktadır. Ayrıca geliştirme, uygulama ve değerlendirme, aynı konuların farklı yönleriyle incelenmesi, farklı açılardan karmaşık olguların keşfedilmesi gibi durumlarda da karma yöntem kullanıldığı bilinmektedir (Fırat, Yurdakul ve Ersoy 2014).

Bu araştırmada, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda karma yöntemin seçilmesinde öncelikle çalışmanın SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programını değerlendiren bir çalışma olmasıdır. Değerlendirmeye öncülük eden CIPP modeli ve SYAK akreditasyon standartları konuyu hem nitel hem de nicel yöntemler kullanarak araştırmayı gerekli kılmıştır. Araştırmaya bütüncül bir bakış açısı kazandırabilmek adına tek bir veri kaynağının yetersiz olacağı düşüncesi de araştırmacıyı karma yönteme yönlendiren nedenlerden biridir. Son olarak, araştırma konusunun karma yöntem araştırmalarına uygunluğu ile bilinen sosyal bilimler alanı içinde yer alıyor olması da bir neden olarak gösterilebilir.

2.1.1. Araştırma Deseni

Karma yöntem araştırmalarında kullanılan altı farklı desen bulunmaktadır. Bunlar yakınsayan paralel desen, açıklayıcı sıralı desen, keşfedici sıralı desen, iç içe karma desen, dönüştürücü desen ve çok aşamalı karma desendir (Creswell ve Clark 2011). Bu araştırmada yakınsayan desen kullanılmıştır. Yakınsayan desen, araştırma problemini anlamak üzere aynı konu üzerinde farklı fakat birbirini tamamlayıcı veri toplanmasıdır (Creswell ve Clark 2011). Bu desen türünde, nitel ve nicel veriler birlikte toplanarak bir yöntemin zayıf yanlarının diğer yöntemin güçlü yönleri ile tamamlanması, böylece nitel-nicel veri karşılaştırılması, anlamlandırılması ve geçerlik ve güvenirliğin sağlanması amaçlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2013). Nitel ve nicel veriler karşılaştırıldığı zaman nasıl bir durum ortaya çıkacağı, nitel verilerin nicel verileri ne ölçüde teyit edeceği, görüşmelerden elde edilen verilerin anket verilerini ne ölçüde destekleyeceği, bu iki veri setinin analizi sonunda ortaya çıkan sonuçlar arasındaki

farklılığı ve benzerlikleri görme isteği (Yıldırım ve Şimşek 2013) araştırmacıları yakınsayan desene yönlendiren temel etmenler arasındadır.

Bu açıklamalar doğrultusunda, çalışmada yakınsayan desen kullanılarak SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programını değerlendirmek üzere nitel ve nicel veriler birlikte toplanmıştır. Araştırmada CIPP modeli ve SYAK'ın akreditasyon standartları doğrultusunda hazırlanan anketin mevcut ve mezun öğrencilere uygulanarak eğitim programına yönelik bir değerlendirme için tek başına yeterli olmayacağı düşüncesi araştırmada nitel yöntemin kullanılmasını da gerekli kılmıştır. CIPP modelinin bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarında verilerin farklı paydaşlardan toplanması gerekliliği, bu boyutlara ilişkin mevcut ve mezun öğrencilerden daha derinlemesine veri ihtiyacı araştırmacının yakınsayan desene yönelmesindeki temel sebeptir.

2.2. Çalışma Grubu

Bu bölümde çalışmanın, nitel ve nicel boyuttaki çalışma grubu hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırma nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bir çalışma olması nedeniyle örneklem seçimi konusu nicel ve nitel araştırmalarda kullanılan olasılıklı ve amaçlı örnekleme tekniklerini bir arada kullanmayı gerektirmektedir (Baki vd. 2012).

2.2.1. Nitel Boyutta Çalışma Grubu

2.2.1.1. Mevcut Öğrenciler

SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünde 2013/2014 eğitim yılında öğrenim gören öğrenci sayısı 414'tür. Bu aşamadaki çalışma grubunun belirlenmesinde nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örneklem yöntemlerinden “ölçüt örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesindeki ölçüt, öğrencilerin sınıf düzeyidir.

Buna göre araştırmada mevcut öğrencilerle 2 odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmelerinde yer alan toplam öğrenci sayısı 16' ır. 1-2. sınıflar ile yapılan odak grup görüşmelerindeki 8 öğrencinin 4'ü kadın, 4'ü erkek öğrenci olup, aynı durum 3-4. sınıf öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesinde de dikkate alınarak toplam 8 öğrencinin 4 kadın, 4 erkek öğrenci olmasına dikkat edilmiştir. Tüm öğrenciler odak grup görüşmelerinde gönüllü olarak yer almıştır (EK 6).

2.2.1.2. Sektör Temsilcileri

Araştırmanın nitel boyuttaki bir başka çalışma grubunu ise spor sektöründe yer alan çeşitli kurum ve kuruluş temsilcileri oluşturmuştur. Bu aşamadaki örneklem yöntemi de ölçüt örneklem olup, görüşme yapılan katılımcıların spor sektörünün farklı yönlerini temsilen belediye, federasyon, kulüp, özel sektör ve kamu sektöründe olmasına dikkat edilmiştir. Bununla birlikte katılımcıların SAÜ Spor Yöneticiliği mezunlarını istihdam eden/etmiş ya da staj uygulaması veya çeşitli projelerde bu bölüm öğrencileri ile çalışma fırsatı bulmuş katılımcılar olması da bir ölçüt olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda toplam 5 sektör temsilcisi ile görüşme yapılmıştır. Sektör temsilcilerini, birisi Sakarya ilinde faal olan 1 kulüp yöneticisi, 1 Büyükşehir Belediyesi spor müdürü özel kalemi, Kurumsal kimliği ve marka zinciri olan bir fitness merkezi şube müdürü, Spor il müdürü, 1 federasyon başkanı oluşturmuştur. Bu aşamadaki katılımcıların sektörün farklı alanlarını temsil etmesiyle hem ülke genelindeki beklentiler hem de SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünden beklentileri ve mevcut durum belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2.1.3 Öğretim Elemanları

Araştırmada, SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünde görev yapan toplam 12 öğretim elemanından spor yönetimi alanında çalışan 5 kişi çalışma grubuna dahil edilmiştir. Bu aşamada örneklem belirlemedeki ölçüt, spor yönetimi alanında çalışmaları bulunmasıdır. Çalışma dışı bırakılan öğretim elemanlarının bir kısmı spor yönetimi alanı ile doğrudan ilişkisi olmayan destek derslere giren öğretim elemanı oldukları için, bir kısmı ise çalışmaya katılmak istemedikleri için çalışma grubu dışında bırakılmıştır.

2.2.2. Nicel Boyutta Çalışma Grubu

Spor yöneticiliği eğitim programlarının SYAK' ın standartlarına göre yeterli olup olmadığını, CIPP modelindeki süreci takip ederek değerlendiren bu çalışmada, nicel yöntemin kullanıldığı bölümdeki çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılındaki mevcut öğrenci ve mezun öğrenciler oluşturmaktadır.

Çalışma grubu seçilirken tabakalı örneklem türü kullanılmıştır. Tabakalı örneklem, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır. Burada önemli olan, evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışmaktır (Yıldırım ve Şimşek 2013).

Örneklemin çok küçük olması durumunda araştırma sonuçlarının evren için genellenebilmesi güçleşir. Betimsel araştırmalarda minimum %10 örneklem alınır, küçük evrenlerde ise %20'ye ihtiyaç duyulur (Gay 1987 aktaran Arlı ve Nazik 2001).

Bu bağlamda 414 mevcut öğrencinin % 74' üne (309 öğrenci), 537 mezun öğrencinin % 17' sine (92 öğrenci) ulaşılmıştır.

2.2.2.1. Mevcut Öğrenciler

SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünde 2013/2014 eğitim yılında öğrenim gören mevcut 414 öğrenciye araştırmacı tarafından anket uygulaması yapılmış ve 309 öğrenciye ulaşılmıştır. Tabakalı örneklem yöntemine göre en az % 20 öğrenciye ulaşmak yeterliken bu araştırmada % 74' lük bir orana ulaşılmıştır.

2.2.2.2. Mezun Öğrenciler

SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünden 2013 yılı ve öncesi mezun 537 öğrenciye çevirim içi anket (online) uygulanmış ve 92 mezun öğrenci anketi cevaplamıştır. Tabakalı örneklem yöntemine göre en az % 10 öğrenciye ulaşmak yeterliken bu araştırmada % 17' lik bir orana ulaşılmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama yöntemi nitel ve nicel olmak üzere iki boyutta gerçekleşmiştir. Nitel boyutta, doküman analizi, görüşme, odak grup yöntemleri kullanılırken nicel boyutta ise anket yöntemi kullanılmıştır.

Tüm veri toplama araçları oluşturulmasındaki ilk aşama, toplam sekiz ana başlıktan oluşan SYAK Akreditasyon Standartlarının yazılı olduğu belgenin ayrıntılı bir şekilde okunup 4 kişi tarafından çevirisinin yapılması ve içinden spor yöneticiliği bölümünden istenen niteliklerin kodlanması olmuştur. Kodlamaları yapılan sekiz standart, CIPP değerlendirme modelinin dört boyutu olan bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutları ile örtüştürülmüştür (Stufflebeam 2003). Böylece SYAK Akreditasyon Standartları CIPP modelinin içine entegre edilmiştir (Tablo 2.1). Aşağıdaki tabloda SYAK Akreditasyon Standartlarının CIPP modelinin dört boyutuna entegre edildiği durumu gösterilmiştir.

Dört boyutun oluşturulmasından sonraki aşamada ise oluşan ifadelerin her birinin öğrencilere, öğretim elemanlarına ve sektör temsilcileri için gruplandırma yapılmıştır. Oluşturulan tüm veri araçları için alan uzmanları kişilerden görüşleri alınmıştır.

Tablo 2.1: SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi

SYAK STANDARTLARI		CIPP Boyutları			
		BAĞLAM	GİRDİ	SÜREÇ	ÜRÜN
1. ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Misyon ve hedeflerin açık bir şekilde yazılması	X			
	Çıktıların güncellenmesi			X	
	Stratejik plan ile hedeflerin uyuşması	X		X	
	Öğrenci öğrenme çıktıları ölçütleri: En az 2 direkt ve en az 2 indirekt ölçme tekniği kullanılması	X			
	Temel becerilerin geliştirilmesi: yazılı ve matematik gibi	X			X
	Kişisel gelişim: öğrencilerin kişisel gelişimleri için derslerin bulunması	X	X		X
	Faaliyet etkinliği ve tekniklerinin tanımlanması		X	X	
2. STRATEJİK PLAN	Bölümün stratejik planı ile Okulun stratejik planının uyumlu olması	X			
	Bölümün iç ve dış ortamındaki gerçeklerden haberdar olması	X	X	X	X
	Misyon ve vizyona uygun geniş tabanlı hedeflerin açıkça yazılması	X			
	Yeniliklere yer verilmesi	X	X	X	X
	Paydaş işbirliklerinin yer alması	X	X	X	

Tablo 2.1. SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI		CIPP Boyutları			
		BAĞLAM	GİRDİ	SÜREÇ	ÜRÜN
3. ÖĞRETİM PROGRAMI	Ders listesi ve kısa içeriklerin bulunması	X	X		
	Derslerin Temel Mesleki Bileşenler ile ilişkilendirilmesi	X	X		X
	Ders saatleri ve kredilerinin belirtilmesi	X	X		
	Öğrencilerin genel eğitimi için verilen derslerin olması (Bilgisayar vb.)	X	X		
	Spor yöneticiliği içerik odaklı zorunlu ve seçmeli derslerin olması	X	X		
	Öğretim programının sürekli yenilenmesi, güncel spor yöneticiliği ihtiyaçlarına cevap vermesi	X	X		X
	Paydaşlara (Stajda gidilen kurum ve kuruluşlar), öğrencilere ve mezun öğrencilere anketler uygulaması	X		X	X
	Program değerlendirme çalışması (akran değerlendirme gibi.)			X	X
	Öğretim programının öğrencileri küresel dünyada önemli konuları anlayabilmesi ve bunlara hazır olmasını sağlaması				X
	Uygulamalı ve deneyimsel öğrenmeye yeterince yer verilmesi		X	X	
	Ders içeriklerinin öğrenmeyi teşvik edici ve etkili olması		X	X	

Tablo 2.1: SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI		CIPP Boyutları			
		BAĞLAM	GİRDİ	SÜREÇ	ÜRÜN
4. ÖĞRETİM ELEMANLARI	Nitelikli öğretim elemanlarının bulunması	X	X		
	En az yüksek lisans dercesine sahip öğretim elemanlarının bulunması	X	X		
	Spor yöneticiliği alanında doktorası bulunan öğretim elemanlarının olması	X	X		
	Öğretim elemanlarının akademik ve mesleki faaliyet listesi olması	X	X		
	Öğretim elemanı ders yükleri ve yapılan ödemeler göstergesi	X	X		
	Öğretim elemanının değerlendirilmesi (Öğrenci anketleri, akademik faaliyetleri, hizmet faaliyetleri, danışmanlık, endüstri ile ilişkisi, kendini geliştirme faaliyetleri)			X	X
	Programın ihtiyacı olan bazı dersler için dışarıdan öğretim elemanı görevlendirilmesi		X		X
	Üniversitenin mesleki gelişim yaptığı destekler (ödenek, maaşlı izin, mesleki toplantılara katılım için verilen destek, sekretarya ve büro hizmetleri ve ödüllendirmesi)		X		
5. BİLİMSEL VE MESLEKİ FAALİYETLER	Öğretim elemanlarının güncel olması, alan bilgisine sahip olması		X		
	Öğretim tekniklerini uyguluyor olması			X	
	Kendi müfredatını geliştirmesi		X	X	
	Öğretim elemanlarının yayınları ve kongrelerdeki sunum ve görevlerinin belirtilmesi	X		X	X
	Disiplinler arası çalışmalar olması		X	X	
	Yazılmış ders kitaplarının sunulması		X	X	
	Danışmanlıkların olması		X	X	X

Tablo 2.1: SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI		CIPP Boyutları			
		BAĞLAM	GİRDİ	SÜREÇ	ÜRÜN
6. KAYNAKLAR	İnsan kaynaklarının belirtilmesi	X	X		
	Kütüphane kaynaklarının belirtilmesi	X	X		
	Tesisler bilgisi	X	X		
	Finansal kaynaklar, bütçeleme raporlarının sunulması	X	X		
	Öğretim elemanlarına ödenen ücretlerin sunulması		X		
	Fiziksel yapı; derslikler, laboratuvar, ofisler, bina konforu sunulması	X	X		
7. İÇ VE DIŞ İLİŞKİLER	Öğrencilerin diğer bölümlerle (okul içinde) geçiş ve çift ana dal yapma prosedürlerinin açıklanması	X	X		
	Yönetim kademelerinin iş tanımlarının olması ve toplantıların yapılma sıklığının belirtilmesi	X	X	X	
	Öğrencilerin bölüme giriş prosedürlerinin olması	X			
	Misyon ve hedeflerin bölümün tüm bireyleri tarafından bilinmesi	X			
	Diğer kurumlardan kuruma ve kendi kurumundan başka bir kuruma geçiş prosedürleri (yatay geçiş)	X	X		
	Diğer kurumlara geçiş sürecinde kredi transferine ilişkin prosedürlerin olması	X	X		
	Dış paydaşlarla ilişkiler, konferanslar, sosyal yardım programları, kurum ve kuruluşlarla ortak girişimler, staj uygulamalarının olması	X	X	X	X
	Öğrencilerin ülke içinde ve dışında katılabileceği değişim programlarının olması	X	X		
	Öğrencilerin küresel çevreye hazır olması	X	X	X	X
	Öğrencilerin spor yönetimi sektöründe farklı alanlara yönelik yetiştirilmesi	X		X	X
	Hesap verilebilirlik, kamuya açık olma		X		X

Tablo 2.1: SYAK Standartları ve CIPP Boyutları İlişkisi (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI		CIPP Boyutları			
		BAĞLAM	GİRDİ	SÜREÇ	ÜRÜN
8. EĞİTİMDE YENİLİK	Bölümün sektörle ve toplumla tutarlı hedefleri ve bir stratejik planın olması	X			
	Bölümde yeniliği teşvik eden faaliyetlere yer verilmesi		X	X	
	Stajın ve deneyimsel öğrenmenin rolünün iyi bilinmesi				X
	Toplumdaki değişimlerin eğitim programına adapte edilmesi		X		X
	Yeni ve farklı eğitim stratejilerinin uygulanması			X	
	Derslerin etkili ve verimli öğrenmeyi teşvik etmesi		X	X	

2.3.1. Nitel Boyuttaki Veri Toplama Araçları

2.3.1.1. Yüz Yüze Görüşme

Araştırmada sektör temsilcileri ve öğretim elemanları için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği doğrultusunda iki ayrı görüşme formu hazırlanmıştır. Bu form hazırlanırken SYAK'ın akreditasyon ilkeleri belirleyici unsur olmuştur. SYAK'ın 2010 yılında yayınladığı akreditasyon ilkelerini İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi 4 kişi tarafından yapılmıştır. Çevirisi yapılan metin tek tek okunup bir kodlama yapılmış ve istenen özellikleri belirten ifadeler işaretlenmiştir. Bu ifadeler ve bilgilere ulaşabilecek sorular CIPP program değerlendirme modelinin dört boyutuna göre gruplandırılarak soru havuzu oluşturulmuştur. Sorular, alanda uzman 3 kişiye gönderilerek uzman kanısı alınmış ve görüşme formu son şekline getirilmiştir. Uzmanlar, hem program değerlendirme alanından hem de nitel araştırma yöntemleri konusunda uzmanlaşmış kişilerden seçilmiştir. Sektör temsilcileri için 10, öğretim elemanları için ise 18 yarı yapılandırılmış soru görüşme formunda yer almıştır (Ek 1-2).

2.3.1.2. Odak Grup Görüşmesi

Nitel verileri desteklemek amacıyla mevcut öğrencilerle 2 odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak gruplar için hazırlanan görüşme formundaki sorularda belirleyici unsur SYAK'ın akreditasyon standartları olmuştur. Yüz yüze görüşme formunu oluşturulmasındaki safhaların aynısı, odak grup görüşme formu için de tekrar edilmiştir. Aynı uzman kişiler odak grup görüşme formu için de uzman kanısı vermişlerdir. Odak grup görüşme formunda toplam 15 soru bulunmaktadır (Ek 3). Odak grup görüşmelerini, öğrencilerin kendilerini baskı altında hissetmemeleri için başka bir araştırmacı yürütmüştür (Ek 3).

2.3.1.3. Doküman Analizi

Araştırmada NASPE-NASSM’ın 1993 yılında yayınladıkları spor yönetimi müfredat standartlarının belirtildiği “Spor Yönetimi Eğitimi Programlarının Akreditasyonu için Müfredat Standartları” (*Standards for curriculum and voluntary accreditation of sport management education programs*) isimli doküman ile COSMA’nın (SYAK) yayınladığı “*Accreditation Principles and Self Study Preparation*” isimli dokümanlar ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Araştırmanın doküman analizi kısmında SYAK’ ın Akreditasyon Standartları kapsamında istenen stratejik planlar, ders planları, ders içerikleri, akademik personel performans göstergeleri, bölüm kurulları ve diğer eğitim öğretim faaliyetlerine ilişkin belgeler ile internet siteleri incelenmiştir.

2.3.2. Nicel Boyuttaki Veri Toplama Araçları

2.3.2.1. Anket

Araştırmada mevcut öğrenci ve mezun öğrencilere uygulanan anket SYAK’ ın akreditasyon standartlarının içerdiği ham ifadelerin CIPP modelindeki bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutları ile örtüştürülmesiyle oluşturulmuştur. Ham olarak yerleştirilen ifadeler daha sonra sadeleştirilmiştir. İfadeler bağlam, girdi, süreç, ürün boyutları açısından uygun forma sokulmuştur. Anket daha sonra 2 ölçme değerlendirme, 2 program geliştirme, 1 eğitim yönetimi, 1 Türk dili, 6 spor yönetimi olmak üzere alanlarında uzman kişilere gönderilmiş, uzman kanıları alınarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre, bağlam boyutu 16 ifade, girdi boyutu 12 ifade, süreç boyutu 17 ifade ve ürün boyutu da 10 ifadeden oluşmuştur. Ankette cevaplamalarda 5’li puanlama kullanılmıştır. Anketteki ifadeler olumlu ifadeler olduğu için seçenekler Tamamen katılıyorum 5, Katılıyorum 4, Fikrim yok 3, Katılmıyorum 2 ve Hiç katılmıyorum 1 şeklinde puanlanmıştır (EK 4).

Anket 2013-2014 eğitim öğretim yılında 1, 2, 3, ve 4. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Mezun öğrenci grubundan 2013 ve öncesinde mezun olanlar anketi cevaplamışlardır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

2.4.1 Nitel Boyuttaki Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Nitel yöntem ile elde edilen verilerin analizinde doküman analizi kısmı için betimsel analiz kullanılırken, görüşmelerden elde edilecek verilerin analizinde tümevarımsal analiz kullanılmıştır.

Nitel verilerde 2 adet odak grup ve 8 adet bireysel görüşme Samsung S III cep telefonu ve Philips ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Sektör temsilcilerinden fitness sektör temsilcisi ve belediye temsilcisi görüşme talebini yoğun iş yükleri sebebiyle kabul edememişlerdir. Bu yüzden görüşme sorularını yazılı olarak cevaplayıp elektronik posta ve faks yoluyla iletmışlerdir. Ses kayıtları 4 araştırmacı tarafından yazıya dökülerek deşifre edilmiştir. Deşifrelerden kodlar ve temaların ortaya çıkarılması aşamasında nitel veri çözümlemede NVivo 10 Nitel Veri Analizi Programı kullanılmıştır. Nitel verilerin çözümlemesinde araştırmacının dışında 2 kişi eş zamanlı kodlama yapmıştır. Tablo 2.2 araştırmada yer alan katılımcılara ait görüşme ayrıntıları göstermektedir.

Tablo 2.2: Katılımcılar ile Yapılan Görüşmelerin Süreleri ve Sayfa Sayıları

Katılımcılar	Süre	Sayfa
Spor İl Müdürü	16 dk	7 sayfa
Federasyon Başkanı	19 dk.	9 sayfa
Kulüp Yöneticisi	22 dk.	9 sayfa
Fitnes Yöneticisi	Yazılı Form	3 sayfa
Belediye Spor Temsilcisi	Yazılı Form	3 sayfa
Öğretim Elemanı 1	43 dk.	22 sayfa
Öğretim Elemanı 2	44 dk.	22 sayfa
Öğretim Elemanı 3	56 dk.	23 sayfa
Öğretim Elemanı 4	35 dk.	17 sayfa
Öğretim Elemanı 5	70 dk.	40 sayfa
1. ve 2. Sınıf Odak Grup	75 dk.	54 sayfa
3. ve 4. Sınıf Odak Grup	70 dk.	50 sayfa

Görüşme sonucu elde edilen veriler araştırmacıya kolaylık sağlaması açısından kısaltmalar kullanılarak kodlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada kullanılan kodlamaların kısaltmaları Tablo 2.3.' te sunulmuştur.

Tablo 2.3: Kodlamalar ve Kısaltmalar Listesi

Katılımcı Kodları	Kısaltmalar
Belediye Temsilcisi	ST1
Gençlik Spor İl Müdürü	ST2
Spor Federasyonu Temsilcisi	ST3
Özel Sektör Temsilcisi	ST4
Spor Kulübü Temsilcisi	ST5
Öğretim Elemanı 1	ÖE1
Öğretim Elemanı 2	ÖE2
Öğretim Elemanı 3	ÖE3
Öğretim Elemanı 4	ÖE4
Öğretim Elemanı 5	ÖE5
1. ve 2. Sınıf Öğrencileri Odak Grup	OG1
3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Odak Grup	OG2

2.4.2. Nicel Boyuttaki Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Nicel veriler anket ile toplanmıştır. Anket uygulamaları mevcut öğrencilere bizzat araştırmacı tarafından uygulanmış, mezun öğrencilere ise çevirim içi (online) olarak uygulanmıştır. Çevrimiçi anket Google anket uygulaması üzerinden hazırlanarak yayınlanmıştır. Anketin duyurumu sosyal medya ve elektronik posta aracılığı ile yapılmıştır. Anket 22.05.2014 tarihi ile 09.10.2014 tarihi arasında yayında kalmıştır.

Araştırmanın nicel kısmında elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik kullanılmıştır. Veriler SPSS 20 programında analiz edilmiştir.

2.5. Geçerlilik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlilik ve güvenirliliği (inandırıcılık) için yapılanlar aşağıda belirtildiği gibidir;

- Nicel ve nitel araştırma yöntemleri birlikte kullanılarak yöntem çeşitlemesi (methodological triangulation), sağlanmıştır.
- Değişik ve çoklu veri toplama kaynakları birlikte kullanılarak veri çeşitliliği (data triangulation) , sağlanmıştır.
- Görüşme formlarının hazırlanması ve verilerin analizi sırasında nitel araştırma konusunda deneyimli başka araştırmacıların da bu süreçte yer alması (investigator triangulation), sağlanmıştır.
- Araştırmanın nicel kısmında kullanılacak anketin kapsam geçerliliği için ise uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Görüşleri istenen, 2 ölçme değerlendirme, 2 program geliştirme, 1 eğitim yönetimi, 1 Türk dili, 6 spor yönetimi alanından uzman kişiler anketi incelemişler ve değerlendirme yapmışlardır.
- Katılımcılara çalışmanın bilimsel amaçlı olduğu, elde edilen verilerin bu kapsamda kullanılacağı ve katılımcı isimlerinin açıklanmayacağı bilgisi verilmiştir.
- Ses kayıtlarında elde edilen veriler ve deşifreler dosyalararak muhafaza edilmiştir.

- Araştırmacının rolü açık ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır.
- Veriler çoğu zaman betimsel bir yaklaşımla doğrudan sunulmuştur.

2.6. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı, lisans eğitimini Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde, Yüksek Lisans Eğitimini Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği programında tamamlamıştır. Araştırmacı SAÜ spor yöneticiliği bölümünde öğretim elemanı olarak çalışmaktadır. Araştırmacının doktora ders dönemi nitel araştırmalar dersini almış olması araştırma sürecinde kolaylık sağlamıştır.

Araştırmacının çalışmanın yapılacağı kurumda çalışıyor olması hem fayda hem de sınırlılıkları beraberinde getirmiştir. Faydalara bakıldığında; araştırmacının içeriden kabul edilen bir kişi olması ve saygı duyulan kişi olması fayda sağlamıştır. İçeriden biri olmak araştırma sürecinde işlerin yolunda gitmesini sağlamıştır. Çünkü araştırmacı kurum içinde işlerin nasıl işlediğini iyi bilinmektedir. Araştırma sürecinde izin alma ve dokümanlara ulaşma, ses kaydı alma durumlarında kolaylık sağlanmıştır. Örneğin kurumun faaliyet planları daha hiçbir yerde yayınlanmadan müdür yardımcısı tarafından araştırmacıya verilmiştir. Öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerde araştırmacının iş arkadaşı oluşu büyük avantaj sağlamıştır. Öğretim elemanları son derece rahat bir ortamda sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.

Aynı zamanda araştırmacının kurumun çalışanı olmasının getirdiği sıkıntılar da olmuştur. Araştırmacı kurumun çalışanı olduğundan dersler, öğrenciler ve tesisler ile ilgili olarak görüşmelerde olabildiğince yorum yapmamaya çalışmıştır. Öğrenciler ile görüşmelerde öğretim elemanı olmanın dezavantajlı olacağı düşünülmüş ve odak grup görüşmeleri başka kurumdaki bir araştırmacıya yaptırılmıştır. Diğer yandan araştırmacının bölümün sorunlarını zaten bildiği düşünülerek yeterince açıklama yapılmaması ihtimaline karşın öğretim elemanlarından daha ayrıntılı görüş bildirmeleri istenmiştir. Son olarak içeriden bir araştırmacı olmak fotoğrafın tamamını görmeye engel teşkil edebilir. Bu sebeple araştırmacı veri toplamada tüm önyargılarından sıyrılmaya çalışmıştır. Görüşmeler esnasında hiçbir yorum yapmamıştır.

III. BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUMLAR

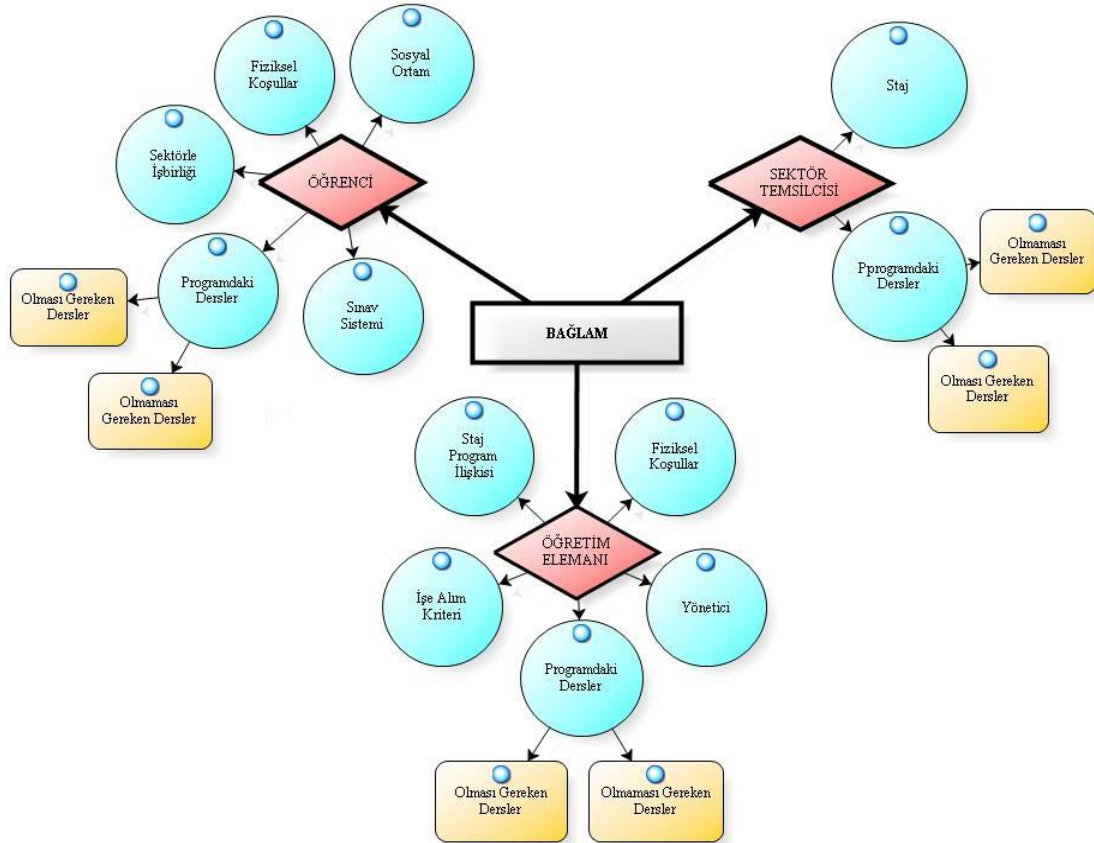
Bu bölüm nicel ve nitel boyutta elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulguları ve yorumlarını içermektedir. Bulgular ve yorumlar bölümü araştırmanın alt problemlerine paralel şekilde CIPP modelinin boyutlarını oluşturan Bağlam, Girdi, Süreç ve Ürün olmak üzere dört ayrı bölümde sunulmuştur.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın I. alt problemini, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK' ın akreditasyon standartlarına göre *Bağlam* boyutunda açısından yeterli midir? sorusu oluşturmaktadır. Bağlama ilişkin verilerin elde edilmesinde öncelikle SYAK' ın akreditasyon standartları çerçevesinde CIPP' in Bağlam boyutu ile örtüşen yönleri ortaya konulmuştur (Tablo 2.1). Bu doğrultuda CIPP modelinde bağlamı oluşturan öğelerden *programın gerçekleştiği ortam, programın gerçekleştirdiği / gerçekleştiremediği hedefleri, ders ihtiyacı* gibi konulara yönelik veriler; mevcut ve mezun öğrencilerden, öğretim elemanları ve sektör temsilcilerinden elde edilmiştir. Odak grup görüşmeleri mevcut 1-2. sınıf ve 3-4. sınıf öğrencileri ile yüz yüze görüşmeler ise öğretim elemanları ve sektör temsilcileri ile ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda bağlama ilişkin ortaya çıkan bulgular sırasıyla nitel ve nicel boyutta sunulmuş olup, yorumlar nitel ve nicel boyut birlikte ele alınarak yapılmıştır.

3.1.1. Nitel Boyuta Ait Bulgular

Bağlama ilişkin odak grup ve yüz yüze görüşmeler aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular Şekil 3.1’ de görüldüğü gibidir.

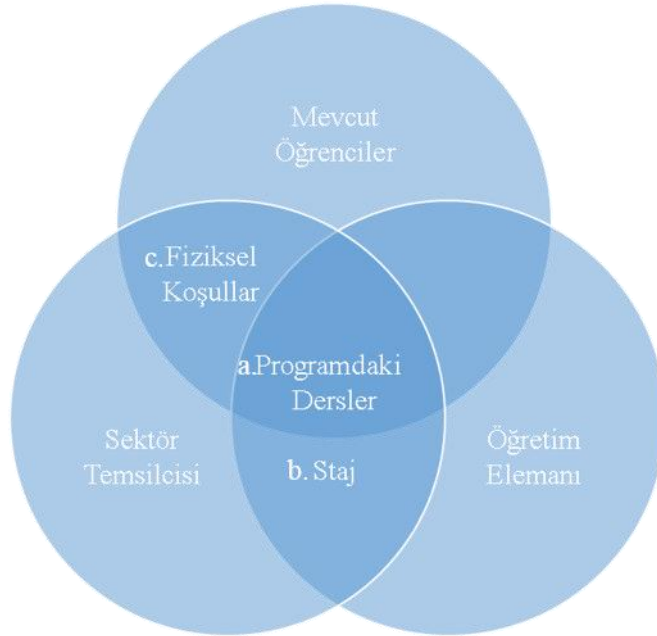

Şekil 3.1: Bağlam Boyutuna İlişkin Tüm Ana Temalar

Programın SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP in Bağlam boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada bazı temalar ortak, bazı temalar da tüm paydaşların kendilerini ilgilendiren konularda görüş bildirmeleri doğrultusunda bu paydaşlara özgü belirginleşmiştir. Bu doğrultuda bulgular, ortak ve ortak olmayan temalar altında ayrı ayrı sunulmuştur.

3.1.1.1. Bağlam Boyutunda Ortaya ıkan Ortak Temalar

Bağlam boyutundaki ortak temalar iki farklı şekilde ele alınmıştır. Çünkü bu ortak temalardan *programdaki dersler* (olması ve olmaması gereken) tüm paydaşlar arasındaki ortak temadır. Bununla birlikte *fiziksel koşullar* yalnızca mevcut öğrenciler ve öğretim elemanları açısından, *staj* ise öğretim elemanları ve sektör temsilcileri açısından benzerlik gösteren ortak tema olmuştur. şekil 3.2 hem mevcut öğrenci, öğretim elemanı ve sektör temsilcisi arasındaki hem de yalnızca mevcut öğrenci ve öğretim elemanı arasındaki ortak temaları göstermektedir.

şekil 3.2: Bağlam Boyutunda Oluşan Ortak Temalar

a. Programdaki Dersler

Mevut öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcileri arasındaki ilk ortak tema programdaki derslerdir. Programdaki dersler programda olması gereken ve olmaması gereken dersler halinde iki farklı başlık altında sunulmuştur.

Programda Olması Gereken Dersler

Tablo 3.1“programdaki dersler” teması altında yer alan “programda olması gereken dersler” ile ilgili matris kodlamaları göstermektedir. Tablo 3,1’de 1 ve 2. sınıf öğrencilerin bu konuda hiç görüş bildirmemesinden dolayı, mevcut 3 ve 4. sınıf öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcilerine ait görüş sayılarını yansıtmaktadır.

Tablo 3,1’de programda yer alması gereken derslere ilişkin görüş sayıları en çok tekrar edilen dersten en az tekrar edilene doğru sıralanarak verilmiştir. Bu şekilde program için hangi derslerin öne çıktığını ve derslere ait görüşlerin hangi grupta daha fazla tekrarlandığını görmek mümkün olmuştur. Tablo 3.1 genel itibarı ile sektör temsilcileri ve öğretim elemanlarının bu konuda daha fazla, öğrencilerin daha az görüş bildirdiğine yönelik bir görüntü ortaya koymaktadır. Verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan toplam 22 ders sırasıyla; spor pazarlaması ve ekonomisi, yabancı dil, staj, spor kültürü, finans-muhasebe, hukuk, yönetim ve organizasyon, iletişim, spor yönetimi, psikomotor gelişim, işletme yönetimi, temel yönetim bilimi, spor bilimlerine giriş, spor yönetimi uzmanlık dersi, ilkyardım, insan kaynakları, olimpizm, spor felsefesi, spor psikolojisi, spor sosyolojisi, spor tarihi ve turizmdir. Programda olması gereken derslere ait matris kodlama tablosu aşağıda verilmiştir (Tablo 3.1).

Tablo 3.1’ e göre ilk sırayı “spor pazarlaması ve ekonomisi” ile “yabancı dil” dersleri almaktadır. Spor pazarlaması ve ekonomisi dersi için sektör temsilcileri 8 görüş bildirirken, öğretim elemanları 2 görüş bildirmiştir. Önemle üzerinde durulan bu ders için spor federasyonu temsilcisi *“Çünkü sporun pazarlanması bugün oldukça önemli bir alan haline geldi. Bugün spor endüstrisi dünyadaki en önde gelen sektörlerden bir tanesi, dolayısıyla bir pazarlama bilgisine becerisine sahip olmaları lazım”* (ST3) ifadesini kullanırken, öğretim elemanı bu konudan *“Onun dışında ürününü pazarlama gücüne sahip olması gerekir”* (ÖE1) şeklinde bahsetmiştir.

Tablo 3.1: Programda Olması Gereken Derslere İlişkin Matris Kodlamalar

Dersler	Mevcut Öğrenci 3-4. sınıf	Sektör Temsilcisi	Öğretim Elemanı	Toplam
Spor Pazarlaması ve Ekonomisi	0	8	2	10
Yabancı Dil	0	8	2	10
Staj	2	6	1	9
Spor Kültürü	0	6	2	8
Finans-Muhasebe	0	3	3	6
Hukuk	0	3	3	6
Yönetim ve Organizasyon	0	4	2	6
İletişim	0	2	1	3
Spor Yönetimi	0	0	3	3
Psikomotor Gelişim	3	0	0	3
İşletme Yönetimi	0	3	0	3
Temel Yönetim Bilimi	0	0	3	3
Spor Bilimlerine Giriş	0	0	2	2
Spor Psikolojisi	0	1	1	2
Spor Yönetimi Uzmanlık Dersi	0	0	2	2
İlkyardım	0	1	0	1
İnsan Kaynakları	0	0	1	1
Olimpizm	0	1	0	1
Spor Felsefesi	0	0	1	1
Spor Sosyolojisi	0	1	0	1
Spor tarihi	0	1	0	1
Turizm	0	1	0	1

İkinci sırada yer alan yabancı dil dersi için sektör temsilcileri 8, öğretim elemanları 2 görüş bildirirken öğrenciler bu derse ilişkin hiç görüş bildirmemişlerdir. Yabancı dil ile ilgili tüm sektör temsilcileri hem fikir olup, örneğin kulüp temsilcisi “Bir sefer, kulüp açısından şöyle söyleyeyim bunu üst seviyede yapmak istiyorlarsa mutlaka lisan destekleri olması gerekiyor.” (ST5) ifadesi ile yabancı dilin önemini vurgulamıştır. Öğretim elemanlarından ÖE4 bir spor yöneticisi için tek bir yabancı dilin yeterli olmayacağına dair görüşünü “iki dil olmalı yani bir seçenek değil şu an en yaygın olan İngilizce yerine Almanca ya da Almanca yerine İspanyolca gibi. İki temel dilde hazırlık alabilmeli yani ikisinden birini seçebilmeli, kesinlikle olmalı. Sonra da bu mesleki İngilizceyle devam edebilmeli yani beş yıl dil eğitimi değil de bir yıl hazırlık üzerine Mesleki İngilizce devam edebilir” ifadesi ile dile getirmiştir.

Mevcut öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcileri için bağlam boyutunda programda olması gereken derslerden biri de stajdır. Öğrenciler için stajın *“Bu çok önemli gerçekten ben oraya hani örgütsel davranışı ezberleyeceğim bakışım var, bir de örgütsel davranış acaba ne işe yarıyor, bir örgüt içerisinde ya da spor yöneticisinin bulunduğu toplumda ne işe yarar ?”* (OG2) ifadesinde de belirtildiği gibi teorinin pratiğe aktarıldığı bir uygulamaya ihtiyaçları olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda öğretim elemanları adına örnek bir ifadede *“stajın bir aylık olmasından öte veya işte proje hazırlamak var tamam o çok güzel, elde var. Bu çok iyi bir şey ama bence gözlemci ve uygulayıcı olarak sektörün içinde gönüllü kar amaçlı, kar amacı gütmeyen hangi şekil olursa olsun uygulamada olması lazım. Bizim için çok önemli...”* (ÖE4) yine uygulamanın yani stajın olması gerektiği vurgulanmıştır. Staj konusunda 6 görüş ile sektör temsilcileri öne çıkarken *“staj yapmaları lazım yani belli kuruluşlarda bana göre zorunlu stajlarının olması lazım”* (ST3) *“Mutlaka stajsız olmaz yani”* (ST5) diyerek uygulamanın önemini ifade etmişlerdir.

Programda olması gereken dördüncü ders olarak spor kültürü sektör temsilcileri tarafından şu ifadelerle *“kesinlikle spor kültürüne haiz olmaları gerekir. En önemli konu bu.”* (ST2), *“her spor dalının temelini bilmeli. Bu yüzden uygulamalı ve teorik olarak önemli branşları görmeli”* (ST4) görüşlerini belirtirken, öğretim elemanlarından ÖE1 *“spor diğer alanlar gibi değildir. Sporun iç dinamikleri çok farklıdır. O yüzden sporu hem insan boyutuyla hem de ürün boyutuyla çok iyi bilen bireyler yetiştirmek zorundasınız. Önce sporu bilecek”* ifadesiyle spor kültürüne ait derslerin var olması gerekliliğini vurgulamıştır.

Finans-Muhasebe, Hukuk, Yönetim ve Organizasyon sadece sektör temsilcileri ve öğretim elemanlarının toplamda 6’şar görüş ile dile getirdikleri dersler olmuştur. Finans ve muhasebe ile ilgili olarak; *“Finans Eğitimi”*, (ST4), *“Finans bilgisi, yani mutlaka finans, hukuk... Bunların çok önemli olduğu piyasada, sektörde çok önemli olduğu özellikle altı çizilerek”* (ÖE2) ifadeleri kullanılırken; hukuk ile ilgili olarak *“temel hukuk”* (ST1), *“4. s. kurumun, sektörün tarihsel geçmişini çok iyi bilmeliler, spor hukuku bakın bütün bilgiler çıktı ama ısrarla tüm yöneticilerden gelen, görüşme yaptığımız tüm yöneticilerden gelen, hukuk bilgisi”* (ÖE2) ifadeleri kullanılmıştır. Yönetim ve organizasyona ait görüşler; *“idarecilik yeteneği, organizasyon yeteneği.”* (ST2),

“Yönetim ve organizasyon”(ST1), “Organizasyon boyutunu çok iyi bilecek”(ÖE1) şeklindedir.

İletişim, Spor yönetimi, İşletme yönetimi, Temel yönetim bilimine ilişkin toplamda 3'er görüş sektör temsilcileri ve öğretim elemanlarına aittir. İletişim her iki tarafın da programda olması gerektiğini söylediği ders olmuştur. Bu konu kamu ve özel sektör temsilcileri tarafından “İletişim becerileri, iletişim dersleri.” (ST2), “İletişim”(ST4) olarak ifade edilirken, öğretim elemanlarından ÖE2 iletişimin spor yöneticisi için ne kadar önemli olduğunu “sektör hangi sektör olursa olsun en önemli konu dönüp dolaşıp iletişime geliyor. 1.si kurum içi iletişim, 2.si diğer kurumlarla yaptığınız iletişim, işbirlikleriniz, kaynaklarınızın kullanımı, çünkü sizi sektörde konumlandıran sadece bu, ne kadar çok dışarıdaki kurum ve kuruluşlara işbirliği içerisindeyseniz, iletişim halindeyseniz sizin belirli organizasyonlarda yer edinmeniz kolaylaşıyor, kurumun imajını temsil ediyorsunuz, kurum için artık siz bir özellikle lider burada çok önemli, yani dolayısıyla spor yöneticisi burada çok önemli...” ifadesiyle açıklamıştır. Görüş sayısı itibarıyla bu grupta yer alan derslerden, Spor yönetimi ve temel yönetim bilimi yalnızca öğretim elemanlarının ifade ettiği derslerdir. Buna karşın işletme yönetimi sektör temsilcileri açısından önemli görülmektedir. Psikomotor gelişim dersi ise mevcut öğrencilerin programda yer alması gerektiğini düşündükleri bir derstir. Öğrenciler bir yöneticinin farklı yönleri de olması gerektiğini ifade edecek şekilde düşüncelerini şu ifade ile dile getirmişlerdir: “Yani yöneticinin sadece odasında tıkalı kendi fikrini şeye yansıtmasına gerek yok yani bazen insan içine çıkıp Gençlik Spor Bakanlıklarında mesela ne oluyor ne bitiyor, gidip bir spor merkezine öğrenciler nasıl çalışıyor gelişimlerinde neler var bunları inceleyebilir yani yönetici. Kendi kalıbında kalmamalı yani”(OG2).

İkişer görüşle ortaya çıkan dersler spor psikolojisi, spor bilimlerine giriş ve spor yönetimi uzmanlık dersidir. Spor psikolojisi hem öğretim elemanları hem de sektör temsilcileri tarafından dile getirilmiştir. Bu derse ait görüşler “Psikolojik alt yapısı, psikolojik bilgisi olmak zorunda.” (ÖE1), “spor psikolojisini hepsini iyi bilmesi lazım.” (ST2) şeklinde ifade edilmiştir. Sadece öğretim elemanları tarafından ifade edilen iki ders ise Spor bilimlerine giriş ve Spor yönetimi uzmanlık dersidir. Spor bilimleri dersine yönelik olarak “İlk olarak şunu vermemiz gerekiyor, Spor Bilimlerine Giriş dersi mutlak suretle verilmesi gerekiyor, ben bunun inancındayım.” (ÖE3) ifadesi kullanılırken,

spor yönetimi uzmanlık dersine yönelik olarak *“Bu lisans düzeyinde özellikle son sınıfa doğru. Bizim de bu sene uygulamaya koyacağımız spor yöneticiliği uzmanlık derslerini sistem içerisine dâhil ederek spor yöneticiliği içerisinde kişinin artık bir alanda uzman olması,”*(ÖE1) ifadesi kullanılmıştır.

Tablo 3.1’de son olarak programda olması gereken dersler arasında sektör temsilcilerinin ifade ettiği ilkyardım, olimpizm, spor sosyolojisi, spor tarihi ve turizm yer almaktadır. İlkyardım dersi için (ST3); *“ama şöyle söyleyeyim, çok basit temel bilgiler olabilir örneğin ilk yardım dersi olabilir”* ifadesini kullanırken, olimpizm dersi için (ST2); *“Olimpizm ile ilgili dersler olabilir. Bunlar alt yapıyı oluşturacak”* ifadesini kullanmıştır. ST3 kodlu federasyon temsilcisi spor sosyolojisi için *“spor sosyolojisi”*, spor tarihi için, *“kültür birikimini verecek dersler olması lazım bunlar nedir? Spor tarihi olabilir”* ve son olarak turizm için ise, *“Turizmle ilgili genel bir bilgiye sahip olmaları lazım çünkü özellikle spor turizmi çok ciddi bir potansiyel. Ülkelerin ekonomik gelirlerinde ve toplam turizm payı içinde yüzde otuz beşlik bir payı olan inanılmaz bir pazar, bu pazarın segmentleri içinde spor yöneticiliğinden mezun olanlara çok iş düşüyor”* ifadeleri ile bu derslere ait görüşler belirtilmiştir. Öğretim elemanları ise insan kaynakları dersi için *“mutlaka insan kaynakları yönetimini çok iyi bilmek zorunda. Hangi insanlarla çalışacak ve nerelerde çalıştıracak?”*(ÖE1) ifadesini kullanırken, spor felsefesi dersi için *“Sporun genel felsefelerini, genel yapısını, işleyişini çok iyi bilecek,”*(ÖE1) ifadesini kullanmışlardır.

Programda Olmaması Gereken Dersler

Tablo 3.2 programda olmaması gereken derslere ait matris kodlamaları göstermektedir. Tablo 3.2’ye göre programda olmaması gereken ders sayısı 6 olup, bu dersler sırasıyla psikomotor gelişim, anatomi, antrenman bilgisi, fizyoloji, sportif performans ve tıp kökenli derslerdir. Bu gruptaki derslere yönelik olarak öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcilerinin farklı görüşlerde olduğu anlaşılmakla beraber, derslerin ortak özelliği spor yönetiminden daha çok antrenörlük eğitimi alanına dahil olmalarıdır.

Tablo 3.2: Programda Olmaması Gereken Derslere İlişkin Matris Kodlamalar

	Mevcut Öğrenci 1-2.Sınıf	Mevut Öğrenci 3-4.Sınıf	Sektör Temsilcisi	Öğretim Elemanı	Toplam
Psikomotor Gelişim	0	2	0	0	2
Anatomi	0	0	0	1	1
Antrenman Bilgisi	0	0	0	1	1
Fizyoloji	0	0	0	1	1
Sportif Performans	1	0	0	0	1
Tıp Kökenli Derler	0	0	1	0	1

Psikomotor gelişim dersi için 3-4. sınıf öğrencilerden gelen görüş “*Öyle öğrendik ama şöyle de bir şey var bence hani haddimi aşıyor muyum bilmiyorum ama bir psikomotor bir spor yöneticisinin işine yaramayacak bir ders ve çoğu üniversitede olmayan bir ders ve burada da olmaması gereken bir ders bence*” (OG2) şeklindedir. 1-2. sınıf öğrencilere göre sportif performans içerikli dersler spor yönetiminde uygulamanın önemli olmamasına vurgu yapan şu ifadeye göre “*Uygulamanın ne denli önemliliği var? Bizde atletizm dersinde, öyle bir koşturuyorlar ki hocam öyle böyle değil yani*” (OG1) programda yer almamalıdır.

Öğretim elemanlarına göre programda yer almaması gereken dersler anatomi, antrenman bilgisi ve fizyolojidir. Sektör temsilcilerine göre ise tıp kökenli derslerin programda olmasına gerek yoktur. Bu yönde federasyon temsilcisinin görüşü “*mesela ben spor yöneticiliğinde fazla tıp derslerinin olmasının pek fazla yararı olduğunu düşünmüyorum*” (ST3) şeklindedir.

b. Staj

Bağlam boyutunda öğretim elemanları ve sektör temsilcileri arasında ortaya çıkan ortak temalardan ikincisi SYAK’n standartlarında da yer alan deneyimsel öğrenmenin bir biçimi olan staj konusudur. Bu konudaki görüşler, yoğun olarak öğretim elemanlarına ait olup, sektör temsilcileri de bu konuda görüş bildirmiştir.

Staj ile ilgili öğretim elemanlarından gelen görüşler; “Özellikle yaz dönemi stajı olarak benim ve bölüm kurul üyelerimizin de desteği ile öğrencilerin vizyonunu genişletici hedeflerine göre, istedikleri konuyla alakalı, bölümle alakalı, programla alakalı yani her türlü özel veya resmi kurumda staj yapmalarına imkan verildi.” (ÖE1) ve “Deneyimsel öğrenmede artık iyi olacağımızı düşünüyorum. 2 senedir staj var ama biz ne kadar programda deneyimsel olarak öğrensinler uygulasınlar istiyorsak da staja yolladığımız kurumlarla ilgili sorun yaşıyoruz. Ya öğrenci sayınız çok diyorlar ya da burada bizim ihtiyacımız yok diyorlar, bir şeyler diyorlar ve bizi orada engelleyebiliyorlar.” (ÖE2) şeklindedir. Sektör temsilcilerinin staja dair tek görüşü “Sahaya çıkmaları gerekiyor. Saha dersleri, teorik dersleri ben çok iyi verdiğinizde inanıyorum okulda zaten onlardan da verdiklerinizi geri istediğinizi biliyorum” (ST5) ifadesiyle stajın teorik derslerle ilişkilendirilmesi konusunda olmuştur.

c. Fiziksel Koşullar

Bağlam açısından değerlendirilmesi gereken konulardan biri de programın uygulandığı alana ait fiziksel koşullardır. Programın içinde yer alan öğrenciler ve öğretim elemanlarının ortak görüş belirtebildiği fiziksel koşullar teması genel olarak yetersizlik ve eksiklikleri içeren bir temadır. Bu tema içindeki tek olumlu konu kütüphane hizmetleri olmuştur. Matris kodlama yapılarak fiziksel koşullar en çok tekrar edilen koşuldan en az tekrar edilene doğru sıralanmıştır. Bu şekilde hangi fiziksel koşulun öne çıktığını görmek mümkün olmuştur. Verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan fiziksel koşullar sırasıyla; derslik donanımları, spor tesisleri, internet olanakları, derslik sayıları, konferans ve seminer salonları, kütüphane hizmetleri, öğretim elemanı ofisi ve serbest kullanımdır. Tablo 3.3 fiziksel koşullar teması içinde yer alan konuların öğrenci-öğretim elamanına göre karşılaştırıldığı matris kodlamaları göstermektedir.

Tablo 3.3: Fiziksel Koşullar Temasına Ait Konuların Öğrenci-Öğretim Elamanına Göre Karşılaştırılması

	Mevut Öğrenci 1-2.Sınıf	Mevcut Öğrenci 3-4.Sınıf	Öğretim Elemanı	Toplam
Derslik Donanımları	8	1	6	15
Spor Tesisleri	3	3	9	15
Derslik Sayıları	0	0	5	5
Konferans ve Seminer Salonları	0	0	1	1
Kütüphane Hizmetleri	0	1	0	1
Öğretim Elemanı Ofisi	0	0	1	1

Tablo 3.3’e göre *derslik donanımları* toplamda 15 görüş ile en sık tekrar edilen konu olmuştur. Derslik donanımlarında öğrenciler daha çok yetersizliklerden bahsetmektedir. Söz konusu başlıca durum teorik derslerin işlendiği yerlerdeki projeksiyon cihazlarına yöneliktir. Bu konuda öğrenciler “*mesela bizim bugün 7’de dersimiz vardı. Projeksiyon aleti çalışmadığı için bir saat bekledik. O projeksiyon cihazı çalışmıyor, açana kadar bekliyoruz denildi*” (OG1), “*Mesela en son model değil ama bize yetiyor*” ifadeleri ile yetersizliği anlatmaktadır. Derslik donanımları ile ilgili ikinci konu uygulamaların yapıldığı yerlerdeki malzeme eksikliğine yöneliktir. Öğrencilerin bu konudaki örnek ifadeleri “*Ben ilk önce malzemelerden bahsetmek istiyorum. Hocalarımız muazzam yaratıcı, olmayan şeyleri süpürge sapından yaptıkları falan da oluyor yani okulumuz bu durumda çok fakir bunu söylemek istiyorum.*” (OG1); “*Hocalar bile şikayetçi oluyorlar hocaların sınıftaki masalarından o kadar para geliyor, gidiyor bu BESYO sınavlarından ama şu sınıftaki sandalyenize bakın diyor*” (OG1) şeklindedir. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının derslik donanımları konusunda bir kısmının öğrenciler ile hem fikir olduğu görülürken diğerlerinin bu konuda farklı düşündüğü anlaşılmaktadır. Örneğin ÖE2 “*Alana özgü interaktif, yine dünyaya bağlanılabilecek, hani biz artık teknoloji açısından kullanabiliyoruz çok sorununuz yok ama daha iyi donatılmış, video görselleri olan, her derste kullanabileceğim bir video, bir film ya da her dersin konseptine uygun öğrenciye rol yaptırabileceğim bir senaryo oluşturup öyle derslerin işleneceği ortamların yaratılması gerektiğini düşünüyorum spor yöneticileri açısından*” ifadesi ile mevcut koşulların iyileştirilmesini vurgularken, ÖE4 “*Derslikleri yeterli bulmuyorum*” ifadesi ile doğrudan yetersizliğe dikkat çekmiştir. Ancak ÖE1 “*sınıf ortamı olarak çok sıkıntımız yok, teknolojik donanımlara sahibiz*” ve ÖE3 “*Onlar*

konusunda da herhangi bir sıkıntı yok, çünkü her yıl istendiği şekilde yenilenebiliyor, teknoloji konusunda üniversite özen gösteriyor” ifadeleri ile derslik donanımlarının yeterli olduğunu dile getirmiştir.

Fiziksel koşullarda en çok bahsedilen ikinci konu *spor tesisleridir*. Öğrencilerin spor tesislerini programlarındaki mevcut uygulamalı dersleri düşünerek yetersiz buldukları ortaya çıkmaktadır. Bu konuda öğrencilere ait örnek ifadeler “*oraya gidilmesi çok saçma bence, koskoca okulun bir yüzme havuzu olması lazım*” (OG1), “*Çim sahada futbol dersi görüyorum ayağımı topa mı vuruyorum çime mi vuruyorum saha mı kalkıp ona vuruyor belli olmuyor gerçekten*” (OG2) şeklindedir. Derslik donanımlarına benzer şekilde spor tesisleri konusunda öğretim elemanlarından biri hariç diğerleri öğrencilerle hem fikirdir. Örneğin ÖE5 “*Bazı uygulamalı derslerde problemlerimiz oluyor. Yüzme gibi tenis gibi. Bunlar da süreç içerisinde aşılmayacak şeyler değil. Tenisi burada yapıyoruz mesela tenis girdiği zaman diğer branşlar giremiyor. Bazen iki branş bir arada olabiliyor. Dip çizginin arkasında oynanıyor tenis dolayısıyla da kimsenin girme şansı yok. Yeni yapılıyor işte, tesisler yapılıyor kortlar vs. yapılıyor belki o zaman biraz rahatlatır. Havuz problemimiz var işte havuz da yapabiliriz*” ifadesi ile tesislerin yetersizliğini anlatmaktadır.

Derslik sayıları öğretim elemanları tarafından genel olarak yeterli bulunmaktadır. Bu konuda öğrenciler herhangi bir görüş bildirmemiştir. Ancak bir konferans ve seminer salonu eksikliği olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda ÖE3 “*aynı şekilde o amfi olayına da bağlanacak olursa, dışarıdan çağırdığınız kişiyi burada ağırlayabileceğimiz imkanımız da çok fazla yok işte*” ifadesiyle bu konudaki eksikliğe dikkat çekmektedir. Öğretim elemanlarında yine ÖE3’ün eksik olarak ifade ettiği bir başka konu *öğretim elemanı ofisleridir*. “*Bir beden eğitimi spor yüksekokulu binası yok*” demişti, Rektör Bey’e. *Doğru bir tespitti bence de. Mevcut olan bir havuz sisteminin etrafına işte, odaların bölüştürülerek oluşturulmuş bir yapı var en başta. Çalışanların fiziki imkanları bu çerçevede yeterli olmuyor, evet, çok geniş odalara sahibiz ama bunlar kullanım imkanı olmayan yerler*” ifadesi bu konudaki yetersizliği açıklamaktadır.

Fiziksel koşullarda öğrenciler tarafından yeterli bulunan tek alan *kütüphane hizmetleridir*. Bu konudaki tek görüş “*Artılarımız da var ama mesela e- kütüphane diye*

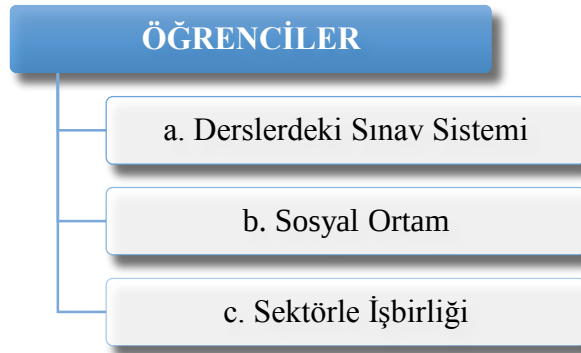
bir sistemimiz var bizim. Ama bizdeki materyal sayısına diğer üniversiteler ulaşamamış diye ben duydum” (OG2) şeklindedir.

3.1.1.2. Bağlam Boyutundaki Ortak Olmayan Temalar

Araştırmada Bağlam boyutunda ortak temaların dışında sadece öğrencilere ve öğretim elemanlarına ait ayrı oluşmuş temalar ortaya çıkmıştır. Öğrencilere ait temalar *sosyal ortam, sektörle işbirliği ve sınav sistemi*, öğretim elemanlarına ait temalar ise *yönetici ve işe alım kriterleridir*.

A. Bağlam Boyutunda Öğrencilere Ait Temalar

Bağlamın yeterliliğinde öğrenciler açısından *sosyal ortam, sektörle işbirliği ve sınav sistemi* temalarına ulaşılmıştır. Şekil 3.3 Bağlam boyutunda yalnızca öğrenciler ile ilgili olan temaları göstermektedir.

Şekil 3.3: Bağlam Boyutunda Yalnızca Öğrenciler İle İlgili Olan Temalar

a. Derslerdeki Sınav Sistemi

SYAK’ın akreditasyon standartları çerçevesinde Bağlamın yeterliliğinin değerlendirilmesinde öğrenci görüşleri sonucunda ortaya çıkan ve ele alınması gereken temalardan biri “*sınav sistemi*” olmuştur. Sınav sistemi ile ilgili öğrenciler programdaki

sınav ve değerlendirme biçimlerinin amaca yönelik olmadığını şu ifadelerle bildirmişlerdir; *“Bence vize, final ve kişiyi serbest bırakarak bir proje hazırlayabiliriz. Mesela %15 etkili, bak yapmazsanız kalacaksınız gibi tehditle bence istemsiz bir şekilde yapıyorsun. Of ya! yine tehdit edildim, %15 etkili, mecbur yapmamız lazım”* (OG2), *“%15 etkili demesi farklı bir şey, zorunluluk bakımından başka, insan psikolojisi bakımından farklı bir şey of yine o ödevimi yapacağım”* (OG2).

Diğer yandan değişim programı aracılığıyla başka bir üniversitede öğrenim gören öğrencilerden biri programda uygulanan değerlendirme sisteminin kendilerine katkı sağladığını şu ifadelerle ortaya koymuştur; *“... Üniversitesine Farabi’ye gittim hocam. Orada quiz yok, vize ve final var sadece. Ödev falan vermiyorlar. Rastgele öyle ben bir dersten ödev yaptım ama gerçekten 3. Sınıfa gelmiş slayt yapamayan insanları gördüm ben orada. Hani bir slayt sunumu hazırlayamayan, tahtaya çıkıp bir konuyla ilgili yorum yapmayı bırakın, anlatamayan insanlar var ve %95’i böyleydi o sınıfta. Ben sıradan bir slaytla çok uzay üstü bir şey indirmişim gibi falan bakmışlardı bana. O anlamda bence okulun kattığı şey çok fazla...”* (OG2).

b. Sosyal Ortam

Araştırmada bağlam boyutunda ortaya çıkan bir başka konu öğrencilerden gelen görüşler doğrultusunda sosyal ortam olmuştur. Öğrenciler sosyal ortamdaki eksiklikleri *“hiç aktif değiliz. İİBF’ye gitsek deli gibiler yani, bir bakıyoruz acaba biz mi BESYO okuyoruz onlar mı BESYO okuyorlar? O kadar farklılar ki burada kantine bir giriyoruz herkes bezmiş bir vaziyette sağa sola dönmüş. Kimsenin bir eğlencesi yok çünkü derse girdiğimizde de bir aktivitemiz yok.”* (OG1), *“nasıl söyleyeyim sosyal alanda eksikiz”* (OG2) ifadeleriyle ortaya koymuşlardır.

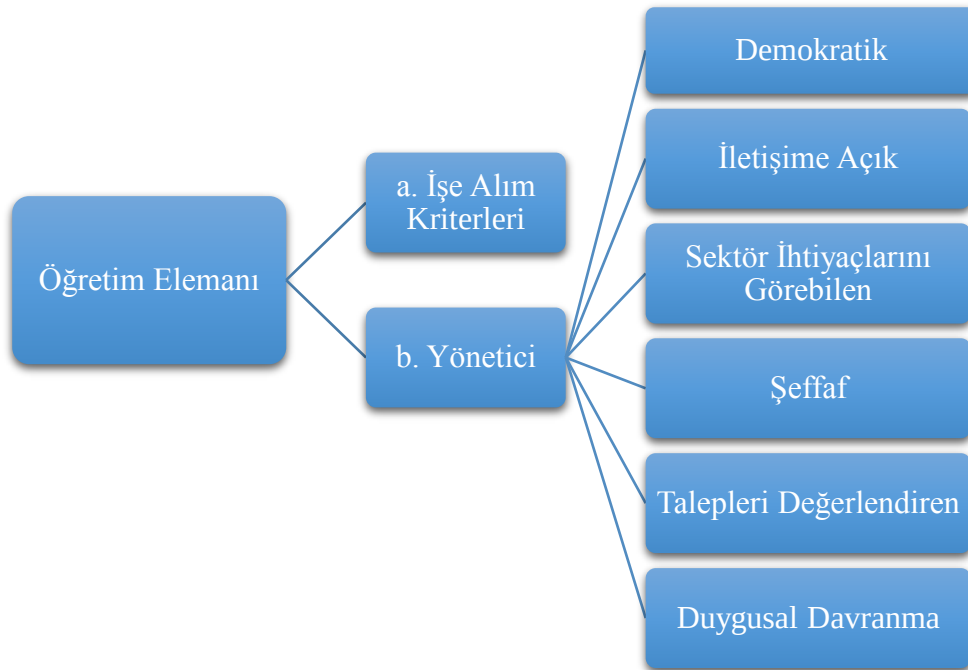
c. Sektörle İşbirliği

Bağlam kapsamında değerlendirilen ve öğrencilerin görüşleri sonucu ortaya çıkan bir başka tema *“sektörle işbirliği”*dir. Bu konuyla ilgili öğrenci görüşleri, programda

sektör temsilcileri ile bir araya gelememe üzerine yoğunlaşmıştır. Örneğin, “*biz böyle bu mevkilerde hiç kimseyle görüşmedik, görüştürülmedik*” (OG1) ve “*Fenerbahçe alt yapı sorumlusu mesela idari menajer gibi birisi gelip burada konuşuyor mu? Hayır ...*”(OG2) gibi ifadeleri ile programın sektörle işbirliğinin yetersiz boyutta oluşundan bahsetmişlerdir.

B. Bağlam Boyutunda Öğretim Elemanlarına Ait Temalar

Yalnızca öğretim elemanları açısından ortaya çıkan temalar *yönetici ve işe alım kriteri* olmuştur. Şekil 3.4 bu temaları ve temalara ait alt temaları göstermektedir.

Şekil 3.4: Bağlam Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları İle İlgili Olan Ana ve Alt Temalar

a. İşe Alım Kriterleri

Öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda Bağlama ilişkin ortaya çıkan ve yalnızca kendilerinin işe alımını içeren “*işe alım kriterleri*” teması, SAÜ’nün öğretim

elamanı alımındaki standartlarının açık olduğunu göstermektedir. Bu durumu ortaya koyan ifadeler örnek olarak “*Yine bunu da çok gönül rahatlığıyla söyleyebilirim hani Sakarya Üniversitesinin belirli kriterleri var bu kriterleri yerine getirebilen kişi buraya atanıyor.*”(ÖE2) gösterilebilir.

b. Yönetici

Bağlam kapsamındaki son tema yine yalnızca öğretim elemanlarını ilgilendiren “*yönetici*” hakkındadır. Öğretim elemanlarının yöneticilerini değerlendirdikleri bu aşamada; demokratik, iletişime açık, sektör ihtiyaçlarını görebilen, şeffaf, talepleri değerlendiren ve duygusal davranma gibi yönlerinin ortaya çıktığı görülmektedir (Şekil 3.5).

Şekil 3.5: Yönetici Temasına Ait Alt Temalar

Yöneticinin demokratik olması “*Evet kesinlikle fikrimiz alınıyor ve fikirlerimizi çok rahat ifade edebiliyoruz*”(ÖE2) ifadesi ile ortaya çıkarken, iletişime açık olması “*hani deneyelim yanılalım ama deneyelim mantığı olduğu için bu konuda rahat iletişim kurabiliyoruz*”(ÖE4) ifadesi ile ortaya çıkmıştır. ÖE4 yöneticinin sektör ihtiyaçlarını görebildiğini “*öğrencilerin taleplerini demeyeyim de piyasa diyelim, alanın diyelim*

taleplerini görmeye çalışıyor” ifadesi ile açıklamaktadır. Öğretim elemanları yöneticilerinin şeffaf olmasına ilişkin “Biz katılırız katılmayız ama bilgi vererek bunu yapıyor tabi bu biraz hani şeffaf ve hani demokratik yaklaşıma yaklaşıyor ...”(ÖE2), talepleri değerlendirmesine dair “geçen süreçte zaten her zaman öğrenci talepleri de değerlendirildiği için, aslında okulun talepleri ile üniversitemizin talepleri ile bölümün taleplerinin iyi gittiğini düşünüyorum, paralel gittiğini” (ÖE4) ifadelerini kullanmışlardır.

Son olarak öğretim elemanlarından ÖE3 yöneticinin *duygusal davranmasına* ilişkin “*ve yönetim açısından söylüyorum, evet şu anda iyi işler yapmaya çalışıyor, bizlere birazcık daha önem vererek daha doğrusu bizlere derken Yönetim bölümündeki kişilere önem vererek doğru işlere adım atmaya çalışıyor. Ama duygularını hiçbir zaman geri planda tutmuyor*”(ÖE3) ifadesini kullanmıştır

3.1.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP’in bağlam boyutunda yeterliliği aynı zamanda mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulanarak incelenmiştir. Anketi mezun ve mevcut toplam 414 öğrenci cevaplamıştır. Bunların 92’ si mezun 309’ u mevcut öğrencilerdir. Anket yolu ile elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulguların yüzdelik dağılımları Tablo 3.4’ te gösterildiği gibidir.

Tablo 3.4: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Bağlam Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Program, mesleki gelişimim için uygundur.	7.6 (7)	9.7 (30)	43.5 (40)	18.8 (58)	4.3 (4)	25.6 (79)	37.0 (34)	33.7 (104)	7.6 (7)	12.3 (38)
Program, kişisel gelişimime katkı sağlar.	13.0 (12)	6.8 (21)	55.4 (51)	12.0 (37)	5.4 (5)	24.3 (75)	21.7 (20)	41.1 (127)	4.3 (4)	15.9 (49)
Programdaki dersler, bölüm misyon ve vizyonunu yansıtır.	13.0 (12)	4.5 (14)	48.9 (45)	12.0 (37)	14.1 (13)	29.4 (91)	15.2 (14)	42.4 (131)	8.7 (8)	11.7 (36)
Programın uygulanabilmesi için bölüm derslikleri yeterlidir.	16.3 (15)	10.4 (32)	32.6 (30)	17.8 (55)	8.7 (8)	22.0 (68)	31.5 (29)	37.5 (116)	10.9 (10)	12.3 (38)
Programın uygulanabilmesi için bölümün spor tesisleri yeterlidir.	4.3 (4)	19.1 (59)	14.1 (13)	22.0 (68)	5.4 (5)	20.1 (62)	47.8 (44)	26.5 (82)	28.3 (26)	12.3 (38)
Programdaki derslerde yapılan sınav sayısı yeterlidir.	20.7 (19)	3.9 (12)	57.6 (53)	11.0 (34)	6.5 (6)	17.5 (54)	7.6 (7)	48.2 (149)	7.6 (7)	19.4 (60)
Programdaki derslerde kullanılan sınav teknikleri yeterlidir.	4.3 (4)	5.5 (17)	34.8 (32)	15.2 (47)	7.6 (7)	27.2 (84)	34.8 (32)	37.5 (116)	18.5 (17)	14.6 (45)
Program, yaratıcılığı teşvik eden bir ortam sunar.	5.4 (5)	5.5 (17)	30.4 (28)	17.5 (54)	13.0 (32)	30.7 (95)	34.8 (32)	36.9 (114)	16.3 (15)	9.4 (29)

Tablo 3.4: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Bağlam Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları (DEVAM)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Program, uygulamaya dayalı bir ortam sunar.	10.9 (10)	6.8 (21)	35.9 (33)	15.2 (47)	6.5 (6)	31.4 (97)	27.2 (25)	35.3 (109)	19.6 (18)	11.3 (35)
Programdaki derslerin dönemlere dağılımı uygundur.	7.6 (7)	5.5 (17)	56.5 (52)	14.2 (44)	7.6 (7)	24.6 (76)	18.5 (17)	39.5 (122)	9.8 (9)	16.2 (50)
Kütüphanedeki alana özgü kitap ve yayınlar yeterlidir.	5.4 (5)	6.8 (21)	29.3 (27)	17.2 (53)	15.2 (14)	26.9 (83)	32.6 (30)	34.6 (107)	17.4 (16)	14.6 (45)
Spor yönetimi programı bilimseldir.	25.0 (23)	5.2 (16)	44.6 (41)	13.6 (42)	6.5 (6)	25.2 (78)	13.0 (12)	39.8 (123)	10.9 (10)	16.2 (50)
Bölümün internet sitesi güncel durumdadır.	10.9 (10)	7.1 (22)	41.3 (38)	12.9 (40)	23.9 (22)	26.9 (83)	12.0 (11)	36.2 (112)	12.0 (11)	16.8 (52)
Bölümün, öğrenci temsilciliği alandaki sorunları anlamama katkı sağlamaktadır.	5.4 (5)	13.6 (42)	5.2 (14)	17.2 (53)	25.0 (23)	27.2 (84)	25.0 (23)	29.1 (90)	29.3 (27)	12.9 (40)
Programdaki derslerde spor yönetimi uygulayıcıları (spor yönetimi sektör temsilcileri Fed. Bşk. Sp. Klp. Bşk. gibi) ile işbirliği sağlanmaktadır.	4.3 (4)	6.8 (21)	15.2 (14)	13.3 (41)	27.2 (25)	27.8 (86)	14.1 (13)	37.5 (116)	39.1 (36)	14.6 (45)

Tablo 3,4'e bakıldığında mevcut ve mezun öğrencilerin bazı ifadeler açısından görüş ayrılığı yaşadıkları, bazı ifadeler açısından ise görüşlerinin benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Mevcut ve mezun öğrenciler arasında görüş ayrılığı olan ifadelerden ilki “*Program, mesleki gelişimim için uygundur*” ifadesidir. Mezunlar daha fazla oranda (%43.5) bu ifadeye katılmazken, mevcut öğrenciler katılmaktadır (%37). *Programın, kişisel gelişime katkı sağlamasına* ilişkin mezun öğrenciler %55.4 ile programın katkı sağlamadığını düşünürken, mevcut öğrenciler %41.1 ile programın katkı sağladığını düşünmektedir. Mezun öğrencilerin %48.9'u *programdaki derslerin, bölüm misyon ve vizyonunu yansıtmadığını*, mevcut öğrencilerin %42.4'ü ise yansıttığını belirtmişlerdir. *Programın uygulanabilmesi için bölüm derslikleri yeterliliğine* ilişkin mevcut öğrenciler %37.5 ile bu ifadeye katılmazken, mezun öğrenciler % 32.6 ile katıldıklarını belirtmiştir. Tablo 3.4'deki *programdaki derslerde yapılan sınav sayısındaki yeterlikle* ilgili ifade açısından yine mevcut ve mezun öğrenciler farklı düşünmüşlerdir. Mezun öğrenciler bu ifadeye %57.6 ile katılmazken, mevcut öğrenciler %48.2 ile katılmaktadır. *Programın uygulamaya dayalı bir ortam sunmasına* ilişkin olarak mezun öğrencilerin görüşleri %35.9 ile katılmıyorum şeklinde oluşurken, mevcut öğrencilerin görüşleri %35.3 ile katılıyorum şeklinde oluşmuştur. Mezun öğrenciler yine *programdaki derslerin dönemlere dağılımı uygundur* ifadesine %56.5 ile katılmazken, mevcut öğrenciler bu ifadeye % 39.5 ile katılım göstermiştir. *Programın bilimselliğine* ait oranlarda da farklılık göze çarpmaktadır. Mezun öğrenciler % 44.6 ile programı bilimsel bulmazken, mevcut öğrenciler % 39.8 ile programı bilimsel bulmaktadırlar. Tablo 3.4'de *bölümün internet sitesi günceldir* ifadesine, mezun öğrenciler % 41.3' lük bir oranla katılmamış, mevcut öğrenciler ise bu ifadeye %36.2'lik bir oranla katılmışlardır.

Mezun ve mevcut öğrencilerin benzer görüş bildirdikleri ilk ifade *bölümün spor tesislerinin yeterli olmasına* ilişkindir. Bu ifadeye mezun öğrenciler %47.8 ile mevcut öğrenciler %26.5 katılmaktadırlar. *Programdaki derslerde kullanılan sınav teknikleri yeterlidir* ifadesine mezun öğrenciler %34.8 ve mevcut öğrenciler %37.5 ile katılmaktadır. *Programın yaratıcılığı teşvik eden bir ortam sunmasına* yönelik mezunlar %34.8, mevcut öğrenciler de % 36.9 ile katılarak benzer yönde görüş ifade etmişlerdir. *Programın kütüphane hizmetlerinin yeterli olmasıyla* ilişkili ifadeye mezun öğrenciler %32.6 oranında mevcut öğrenciler de %34.6 oranıyla katılmışlardır. Tablo 3.4'de öğrencilerin hem fikir oldukları başka bir ifade ise *bölümün öğrenci temsilciliği alandaki*

sorunları anlamama katkı sağlar ifadesidir. Mezun öğrenciler bu ifadeye %29.1’lik, mevcut öğrenciler de % 29.3’lük bir oranda katıldıklarını ifade etmişlerdir. Son olarak *programdaki derslerde spor yönetimi uygulayıcıları (spor yönetimi sektör temsilcileri Fed. Bşk. Sp. Klp. Bşk. gibi) ile işbirliği sağlanmaktadır* ifadesine mevcut öğrenciler %37.5 katılmış, mezun öğrenciler de %39.1 ile tamamen katılmışlardır.

3.1.3.Birinci Alt Probleme İlişkin Yorumlar

Bu bölümde, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre *Bağlam* açısından yeterliliğine dair ortaya çıkan nitel ve nicel bulgular birlikte yorumlanmıştır.

SYAK’ın Akreditasyon Standartları sekiz ana başlıktan ve birçok alt başlıktan oluşmaktadır (COSMA, 2010). Bu standartların, CIPP program değerlendirme modelinde hangi boyutla ilgili olduğu Tablo 3,1’de belirtilmiştir. Bu tablo sayesinde bulguların SYAK standartlarıyla olan ilişkisi daha net görülebilmektedir. Buna göre SYAK’ ın bağlam boyutu ile ilgili olan standartları Tablo 3.5’de ayrı olarak gösterilmiştir.

Tablo 3.5: SYAK Standartlarından CIPP’ in Bağlam Boyutunda Yer Alan Ölçütler

SYAK STANDARTLARI
1.ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Misyon ve hedefler açık bir şekilde yazılması
Stratejik plan ile hedeflerin uyuşması
Öğrenci öğrenme çıktıları ölçütleri: En az 2 direkt ve en az 2 indirekt ölçme tekniği kullanılması
Temel becerileri geliştirilmesi: yazılı ve matematik gibi.
Kişisel gelişim: öğrencilerin kişisel gelişimleri için derslerin bulunması
2. STRATEJİK PLAN
Okulun stratejik planı ile uyumlu olması
Bölümün iç ve dış ortamındaki gerçeklerden haberdar olması
Misyon ve vizyona uygun geniş tabanlı hedefler açıkça yazılması
Yeniliklere yer verilmesi
Paydaş işbirliklerinin yer alması

Tablo 3.5: SYAK Standartlarından CIPP’in Bağlam Boyutunda Yer Alan Ölçütler (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI
3. ÖĞRETİM PROGRAMI
Ders listesi ve kısa içeriklerin bulunması
Derslerin Temel mesleki bileşenler ile ilişkilendirilmesi
Ders saatleri ve kredilerinin belirtilmesi
Öğrencilerin genel eğitimi için verilen derslerin olması (Bilgisayar vb.)
Spor yöneticiliği içerik odaklı zorunlu ve seçmeli derslerin olması
Öğretim Programının sürekli yenilenmesi, güncel spor yöneticiliği ihtiyaçlarına cevap vermesi
Paydaşlara (Stajda gidilen kurum ve kuruluşlar), öğrencilere ve mezun öğrencilere anketler uygulanması
4. ÖĞRETİM ELEMANLARI
Nitelikli öğretim elemanlarını bulunması
En az yüksek lisans dercesine sahip öğretim elemanlarının bulunması
Ders listesi ve kısa içeriklerin bulunması
Spor yöneticiliği alanında doktora sahip bulunan öğretim elemanların olması
Öğretim elemanların akademik ve mesleki faaliyet listesi olması
Öğretim elemanı ders yükleri ve yapılan ödemeler göstergesi
5. BİLİMSEL VE MESLEKİ FAALİYETLER
Öğretim elemanlarının yayınları ve kongrelerdeki sunum ve görevlerinin belirtilmesi
6. KAYNAKLAR
İnsan kaynaklarının belirtilmesi
Kütüphane kaynaklarının belirtilmesi
Tesisler bilgisi
Finansal kaynaklar, bütçeleme raporlarının sunulması
Fiziksel yapı; derslikler, laboratuvar, ofisler, bina konforu, sunulması
7. İÇ VE DIŞ İLİŞKİLER
Öğrencilerin diğer bölümlerle (okul içinde) geçiş ve çift ana dal yapma prosedürlerinin açıklanması
Yönetim kademelerinin iş tanımlarının olması ve toplantıların yapılma sıklığı belirtilmesi
Öğrencilerin bölüme giriş prosedürlerinin olması
Misyon ve hedeflerin bölümün tüm bireyleri tarafından bilinmesi
Diğer kurumlardan kuruma ve kendi kurumundan başka bir kuruma geçiş prosedürleri (yatay geçiş)
Diğer kurumlara geçiş sürecinde kredi transferine ilişkin prosedürlerin olması
Dış paydaşlarla ilişkiler, konferanslar, sosyal yardım programları, kurum ve kuruluşlarla ortak girişimler, staj uygulamalarının olması
Öğrencilerin ülke içinde ve dışında katılabileceği değişim programlarının olması
Öğrencilerin küresel çevreye hazır olması
Öğrencilerin spor yönetimi sektöründe farklı alanlara yönelik yetiştirilmesi
8. EĞİTİMDE YENİLİK
Bölümün sektörle ve toplumla tutarlı hedefleri ve bir stratejik planın olması

Olması gereken derslere ait matris tablo incelendiğinde sektör temsilcilerini daha çok *Spor Pazarlaması, Yabancı Dil, İletişim, Spor Kültürü, Finans-Muhasebe, Hukuk, Yönetim Organizasyon ve İşletme Yönetimi* gibi sektörün ihtiyaçlarını giderecek derslerin programda yer almasına ilişkin görüş belirttikleri görülmektedir. Bu sonuç sektörün spor yönetiminin uygulanmasında donanıma sahip kişilere ihtiyaç olduğunu göstermektedir. SYAK, öğretim programı başlıklı 3. standardında, sözü edilen derslerin sektör ihtiyaçlarına cevap verme niteliğinden dolayı programda bulunması gerekliliği belirtilmiştir (COSMA 2010). SAÜ Spor Yöneticiliği programındaki ders listesine bakıldığında bu derslerin var olduğu görülmektedir (www.ebs.sakarya.edu.tr, 05 Mayıs 2015'te erişildi). Ancak, özellikle yabancı dil derslerinin yeterli olmadığı sektör temsilci görüşleri doğrultusunda söylenebilir. Spor yönetimi bölümü eğitim programlarının ihtiyaçları konusunda yapılmış çalışmalarda ortak çıkan dersler araştırma bulgularını destekler niteliktedir (Afthinos 1993; Chen 2004; Davis 1987; Desensi vd. 1990; Gouws 1993; Hardy 1987; Hatfield vd. 1987; Jamieson 1980; Jennings 1984; Lin 1987; Parkhouse 1987; Ross ve Young 1998; skipper 1990; Quin ve Park 1986).

Olması gereken dersler için öğretim elemanlarının görüşlerine bakıldığında daha çok *spor pazarlaması, finans-muhasebe, İletişim, hukuk, yönetim organizasyon, spor yönetimi ve spor yönetimi uzmanlık* derslerinin öne çıkışı sektör ihtiyaçları ile paralel olduğunu göstermektedir. Öğretim elemanlarının programdaki derslere ilişkin sektör ihtiyaçlarını göz önünde tuttıkları söylenebilir.

Programda olmaması gereken dersler için sektör temsilcileri, öğretim elemanları ve öğrenciler ortak olarak tıp kökenli olan *anatomi, fizyoloji* gibi derslerle, *antrenman bilgisi* derslerinin programa çok fayda sağlamayacağını düşünmektedirler. Bu durum programda var olan bu tür derslerin çıkarılması gerektiğini düşündürmektedir. Desensi ve arkadaşları (1990) çalışmalarında spor yöneticiliği programları açılırken beden eğitimi öğretmenliği programlarının etkisi altında kaldıklarını belirtmişlerdir. SAÜ Spor Yöneticiliği programında da bu tür derslerin olmasına ilişkin, beden eğitimi öğretmenliği programlarından etkilenmiş olduğu söylenebilir.

Bağlam boyutunda ortaya çıkan bir diğer konu da *stajın* program içinde daha aktif ve verimli uygulanmasına ilişkindir. Hem sektör temsilcileri hem de öğretim elemanları tarafından stajın teorik derslerle desteklenmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Alana

çıkmadan, alana dair pratiklerin yapılmadan mezun olunmaması gerekliliği belirtilmiştir. SYAK 8. standardında staj gibi deneyimsel öğrenme bakımından programın bir bütünlük içinde olması gerekliliğinden bahseder (COSMA 2010). Bu durumla ilgili olarak programda staj uygulamasının olduğu görülmekte olup, öğrencilerin bu konuda daha iyi bilgilendirilmesi gerektiği söylenebilir. Desensi ve arkadaşları (1990), Schoepfer ve Dodds (2011)’un çalışmaları staj ile ilgili bulguyu stajın alan uygulamasındaki önemi açısından destekler niteliktedir. Nicel bulgularda ise konu ile ilgili “*Program, uygulamaya dayalı bir ortam sunar*” ifadesine mezun öğrencilerin yetersiz, mevcut öğrencilerin ise yeterli olduğuna dair görüş bildirmeleri de bu durumu desteklemektedir. Mezun öğrencilerin stajın uygulama açısından yetersiz olduğunu düşündükleri söylenebilir.

SYAK, akreditasyon standartlarının 6. maddesinde fiziksel donanımına sahip olmayı tesis ve binalara ait bir alt başlıkla açıklar (COSMA 2010). Bölümün spor tesisleri; 2 spor salonu, 1 fitness salonu, 1 stadyum, 1 çok amaçlı aynalı dans salonu, 1 masaj salonundan oluşmaktadır. Binada 11 derslik, 1 toplantı salonu ve 25 öğretim elemanı ofisi bulunmaktadır (SAÜ BESYO İdari Faaliyet Raporu 2014). Bu tesisler Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu’nun tüm bölümleri için ortak kullanılmaktadır. Bağlama ilişkin olarak ortaya çıkan *fiziksel koşullarda*, öğretim elemanları ve öğrenciler genel olarak; *derslik donanımları, spor tesisleri, internet olanakları, derslik sayıları, konferans ve seminer salonları, kütüphane hizmetleri, öğretim elemanı ofisi ve serbest kullanım* üzerine görüş bildirmişlerdir. Öğrenciler, *derslik donanımları* ile ilgili sayı olarak yeterli, teknolojik donanım olarak ise yetersizlikten söz etmişlerdir. Anketteki derslik sayılarına ilişkin ifadeye mevcut öğrencilerin katılıyor olmaları, mezun öğrencilerin ise dersliklerin yeterli olmadığını belirtmeleri, mevcut öğrencilerin eğitim sürecinde olduklarından mevcut durumu daha iyi tahlil edebilmeleri ile ilişkilendirebilir. Öğrencilerin bu görüşlerine bazı öğretim elemanları da katılmaktadır. Fakat öğretim elemanlarının çoğu, genel olarak dersliklerin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durum için dersliklerin genel olarak yeterli olduğunu fakat teknolojik donanımların geliştirilmesi gerektiği söylenebilir.

Fiziksel koşullarla ilgili olarak spor tesislerinin yeterliliğine ilişkin olarak öğretim elemanları ve öğrenciler tesislerin yeterli olduğunu fakat yüzme havuzu eksikliğinin

önemli bir dezavantaj olduğunda hem fikir olmuşlardır. Anketteki spor tesisleri ile ilgili ifadeye hem mezun hem mevcut öğrencilerin katılmaları nitel bulgulara destek niteliğindedir. Öğrenciler kendi kullanımlarına özgü internet olanaklarının yetersizliğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları ise ofislerin işlevsel olmadığını ifade etmişlerdir. Konferans ve seminer salonu olmayışı ise hem öğretim elemanları hem öğrencilerin ortak görüşü olarak ortaya çıkmıştır. Bina ve donanımlar genel olarak değerlendirildiğinde, programın gerektirdiği bir binaya sahip olmadıklarını, binanın yüzme havuzu için inşa edildiği, fakat daha sonra derslik ve ofis olarak düzenlenen şekli ile yeterli olmadığını söylenebilir.

SAÜ 2014 Faaliyet raporu incelendiğinde öğrenci başına düşen toplam derslik alanı 0,45 m² olduğu görülmektedir. SYAK fiziksel olanakların spor yöneticiliği eğitim ihtiyaçlarını karşılamasına vurgu yapmıştır. Ayrıca yüzme havuzu eksikliğinin spor yöneticiliği açısından bir sorun olarak gözükmemektedir. Ancak öğrencilerin bu eksikliği dile getirmeleri, spor yönetimi eğitimi içeriğini tam olarak kavramadıklarını düşündürmektedir. Fiziksel koşullarda hem öğretim elemanları hem öğrenciler açısından tek yeterli görülen kütüphane hizmetleri olmuştur. Mezun ve mevcut öğrenciler ankette kütüphanedeki yayınların yeterliliğine katıldıklarını ifade ederek durumu desteklemişlerdir. Bu bulgulardan yola çıkarak üniversitenin kütüphane binasının ve hizmetlerinin yeterli olduğu söylenebilir. Erden (1998)' e göre; müfredat içerisinde yer alan derslerin işlenebilmesi için; derslikler, spor tesisleri, laboratuvarlar ile toplantı salonu, konferans salonu, kütüphane gibi diğer birimlerin nitel ve nicel olarak yeterliliği, tuvaletlerin ve duşların varlığı, tüm birimlerin havalandırılması, ısıtılması, ışıklandırılması gibi faktörler eğitim-öğretimin kalitesini etkilemektedir. Bundan dolayı, okulun öncelikle öğrenci, öğretim elemanı ve diğer personelin temel fiziksel, bilimsel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlemesi gerekir.

Bağlam boyutunda değerlendirilmesi gereken bir diğer konu da derslerde uygulanan *sınav sistemidir*. SYAK akreditasyon standartlarının 1. maddesi olan çıktıların değerlendirilmesinde, derslerde kısa sınavlar projeler ve ödev tarzlarında çok yönlü değerlendirmeler yapılması gerekliliği belirtilmiştir (COSMA 2010). SAÜ Spor Yöneticiliği bölümünün ders formları incelendiğinde derslerde bu tür değerlendirmelere yer verildiği açıkça görülmektedir (www.ebs.sakarya.edu.tr, 04 Nisan 2015'te erişildi).

Öğrencilerin bir kısmı bu değerlendirme şeklinin baskıcı olduğunu düşünürken, bir kısmı da bu tür değerlendirmelerin özgüvenlerini arttırdığına ilişkin görüş bildirmişlerdir. Nicel bulgularda ise mezun öğrenciler sınav sayılarının yeterli olmadığını belirtmiş, mevcut öğrenciler ise yeterli olduğunu belirterek farklı görüş ortaya koymuşlardır. Bu durum mezunların alan çıktılarında eksiklikleri daha iyi görebildikleri şeklinde yorumlanabilir. Mezun öğrenciler ve mevcut öğrenciler sınavlarda kullanılan tekniklerin yeterli olduğunda ortak görüş bildirerek programdaki sınav tekniklerinin yeterliliğini belirtmişlerdir. Değerlendirme, öğrencinin süreçte sergilemiş olduğu performansı hakkında bilgi sahibi olmayı amaçlar. Bu amaç doğrultusunda da kullanılan ölçme araçları çok yönlü olmalı, öğrenciyi sürecin bir parçası yaparak onun öğrenmesini direkt ölçmelidir (Bednar vd. 1992). Öğrencinin sahip olduğu bilişsel becerilerinin yanında devinışsel ve davranışsal becerileri de mevcuttur. Öğrencinin her yönden sahip olduğu becerileri ortaya çıkarmak ve değerlendirebilmek için farklı yapıda ölçme araçlarının kullanılması gerekir (Anıl ve Acar 2008).

Sosyal ortam bağlam boyutunda incelenen konulardan bir tanesi olmuştur. Öğrenciler programın sosyal ortam sunmadığını ifade ederek bu konudaki yetersizliği ortaya koymuşlardır. Bu durum programın öğrencilere daha fazla sosyal ortam sağlaması gerektiğini düşündürmektedir.

SYAK standartlarından sektörle işbirliği maddesinin mükemmel spor yönetimi eğitimi için son derece önem taşıdığı görülmektedir. SYAK, sektörle işbirliğine çeşitli boyutlarda birden çok (2. Stratejik plan, 3. Öğretim programı, 7. İç ve dış ilişkiler standartları) standardın içinde yer vermiştir (COSMA 2010). Buradan hareketle Bağlam açısından öğrenciler programda *sektör temsilcileriyle* çok fazla bir araya gelemediklerini belirterek yetersizliği ortaya koymuşlardır. Nicel bulgulara baktığımızda ise “*mezun ve mevcut öğrencilerin programdaki derslerde spor yönetimi uygulayıcıları ile işbirliği sağlanır*” ifadesine ortak olarak katıldıkları görülmektedir. Nicel bulgulardaki yeterlilikle nitel bulgulardaki yetersizlik tezatlık oluşturmaktadır. Ancak nicel bölümdeki katılımcıların sayısının daha çok olması programın sektörle işbirliği açısından yeterli olduğunu, ancak programın sektörle olan ilişkilerini arttırmasının mükemmel spor yöneticiliği eğitimi açısından önemli olduğu söylenebilir.

Programın CIPP modeline göre değerlendirilmesinde öğretim elemanları açısından önemli bir konu da *işe alım* ölçütleridir. Öğretim elemanları işe alım ölçütlerinin çok net olduğunu belirtmişlerdir. SYAK, programdaki öğretim elemanlarının işe alım koşullarının, yani atama ve yükseltme kriterlerinin olması gerektiğini 4. standardının içinde öğretim üyesi politikaları başlığında açıkça belirtmiştir (COSMA 2010). Yapılan doküman incelemeleri doğrultusunda Sakarya Üniversitesi atama ve yükseltme kriterlerinin olduğu ve bilimsel temellerle uygulandığını söylemek mümkündür (SAÜ Atanma Kriterleri 2015).

SYAK akreditasyon standartlarından 7. Madde’ de, iç ve dış ilişkiler bölümünde, iç ilişkiler alt başlığı ile spor yöneticiliği bölüm başkanının yönetim şekli ve yönetime dair diğer unsurlar yer almaktadır (COSMA 2010). Araştırma sonuçları, *yöneticinin değerlendirilmesine* ilişkin olarak olumlu ve olumsuz görüşlerin olduğunu göstermektedir. Olumlu olarak bölüm başkanının, demokratik, iletişime açık, sektör ihtiyaçlarını görebilen, şeffaf, talepleri değerlendiren, uzmanlık alanına saygı gibi yönleri, olumsuz özellik olarak duygusal davranma özelliği ortaya çıkmıştır. Genel olarak bölüm başkanının demokratik, şeffaf, ihtiyaçları görebilen ve iletişime açık bir yönetim sergilemeye çalıştığı söylenebilir. Krotee ve Bucher (2007) günümüz yöneticisinin, yönetimin temelini oluşturan çeşitli felsefi ve kuramsal bilgilerden faydalanmasına imkân verecek özel niteliklere ve teknik, sosyal, politik, liderlik ilgi ve becerilerine sahip olmasının altını çizmiştir. Bu anlamda bölüm yöneticisi uygun yeterliliktedir.

Nicel verilerden elde edilen bulgulara bakıldığında, “*programın mesleki gelişim için uygun olması*” ile ilgili mezun öğrencilerin büyük bir kısmı yeterli olmadığını belirtse de % 37 oranında uygun olduğunu ifade eden bir kısımda olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Mevcut öğrenciler de bu görüşe katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu bulgularla programın mesleki gelişim için yeterli olduğu söylenebilir. Kişisel gelişime katkı sağlaması konularında öğrenciler farklı görüşler belirtmişlerdir. Bu noktada mezunlar ifadeye katılmazken mevcut öğrenciler katıldıklarını belirterek programın meslekte başarılı olabilmeleri için kişisel gelişimleri ile ilgili katkı sağladığını ortaya koymuşlardır. Programın her yıl yapılan düzenlemelerle mesleki gelişime katkı açısından liderlik, yabancı dil, iletişim gibi kişisel gelişime dair konulara daha çok katkı sağlaması beklenmektedir. SYAK 3. standardında öğretim programının tasarımı ile ilgili kişisel ve

mesleki ihtiyaçlara cevap veren bir ğretim programının oluşturulmasına dikkati çekmektedir (COSMA 2010).

Yine SYAK *derslerin bölüm misyon ve vizyonunu yansıtması* gerekliliğini 3. standardında açıkça belirtmiştir (COSMA 2010). Buna ilişkin maddeye mezun öğrenciler katılmamakta, mevcut öğrenciler ise katılmaktadır. Mezun ğrencilerin yalnızca % 15,2’si derslerin bölümün vizyon ve misyonunu yansıttığını düşünmektedir. Bu durum mezun öğrenciler tarafından misyon ve vizyonun çok iyi bilinmediğini düşündürmektedir. Araştırmacı tarafından yapılan incelemelerde programın misyonu ve vizyonunun okul binasının çeşitli yerlerinde yazılı bir şekilde sergilendiğini grlmştir. Ancak bu sergilemenin yeterli olmadığı, öğrencilerin bu konuda daha fazla bilgilendirilmesi gerektiğini söylenebilir.

SYAK standartlarından bağlam boyutu içerisinde yer alan ifadelerinden, *stratejik plan* ile ilgili olarak, doküman incelemeleri sonucunda stratejik planlarının olduğu saptanmıştır (SA 2014-2018 Stratejik Planı). Stratejik planda misyon ve vizyonla rtştrlmş hedeflerin ve bu hedeflerin gerçekleşme oranları yazılıdır, ancak gerçekleşen hedeflerin oranlarının düşük olduğu grlmştir. Programda uygulanan *derslere ait listelerinin, kredilerinin, saatlerinin, seçmeli ve zorunlu derslerin ve sınav tekniklerinin, öğrencilerin intibak esasları, giriş ve mezuniyet koşulları* niversitenin “Eğitim Bilgi Sistemi” portalı üzerinde açık bir şekilde var olduğu yapılan incelemelerde grlmştir (www.ebs.sakarya.edu.tr, 04 Nisan 2015’te erişildi).

Programa dair nitel ve nicel bulgularla ilişkilendirilemeyen ancak SYAK standartları içerisinde yer alan konulara yönelik yorumlamalarda dokümanlardan yararlanıldığında programın, *paydaş işbirlikleri* ile ilgili herhangi bir anlaşma ve protokole sahip olmadığı grlmştir. Bununla birlikte ğretim elemanlarının akademik ve mesleki faaliyetlerine ait listenin her yıl düzenlendiğini, ödemelerle ilgili bölümde bir eleman çalıştığı ve tüm ödemelere ilişkin evrakların arşivlenmekte olduğu anlaşılmaktadır. Programın bu belge ve bilgileri kanıtlıyor olması bağlam boyutunda SYAK’ın 6. standardı içerisinde finansal kaynaklar açısından yeterli olduğunu göstermektedir.

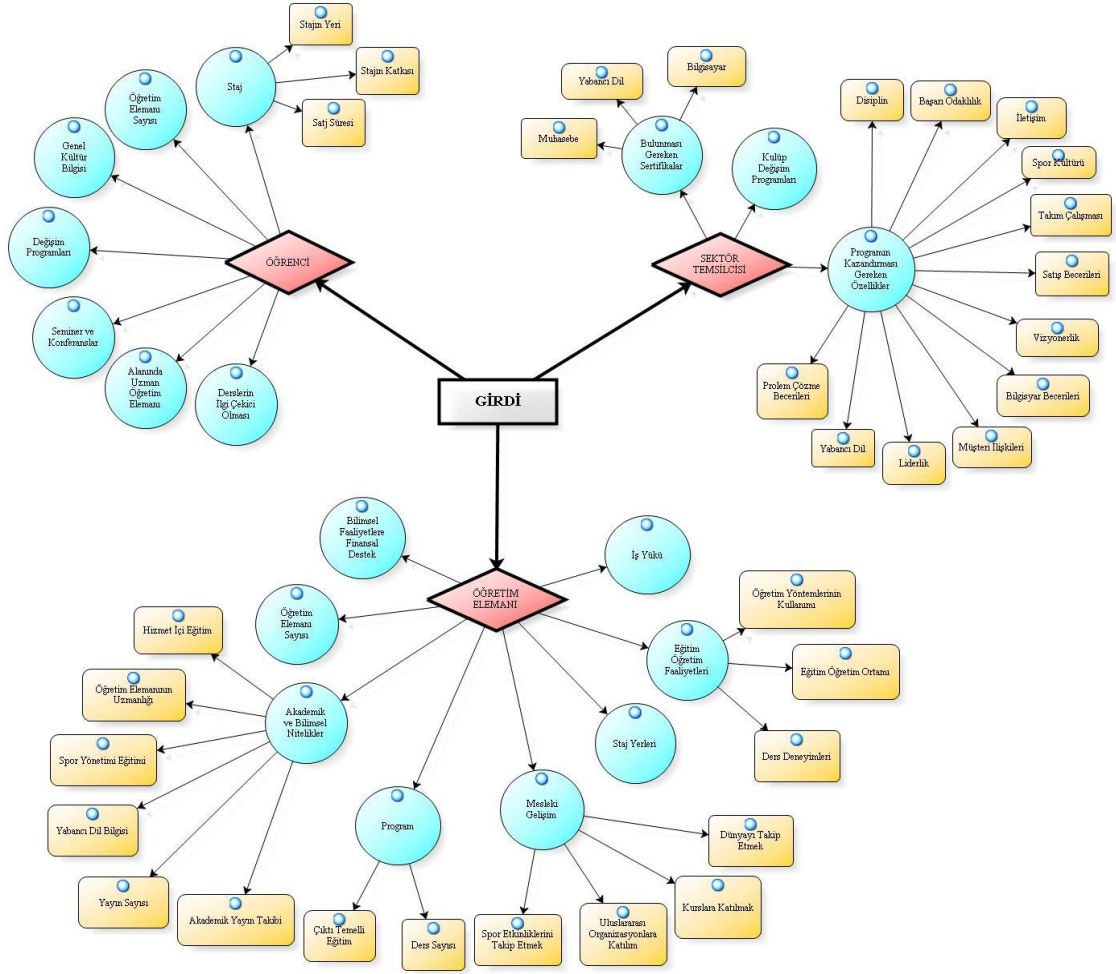
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın II. alt problemini, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *Girdi* boyutu açısından yeterli midir? sorusu oluşturmaktadır. Girdiye ilişkin verilerin elde edilmesinde öncelikle SYAK'ın akreditasyon standartları çerçevesinde CIPP'in Girdi boyutu ile örtüşen yönleri ortaya konulmuştur (Tablo 2.1). Bu doğrultuda CIPP modelinde girdiyi oluşturan öğelerden *amaçların uygunluğu, hedeflerin açık ve mantıklı olması, içeriğin açık bir şekilde tanımlanıp tanımlanmaması, içeriğin öğrencilerin bilgi, yetenek ve tutumları ile örtüşüp örtüşmemesi, teori ve pratiğin ağırlığı (dengesi), öğretim elemanlarının öğretim yetenekleri, iş yükü açısından hazırlık için gereken süre, öğretim elemanlarının dersle ilgili sahip oldukları bilgi, yetenek ve tutumlar, ders ortamının uygunluğu, öğrenci ve öğretim elemanı sayısı* gibi konulara yönelik olarak veriler; mevcut ve mezun öğrencilerden, öğretim elemanları ve sektör temsilcilerinden elde edilmiştir. Odak grup görüşmeleri mevcut 1-2. sınıf ve 3-4. sınıf öğrencileri ile yüz yüze görüşmeler ise öğretim elemanları ve sektör temsilcileri ile ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda girdiye ilişkin ortaya çıkan bulgular sırasıyla nitel ve nicel boyutta sunulmuş olup, yorumlar nitel ve nicel boyut birlikte ele alınarak yapılmıştır.

3.2.1. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular

Girdi boyutuna ilişkin odak grup ve yüz yüze görüşmeler aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan tüm ana temalar Şekil 3.6' da görüldüğü gibidir.

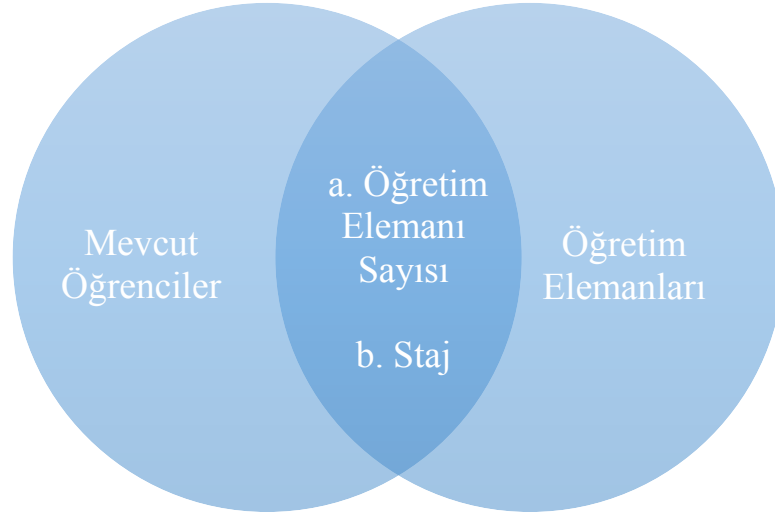
Programın SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre CIPP'in girdi boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada bazı temalar ortak, bazı temalar da tüm paydaşların kendilerini ilgilendiren konularda görüş bildirmeleri doğrultusunda bu paydaşlara özgü belirginleşmiştir. Bu doğrultuda bulgular, ortak ve ortak olmayan temalar altında ayrı ayrı sunulmuştur.

Şekil 3.6: Girdi Boyutuna İlişkin Tüm Ana Temalar

3.2.1.1. Girdi Boyutunda Ortaya Çıkan Ortak Temalar

Girdi boyutunda öğretim elemanları ve mevcut öğrenciler açısından “*öğretim elemanı sayısı*” ve “*staj*” ortak tema olarak ortaya çıkmıştır. Şekil 3.7 girdi boyutunda ortaya çıkan ortak temaları ve bu temaların hangi paydaşlar açısından ortak olduğunu göstermektedir.

Şekil 3.7: Girdi Boyutuna İlişkin Ortaya Çıkan Ortak Temalar

a. Öğretim Elemanı Sayısı

Öğretim elemanı sayısının programının uygulanmasında yeterliğinin ele alındığı bu temada, öğrencilerin bir kısmı öğretim elemanı sayısını yeterli bulurken bir kısmı ise yeterli olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretim elemanı sayısını yeterli bulanlar *“Bence yeterli çünkü gördüğümüz ders sayısı her sene sınırlı”* (OG2); *“Fazlası var”* (OG1) şeklinde görüşlerini belirtirken, yetersiz bulanlar *“ama bence yeterli değil işte”* (OG2) ve *“Yetersiz”* (OG1) ifadelerini kullanmıştır.

Öğretim elemanlarının konuya dair görüşleri ise sayılarının yeterli olmadığına ilişkindir. Öğretim elemanı sayısının yeterli olmadığını, öğretim elemanları şu ifadelerle belirtmişlerdir; *“Bizim en büyük sıkıntılarımızdan biri demin söylediğim gibi, bu tarz en azından bu kadar yüksek standarda ulaşabilecek, en azından şimdilik gerekli öğretim elemanına sahip olmamamız ama ileriki süreçte, bunlarda kendi içerisinde, hallolacak sorunlar.”* (ÖE1), *“Bence 1 numaraya öğretim elemanı sayısı eksikliği ve kalitesini koymalıyız.”* (ÖE2).

b. Staj

Staj hem mevcut öğrenciler hem de öğretim elemanlarının görüşlerinden ortaya çıkan ortak bir temadır. Bu konuya ilişkin mevcut öğrenciler stajın yeri, süresi ve mesleki katkıları üzerinde durmuşlardır. Odak gruplardaki katılımcı öğrencilerin bazıları staj yeri olarak spor federasyonlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu yönde örnek ifadeler; “.....*Amatör Spor Kulüpleri Federasyonunun Sakarya’da benim için daha faydalı olacağını düşündüm.*“(OG2), “*Federasyonlar hani daha büyük olduğu için büyük bir camia olduğu için ben orayı tercih ettim. Yani kaçmadım. Daha zora gitmeye çalışıyorum*”(OG2) şeklindedir. Öğrenciler staj yeri olarak büyük kulüplerin tercih edilmesinin daha faydalı olacağı yönünde de görüş bildirmişlerdir. Örneğin; “*ben büyük bir kulüple görüştüm, Beşiktaş Spor Kulübü’yle. Orada staj yaptım ben, çok ciddiye aldım. Çok büyük bir kulübe gitmem gerekiyor, bir şey öğrenmem gerekiyor hani çoğu arkadaşımız gibi hocam şurayı bir imzala da ben gideyim yapabilirdim.*” (OG2).

Mevcut öğrencilerin stajın büyük kurum ve kuruluşlarda tamamlanmasına yönelik ifadelerine benzer ifadeler öğretim elemanları tarafından da dile getirilmiştir. Bu yöndeki benzer bir ifade ÖE1’e aittir. ÖE1 “*Bunun içerisinde çok yüksek oranda çok üst düzeyde kulüplerle, üst düzeyde şirketlerde, sportif anlamda şirketlerde spor yöneticiliği stajları yapıp dönüşler oldu*” ifadesiyle öğrencilerin stajlarını hangi kurumlarda tamamladıklarını açıklamaktadır. Ayrıca ÖE2 “*mesela Sakarya’da kulübe yolluyorsunuz ama çocuğun kulüpte öğreneceği çok bir şey yok yönetsel anlamda. Kimse toplanmıyor, gelmiyor, gitmiyor. Hani sahada genelde bütün işlerini hallediyorlar. Biraz daha kurumsal yerlerle çalışmamız gerekiyor ve ben birkaç görüşmeyi kendim yaptığım için sıkıntılarımızı söyleyebilirim. Millî Eğitimdeki spor şubeye yolladığımızda lisans kesiyordu oradaki görevli.*” ifadesi ile yine öğrencilerin staj için daha kurumsal yerlere yönlendirilmeleri gerekliliğini belirtmiştir.

Öğrenciler staj ile ilgili süre ve mesleki katkı konularında da görüş bildirmişlerdir. Mevcut öğrenciler stajın süresi ile ilgili olarak bu sürenin yeterli olmadığını ve dönem içinde haftada sadece bir gün staj yapmanın daha faydalı olacağını belirtmişlerdir. Öğrenciler bu görüşlerini “*25 günlük bir staj bence çok saçma biraz daha uzatılabilir.*” (OG2), “*Onun yerine hani o da olsun ama 5 dersimiz varsa 6. dersimiz de staj olsun. Herkes mesela bir gün, benim Cuma günüm boş, çoğu insanın da her gün, haftada 2 günü*

1 gün boş” (OG2) ifadeleri ile ortaya koymuşlardır. Öğrenciler stajın mesleki katkısının önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuya dair örnek “Sonuçta ben oradan daha çok şey öğrenirim hani bir ders görmektense orada görerek, uygulayarak bence daha iyi bir yerlere geleceğimizi düşünüyorum” (OG2) ifadesi gösterilebilir.

3.2.1.2. Girdi Boyutundaki Ortak Olmayan Temalar

Araştırmada girdi boyutundaki ortak temaların dışında sadece öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcilerini ayrı ayrı ilgilendiren temalara da ulaşılmıştır. Bunlara ait ayrıntılar ayrı başlıklar altında sunulmuştur.

A. Girdi Boyutunda Öğrencilere Ait Temalar

Yalnızca mevcut öğrenciler açısından bakıldığında girdide ortaya çıkan temaların; genel kültür bilgisi, değişim programları, seminer ve konferanslar, alanında uzman öğretim elemanları ve derslerin ilgi çekici olması şeklinde olduğu görülmektedir. Şekil 3.8 girdi boyutunda yalnızca öğrenciler açısından ortaya çıkan temaları göstermektedir.

Şekil 3.8: Girdi Boyutunda Yalnızca Öğrenciler İle İlgili Olan Temalar

a. Seminer ve Konferans Eksikliği

Öğrenci görüşmelerinden ortaya çıkan ilk tema seminer ve konferanslara ilişkindir. Öğrencilerin bir kısmı programda seminer ve konferanslara yer verildiğini fakat bunun yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler bu görüşlerini “*Eksiklik var hocam çünkü ben 4. sınıfım ve 1-2 tane seminer olmuştur ve biz ona gitmişizdir yani*” (OG2), “*Konferans, seminer gibi diyorsunuz, hayır*” (OG1) ifadeleriyle ortaya koymuşlardır.

b. Değişim Programları

Programın girdi boyutuyla ilgili ortaya çıkan temalardan bir tanesi de değişim programları olmuştur. Öğrenciler konu ile ilgili olarak “*Erasmus’la zaten şurada bizim üniversitemiz bütün bölümlerle beraber 5 tane ülkeye gönderiyor. BESYO’dan sadece 2 tane yere gönderiyor çünkü 2 tane yerde yönetim bölümü var. Polonya ve İspanya’da*” (OG1) ifadesi ile değişim programlarının varlığını ve uygulandığı belirtmişlerdir.

c. Derslerin İlgi Çekici Olması

Öğrenciler programdaki derslerin ilgi çekici olması gerektiğini “*Birde hani zevk almama meselesi vardır. Bir okuduğun şeyden ya da girdiğin dersten zevk alma meselesi vardır. Yani mesela ben bir derse 3 saatte olsun 4 saatte olsun zevk alıyorsam seve seve dinlerim*” (OG2) ifadesiyle vurgulamışlardır.

d. Genel Kültür Bilgisi

Programın girdi boyutuna ilişkin ortaya çıkan genel kültür temasına yönelik öğrenci görüşleri, programın genel kültür bilgisi vermesine yönelik olarak şekillenmiştir. Bu konuda “*genel kültür olarak gelsinler desinler ki böyle böyle arkadaşlar şu şu değişti*

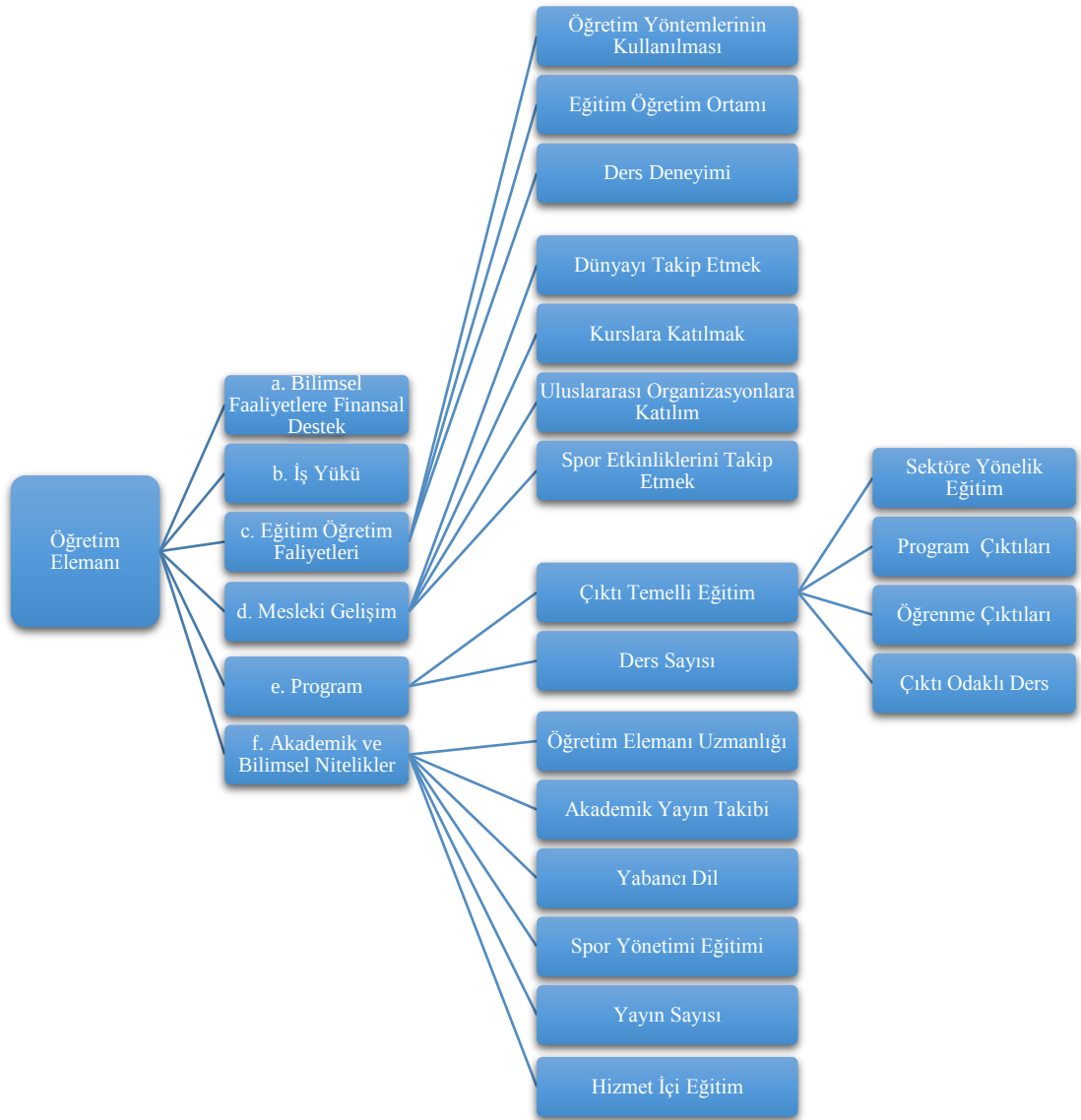
ya da Amerika’da o kadar gelişen şeyler var ki haberiniz olmayabilir” (OG1) ifadesi ile derslerde genel kültür bilgisine yer verilmesi gerekliliğini vurgulamıştır.

e. Alanında Uzman Öğretim Elemanı

Mevcut öğrencilerin girdi boyutuna yönelik vurguladıkları bir diğer konu ise programdaki derslerin yürütülmesinde alanında uzman öğretim elemanlarının olmasına yöneliktir. Öğrenciler, dersin ilgili olduğu alanda uzman öğretim elemanlarının ders vermeleri gerektiğini *“mesela bölümünden doktora yapmış ya da kendi bölümü üzerinden yürümüş bir hoca neden girmiyor da bize de başka bölümün pazarlama, hukuk hocası giriyor”* (OG1) ifadeleri ile belirtmişlerdir.

B. Girdi Boyutunda Öğretim Elemanlarına Ait Temalar

Şekil 4.9 öğretim elemanları ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucunda girdi boyutunda yalnızca öğretim elemanlarına ait olan temaları göstermektedir. Öğretim elemanları açısından girdiye ait temalar; *bilimsel faaliyetlere finansal destek, akademik ve bilimsel nitelikler, program, mesleki gelişim, eğitim öğretim faaliyetleri ve iş yüküdür.*

Şekil 3.9: Girdi Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları İle İlgili Olan Ana ve Alt Temalar

a. Bilimsel Faaliyetlere Finansal Destek

Programın girdi boyutunda yalnızca öğretim elemanlarından gelen görüşler doğrultusunda oluşan temalardan bir tanesi bilimsel faaliyetlere finansal destek konusudur. Öğretim elemanları gerek bölümün gerek üniversite yönetiminin bu tür faaliyetlere yeterince destek verdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının konuya dair görüşleri şu şekildedir: “*Bence sağlıyor, yapmak isteyen için araştırmayı bilen insan*”

için.” (ÖE4), “Sakarya Üniversitesi’ni bu konuda bir numara yapan şey olarak görüyorum şu anda akademik destekleri, yurt içi, yurt dışı desteklerini. Yaptığınız her türlü projenin desteklenmesini” (ÖE2), “Farklı bölümlerde yaşananlara göre bizim bölümümüz açısından da değerlendirmemiz gerektiği zaman hem yüksekokul müdürümüz hem bölüm başkanlarımızın şu ana kadar bu konuda hiç sıkıntı yarattığını görmedim. Çünkü farklı bir birim, ismini vermeye gerek yok ama yurt dışına gidip 3 ay kaldıktan sonra tekrar yurt dışına gitmeye “hayır şu anda gidemezsiniz” diye bir tepki aldığını biliyorum bir hocamızın. Bizde böyle bir şey olmadı. İstedığınız kadar yurt dışına gitme imkânı sağlıyorlar size. Memuriyetinizin şartları gereğince kural kaideleri bozmadan herkes isteğine göre hareket edilebiliyor, bu konuda spesifik bir sıkıntımız yok.” (ÖE3), “Genel anlamda Bilimsel Araştırma Koordinatörlüğü Türkiye standartlarının üstünde çalışıyor. Yeter ki siz araştırma yapmak isteyin. Yüksek lisans yönettiğiniz tezlerde alacağınız ücret, araştırma ücreti, doktorada yaklaşık birinde 3000-4000 civarında 5000 lira civarında, birinde de 10.000 lira civarında destek alabiliyorsunuz, maddi destek.” (ÖE1).

b. İş Yüğü

Öğretim elemanları ile yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan bir diğer tema iş yüğü temasıdır. Bu konuda öğretim elemanları; *“Çalışma saatlerimiz çok özgür aslında. Bu açıdan çok iyiyiz, çok mutluyum. Çünkü öğretmenlik enteresan bir şey. Hafta sonu da devam eden, gece de devam eden 24 saat bir çalışma durumu olabiliyor. Eski dönemlerde belki yer yer oldu ama bence şu anda çok tam bir bilim adamının olması gerektiği gibi. Sadece hani bazen dönem dönem ders programlarının sıkışıklığı biraz bizi mustarip ediyor. Kendim adına, bunu söylüyorum.” (ÖE3), “Bölümde çalışan tüm arkadaşlarımızın birer gün ya da yarım gün kendileri için ayırdıkları bir vakit var. Ders yüküm çok fazla, benim hatam, baştan reddetmeliydim ama işte kurumsal olarak bazı şeyleri reddedemiyorsunuz” (ÖE2), “Ders yükünün azalıp, daha verimli bir meslek icrası, bir öğretim üyesi için daha önemli” (ÖE1) ifadeleri ile zamanı özgür kullanabildiklerini fakat iş yüklerinin fazla olduğunu belirtmişlerdir.*

c. Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

Girdi boyutunda değerlendirilmesi gereken bir diğer boyut eğitim ve öğretim faaliyetleridir. Öğretim elemanları görüşlerine göre şekillenen bu temada üç konu öne çıkmıştır. Bunlar; öğretim yöntemlerinin kullanımı, eğitim öğretim ortamı ve ders deneyimidir (Şekil 3.10).

Şekil 3.10: Eğitim Öğretim Faaliyetleri Temasına İlişkin Alt Temalar

Öğretim Yöntemlerinin Kullanılması

ÖE3 kodlu öğretim elemanı “ders programına standart oluşturmak çok kolay, bir kitabın, iki kitabın içindekiler kısmında standartları alabilmek mümkün ama nasıl aktarıldığı konusunda daha sert yöntemlerimiz olmalı sert olmalı...” ifadesiyle öğretim elemanlarının öğretim yöntemlerini çok iyi bilmesi ve uygulaması gerekliliğine dikkat çekmiştir. Öğretim elemanlarından ÖE2 ise “Öğrenciyi sınıfta tutarak bir şey öğretmek artık çok zor hoca için de çok yorucu öğrenci için de 1. saatten sonrası anlamsızlaşıyor. Ya biz teknolojiyi bu derslerin içine çok sokacağız ki onların sevdiği bir şeyle o dersi işlemiş olacağız ya da ders işleme şekillerimizi değiştireceğiz.” ifadesini kullanarak öğretim yöntemlerinde yenilikçi ve teknolojik olmanın önemini vurgulamıştır.

Eğitim-Öğretim Ortamı

Eğitim-öğretim ortamına dair “bölümdeki eğitim öğretim ortamı için uygulamaları, deneyimsel öğrenme ya da staj gibi, program diyebiliriz. Buna aslında program yani öğrenciye sunulan eğitim planı programı bunu belki hani tesis ve uygulamalarla bir arada sayabiliriz” (ÖE2) ifadesinde eğitim-öğretim ortamının uygulama alanlarıyla daha da zenginleştirilmesi ve eğitim planının birlikte yapılması konusu belirtilmiştir.

Ders Deneyimi

Eğitim-öğretim temasına ilişkin ortaya çıkan son konudur. Ders deneyiminin yetkinlik açısından önemli olduğu “*alandaki geçirdiği zaman, yaptığı yayın sayısı, ders deneyimleri yetkinlik için önemli kriterler benim için.*” (ÖE1) ifadesiyle ortaya çıkmıştır.

d. Mesleki Gelişim

Mesleki gelişim temasına dair girdi boyutunda sadece öğretim elemanları tarafından görüş bildirilmiştir. Bu görüşler *dünyayı takip etmek, kurslara katılmak, uluslararası organizasyonlara katılım ve spor etkinliklerini takip etmek* konularında toplanmıştır Şeki 3.11’de gösterilmiştir.

Dünyayı Takip Etmek

Öğretim elemanı ÖE3 mesleki gelişim için *dünyayı takip etmenin* önemini “*Yurt dışını takip etmeliyiz.*” ifadesiyle dile getirmiştir.

Şekil 3.11: Mesleki Gelişim Temasına İlişkin Alt Temalar

Kurslara Katılmak

Öğretim elemanlarından ÖE2 üniversitenin mesleki gelişim için çeşitli kurslar düzenlediğini “Sakarya Üniversitesi bünyesinde ama BESYO dışındaki görevlerimin çoğunda aldığım eğitimler var, yönetsel eğitimler hepsi, bu direk spor yöneticiliği alanında beni geliştiren ve benim işime katabileceğim eğitimler, o konuda kendimi şanslı görüyorum” ifadesiyle belirtmiştir.

Uluslararası Organizasyonlara Katılmak

Öğretim elemanları mesleki gelişimleri için yaptıkları faaliyetlerin içinde uluslararası organizasyonlara katılmak olduğunu şu şekilde ifade etmişlerdir: “Onun dışında ulusal, uluslararası organizasyonlara katılırım. Mümkün olduğu kadar yurt dışıyla ilişkilerimizi ilişkilerimi geliştirmeye çalışırım çünkü uluslararası arenayı takip edebilmeniz için, mutlaka bu tarz insanları, üst düzey uluslararası insanları tanımak özellikle başarabiliyorsanız bireysel olarak tanımak önemli.” (ÖE1).

Spor Etkinliklerini Takip Etmek

ÖE3 kodlu öğretim elemanının “*Bir de sportif etkinlikleri takip etmeye çalışıyorum. Farklı branşlardan kendi ülkemize çok yerleştirildiği için maalesef bir ya da iki branşa çok mal edildiği için, her ne kadar etkilenmemeye çalışsak da, çalışmalarımız maalesef onun etrafında geziniyor.*” ifadesinden öğretim elemanlarının spor etkinliklerini mesleki gelişimleri için takip ettikleri anlaşılmaktadır.

e. Program

Öğretim elemanları açısından girdi boyutundaki temalardan bir tanesi de *program* olarak şekillenmiştir. Öğretim elemanlarından gelen görüşler doğrultusunda programa dair iki konu üzerinde durulmuştur. Bunlar programda *çıktı temelli eğitim* uygulanması ve programdaki *ders sayılarıdır* (Şekil 3.12).

Şekil 3.12: Program Temasına İlişkin Alt Temalar

Çıktı Temelli Eğitim

Çıktı temelli eğitim konusu dört bölümden oluşmuş ve Şekil 3.13’te gösterilmiştir.

Şekil 3.13: Çıktı Temelli Eğitim Temasına İlişkin Alt Temalar

Bunlarda birincisi *sektöre yönelik eğitimidir*. Buna göre öğretim elemanı ÖE2 “*seçmeli havuzu çok geniş, öğrenci kendisini seçmeli derslerle hangi alanda yöneticilik yapacaksa o alana göre hazırlayabilir. Hatta son revizyonumuz hani buna daha uygun kendini tamamen sektöre, çalışacağı sektöre göre hazırlamasına yönelik. Bu biraz yani ben kişi olarak sonuç odaklılığa dikkat ediyorum derslerimi verirken ama tüm derslerin hani ‘bu öğrenci piyasaya çıktığında bu dersi nerede ve nasıl kullanacak, ne kadarını bilirse bu işi daha iyi yapabilecek ya da daha etkin bu alanda yönetecek ya da bu dersi hayata nasıl geçirecek konusunu sorgulayarak yapması gerekir.*” ifadesiyle programın sektöre yönelik çıktılar dikkate alınarak planlandığını fakat öğrencinin de bu noktada kendini sorgulaması gerektiğini ve bilinçli şekilde derslerini seçmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çıktı temelli eğitimdeki bir diğer konu ise *program çıktılarıdır*. Bu program çıktıları ile ilgili ifadeler daha çok güncellenmediğine ilişkindir. Örneğin; ÖE3: “*Program çıktılarımız güncellenmiyor, yok.*” Bölüm yeterliliklerimizi de zaten ona göre hazırladık. Tabi ki güncelleme gerekebilir, güncellemeler yapılabilir. Hani bu mükemmel kurumların zaten talep ettiği bir şey. Genel olarak alana hizmet ediyoruz.”. Öğrenme çıktıları konusu yine çıktı temelli eğitimin içinde ortaya çıkmıştır. Bu konuda öğretim elemanlarından ÖE2 “*Evet yani gerçi o dersin öğrenme çıktılarını da soruyoruz. Bunları dersi programla eşleştirmesini de istiyoruz hocanın.*” ifadesiyle öğrenme

çıktılarının programla ilişkilendirilmesinin öğretim elemanından istendiğini belirtmiştir. ÖE3 bu konuda bir yapılanma olduğunu fakat işleyişe tam olarak geçemediklerini “Gerçekten üniversite o açıdan isabetli bir kararla başlattı, dünya genelinde de böyle bir şey var ama sanırım sadece %50 demesem de %60 civarında ancak yol kat ettik. Ama hani elde var bir” ifadesiyle belirtmiştir. Ayrıca bazı öğretim elemanlarının öğrenme çıktılarının nasıl kullanıldığına dair fikirlerinin olmadığı da “ben şahsım adıma .. 4 senedir orada ders yürüten bir insan olarak söylüyorum. Ben ders içeriğini oraya nasıl yazıldığını ders çıktılarının neler olacağını belki bir defa bakmışımdır. Bizim ders içeriği neyse zaten içeride biz ne verdiysek öğrenciye onu istiyoruz dolayısıyla çıktıları da kontrol etme şansımız oluyor.” (ÖE5) ifadesiyle ortaya koyulmuştur. Çıktı temelli eğitimin içindeki son konuda öğretim elemanlarının çıktı odaklı ders yapmalarına dairdir. Öğretim elemanlarından ÖE1 “yavaş yavaş öğretim elemanının kalitesinin artması öğrencilerin o artan kaliteye ayak uyduracak ön hazırlıkları iyi yapmaları ileriki süreçte bunu, bu çıktılara ulaşmamızı daha olanaklı kılacak. Çıktılar yazılmıştır. Gerekli çıktılar ve dersin sonunda beklenen çıktılar, hepsi teorik olarak hepsi var ama pratik olarak tabi bunu sağlamada demin söylediğim gibi özellikle öğretim elemanlarının kalifiye gücü ve yeterli ve yetersizliği, bu çıktıların olması gereken çıktılar olarak ortaya çıkmasını engelleyen faktörler,” ifadeleriyle, ÖE3 kodlu öğretim elemanı da “Genel çerçevede, X kişisi bu çıktıların altını dört dörtlük doldururken, Y kişisi bunun altını tamamı ile dolduramayabiliyor. İşte biraz önce de bahsettiğim gibi öğretim elemanının yeterliliğine bağlı olarak değişen bir şeydir bu zaten” ifadesiyle çıktı temelli bir eğitim için teorik tüm detayların gerçekleştiğini fakat öğretim elemanlarının kalitesinin çıktı odaklı eğitim için artırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Ders Sayısı

Program temasına ait bir diğer konuda ders sayısıdır. Öğretim elemanı ÖE2 ders sayılarının yeterli olduğunu “Dünyaya baktığımda derslerin şu anda sayı olarak yeterli olduğunu düşünüyorum.”(ÖE2) şeklinde ifade etmiştir.

f. Akademik ve Bilimsel Nitelikler

Akademik ve bilimsel nitelikler teması girdi boyutunda öğretim elemanı görüşleri sonucunda oluşan son temadır. Bu temaya ait konular; *öğretim elemanının uzmanlığı, akademik yayın takibi, yayın sayısı, spor yönetimi eğitimi, yabancı dil ve hizmet içi eğitimidir* (Şekil 3.14).

Şekil 3.14: Akademik ve Bilimsel Nitelikler Temasına İlişkin Alt Temalar

Öğretim Elemanının Uzmanlığı

Akademik ve bilimsel niteliklere ilişkin konulardan bir tanesi *öğretim elemanının uzman olmasıdır*. “Alanda mutlaka uzmanlığı olan kişiler çalışmalı, sporu bilmeli, sporun yapısını bilmeli” (ÖE2), “sporu çok iyi bilmesi lazım, öncelikle sporu çok iyi bilmesi lazım, sporun dinamikliğini çok iyi bilmesi lazım.” (ÖE1), ifadeleriyle öğretim elemanlarının sporun yapısı bilen uzman kişiler olması gerekliliği vurgulanmıştır.

Akademik Yayın Takibi

Öğretim elemanları kendi mesleklerinde gelişim için *akademik yayın takibinin* önemini şu ifadelerle vurgulamışlardır: “*Kendi mesleki gelişimim için genellikle güncel yazıları takip ederim.*” (ÖE1), “*En önemli şey okumaya çalışıyorum. Alandaki kitapları ya da yapılmış çalışmaları takip etmeye çalışıyorum. Ya da kongrelerde yayımlanmış makaleleri.*” (ÖE4).

Yabancı Dil

Öğretim elemanlarının akademik ve bilimsel niteliklerinde *yabancı dilin* önemini ÖE1 “*Dil bilgisi yani yabancı dil bilgisi önemli bir özellik*” ifadesi ile vurgulamıştır.

Spor Yönetimi Eğitimi

Spor yönetimi eğitimi, öğretim elemanının akademik ve bilimsel niteliklerinde ortaya çıkan konulardan bir tanesidir. Bu konuda “*Akademik personelin yeterliliğini hangi kriterlere bağlarım? Öncelikli olarak yüksek lisans ve doktora düzeyinde mutlaka spor yöneticiliği bölümünde eğitim alması şart.*” (ÖE1) ifadesi öğretim elemanlarının nitelikleri bakımından spor yönetimi eğitiminin önemini ortaya koymaktadır. Programda bu tür öğretim elemanlarının sayısının artırıldığı ise “*Doktorasını bu alanda yapan veya lisanstan doktorasına kadar, süreci bu alanda yapıp gelen uzman eksikleri var ama yavaş yavaş gideriliyor.*” (ÖE1) ifadesi ile belirtilmiştir.

Yayın Sayısı

Yayın sayılarına ilişkin öğretim elemanı görüşleri bir öğretim elemanının yeterliliğinde bunun bir gösterge olduğuna yöneliktir. Örneğin; “*alandaki geçirdiği zaman, yaptığı yayın sayısı, ders deneyimleri yetkinlik için önemli kriterler, benim için önemlidir*” (ÖE1) ifadesi bu konuya ilişkindir. Aynı zamanda programda yayın sayısı bakımından yeterli olarak nitelendirilebilecek öğretim elemanları olduğu “*akademik yani*

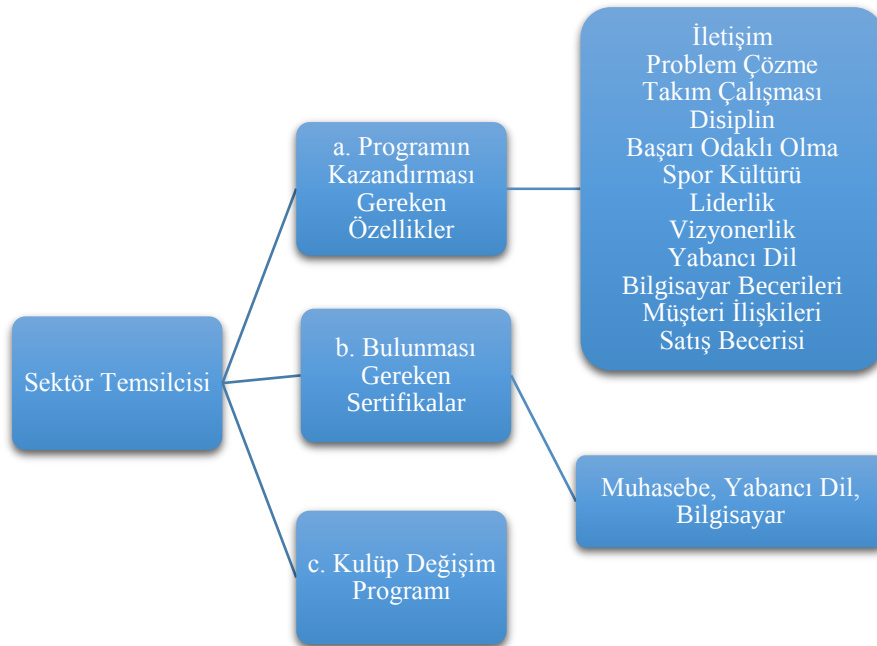
bu kongreler, makaleler sisteminden geçmeyip işini çok iyi yapan kallavi akademisyenler de var” (ÖE4) ifadesi ile açıklanmıştır.

Hizmet içi Eğitim

Akademik ve bilimsel niteliklerin arttırılmasında ÖE4 *hizmet içi eğitime* dikkat çekerek “*Hizmet içi eğitim branşlara özgü işte, dünyada şu konuda şu tür gelişmeler var. Türkiye de şu gelişmeler var. İçeriğinize bunları koymak ister misiniz? gibi belki örnek sunumlar gösterilebilir, özelleştirmemek kaydıyla, naif bir şekilde.*” düşüncesini dile getirmiştir.

C. Girdi Boyutunda Sektör Temsilcilerine Ait Temalar

Girdi boyutunda yalnızca sektör temsilcilerinin görüşleri sonucu ortaya çıkan temalar Şekil 3.15’te görüldüğü gibidir. Burada ortaya çıkan temalar; *programın kazandırması gereken özellikler, bulunması gereken sertifikalar ve kulüp değişim programlarıdır.*

Şekil 3.15: Girdi Boyutunda Yalnızca Sektör Temsilcileri İle İlgili Olan Ana ve Alt Temalar

a. Programın Kazandırması Gereken Özellikler

Girdi boyutundaki bulgulara sektör temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda üç tema ortaya çıkmıştır. Bunlardan bir tanesi *programın öğrencilere kazandırması gereken özellikler* olmuştur. Bu temaya ilişkin sektör temsilcileri *iletişim, problem çözme, takım çalışması, disiplin, başarı odaklı olma, spor kültürü, liderlik, vizyonerlik, satış becerisi, müşteri ilişkileri, bilgisayar becerileri ve yabancı dil özelliklerini* belirtmişlerdir (Şekil 3.16).

Şekil 3..16: Programın Kazandırması Gereken Özellikler Temasına Ait Alt Temalar

İletişim

İletişim konusu ile ilgili olarak “*en önemli konu iletişim becerileri.*” (ST2), “*eğer spor yöneticiliğinden mezun olacaksa öncelikle iletişim becerilerinin çok iyi olması lazım*”(ST3), “*iletişimi güçlü*” (ST4), “*iletişim ve çabuk çözecek kabiliyete sahip olurlarsa bence yeterli olur*” (ST5) ifadelerini kullanan sektör temsilcileri iletişimi, programın kazandırması gereken bir özellik olarak belirtmişlerdir.

Problem Çözme

Sektör temsilcilerine göre programın kazandırması gereken özelliklerden bir diğeri *problem çözmedir*. ST5 “*çabuk çözecek kabiliyete sahip olurlarsa bence yeterli olur*” ifadesiyle konuya dair görüşlerini ortaya koymuştur.

Takım Çalışması

Programın kazandırması gereken bir diğeri özellik ise *takım çalışmasıdır*. Sektör temsilcileri bu konuya yönelik olarak “*bu gelen arkadaşınız kurumla nasıl uyumlu çalışabiliyor mu?*” (ST2), “*takım ruhuna inanan*” (ST4) ifadelerini kullanmışlar ve takım çalışmasının önemini vurgulamışlardır.

Disiplin

Bir başka özellik *disiplindir*. Örneğin, programın kazandırması gereken özelliklerle ilgili soruya sektör temsilcisi ST4 “*disiplinli*” cevabını vermiştir.

Başarı Odaklı Olma

Sektör temsilcileri *başarı odaklı* olmayı programın kazandırması gereken bir özellik olarak belirtmişlerdir. Bu konudaki soruya ST1 “*Başarı odaklı olma*” cevabını vererek görüşünü ortaya koymuştur.

Spor Kültürü

Spor kültürü sektör temsilcilerinin üzerinde durduğu bir başka özelliktir. Özellikle kamu sektör temsilcilerinden il müdürü ST2'nin “*her branşı izlemeleri gerekir. Öğrenmeleri gerekir. Spor kültürü iyi mi? Branşları ve kuralları biliyor mu? Alana hakim mi? sonra spor genel kültürü kesinlikle çok önemli.*” ifadeleri konuya dair örnek ifadelerdir.

Liderlik

Liderlik ile ilgili olarak sektör temsilcilerinden ST3'ün “*spor yöneticiliğinden mezun olan kişilerin özellikle yönetim alanındaki bilgi ve becerilerini geliştirmesi lazım liderlik uygulamalarını yapmalarında fayda var.*“ ve ST4' ün “*Liderlik becerileri önemli*” gibi ifadeleri programın öğrenciye kazandırması gereken özelliklerinden olduğunu göstermektedir.

Vizyonerlik

Vizyonerlik ise ST1'in “*Hayal kurabilmeli ve fark yaratabilmeli, sınırsız düşünebilmeli, yenilik aramalı. açık vizyon sahibi ve fark yaratabilen mezunlar sektörde yerini alabilir*” ifadesinde yer alan bir özelliktir.

Yabancı Dil

Sektör temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan bir başka özellik *yabancı dildir*. Bu konuya yönelik sektör temsilcilerinden ST5 “*Bir sefer, kulüp açısından şöyle söyleyeyim bunu üst seviyede yapmak istiyorlarsa mutlaka lisan destekleri olması gerekiyor.*” ve ST3 “*bunlardan en önemlisi bir lisan becerisi, lisan bilgisi daha doğrusu hatta bir tane bile değil ikincisinin olmasını da tercih ediyoruz*” ifadelerini kullanarak yabancı dil bilmenin mesleği icra etmedeki önemini vurgulamışlardır.

Bilgisayar Becerileri

Bilgisayar becerileri programın kazandırması gereken özelliklerden bir diğeridir. ST1 konuya ilişkin olarak “*Kesinlikle bilgisayar*” ifadesini kullanırken, ST3 de “*bunun haricinde çok iyi bilgisayar kullanması, bilgisayarı iyi kullanması önemli bir faktör*” ifadesini kullanarak bilgisayar kullanabilmeye dikkat çekmişlerdir.

Müşteri İlişkileri

Sektör temsilcileri programın öğrencilere *müşteri ilişkileri* konusunda özellikler kazandırması gerekliliğini vurgulamıştır. Örneğin; ST4 “*üye memnuniyeti sağlamayı hedefleyen*”, “*Sahadaysa üye memnuniyetini ne ölçüde sağladığı, mesleki yetkinlikleri*” ifadeleri ile müşteri ilişkileri konusunda yeterli olmayı belirtmiştir.

Satış Becerisi

Son olarak sektör temsilcileri açısından bir spor yöneticisinin sahip olması gereken özelliklerinden biri de *satış becerisi*dir ve program öğrencilere bu özelliği kazandırmalıdır. Bu konuda ST5 “*Eğer ona o görevi verirse ne kadar bizim kulübümüze katkı sağlar, sağlayabilir? Çalışanlar mesela kombine bilet satışında ne tip aktivitelerle onu maksimuma getirir? Benim için ölçütler onlar ama tabi tamamen yetki vermek şartıyla profesyonellere*”; “*Satış departmanında ise; ürün bilgisini ne kadar satabildiği ve pazarlayabildiği, pozitif tutum ve davranışları, hedeflerine ulaşabilmesi*”(ST5) ifadelerini kullanmıştır.

b. Bulunması Gereken Sertifikalar

Programın girdi boyutunda sektör temsilcileri öğrencilerde bulunması gereken sertifikalar konusunda *muhasabe, yabancı dil ve bilgisayar* konularında görüş

bildirmişlerdir. Örneğin ST1 öğrencilerin sahip olması gereken bu belgeleri “*muhasabe, bilgisayar ve yabancı dil*” şeklinde doğrudan ifade etmiştir (Şekil 3.17).

Şekil 3.17: Bulunması Gereken Sertifikalar Temasına Ait Alt Temalar.

c. Kulüp Değişim Programları

Girdi boyutunda sektör temsilcileri açısından son tema yurt dışı bağlantılı *kulüp değişim programlarıdır*. Bu tema özellikle kulüp temsilcisinin görüşü doğrultusunda ortaya çıkmıştır. Kulüp temsilcisi ST5 “*Bilmiyorum, hani Erasmus programlarında, Vinci programlarında mesela kulüplerle yazışıp diğer üniversitelere gidildiği gibi kulüplerde de çalışabilir çocuklar dışarda*” ifadesi ile öğrencilerin yurt dışındaki kulüplere de gönderilmesinin faydalı olacağını belirtmiştir.

3.2.2 Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP’in Girdi boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulaması sonucunda elde edilen bulguların yüzdelik dağılımlarının bulunduğu tablo aşağıda sunulmuştur (Tablo 3.6.).

Tablo 3.6: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Girdi Boyutuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Programdaki dersler anlayabileceğim niteliktedir.	20.7 (19)	2.3 (7)	54.3 (50)	5.8 (18)	10.9 (10)	26.5 (82)	10.9 (10)	43.7 (135)	3.3 (3)	21.7 (67)
Programdaki derslerin hepsi ilgi çekicidir.	12.0 (11)	11.0 (34)	25.0 (23)	24.6 (76)	6.5 (6)	30.4 (94)	39.1 (36)	25.2 (78)	17.4 (16)	8.7 (27)
Spor yönetimi sektöründen temsilcilerle konferanslar düzenlenir.	4.3 (4)	10.7 (33)	22.8 (21)	20.7 (64)	13.0 (12)	26.5 (82)	34.8 (32)	32.7 (101)	25.0 (23)	9.4 (29)
Programda aldığım dersler uluslararası ortamda etkin çalışmam için yeterlidir.	3.3 (3)	10.0 (31)	14.1 (13)	18.1 (56)	16.3 (15)	27.2 (84)	26.1 (24)	31.1 (96)	40.2 (37)	13.6 (42)
Programda yönetim uygulamalarına (Staj vb.) ayrılan süre yeterlidir.	9.8 (9)	8.4 (26)	18.5 (17)	12.3 (38)	10.9 (10)	25.9 (80)	21.7 (20)	39.8 (123)	39.1 (36)	13.6 (42)
Spor yönetimi alanındaki staj, mesleki uygulama becerilerime katkı sağlanmaktadır.	15.2 (14)	4.2 (13)	28.3 (26)	15.2 (47)	10.9 (10)	26.9 (83)	17.4 (16)	35.3 (109)	28.3 (26)	18.4 (57)
Programda, sekiz yarıyıldaki derslerin sayısı yeterlidir.	5.4 (5)	5.5 (17)	54.3 (50)	16.8 (52)	6.5 (6)	22.7 (70)	21.7 (20)	37.5 (116)	12.0 (11)	17.5 (54)
Programda, öğrenci değişim programları mevcuttur. (Erasmus vs.)	41.3 (38)	5.5 (17)	32.6 (30)	9.4 (29)	13.0 (12)	19.1 (59)	5.4 (5)	45.3 (140)	7.6 (7)	20.7 (64)
Program, spor yönetiminin farklı konularında bana bilgi ve beceriler kazandırır.	9.8 (9)	4.2 (13)	66.3 (61)	15.2 (47)	9.8 (9)	23.6 (73)	6.5 (6)	41.7 (129)	7.6 (7)	15.2 (47)

Tablo 3.6: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Girdi Boyutuna İlişkin Görüşlerin Dağılımı (DEVAM)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Programda mesleğimle ilgili yasa ve yönetmelik bilgisi verilir.	10.9 (10)	4.5 (14)	42.4 (39)	15.5 (48)	7.6 (7)	20.7 (64)	27.2 (25)	42.1 (130)	12.0 (11)	17.2 (53)
Programda alanımla ilgili etik kurallara yer verilir.	7.6 (7)	4.9 (15)	50.0 (46)	13.3 (41)	12.0 (11)	25.9 (80)	17.4 (16)	42.1 (130)	13.0 (12)	13.9 (43)
Staj için gidilen kurumlar ve kuruluşlar, spor yönetimi sektörünü temsil eden niteliktedir.	8.7 (8)	6.1 (19)	34.8 (32)	13.6 (42)	21.7 (20)	23.9 (74)	18.5 (17)	42.1 (130)	16.3 (15)	14.2 (44)
Programdaki derslerde konuların amaçları açıklanır.	10.9 (10)	3.9 (12)	55.4 (51)	8.7 (27)	7.6 (7)	29.1 (90)	19.6 (18)	42.4 (131)	6.5 (6)	15.9 (49)
Programda ders veren öğretim elemanları konularında yetişmiş uzman kişilerdir.	7.6 (7)	6.1 (19)	38.0 (35)	12.6 (39)	7.6 (7)	24.9 (77)	27.2 (25)	39.5 (122)	19.6 (18)	16.8 (52)

Tablo 3.6 ‘daki yüzdelik dağılımlara bakıldığında, mevcut ve mezun öğrencilerin girdi ile ilgili ifadeler hakkında bazı konularda aynı yönde, bazı konularda ise farklı düşündükleri görülmektedir. Girdi ile ilgili mevcut ve mezun öğrencilerin görece benzer görüş bildirdikleri ilk ifade *derslerin ilgi çekici olmasıdır*. Mezun öğrenciler %39.1, mevcut öğrenciler %25.2 oranı ile bu görüşe katılmaktadır. Programda *spor sektöründen temsilcilerle konferanslar düzenlenmesine* dair ifadeye, mezunlar %34.8 ile mevcut öğrenciler de %2.7 ile katılmıştır. Tablo 3.6’da görüldüğü üzere *programdaki derslerin uluslararası ortamda çalışabilmeleri için yeterli olduğuna*, mezunlar %40.2 oranında katılırken, mevcut öğrenciler %31.1 oranında katılmıştır. Programda *staja ayrılan süre* açısından mevcut öğrenciler %39.8, mezun öğrenciler 39.1 oranında sürenin yeterli olmasına ilişkin aynı yönde görüş bildirmiştir. *Spor yönetimi alanındaki staj, mesleki uygulama becerilerime katkı sağlamaktadır* ifadesinde, mevcut öğrenciler (%35.3) ile mezunlar (%28.3) aynı yönde görüş bildirmekle beraber mezunların yine %28.3’ünün bu görüşe katılmadıkları da görülmektedir.

Girdi ile ilgili mevcut ve mezun öğrencilerin görece farklı görüş bildirdikleri ilk ifade *sekiz yarıyıldaki derslerin sayısı yeterlidir* ifadesidir. Bu ifadeye mezun öğrenciler %54.3 oranı ile katılmazken, mevcut öğrenciler %37.5 oranıyla katılmıştır. Tablo 3.6’ya bakıldığında, *programda, öğrenci değişim programları mevcuttur. (Erasmus vs.)* ifadesi için mezun öğrenciler %41.3 oranında değişim programlarının olmadığını, mevcut öğrenciler de %45.3 oranında değişim programlarının var olduğunu belirtmişlerdir. Mevcut ve mezun öğrencilerin farklı görüş bildirdikleri bir diğer konu *programın, spor yönetiminin farklı konularında bilgi ve beceriler kazandırmasına* yönelik olmuştur. Mezun öğrencilerin %66.3’ü programın spor yönetiminin farklı konularında bilgi ve beceri kazandırmadığını, mevcut öğrencilerin %41.7’i ise kazandığını düşünmektedir. *Programın meslekle ilgili yasa ve yönetmelik bilgisi vermesine* dair görüşler mezun öğrencilerin %42.4’ünün bu görüşe katılmadığını, mevcut öğrencilerin %42.1’inin ilgili görüşe katıldığını göstermektedir. Tablo 3.6’ya bakıldığında *programda alanla ilgili etik kuralların yer alması* hakkında mezun öğrenciler %50.0 ile programda alanla ilgili etik kuralların yer almadığını, mevcut öğrenciler ise %42.1 etik kuralların yer aldığını düşünmektedir. *Programda staj için gidilen kurumlar ve kuruluşların, spor yönetimi sektörünü temsil etmesine* yönelik olarak Tablo 3.6’ya bakıldığında, mezun öğrenciler staj yerlerinin sektörü temsil etmediğini (%34.8), mevcut öğrenciler ise staj için gidilen

kurum ve kuruluşların spor yönetimi sektörünü temsil ettiğini (%42.1) düşünmektedir. Mezun öğrenciler *programdaki derslerde konuların amaçları açıklanır* ifadesine %55.4 ile katılmazken, mevcut öğrenciler %42.4 ile bu ifadeye katılarak olumlu yönde görüş belirtmiştir. Son olarak *programda ders veren öğretim elemanları konularında yetişmiş uzman kişilerdir* ifadesi için öğrenciler yine farklı yönde görüş bildirmiştir. Tablo 3.6 mevcut öğrencilere göre (%39.5) öğretim elemanlarının konularında yetişmiş uzman kişiler oldukları, mezun öğrencilere göre ise (%38.0) olmadıklarını göstermektedir.

3.2.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Yorumlar

Bu bölümde, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *Girdi* boyutu açısından yeterliliğine dair ortaya çıkan nitel ve nicel bulgular birlikte yorumlanmıştır. SYAK'ın Akreditasyon Standartları sekiz ana başlıktan ve birçok alt başlıktan oluşmaktadır (COSMA, 2010). Bu standartların, CIPP program değerlendirme modelinde hangi boyutla ilgili olduğu Tablo 2.1'te belirtilmiştir. Bu tablo sayesinde bulguların SYAK standartlarıyla olan ilişkisi daha net görülebilmektedir. Buna göre SYAK'ın *Girdi* boyutu ile ilgili olan standartları Tablo 3.3'de ayrı olarak gösterilmiştir.

Tablo 3.7: SYAK Standartlarının CIPP'in *Girdi* Boyutuyla İlişkisi

SYAK STANDARTLARI	
1. ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	
	Faaliyet etkinliği ve tekniklerinin tanımlanması
	Kişisel gelişim: Öğrencilerin kişisel gelişimleri için derslerin bulunması
2. STRATEJİK PLAN	
	Bölümün iç ve dış ortamındaki gerçeklerden haberdar olması
	Paydaş işbirliklerinin yer alması
	Yeniliklere yer verilmesi
3. ÖĞRETİM PROGRAMI	
	Ders listesi ve kısa içeriklerinin olması
	Derslerin Temel mesleki bileşenler ile ilişkilendirilmesi
	Ders saat ve kredilerinin belirtilmesi
	Öğrencilerin genel eğitimleri için verilen derslerin olması (Bilgisayar vb.)
	Spor yöneticiliği içerik odaklı zorunlu ve seçmeli derslerin olması
	Öğretim programı sürekli yenilenmesi güncel spor yöneticiliği ihtiyaçlarına cevap vermesi
	Ders içerikleri öğrenmeyi teşvik edici ve etkili olması.
	Uygulamalı ve deneyimsel öğrenmeye yeterince yer verilmesi.

Tablo 3.7: SYAK Standartlarının CIPP'in Girdi Boyutuyla İlişkisi (DEVAM)

SYAK STANDARTLARI
4. ÖĞRETİM ELEMANLARI
Nitelikli öğretim elemanlarının bulunması
En az yüksek lisans dercesine sahip öğretim elemanlarının bulunması
Spor yöneticiliği alanında doktora sahip bulunan öğretim elemanlarının olması
Öğretim elemanların akademik ve mesleki faaliyet listesi olması
Öğretim elemanlarının değerlendirilmesi (Öğrenci anketleri, akademik faaliyetleri, hizmet faaliyetleri, danışmanlık, endüstri ile ilişkisi, kendini geliştirme faaliyetleri,)
Programın ihtiyacı olan bazı dersler için dışarıdan öğretim elemanı görevlendirilmesi
Üniversitenin mesleki gelişim yaptığı destekler (mesleki toplantılara katılım için verilen destek)
5. BİLİMSEL VE MESLEKİ FAALİYETLER
Öğretim elemanlarının güncel olması, alan bilgisine sahip olması
Disiplinler arası çalışmalar olması
Yazılmış ders kitaplarının sunulması
Danışmanlıkların olması
Kendi müfredatını geliştirmesi
6. KAYNAKLAR
İnsan kaynaklarının belirtilmesi
Tesis Bilgisi
Kütüphane kaynaklarının belirtilmesi
Finansal kaynaklar, bütçeleme raporlarının sunulması
Öğretim elemanlarına ödenen ücretlerin sunulması
Fiziksel Yapı; derslikler, laboratuvar, ofisler, bina konforunun sunulması
7. İÇ VE DIŞ İLİŞKİLER
Öğrencilerin diğer bölümlerle (okul içinde) geçiş ve çift ana dal yapma prosedürlerinin açıklanması
Öğrencilerin giriş prosedürleri
Diğer kurumlardan kuruma ve kendi kurumundan başka bir kuruma geçiş prosedürleri (yatay geçiş)
Diğer kurumlara geçiş sürecinde kredi transferine (intibak) prosedürleri olması
Dış paydaşlarla ilişkiler olmalı. Konferanslar, sosyal yardım programları, kurum ve kuruluşlarla ortak girişimler, staj uygulamalarının olması.
Öğrencilerin ülke içinde ve dışında katılabileceği değişim programlarının olması.
Öğrencilerin küresel çevreye hazır olması.
Hesap verilebilirlik, kamuya açık olması
8. EĞİTİMDE YENİLİK
Bölümde yeniliği teşvik eden faaliyetlere yer verilmesi
Toplumdaki değişimlerin eğitim programına adapte edilmesi
Derslerin etkili ve verimli öğrenmeyi teşvik etmesi

Araştırmada girdi boyutunda değerlendirilen ortak bulgulardan bir tanesi *öğretim elemanı sayısı* olmuştur. Bu tema için hem öğrenciler hem öğretim elemanları görüş bildirmişlerdir. Öğrenciler ders sayısına göre öğretim elemanı sayısını yeterli bulurken, öğretim elemanları daha iyi eğitim verebilmek için daha çok ve kaliteli öğretim elemanına ihtiyaç olduğunun önemini vurgulayarak sayıyı yeterli bulmamışlardır. Bu noktada öğrencilerin genelde ders sayısına göre öğretim elemanı sayısına odaklandığını, öğretim elemanlarının ise öğretim elemanı sayısını nitelik bakımından değerlendirdikleri söylenebilir. Programın mevcut *öğretim elemanı sayısına* bakıldığında; 2 doçent, 4 yardımcı doçent, 2 öğretim görevlisi, 2 araştırma görevlisi ve 2 okutman olduğu görülmektedir. Doktora eğitimini spor yöneticiliği ana bilim dalında yapmış ve halen eğitime devam eden öğretim elemanları sayısı ise 2 yardımcı doçent, 1 öğretim görevlisi, 1 okutman ve 1 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 6'dır. Öğretim elemanlarının tümünün yüksek lisans derecesine sahip oldukları görülmüştür (www.syb.sakarya.edu.tr, 01 Mayıs 2015'te erişildi). SAÜ Faaliyet raporu incelendiğinde Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının %34.5 olduğu görülmüştür. Bu oran Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ülkelerindeki oran olan 15,6'nın üzerindedir (Çetinsaya 2014). Araştırma bulguları doğrultusunda SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programındaki öğretim elemanı sayısının genel olarak yetersiz olduğu ve nitelikli öğretim elemanı sayılarının artırılması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Johns ve arkadaşları 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ndeki spor yönetimi programlarını inceledikleri çalışmalarında, spor yönetimi programlarının nitelikli öğretim elemanına olan ihtiyacından söz ederken spor yönetimi alanının diğer alanlara kıyasla yeni olmasından dolayı alanda yetişmiş öğretim elemanı eksikliğinin programların önündeki sorunlardan bir tanesi olduğunu vurgulamışlardır. SYAK'da 4. standardında spor yönetimi programlarındaki öğretim elemanlarının nitelik ve nicelik açısından programın ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde olmasını belirtmiştir (COSMA 2010).

SYAK standartları staj gibi deneyimsel öğrenme ile ilgili konulara çok önem vermiştir. Çoknaz (2014a), günümüzde deneyimsel öğrenmenin öneminin her geçen gün artmakta olduğunu çalışmasında vurgulamıştır. Araştırmada öğrenci ve öğretim elemanları staj uygulamalarının *mesleki gelişime olumlu etkileri* bakımından ve staj yeri olarak büyük kurum ve kuruluşları tercih etme konusunda ortak görüş belirtmektedirler. Bu durum staj uygulamalarında yerel ve küçük kurum ve kuruluşların yeterli olmadığını

düşündürmektedir. Stratta (2004)'ya göre staj yeri seçiminde kurumun misyon, büyüklüğü ve endüstrideki algılanışı öğrenciler açısından önemlidir. Yine Moorman (2004) kurumun prestijinin, örneğin profesyonel spor takımlarının stajyerleri etkileyen önemli sebeplerden biri olduğunu ifade etmektedir. Çoknaz (2014) spor yöneticiliği öğrencilerinin staj yaptıkları kurumda çalışmak isteyip istememesinde kurumun prestijini etkili bir unsur olarak ortaya koymaktadır. Spor yöneticiliği mesleğinin Türkiye için henüz yeni bir meslek dalı olmasından dolayı sektördeki küçük kurum ve kuruluşların alana ilgisi olamadığı söylenebilir. Ayrıca öğrenciler stajın mesleki katkısının çok önemli olduğunu düşündüklerini ifade ederek deneyimsel öğrenmenin önemini vurgulamışlardır. Anketteki “spor yönetimi alanındaki staj, mesleki uygulama becerilerime katkı sağlamaktadır.” ifadesine mezun ve mevcut öğrencilerin katılıyor olmaları bu temayı desteklemektedir. Mevcut öğrencilerin çoğunluğunun staja gidilen kurum ve kuruluşların sektörü temsil ettiğini düşünmeleri de bu temayı destekler niteliktedir. Öğrenci ve öğretim elemanları açısından teorinin pratiğe dökülmesinde stajın rolünün büyük olduğu söylenebilir. Bu durum ile ilgili olarak Çoknaz (2013), Desensi ve arkadaşları (1990), Lizandra (1993), Nikolaidis (1995), Skinner ve Gilbert (2007) gibi farklı yıllarda yapılan çalışmalarında, deneyimsel öğrenmede stajın mesleki katkısının her zaman önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Girdi boyutunda değerlendirilen ve öğrenciler tarafından görüş bildirilen konular içerisinde *seminer ve konferanslar* bulunmaktadır. Öğrencilerden gelen görüşler sonucunda programda seminer ve konferansların düzenlendiğini fakat bu seminer ve konferansların yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır. Anketteki “*spor yönetim sektöründen temsilcilerle konferanslar düzenlenir*” ifadesine mezun ve mevcut öğrencilerin katılıyor olması bu temayı desteklemektedir. Programın sektör temsilcileri ve spor yönetimi alanında uzman kişilerin katılımlarıyla yaptıkları konferans ve seminerlerin programın gelişimi açısından yararlı olduğu söylenebilir. SYAK 7. standardında “*spor yönetimi eğitiminde mükemmellik, spor yönetiminin “gerçek dünya” ile etkin bağlantıları da dahil olmak üzere kurum içi ve dışı diğer bireylerle ve birimlerle etkili ilişkileri gerektirir.*” (COSMA 2010) ifadesiyle programın paydaşlarla etkili ilişkiler kurması gerektiğini belirtmiştir. Desensi ve arkadaşları (1990) çalışmalarında seminer ve konferansların sektör temsilcileri ile bir araya gelmek için etkin faaliyetler olduğunu belirtmişlerdir.

SYAK spor yönetimi programlarının küresel dünyayı anlamaları ve farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olması gerektiğini ve bunun için öğrenci *değişim programlarının* bulunmasını 7. standardında uluslararası işbirliği alt başlığında açıkça belirtilmiştir (COSMA 2010). Hovemann (1995)'da spor yönetiminde Avrupa standartlarına doğru gidişi incelediği çalışmasında Avrupa'da spor yönetiminde bir standart oluşturulması gerektiğini ve spor yönetimi öğrencilerinin Avrupa'nın her yerinde eğitim alması için çalışmaların olduğundan bahseder. SAÜ Spor Yöneticiliği programı ERASMUS öğrenci değişim programına katılım 2006 tarihinden itibaren günümüze kadar toplam 10 öğrenci ile gerçekleşmiştir (www.sybs.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015'te erişildi). Araştırmanın anket sonuçlarında mezun öğrencilerin programda öğrenci değişim programlarının olmadığını belirtmelerine karşın, mevcut öğrenciler ise öğrenci değişim programlarının olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum mezun öğrencilerin programda öğrenim gördükleri sırada değişim programlarından yeterince haberdar olmadıklarını göstermektedir. Araştırmanın nitel bölümünde ortaya çıkan öğrenci değişim programları ile ilgili öğrenciler bölümlerinde ERASMUS değişim programlarının yapıldığını belirtmişlerdir. Programın öğrenci değişimleri ilgili ilgili bilgilendirme konusuna daha fazla önem vermesi gerektiği söylenebilir.

Derslerin ilgi çekici olması temasına ilişkin olarak öğrenci görüşlerine göre programdaki derslerin ilgi çekici olduğu söylenebilir. Araştırmanın nicel bölümündeki bulgulardan olan “*Programdaki dersler ilgi çekicidir*” ifadesine mezun ve mevcut öğrencilerin katılıyor olması bu temayı destekler niteliktedir. SYAK spor yönetimi programlarındaki derslerin öğrencilerin ilgilerini çekecek içerikte olması gerektiğini 3. standartta olan öğretim programı bölümünde açıklamıştır (COSMA 2010).

SYAK standartlarının öğretim programları bölümünde derslerin *spor genel kültürü* içeriğine sahip olması vurgulanmaktadır. Öğrencilerden ortaya çıkan genel kültür bilgisi ile ilgili olarak programdaki derslerde spor genel kültürüne yönelik içerik oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Anket bulgularına bakıldığında mezunlar “program spor yönetiminde farklı konularda bilgi ve beceri kazandırır.” ifadesine katılmamışlar, mevcut öğrenciler ise bu ifadeye katılmışlardır. Bu durum mezun öğrencilerin alandaki, yani çalışma sahasındaki eksiklikleri daha yalın bir şekilde görebildikleri, mevcut öğrencilerin ise henüz iş hayatının gerçekleri ile karşılaşmamış

olmalarından dolayı konuyu bu şekilde ele almış olabileceklerini düşürmektedir. Bu bulgular ışığında programdaki derslerde spor genel kültürüne yönelik içerik olduğunu fakat bu konuda ihtiyaçların tam olarak giderilemediğini söylemek mümkündür. Kelley ve arkadaşları 1994 yılında yaptıkları çalışmalarında spor yönetimi programlarındaki derslerin spor genel kültürü içermesinin spor yönetimi eğitimi için destekleyici olduğu üzerinde durmuşlardır.

Öğrenciler alanında *uzman öğretim elemanları* teması ile ilgili olarak başka bölümlerden uzman öğretim elemanları yerine programda spor yönetimi alanında yetişmiş öğretim elemanlarının dersleri yürütmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Mezun öğrenciler ankette “programda ders veren öğretim elemanlarının alanda yetişmiş uzman kişilerdir” ifadesine katılmadıklarını, mevcut öğrenciler ise katıldıklarını belirterek farklı görüş bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarının özgeçmiş ve yayın listeleri incelendiğinde, programın alanda yetişmiş uzman kişilere sahip olduğu ancak bu sayının yetersiz olduğu anlaşılmaktadır (www.syb.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi). Yine SAÜ 2014 stratejik planı incelendiğinde öğretim elemanı toplam yayın sayısının 2014 yılı için 38 olduğu görülmüştür. Buradan hareketle mezunların eğitim aldıkları zamandan sonra programdaki öğretim elemanı sayısı ve niteliğinin değiştiği anlaşılmaktadır. Program uzman öğretim elemanı eksikliğini farklı fakülteler ve bölümlerden uzman öğretim elemanı desteği ile gidermeye çalışmakta olduğu görülmektedir. SYAK, 4. standardında öğretim elemanı bölümünde spor yönetimi programlarının alanında uzman öğretim elemanlarına sahip olmasının gerekliliğini belirtmiştir. Skinner ve Gilbert (2007) gelecekte spor yönetimi eğitiminde öğrenme ve öğretimi inceledikleri çalışmalarında, spor yönetimi eğitimin gelişmesi için alanda yetişmiş uzman öğretim elemanlarının sayısının artırılması gerektiğini ve uzman öğretim elemanı eksikliğinin spor yönetimi eğitiminin gelecekteki sorunları arasında yer alacağını belirterek programdaki uzman öğretim elemanı eksikliğinin sebebini işaret etmiştir.

Araştırmada girdi boyutunda öğretim elemanları açısından oluşan temalardan bir tanesi *bilimsel faaliyetlere finansal* destektir. Bu tema için öğretim elemanları hem üniversitenin, hem yüksekokulun hem de bölümün her türlü desteği verdiklerini belirterek yeterliliği ortaya koymuşlardır. Öğretim elemanlarına her türlü bilimsel faaliyette finansal

destek sağlanması gerekliliği SYAK'ın 5. standardı öğretim elemanı ve 6. standardı olan kaynaklar bölümlerinde açıklanmıştır (COSMA 2010).

İş yükü öğretim elamanlarının vurgu yaptıkları bir diğer temadır. Programda öğretim elamanlarının iş yüklerinin fazla olduğunu fakat zamanlarını özgürce planlayabildikleri ortaya çıkmıştır. SYAK'ın 4. standardında öğretim elemanlarının iş yüklerinin bilimsel faaliyetlerini ve ders vermeyi kapsaması gerektiğini belirtilmiştir (COSMA, 2010). Ancak ders yükleri ile ilgili bir açıklamaya yer vermemiştir. SAÜ Spor Yöneticiliği programında ders veren öğretim elemanlarının ortalama ders yüklerine bakıldığında (SAÜ Stratejik Planı) bu oranın 25.5 saat olduğu görülmektedir. 10.11.1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu uyarınca bir öğretim elemanının maaş karşılığı haftada 12 saat, öğretim üyelerinin ise 10 saat derse girme zorunlulukları bulunmaktadır. Ancak diğer saatler kişinin isteği üzerine ve bölümün öğretim elemanı sayısına göre ihtiyaç gereği verilebilir. Bu durum aslında öğretim elamanlarının ders yüklerinin diğer bilimsel faaliyetlere ayıracak zaman dilimini kısıtladığını düşündürmektedir. Skinner ve Gilbert (2007) çalışmalarında spor yönetimi alanında öğretim elamanlarının bilimsel takibe zaman ayırmalarının alanın gelişmesine katkı sağlayacağını vurgulamışlardır. Program öğretim elamanlarının ders yükü ortalamalarını ayrıca faaliyet raporlarında her yıl göstermektedir (SAÜ, 2014).

Eğitim öğretim faaliyetlerine yönelik öğretim elmanı görüşleri *öğretim yöntemlerinin kullanımı, eğitim öğretim ortamı ve ders deneyimi* şeklinde oluşmuştur. SYAK öğretim yöntemlerinin öğretim elemanlarınca etkili kullanılması gerektiğini 4. standardı öğretim elemanları ve 5. standardı bilimsel ve mesleki faaliyetler bölümünde açıkça ifade etmiştir. Buna göre programdaki öğretim elamanlarının daha aktif, yenilikçi ve teknolojik öğretim yöntemlerini kullanmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Gerekli öğrenme ortamını oluşturmak suretiyle etkili öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmak, öğrenciyi öğrenmeye yöneltmek, motive ve kılavuzluk etmek öğretim elemanının görevleri arasında olduğunu Yıldız (2007b) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında eğitim hizmetleri kalitesine yönelik yaptığı çalışmada belirterek araştırma bulgularına destek olmaktadır. Eğitim öğretim ortamına ilişkin olarak derslerin her türlü uygulamaların yapılabileceği *ortamlarda gerçekleşmesi* gerektiği programın uygulama kısmında yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır. Bu temaya ilişik olarak ankette “*programdaki*

dersler anlayabileceğim niteliktedir.” ve “programdaki derslerde konuların amaçları açıklanır.” ifadelerine mezunların katılmadıklarını ifade etmeleri durumun yetersizliğine vurgu yapmaktadır. Öğretim elemanları derslerinin bir kısmını deneyimsel öğrenmeye ayırmak istediklerini, bunu ders planına yansıtamadıklarını belirterek bu konudaki yetersizliği vurgulamışlardır. SYAK 3. standardında öğretim programı bölümünde eğitim öğretim ortamının öğrenmeyi kolaylaştıracak biçimde tasarlanması gerektiğini açıkça belirtmiştir. Öğretim elemanları *ders deneyimleri* alt temasına ilişkin olarak öğretim elemanı yetkinliğinde önemli kriter olduğunu belirterek programdaki öğretim elemanı yetkinliğinin ders deneyimleri ile ölçülebileceğine dikkat çekmişlerdir. Programa bakıldığında öğretim elemanlarının ders deneyimlerinin olduğu özgeçmiş ve mesleki faaliyetleri incelendiğinde görülmüştür (www.besyo.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi). SYAK 4. standardında öğretim elemanı başlığında öğretim elemanı niteliklerinden bahsetmiştir. Araştırmadaki bu bulgu SYAK standartlarıyla paralellik göstermektedir.

SYAK öğretim elemanlarının sürekli kendilerini geliştirmelerinin mükemmel spor yönetimi eğitimi programı için gerekli olduğunu 5. standardı bilimsel ve mesleki faaliyetler ve 8. standartta eğitimde yenilik başlıklarında ifade etmiştir. Araştırma bulgularında mesleki gelişim temasına ait *dünyayı takip etmek, kurslara katılmak, uluslararası organizasyonlara katılım ve spor etkinliklerini takip etmek* alt temalarına ulaşılması programdaki öğretim elemanlarının kendi mesleki gelişimleri için çaba harcadıklarını göstermektedir. Ayrıca üniversitenin de öğretim elemanlarının mesleki gelişimleri için çeşitli kurslar ve eğitimler düzenlediği ortaya çıkmıştır. Tüm bulgular ışığında öğretim elemanlarının mesleki gelişimleri için çeşitli etkinlikler gerçekleştirdikleri söylenebilir. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük ölçüde öğretim elemanlarının niteliği ile doğru orantılıdır (Şişman 2003). Yıldız (2007a) çalışmasında öğretim elemanı niteliklerinin öğretim kalitesini etkilediğini vurgulayarak araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Öğretim elemanları *program* temasına ilişkin olarak *çıkta temelli eğitim ve programdaki ders sayıları* alt temalarını oluşturmuşlardır. SYAK’ın 1. standardı çıkta değerlendirilmez. SYAK spor yönetimi eğitiminde mükemmellik tanımlanmasında çıktıların değerlendirilmesi gerektiğini belirtir ve kaliteli girdinin kaliteli çıktı anlamına

gelmediğini vurgular. Bu doğrultuda programda çıktı temelli bir eğitim yapılıyor olması önem teşkil etmektedir. Programdaki öğretim elemanlarının çıktı temelli eğitimin uygulanmasında sektör ihtiyaçlarını göz önünde bulundurdıkları görülmektedir. Program çıktılarının var olduğu fakat güncellemeye ihtiyacı olduğu, öğrenme çıktılarının program çıktılarıyla eşleştirildiği doküman analizi (www.ebs.sakarya.edu.tr, 05 Mayıs 2015’te erişildi) ve öğretim elemanı görüşleriyle ortaya çıkmıştır. Bir öğretim elemanının yazılı öğrenme çıktılarını bilmediğini ancak çıktı olarak ne isteyeceğini bildiğini ifade etmesi ise süreçten kendi isteği ile uzaklaştığını düşündürmektedir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarından biri hariç çıktı temelli eğitimin bazı güncelleme eksiklikleri olmasına karşın programda uygulandığı görülmektedir. Ancak çıktı temelli eğitimin daha iyi uygulanması için öğretim elemanlarının çıktı temelli eğitimin önemini kavramaları, daha fazla bilgilendirilmeleri ve bu doğrultuda derslerini yürütmeleri gerekliliği söylenebilir. Program temasında son olarak ders sayılarının dünya standartlarında olduğunu belirten öğretim elemanlarına mevcut öğrenciler de anketteki “*sekiz yarıyıldaki derslerin sayısı yeterlidir*” ifadesine katılarak görüş birliği sergilemişlerdir. Ancak anketteki ilgili ifadeye mezun öğrenciler katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumda mezun öğrenciler zamanında ders sayılarının bu günkü sayıda olmadığını düşündürmektedir. Programın ders sayılarına bakıldığında; I,II,II ve IV. yarıyıl 1 üniversite ortak ve 5 alan dersi olmak üzere toplam 6, V. yarıyıl 5, VI. yarıyıl 1 staj olmak üzere 6, VII. yarıyıl 1 üniversite ortak olmak üzere 6 ve VIII. yarıyıl 1 üniversite ortak olmak üzere 5 ders mevcuttur (www.ebs.sakarya.edu.tr, 05 Mayıs 2015’te erişildi). Bu durumda programın ders sayıları SYAK’ın standartları ile uygunluk göstermektedir. SYAK dönemlik derslerin 5 ve 6 ders şeklinde düzenlenmesini belirtir.

Girdi boyutunda öğretim elemanları açısından oluşan son tema *akademik ve bilimsel niteliklerdir*. Bu konu SYAK ın 4. standardı öğretim elemanlar ve 5. standardı bilimsel ve mesleki faaliyetler bölümlerinde açıklanmıştır (COSMA 2010). Araştırmada, bir öğretim elemanının akademik ve bilimsel niteliklerinin artırılmasında *öğretim elemanının uzmanlığı, akademik yayın takibi, yayın sayısı, spor yönetimi eğitimi, yabancı dil ve hizmet içi eğitimin* önemi ortaya çıkmıştır. Bu kriterler aynı zamanda SYAK’ ın önemle üzerinde durduğu kriterler olarak karşımıza çıkmaktadır (COSMA 2010). *Öğretim elemanı uzmanlığı* için alanda yetişmiş yani doktora ve yüksek lisans eğitimlerini *spor yönetiminde* yapmış öğretim elemanlarının programda var olması

gerekliliği ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanları spor yönetimi alanında lisansüstü eğitim almanın öğretim elemanı niteliklerini arttırdığını belirtmişlerdir. Spor yönetiminin daha genç bir disiplin olmasından kaynaklı programda uzman öğretim elemanı eksikliğinin hissedildiği görülmektedir. Chalip (2006), Joens ve arkadaşları (2008) spor yönetimi eğitimi üzerine yaptıkları çalışmalarında spor yönetiminin genç bir disiplin olduğunu ve önündeki sorunlardan bir tanesinin de uzman öğretim elemanı yetiştirilmesi konusunu vurgulamışlardır. Öğretim elemanları kendi akademik ve bilimsel niteliklerini artırmak için akademik yayınları takip ettiklerini ve buna paralel olarak yayın sayılarının nitelik bakımından bir ölçüt kabul edildiği yönünde görüş bildirerek akademik yayın sayısının değerlendirmedeki önemini vurgulamışlardır. Ayrıca yabancı dil bilmenin ve hizmet içi eğitimlerin de nitelik bakımından önemli olduğu görülmektedir. Bu gün birçok yükseköğrenim kurumu akademik personel değerlendirme kriteri olarak yayın sayılarını ve yabancı dil bilgisini kullanmaktadır. Örneğin Sakarya Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi gibi yükseköğrenim kurumları atanma ve yükselme kriteri olarak bu ölçütleri kullanmaktadırlar.

Sektör temsilcileri açısından girdi boyutu ile ilgili olarak *programın kazandırması gereken özellikler, bulunması gereken sertifikalar ve kulüp değişim programları* temaları ortaya çıkmıştır. Sektör temsilcileri öğrencilere *programın kazandırması gereken özellikler* olarak *iletişim, problem çözme, takım çalışması, disiplin, başarı odaklı olma, spor kültürü, liderlik, vizyonerlik, satış becerisi, müşteri ilişkileri, bilgisayar becerileri ve yabancı dil özelliklerine* vurgu yapmışlardır. Chen 2004' de spor yönetimi alanındaki yetkinlikler ile ilgili çalışmasında iletişim, kritik düşünme, bilgisayar becerileri, karar verme gibi yetkinliklerin birçok çalışmada ortak olarak ortaya çıktığını belirtmiştir. Spor yönetimi yetkinlikleri ile ilgili yapılan diğer çalışmada yabancı dil becerisi, bilgisayar, iletişim, liderlik, muhasebe ve finans, hizmet sunumu gibi yetkinliklerin ortaya çıktığı görülmektedir (Ko, Henry ve Kao 2011). Spor yönetiminin uygulandığı farklı sektörlerden gelen bu sonuç, sektörün bu özelliklerde spor yöneticilerine ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Buradan yola çıkarak programın bu özellikleri kazandıracak bir öğretim programına sahip olması gerektiği söylenebilir. Desensi ve arkadaşlarının (1990) spor yönetimi öğretim programlarının ihtiyaçlarını inceledikleri çalışmalarında sektörün beklentilerinin sık sık belirlenip programların buna göre düzenlenmesi

sonucunun çıkması, araştırmanın bu bulgularıyla paralellik göstermektedir. Sektör ihtiyaçları her geçen gün değişiklik gösterebilmektedir bu bakımdan program bu değişimlere uyum sağlayabilmelidir. SYAK bu konu ile ilgili 3. standardı öğretim programı, 7. standardı iç ve dış ilişkiler, 8. standardı eğitimde yenilik bölümlerinde öğretim programlarının yeniliklere açık toplumla ve sektörle uyumlu olmasının gerekliliklerini açıklamıştır (COSMA 2010). Ankette öğrencilerin bu konu ile ilgili olarak “Program, spor yönetiminin farklı konularında bana bilgi ve beceriler kazandırır” ifadesine mezun öğrencilerin katılmamaları programın sektör ihtiyaçlarına daha fazla önem vermesi ve bu doğrultuda öğretim programlarını düzenlemeleri gerekliliğini düşündürmektedir.

Sektör temsilcileri ayrıca mezunlarda muhasebe, yabancı dil ve bilgisayar alanlarına özgü *sertifikaların bulunmasının* faydalı olacağı görüşünü bildirmişlerdir. Programa bakıldığında Sakarya Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin bu tür konulara yönelik çeşitli eğitim programları düzenlemekte olduğu görülmektedir (www.sausem.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi).

Son olarak girdi boyutuna ilişkin sektör temsilcileri *kulüp değişim programlarının* spor yönetimi eğitiminde var olmasının önemini vurgulamışlardır. Programda böyle bir uygulamaya rastlanmamış olması bu konuda yetersizliği göstermektedir. Ancak yapılan doküman incelemeleri sonucunda ERASMUS programı içerisinde staj hareketliliği olduğu görülmüş olup bu konuda programın öğrencileri bilgilendirme ve yönlendirme yapmasının faydalı olacağı düşünülmektedir (www.erasmus.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi). SYAK bu tür değişim programlarının mükemmel spor yönetimi eğitimi için önemli olduğunu 7. standardında iç ve dış ilişkiler bölümünde açıklamıştır. Bu doğrultuda ERASMUS bölüm koordinatörlüğünün daha aktif çalışması gerekliliği söylenebilir.

Araştırmanın nicel kısmında anket bulgularından programın spor yönetimine dair yasa, yönetmelik ve etik bilgilere yer verilmesi ile ilgili ifadelerine mezun öğrenciler katılmamış, mevcut öğrenciler ise katılmışlardır. Bu bulgulara ek olarak ders içeriklerine bakıldığında yasa, yönetmelik ve etik konulara ilişkin içeriğin olduğu da görülmektedir (www.ebs.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi). Ancak alanda çalışanların yasa, yönetmelik ve etik bilgiler konusunda iş hayatlarında eksikliği hissetmeleri konuların

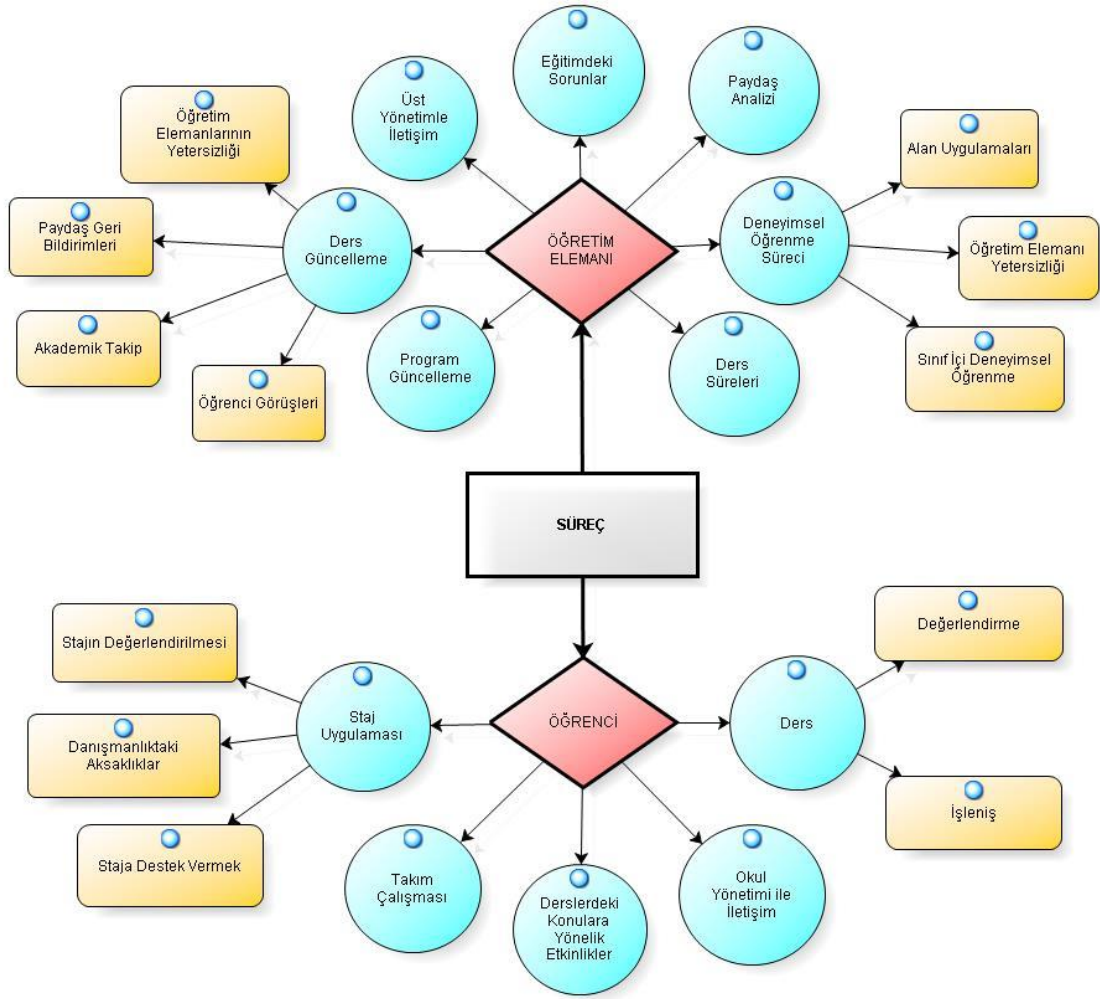
yeterli verilmediğine işaret etmektedir. Mevcut öğrenciler aldıkları bilgileri henüz kullanmadıklarından dolayı bu konuda yeterli görüş bildirdikleri düşünülmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın III. alt problemini, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *Süreç* boyutu açısından yeterli midir? sorusu oluşturmaktadır. Sürece ilişkin verilerin elde edilmesinde öncelikle SYAK'ın akreditasyon standartları çerçevesinde CIPP'in Süreç boyutu ile örtüşen yönleri ortaya konulmuştur (Tablo 2.1). Bu doğrultuda CIPP modelinde Süreci oluşturan öğelerden; *öğrencilerin iş yükü, öğrencilerin derse aktif katılmaları, öğretimle ilgili problemler, öğrenme ile ilgili problemler, iki yönlü aktif iletişim, bilginin uygulanması, bilgi ve yeteneklerin kullanılması, uygulama ve analiz süreci* gibi konulara yönelik veriler, mevcut ve mezun öğrencilerden ve öğretim elemanlarından elde edilmiştir. Odak grup görüşmeleri mevcut 1-2. sınıf ve 3-4. sınıf öğrencileri ile yüz yüze görüşmeler ise öğretim elemanları ile ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda sürece ilişkin ortaya çıkan bulgular sırasıyla nitel ve nicel boyutta sunulmuş olup, yorumlar nitel ve nicel boyut birlikte ele alınarak yapılmıştır.

3.3.1. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular

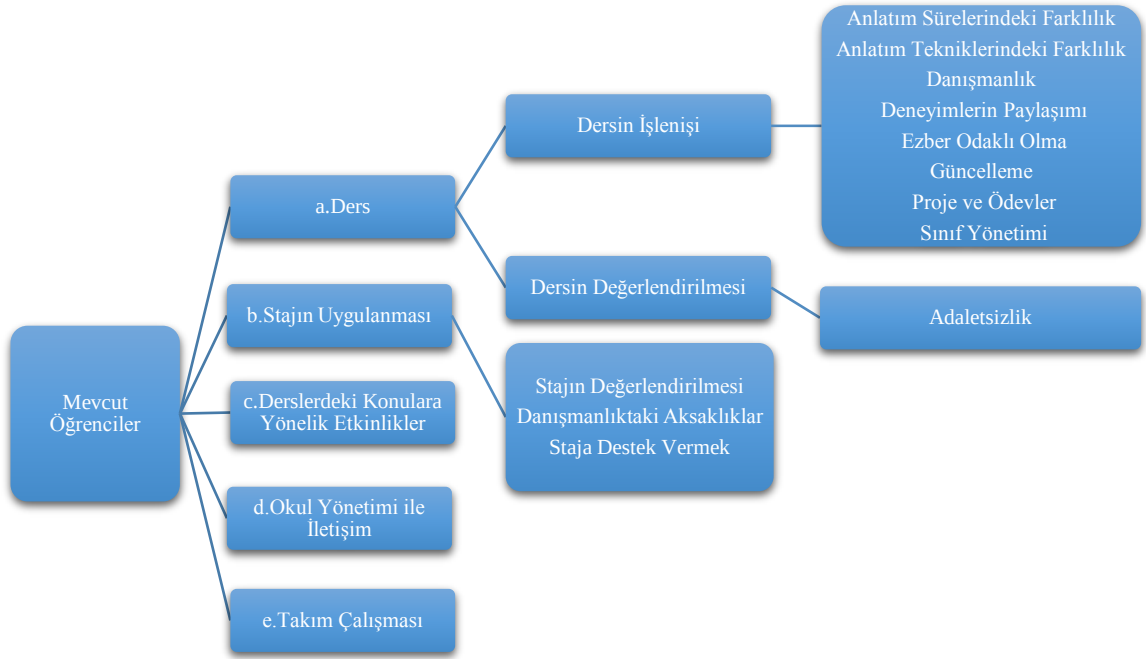
Sürece ilişkin odak grup ve yüz yüze görüşmeler aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan tüm ana temalar Şekil 4.18' de görüldüğü gibidir. SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre CIPP' in Süreç boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada mevcut öğrenciler, öğretim elemanları açısından temaların oluştuğu görülmektedir. Sürecin yeterliliğinde öğretim elemanları tarafından *ders güncellemeleri, deneyimsel öğrenme, program güncelleme, üst yönetimle iletişim, eğitimdeki sorunlar, paydaş analizi, ders süreleri* temaları oluşmuştur. Öğrenciler açısından ise *ders, stajın uygulanması, okul yönetimi ile iletişim, derslerdeki konulara yönelik etkinlikler ve takım çalışması* temalarına ulaşılmıştır.

Şekil 3.18: Süreç Boyutuna İlişkin Temalar

A. Süreç Boyutunda Öğrencilere Ait Temalar

Yalnızca mevcut öğrenciler açısından bakıldığında süreçte ortaya çıkan temaların; ders, stajın uygulanması, okul yönetimi ile iletişim, derslerdeki konulara yönelik etkinlikler ve takım çalışması olduğu görülmektedir (Şekil 3.19).

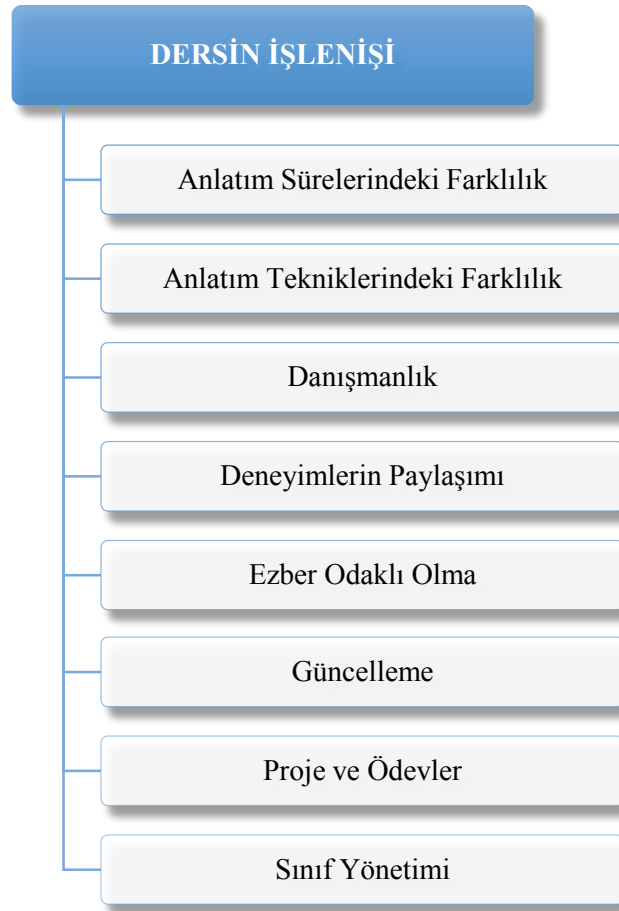
Şekil 3.19: Süreç Boyutunda Yalnızca Mevcut Öğrenciler Açısından Ortaya Çıkan Ana ve Alt Temalar

a. Ders

Ders teması öğrenci görüşlerine göre oluşan bir temadır. Öğrenci görüşlerinden elde edilen ders temasında, dersin işlenişi ve dersin değerlendirilmesi olmak üzere iki alt temaya ulaşılmıştır.

Dersin İşlenişi

Dersin işlenişinde ortaya çıkan alt temalar; anlatım sürelerindeki farklılık, anlatım tekniklerindeki farklılık, danışmanlık, deneyimlerin paylaşımı, ezber odaklı olma, güncelleme, proje ve ödevler, sınıf yönetimi şeklindedir (Şekil 3.20).

Şekil 3.20: Dersin İşlenişine Ait Alt Temalar

Anlatım sürelerindeki farklılıklarla ilgili olarak öğrenciler “hocalar arasında çok büyük farklılıklar var aslında. Mesela ders anlatırken birisi 1 saat anlatırken, birisi 3 saat anlatıyor, birisi 15 dakika anlatıyor, birisi 10 dakika anlatıyor.” (OG2) ifadesini kullanmıştır. Anlatım tekniklerindeki farklılık için ise “Bir de hani zevk almama meselesi vardır. Bir okuduğun şeyden ya da girdiğin dersten zevk alma meselesi vardır. Mesela ben bir derse 3 saatte olsa 4 saatte olsa zevk alıyorsam seve seve dinlerim ama bir derse gerçekten bir yerden sonra sadece kitaba dayalı, projeksiyon aletine dayalı bir ders işleniyorsa o beni sıkıyor. 40 dakikadan sonra ben dinlemem o derse” ifadesindeki gibi anlatım tekniklerine dair görüşler ortaya konulmuştur. Danışmanlık konusu ile ilgili olarak “rehberlik açısından belli başlı hocalarımız var. Gerçekten bu rehberliğin hakkını veren hocalarımız var. Ancak bölüm olarak, yani tümünden bakarsak onu karşılar.” (OG1) ifadesiyle öğrenciler bölümde danışmanlık yapan öğretim elemanlarının olduğuna dikkat

çekmişlerdir. Derslerde *deneyimlerin paylaşımı* ile ilgili olarak öğrencilerin “*hocanın geçmişinin olması da çok önemli, geliyor, geçmişinden bize akıl veriyor, ben böyle yaptım ki siz de böyle yapın.*” (OG1) ifadesini kullanmıştır. *Ezber odaklı olma* konusunda ise öğrenciler “*Daha çok ezbere dayalı oluyor zaten, yani eğitim sıkıntısı o hocam. Daha çok uygulama yok da teorik veriyorlar. Tabi suç bizde sadece hocalarda değil, biz de günü birlik çalışıyoruz mesela.*” (OG2) ifadesi ile ezber odaklı yaklaşımı bir sorun olarak değerlendiren kendilerini de bu sorunun sebebi olarak değerlendirmişlerdir. Öğrenciler öğretim elemanlarının kendilerini *güncellemeleri* gerektiğini düşünmektedir. “*Sırf projeksiyona bağlı kalan hocalar var. Kendini yenilemeyen hocalar sürekli aynı sunumları, her sene aynı sunumları anlatan hocalar da var*” (OG2) ifadesiyle ortaya koymuşlardır. Dersin işleniş teması altındaki *proje ve ödevlere* yönelik öğrenci görüşleri “*Ödev anlatma konusunda ben burada gerçekten özgüven sahibi oldum*” (OG2) ifadesi ile ödevlerin kendilerine özgüven kazandırdığını belirtmişlerdir. Dersin işleniş ile ilgili öğrenciler son olarak *sınıf yönetimi* konusuna dikkat çekerek sınıf yönetiminin önemini vurgulamışlardır. Bu yöndeki ifadeler “*Ben eğer öğretim görevlisi olsam mesela, her dersime geldiğimde aynı öğrencilerin en önde oturmasına karşı olurdum. Mesela en arkada oturanlar bu hafta sizi ön tarafa almak istiyorum, en önde oturanlar hep zaten dinlemek için en öne oturuyorlar*”(OG1), *Bazı hocalar hakikaten sınıfta fazla gürültü olmasına rağmen fazla şey yapmıyor, hani ben anlatayım gideyim şeyi var.*” (OG2) şeklindedir.

Dersin Değerlendirilmesi

Dersin değerlendirilmesindeki tek alt tema bu konudaki *adaletsizliğe* ilişkindir (Şekil 3.21).

Şekil 3.21: Dersin Değerlendirilmesine Ait Alt Tema

Odak gruptaki öğrencilerden biri “*Örnek! Geliyorlar, anlatan oturuyor. Zaten sunum anlatan 100 alıyor ödevden diyorlar. Bu mantıkla ilerleyince, hoca da denetlemeyince, yani özenen de hakkını almadığını anlayınca yani özenenin hakkı 100 ise eğer, özenmeyen hakkı 100 değildir. Yani bunu düşünmeyince o da özenmeden anlatıyor. Bu şekilde olunca da hoca denetlemeyince bunu sorgulamayınca pek bir anlamı da kalmıyor. Biraz da hocada bitiyor bu öğrencinin anlatması olayı*” (OG2) şeklindeki ifadesi ile öğretim elemanlarının adaletli davranması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bir başka öğrenci “*ben şunu söylemek istiyorum bu not konusunda dedim ya az önce adaletli davranmıyorlar diye biraz da üniversitenin kalitesine bağlıyorum*” (OG2) ifadesi ile adaletsizliğin kalite ile bağlantılı olduğu yönünde görüş bildirmiştir.

b. Staj Uygulaması

Süreç boyutuna ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden oluşan bir diğer tema *staj uygulamasıdır*. Bu temayla ilgili olarak *stajın değerlendirilmesi, danışmanlıktaki aksaklıklar ve staja destek vermek* alt temaları ortaya çıkmıştır (Şekil 3.22).

Şekil 3.22: Staj Uygulanmasına Ait Alt Temalar

Stajın Değerlendirilmesi

Stajın değerlendirilmesi “Şunu söylemek istiyorum ben; staj nota etkisi olmadığı için geçerli değildir. Ya! bu yeterli, staj yaptı geçerlidir dendiği için not ortalamasına etki etmediğini düşünüyor bir kaç öğrenci. Bunu gözlemlediğim üzere söylüyorum. O

yüzden de herhangi bir kulübe gidiyor ya da tanıdık bir kulübe gidiyor. Zaten stajdan geçireceği için nota da etki etmiyor zaten, sırf o yüzden tanıdığı bir kulüpte alındığını duyuyorum” (OG1) ifadesi ile stajın not olarak değerlendirilmemesinin yarattığı soruna dikkat çekilmiştir.

Danışmanlardaki Aksaklıklar

Öğrenciler staj esnasındaki danışmanlık aksaklıkları ile ilgili olarak “biz bile 2. sınıf olarak seneye artık stajlarımız başlayacak. Biz şu an itibariyle staj için ne kadar erken uğraşırsak bizim için o kadar iyi olacak. Sizin için de aynısı geçerli tabii ki ve hocalarımızın hiçbirinden bize dönüp de arkadaşlar staj döneminiz başlayacak, kesinlikle fitness veya bu tarz özel kulüplerde çalışmayın diye bir cümle duymadım.” (OG1) ifadesinde olduğu gibi programda staj konusunda yeterli danışmanlık yapılmadığını belirtmişlerdir.

Staja Destek Vermek

Staj konusunda son olarak öğrenciler staja yeterince destek verildiğine dair de görüş bildirmişlerdir. Öğrenciler “O konuda bence çok fazla destek verdiğini düşünüyorum. Çünkü sonuçta hoca diyor eğer bulamazsanız yardımcı olurum, elimden geleni yaparım. Ama araştırın diyor hani şimdi” (OG2) ifadesi ile staj ile ilgili sorun yaşandığında destek alabildiklerini belirtmişlerdir.

c. Derslerdeki Konulara Yönelik Etkinlikler

Öğrenciler öğretim elemanlarının derslerdeki konular dahilinde ilgili sektörlerde çalışan kişiler ile bağlantılarının sağlandığını ve etkinlikler düzenlendiğini fakat bunun yalnızca bazı öğretim elemanları tarafından gönüllü bir biçimde yapıldığını şu ifadelerle belirtmişlerdir: “Evet ,evet. Buraya genelde bizim bazı hocalar derslere getiriyor. Hani bilgi versin son dönemlere doğru” (OG2), “öyle getiriyor, zorunlu değil. Mesela o

hocamız işte sponsorluk konusu hakkında şey sunum istiyor. Bu sponsorlukla gidip kulübün sponsor yetkilisiyle, yönetim kurulu başkanıyla ya da kulübün yetkilisi kimse onunla görüşün diyor. Bu bizim için avantaj” (OG2) “Düzenliyorlar” (OG1).

d. Okul Yönetimi ile İletişim

Öğrenci görüşlerinden, programın süreç boyutunda yeterliliğine ilişkin olarak okul yönetimi ile iletişim temasına ulaşılmıştır. Bu tema için “*Yani kendi bölümümüzden biri değil. Kendi bölümümüzden biri daha bilinçli, en azından bizim dertlerimizi, bizim bilgilerimizi kökten gelmiş bir insanın olması daha mantıklı olmaz mı sizce?*” (OG1), “*ben hiç görmedim şahsen. Ama mesela geldiğim okulda ... üniversitesinde yani kapısını çalıp hemen içeri girip ya da o bizim sınıfımıza girip teneffüsler de muhabbet ettiğimiz hocalarımız vardı. Yüksekokul müdürümüz vardı. Neden burada böyle değil? Bizim alanımızı bilmeyen biri? Ben bildiğini düşünmüyorum açık açık*” (OG1) ifadelerini kullanan öğrenciler, yüksekokul müdürünün alan dışından olmasının iletişimi olumsuz etkilediğine dikkat çekmişlerdir.

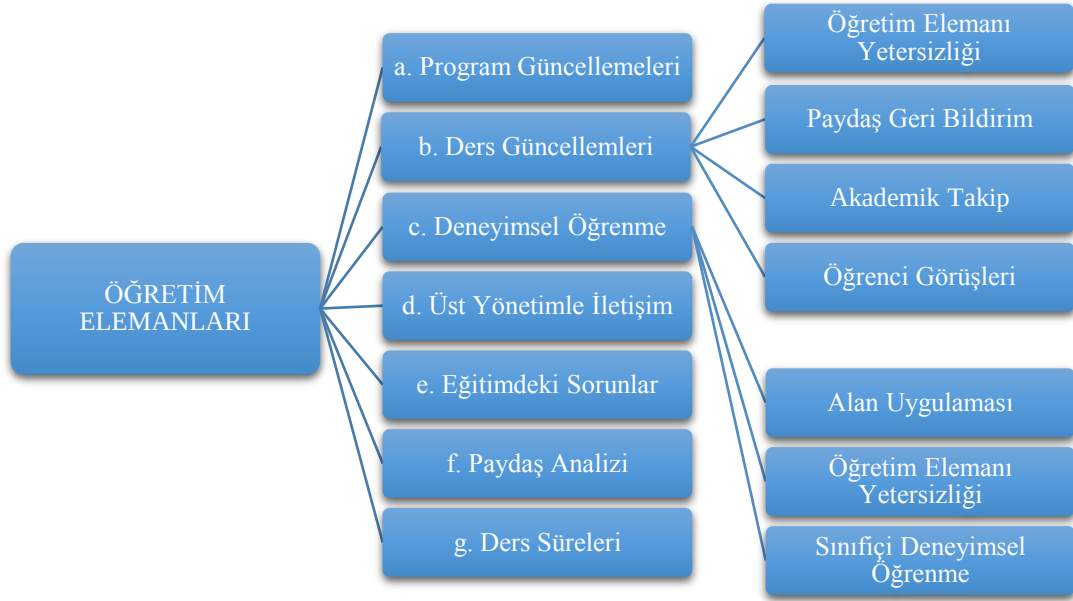
e. Takım Çalışması

Öğrenciler açısından süreç boyutu ile ilgili son tema programın öğrencileri *takım çalışmasına* sevk ettiği konusundadır. Takım çalışmasının nasıl gerçekleştiği hakkındaki örnek ifadeler “*Mesela bir proje veriyor. Proje adı altında belirli gruplara ayrılıyor. Herkese farklı proje veriyor.*” (OG1), “*4- 5 kişi grup çalışması yapıyor*” (OG1), “*her arkadaştan farklı bilgiler alıyorsun, mesela diyoruz acaba şöyle mi yapsak, diğeri de diyor öyle olmaz o daha farklı bir durum olur ya da böyle yapalım*” (OG1) şeklindedir.

B. Süreç Boyutunda Öğretim Elemanlarına Ait Temalar

Yalnızca öğretim elemanları açısından bakıldığında süreçte ortaya çıkan temaların; program güncellemeleri, ders güncellemeleri, deneyimsel öğrenme, , üst

yönetimle iletişim, eğitimdeki sorunlar, paydaş analizi, ders süreleri olduğu görülmektedir (Şekil 3.23).

Şekil 3.23: Süreç Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları Açısından Ortaya Çıkan Ana Temalar

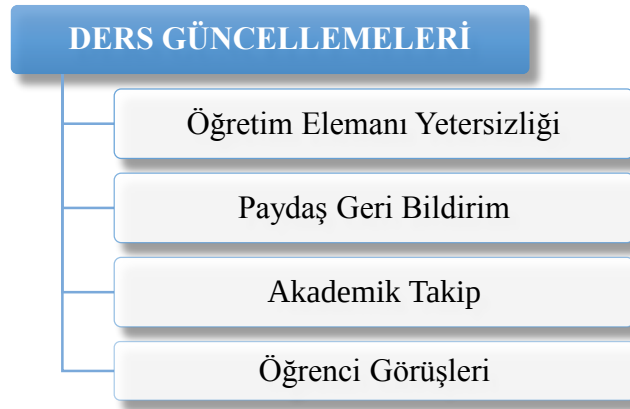
a. Program Güncellemeleri

Sürecin yeterliliğinde ele alınan ilk tema program güncellemesi olmuştur. Öğretim elemanları “Büyükten küçüğe gidelim bölüm bazında yine her öğretim elemanının güncelleme yapması gerekenler neyse kendi koordinatörlüğünde bulunan dersleri onlara yönlendiriyoruz. Tabi bu sene bizim tekrar bir revizyonumuz var. Mesela bundan 2- 3 sene önce tekrar yaptık. Plana konulması gereken dersler konuyor, çıkartılması gereken dersler çıkarılıyor, seçmeli grubuna eklenmesi gereken dersler ekleniyor, güncelleniyor.” (ÖE2) ve “özellikle mayıs ayı ve temmuz ayları arasında revizyon dönemleridir. Derslerin değişimi, mevcut derslerin öğretim elemanı tarafından çıktılarının, içeriğinin, konularının belirlenmesine müsaade ediliyor. O dönemlerde öğretim elemanı gerek duyarsa çıktıları revize edebiliyor, konuları revize edebiliyor,

değerlendirmeyi revize edebiliyor. Bölüm başkanlığı da gerekli gördüğü komisyon önerileriyle dersleri yenileyip, değiştirip, güncelleyebiliyor” (ÖE1) ifadeleriyle programda düzenli aralıklar ile güncelleme çalışmalarına yer verildiğine işaret etmişlerdir.

b. Ders Güncellemeleri

Ders güncellemeleri teması altında dört farklı alt tema yer almaktadır. Bunlar; öğretim elemanı yetersizliği, paydaş geri bildirimi, akademik takip, öğrenci görüşleri şeklinde oluşmuştur (Şekil 3.24).

Şekil 3.24: Ders Güncellemesine Ait Alt Temalar

Öğretim Elemanı Yetersizliği

Öğretim elemanı yetersizliği için ÖE3 “Alanımız olmayan dersleri de üstlendik. Bunların örneklerine ya Avrupa’daki ders içeriklerinden ya da işte yurt dışındaki ders içeriklerinden ya da ülkemizde Spor Bilimleri alanında önde geldiği söylenen, işte Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi gibi üniversitelerin yapılarından çekerek güncellemelerini yaptık. Belki birçok hocanın ondan haberi dahi olmayabilir.” ifadesinde öğretim elemanlarının ders güncellemeleri yapılırken pasif kaldıklarını belirtmiştir.

Paydaş Geri Bildirimi

Ders güncellemesindeki bir diğer alt tema *paydaş geri bildirimi* olmuştur. Öğretim elemanlarından ÖE1 bu konuda “*medyayı takip ettiğinizde, bilimsel yayınları takip ettiğinizde ve alandan, alanda çalışan insanlardan geri bildirimler ve paydaşlarınızdan geri bildirimler aldığınızda bu güncellemeleri rahatlıkla yapabiliyorsunuz. Yeter ki bu konuda özverili ve ileriye dönük hedefleri olan biri olun.*” ifadesi ile paydaşları takip ederek ve geri bildirimler alarak yapılan ders güncellemelerinin ideal yöntem olacağını belirtmiştir.

Akademik Takip

Akademik takip ders güncellemeleri teması altında yer alan alt temadır. Öğretim elemanlarından ÖE4 “*Alandaki kitapları ya da yapılmış çalışmaları takip etmeye çalışıyorum. Ya da kongrelerde yayımlanmış makaleleri.*” ifadesiyle akademik yayınları takip ederek de derslerini güncellediğini belirtmiştir.

Öğrenci Görüşleri

Ders güncellemelerinde *öğrenci görüşlerinin* yönlendirici olduğu hakkında öğretim elemanlarından ÖE2, “*onların istediği konularla ilgili konuşuyoruz. Onlara sunum hazırlıyorum ya da gitmemiz gereken bir yer varsa oraya gidiyoruz. Onunla ilgili de bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Ama tabi bunlar her sene aynı olmuyor. O dönemdeki o öğrencilerin çalıştığı, ilgilendiği, işte mesela şimdi kamp eğitim merkezleri ile ilgili öğrenmek istiyorlarsa yeni bir kavram yeni uygulama oluyor. Bununla ilgili mesela bir şey ekledik. Spor yönetimi organizasyonları dersine bir konu ekledik*” ifadesiyle ders güncellemelerinde öğrenci görüşlerine de yer verdiklerini dile getirmiştir.

c. Deneyimsel Öğrenme

Öğretim elemanları görüşlerinden ortaya çıkan temalardan bir tanesi de *deneyimsel öğrenmedir*. Deneyimsel öğrenmenin alt temaları ise *alan uygulamaları*, *öğretim elemanı yetersizliği* ve *sınıf içi deneyimsel öğrenme* şeklinde ortaya çıkmıştır (Şekil 3.25).

Şekil 3.25: Deneyimsel Öğrenmeye Ait Alt Temalar

Alan Uygulaması

Öncelikle *alan uygulaması* konusunda öğretim elemanları “Eksikliklerimiz var,” (ÖE3), “*spor etkinliklerine daha çok gidebilen, daha çok gözlemleyebilen öğrenci için buna imkân vermeliyiz*” (ÖE4) ifadelerini kullanarak alan uygulaması konusunda programın yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretim Elemanı Yetersizliği

Öğretim elemanı yetersizliğine dair de “Ya da imkânımız var belki de biz bunu çok fazla yapmıyoruz. Bu konuda ilk önce hocalarımızın eğitilmesi gerekiyor ki, ondan sonra öğrencilerimize bir şeyler aktaralım. Bu konuda bizim yetersizliğimiz var.” (ÖE3) ifadesi ile deneyimsel öğrenme sürecinde öğretim elemanlarının niteliksel yetersizliğine dikkat çekmektedir.

Sınıfıçi Deneyimsel Öğrenme

Öğretim elemanlarından ÖE2 ise *deneyimsel öğrenmenin sınıf içinde de yapılması gerekliliğini “deneyimsel öğrenmeyi sınıf ortamında yapabiliriz hani video ya da işte senaryo çalışmalarıyla yapabiliriz çok etkili.”* ifadesi ile ortaya koymuştur.

d. Üst Yönetimle İletişim

Süreç boyutundaki temalardan *üst yönetimle iletişim* için öğretim elemanı ÖE4 *“Üst yöneticilerle daha rahat diyalog kurabilmek isterdim. Orada çok bürokratik bir durum olmamasını isterdim yani kurumsal diyorum. Çok kâğıda dayalı kalarak yaptığımız şeylerde yavan kalıyor. Dolayısıyla hani biraz daha sıcak iletişim gerek”* ve *“Bürokratik bir durum tabi o da çok yoğun olabilir. Yönetici olarak, üst yönetici olarak ama onlar belki bölümlere gelip tek tek odaklanabilirler ya da bölümleri kabul edebilirler.”* ifadelerini kullanarak üniversite üst yönetimi ile iletişimin artırılması konusunda görüş bildirmiştir.

e. Eğitimdeki Sorunlar

Süreç boyutunda eğitime dair sorunlarının belirtildiği bu temaya ilişkin olarak öğretim elemanları akademisyen yeterliliğinin belirlenmesinin en önemli sorun olduğunu *“akademisyenlerin yeterliliğini belirlemek bence en önemli sorun.”*(ÖE4) ifadesiyle, kıyaslama (benchmarking) yönteminin eksiklerin belirlenmesinde kullanılabilecek bir yöntem olduğunu *“Eksikliklerimizi görecektir bir sistem yaratmalıyız diye düşünüyorum. Bu sistem aynen işte belki hani bu benchmarking dediğimiz çok önemli bir yöntem var.”* (ÖE2) ifadesiyle dile getirirken, mezunlar ile yapılacak çalışmaların kazanımların gerçekleşip gerçekleşmediğini anlamının yolu olduğunu *“Ama dersin kazanımını daha sonra öğrencilere tekrar tekrar sorup ölçmüyoruz. Özellikle mezunlara sorup ölçmüyoruz.”* (ÖE2) ifadesiyle dile getirmiştir.

f. Paydaş Analizi

Paydaş analizi süreç boyutundaki ana temalardan bir tanesidir. Öğretim elemanları “Özellikle son iki senedir özellikle paydaşlardan geri dönütler almaya çalışıyoruz. İl müdürlüklerinden, genel müdürlükten, Spor Genel Müdürlüğünden artı özel kurum ve kuruluşlardan” (ÖE1), “Bizim bir farkımız var paydaşlarımızı dikkate alıyoruz. Ölçmesek de ya da sormasak da bireysel olarak ya da onları düşünerek kendimizi onların yerine koyarak sektörün ve piyasanın ihtiyaçlarını göze alarak ders programımızı oluşturmaya çalışıyoruz. Ama bunlar çok bireysel bunların sistematik bir şekilde yapılması gerekir belki de yılda bir kere bizim temel alanlardaki paydaşlarımızdan en az birisiyle bir odak grup çalışması yapmamız gerekir hepsiyle. Hani bu bizim bölümümüzü besler.” (ÖE2) ifadelerinde paydaş analizlerinin yapıldığına, ancak sistematik bir şekilde yapılmadığına dikkat çekmişlerdir.

g. Ders Süreleri

Süreç boyutunda öğretim elemanları görüşlerinden ortaya çıkan son tema ise ders süreleri olmuştur. Ders süreleri konusuna ilişkin olarak öğretim elemanları; “Ama genel hatlarıyla yeterli olduğunu söyleyebilirim. Ders saatleri zaten yeterli. Bizim bu en son AKTS düzenlemelerimizden sonra ders saatlerimizi de biraz fazlalaştırdık. Onun nedeni de sayı düştü. Saatler arttı.” (ÖE5), “Saatler arttı ve ders içerikleri daha dolu hale geldi. Tabi bunlar teorikte. Baktığımızda bununla ilgili sayıların arttırılması ders saatlerinin düşürülmesi de aslında öğrencinin yetişmesi hususunda çok da dezavantajlı bir durum değil” (ÖE1) ifadelerinde ders sürelerinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Diğer yandan ÖE2 “Saat olarak uzun olduğunu düşünüyorum ancak ders sayılarımızı biz azalttığımız için bu ders saatleri yükseldi ama yani ders saatleri içerisinde hocanın ve öğrencinin etkinliğini arttıracak farklı uygulamaları daha etkin kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Yani şimdi daha önce AKTS sistemiyle 5 AKTS geldi 3 saatlik ders 4 saate çıktı. Yani şimdi burada biz bazı dersleri hala 3 saatlik dersmiş gibi işliyoruz içerik olarak burada bunu 4 saate çıkaracak etkinlik uygulama ya da hani ödevlerle biraz yani şöyle klasik eğitim yaklaşımımızı artık değiştirmemiz gerekiyor.” ifadesi ile ders sürelerinin

uzun olduğunu fakat öğretim elemanlarının bu sürelerle adapte olmaları gerektiğini belirtmiştir.

3.3.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

SYAK' ın akreditasyon standartlarına göre CIPP' in süreç boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulaması sonucunda elde edilen bulguların yüzdelik dağılımlarının bulunduğu tablo (3.8) aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3.8: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Süreç Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Programdaki derslerde grup çalışmalarına yeterince yer verilir.	8.7 (8)	8.1 (25)	32.6 (30)	13.3 (41)	8.7 (8)	23.9 (74)	35.9 (33)	41.4 (127)	14.1 (13)	13.6 (42)
Öğretim elemanlarının derste kullandıkları öğretim yöntemleri öğrenmemi sağlayacak niteliktedir.	8.7 (8)	6.1 (19)	27.2 (25)	10.7 (33)	5.4 (5)	23.3 (72)	42.4 (39)	47.9 (148)	16.3 (15)	12.0 (37)
Programda, bilgi teknolojilerinin kullanımı tüm derslerde desteklenir.	7.6 (7)	4.9 (15)	27.2 (25)	15.9 (49)	8.7 (8)	25.2 (78)	33.7 (31)	41.7 (129)	22.8 (21)	12.3 (38)
Programda, sınavlardan sonra eksikliklerim konusunda dönüt verilmektedir.	8.7 (8)	8.1 (25)	15.2 (14)	18.8 (58)	16.3 (15)	27.5 (85)	33.7 (31)	31.1 (96)	26.1 (24)	14.6 (45)
Programdaki derslerin konuları herkesin ilgi ve dikkatini çekecek şekilde işlenir.	2.2 (2)	7.8 (24)	25.0 (23)	21.4 (66)	8.7 (8)	27.2 (84)	42.4 (39)	31.7 (98)	21.7 (20)	12.0 (37)
Programda daha çok bireysel etkinliklere yer verilmektedir.	1.1 (1)	7.8 (24)	22.8 (21)	16.5 (51)	18.5 (17)	25.6 (79)	37.0 (34)	39.8 (123)	20.7 (19)	10.4 (32)
Programdaki derslere aktif katılımım sağlanır.	16.3 (15)	4.9 (15)	40.2 (37)	8.4 (26)	13.0 (12)	23.9 (74)	22.8 (21)	45.3 (140)	7.6 (7)	17.5 (54)
Programdaki derslerin süreleri yeterlidir.	20.7 (19)	6.5 (20)	41.3 (38)	9.1 (28)	2.2 (2)	15.2 (47)	29.3 (27)	42.7 (132)	6.5 (6)	26.5 (82)
Programdaki derslerde daha çok öğretim elemanları aktiftir.	14.1 (13)	3.9 (12)	41.3 (38)	12.9 (40)	12.0 (11)	22.7 (70)	21.7 (20)	47.2 (146)	10.9 (10)	13.3 (41)
Programdaki derslerde konulara yönelik etkinliklere yer verilir.	5.4 (5)	7.1 (22)	33.7 (31)	19.1 (59)	14.1 (13)	32.4 (100)	29.3 (27)	33.0 (102)	17.4 (16)	8.4 (26)
Programdaki derslerde anlaşılmayan konular tekrar ele alınır.	8.7 (8)	6.1 (19)	37.0 (34)	15.2 (47)	7.6 (7)	21.7 (67)	28.3 (26)	41.4 (128)	18.5 (17)	15.5 (48)
Programda, öğretim elemanları derslerle ilgili danışmanlık yaparlar.	14.1 (13)	3.6 (11)	45.7 (42)	12.0 (37)	12.0 (11)	25.9 (80)	17.4 (16)	45.0 (139)	10.9 (10)	13.6 (42)
Programdaki derslerde araştırmaya sevk edici ödev verilmektedir.	10.9 (10)	4.5 (14)	48.9 (45)	10.7 (33)	3.3 (3)	27.5 (85)	18.5 (17)	43.4 (134)	18.5 (17)	13.9 (43)

Tablo 3.8: Mezun ve Mevcut Öğrencilerin Süreç Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları (Devam)

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Öğrenci	Mezun	Öğrenci	Mezun	Öğrenci	Mezun	Öğrenci	Mezun	Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Programda, öğrenme eksikliklerimi giderebilmem için çeşitli sınavlar yapılır.	10.9 (10)	5.8 (18)	41.3 (38)	13.3 (41)	10.9 (10)	23.9 (74)	19.6 (18)	38.9 (123)	17.4 (16)	17.2 (53)
Öğretim elemanlarına yönelttiğim sorulara tatmin edici cevaplar alırım.	14.1 (13)	6.8 (21)	43.5 (40)	16.8 (52)	5.4 (5)	26.5 (82)	23.9 (22)	35.3 (109)	13.0 (12)	14.6 (45)
Programdaki derslerde yer verilen etkinlikler seviyeme uygundur.	13.0 (12)	3.6 (11)	56.5 (52)	15.9 (49)	5.4 (5)	20.4 (63)	17.4 (16)	41.7 (129)	7.6 (7)	18.4 (57)
Bölümdeki öğretim elemanları yeni gelişmelerden bizi haberdar ederler.	10.9 (10)	6.8 (21)	33.7 (31)	16.8 (52)	13.0 (12)	25.6 (79)	25.0 (23)	37.2 (115)	17.4 (16)	13.6 (42)

Tablo 3.8' e bakıldığında mevcut ve mezun öğrencilerin süreç boyutunda yer alan ilk altı ifade açısından görece benzer, kalan ifadeler açısından ise görece farklı düşüncede oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin birbirleriyle benzer düşündükleri ilk konu *programdaki derslerde grup çalışmasına yer verilmesine* ilişkindir. Mevcut öğrenciler %41.4, mezunlar ise %35.9 oranında bu konuda olumlu yönde görüş bildirmiştir.

Öğretim elemanlarının derste kullandıkları öğretim yöntemleri öğrenmeyi sağlayacak niteliktedir ifadesine yine olumlu şekilde yaklaşan mevcut öğrenci oranı %47.9 ve mezun oranı da % 42.4'tür. Tablo 3.8'e bakıldığında *öğrencilerin programda, bilgi teknolojilerinin kullanımı tüm derslerde desteklenir* ifadesi için ortak yönde görüş bildirerek, mevcut öğrencilerin %41.7 ve mezunların %33.7 ile bu ifadeye katıldıkları görülmektedir. *Programda, sınavlardan sonra eksiklikler için dönüt verilmesine* ilişkin ifadeye mezun öğrenciler %33.7 ve mevcut öğrenciler %31.1 ile katıldıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler *programdaki derslerin konuları herkesin ilgi ve dikkatini çekecek şekilde işlenir* ifadesi için %2.4 (mezun) ile %31.7 (öğrenci) oranlarında olumlu yönde görüş belirtmişlerdir. Tablo 3.8'e bakıldığında öğrencilerin ortak yönde görüş bildirdikleri son ifadenin *programda daha çok bireysel etkinliklere yer verilmesi* olduğu görülmektedir. Bu ifade için mevcut öğrenciler %39.8 ile mezun öğrenciler de %37.0 ile katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Mevcut öğrenciler ile mezunlar arasında görüş ayrılığı olan ilk ifade *programdaki derslere aktif olarak katılım* ile ilgilidir. Bu ifadeye mezunlar %40.2 ile katılmıyorum, mevcut öğrenciler de %45.3 ile katılıyorum yanıtını vermiştir. *Ders sürelerinin yeterliliğine* ilişkin ifadede mevcut öğrencilerin %42.7 bu görüşe katılmaları mezunların ise %41.3 oranı katılmaması iki grubun farklı görüşlere sahip olduğunu göstermektedir. Yüzdelik dağılımlara göre *programdaki derslerde daha çok öğretim elemanları aktiftir* ifadesinde de iki grup arasında bir görüş ayrılığı ortaya çıkmaktadır. %47.21 oranında mevcut öğrenci bu ifadeye katılmakta, mezunlar ise %41.3 oranında katılmamaktadır. *Programdaki derslerde konulara yönelik etkinliklerin varlığına* ilişkin mezunlar %33.7 ile bu tarz etkinliklerin olmadığı yönünde görüş bildirirken mevcut öğrenciler %33.0 oranında olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Tablo 3.8'de yer alan, *programdaki derslerde anlaşılmayan konular tekrar ele alınır* ifadesine mevcut öğrenciler %41.4 ile katılmışlar, mezun öğrenciler ise %37.0 oranıyla katılmamışlardır.

Öğretim elemanlarının derslerle ilgili danışmanlık yapmasına yönelik ifadeye mezunların %45.7 ile katılmadığı, mevcut öğrencilerin ise %45.0 ile katıldığı görülmektedir. Tablo 3.8'deki yüzdeler dağılımlar mezunların *programdaki derslerde araştırmaya sevk edici ödevler verilmediğini* (%48.9) düşünmelerine rağmen mevcut öğrencilerin tam tersine verildiğini düşündüklerini (%43.4) göstermektedir. Süreç boyutundaki ifadelerden *programda öğrenme eksiklerimi giderebilmem için çeşitli sınavlar yapılır* ifadesi için mezunlar % 41.3 ile bunun yapılmadığına, mevcut öğrenciler ise % 38.9 ile yapıldığına yönelik görüşe sahiptir. *Öğretim elemanlarına yönelttiğim sorulara tatmin edici cevaplar alırım* ifadesi için yüzdeler dağılımlara bakıldığında mezunların %43.5 oranında bu ifadeye katılmadıkları, mevcut öğrencilerin ise %35.3 oranında katıldıkları görülmektedir. Mezunlar *programdaki derslerde yer verilen etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olmadığı* yönünde görüş bildirirken (%56.5), mevcut öğrenciler ise %41.7 ile uygun olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Son olarak *bölümdeki öğretim elemanları yeni gelişmelerden bizi haberdar ederler* ifadesine mevcut öğrenciler %37.2 oranında katıldıklarını, mezunlar ise %33.7 ile katılmadıklarını belirtmişlerdir.

3.3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Yorumlar

Bu bölümde, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *Süreç* boyutunda açısından yeterliliğine dair ortaya çıkan nitel ve nicel bulgular birlikte yorumlanmıştır.

SYAK'ın Akreditasyon Standartları sekiz ana başlıktan ve birçok alt başlıktan oluşmaktadır (COSMA 2010). Bu standartların, CIPP program değerlendirme modelinde hangi boyutla ilgili olduğu Tablo 2.1'de belirtilmiştir. Bu tablo sayesinde bulguların SYAK standartlarıyla olan ilişkisi daha net görülebilmektedir. Buna göre SYAK'ın süreç boyutu ile ilgili olan standartları Tablo 3.9'da ayrı olarak gösterilmiştir.

Tablo 3.9: Syak Standartlarının CIPP'in Süreç Boyutuyla İlişkisi

SYAK STANDARTLARI
1. ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Çıktıların güncellenmesi
Stratejik plan ile hedeflerin uyuşması
Faaliyet etkinliği ve tekniklerinin tanımlanması
2. STRATEJİK PLAN
Bölümün iç ve dış ortamındaki gerçeklerden haberdar olması
Yeniliklere yer verilmesi
Paydaş işbirliklerinin yer alması
3. ÖĞRETİM PROGRAMI
Paydaşlara (Stajda gidilen kurum ve kuruluşlar), öğrencilere ve mezun öğrencilere anketler uygulaması
Program değerlendirme çalışması (akran değerlendirme gibi.)
Uygulamalı ve deneyimsel öğrenmeye yeterince yer verilmesi
Ders içerikleri öğrenmeyi teşvik edici ve etkili olması
4. ÖĞRETİM ELEMANI
Öğretim elemanının değerlendirilmesi (Öğrenci anketleri, akademik faaliyetleri, hizmet faaliyetleri, danışmanlık, endüstri ile ilişkisi, kendini geliştirme faaliyetleri,)
5. BİLİMSEL VE MESLEKİ FAALİYETLER
Öğretim tekniklerini uyguluyor olması.
Kendi müfredatını geliştirme
Öğretim elemanlarının yayınları ve kongrelerdeki sunum ve görevlerinin belirtilmesi
Disiplinler arası çalışmalar olması
Yazılmış ders kitaplarının sunulması
Danışmanlıkların olması
6. KAYNAKLAR
7. İÇ VE DIŞ İLİŞKİLER
Yönetim kademelerinin iş tanımlarının olması ve toplantıların yapılma sıklığının belirtilmesi
Dış paydaşlarla ilişkiler, konferanslar, sosyal yardım programları, kurum ve kuruluşlarla ortak girişimler, staj uygulamalarının olması.
Öğrencilerin küresel çevreye hazır olması
Öğrencilerin spor yönetimi sektöründe farklı alanlara yönelik yetiştirilmesi
8. EĞİTİMDE YENİLİK
Bölümde yeniliği teşvik eden faaliyetlere yer verilmesi
Yeni ve farklı eğitim stratejilerinin uygulanması
Derslerin etkili ve verimli öğrenmeyi teşvik etmesi

Araştırma bulgularına göre Süreç boyutunda öğrenciler açısından ders, stajın uygulanması, okul yönetimi ile iletişim, derslerdeki konulara yönelik etkinlikler ve takım çalışmasına yönelik temalar oluşmuştur.

Ders temasında iki alt tema ortaya çıkmıştır. Bunlar *dersin işlenişi* ve *değerlendirmesine* ilişkindir. Öğrenciler, öğretim elemanları arasında *anlatım sürelerindeki farklılık, anlatım tekniklerindeki farklılıklara* dikkat çekerek, öğretim elemanları arasında dersin işlenişi bakımından bir standart olmadığını vurgulamışlardır. Türkiye’de farklı kademelerdeki öğretmenler pedagojik formasyon eğitimi almaktadırlar. Ancak öğretim elemanları ise herhangi bir pedagojik formasyon eğitimi almalarına gerek kalmadan atanabilmektedir. Şahin (2014) çalışmasında öğretmenlik meslek derslerinin alınmamasının öğretim teknikleri ve becerilerinde yetersizliğe neden olduğunu vurgulaması anlatım süre ve tekniklerindeki bu farklılığa dayanak teşkil etmektedir. *Danışmanlık, deneyimlerin paylaşımı* konularında öğretim elemanlarının yeterli olduğunu vurgulayan öğrenciler öğretim elemanlarının zaman zaman *ezber odaklı* olduklarına dikkat çekmişler ve kendilerini sunum teknikleri bakımından *güncellemelerinin* iyi olacağını belirtmişlerdir. Öğretim sürecine teknolojiyi etkili bir biçimde entegre etmek isteyen bir öğretmenin; teknoloji, pedagoji ve içerik (konu alanı) bilgilerini öğretimin planlanması ve gerçekleştirilmesinin yanında teknolojiyle ilgili etik konuları ve yenilikleri göz önünde bulundurarak karşılaştığı problemleri çözebilmek ve çevresine liderlik yapabilmek için birleştirmesi gerektiğini belirten Fırat ve arkadaşları (2014) çalışmalarında bu durumun ortaya çıkış nedenini açıklamışlardır. Bu duruma ilişkin olarak anketteki “öğretim elemanlarına yönelttiğim sorulara tatmin edici cevaplar alırım.”, “öğretim elemanları danışmanlık yaparlar.” ve “öğretim elemanları yeni gelişmelerden bizi haberdar ederler.” ifadelerine mezunlar katılmamış, mevcut öğrenciler ise katılmışlardır. Bu farklılık, öğretim elemanı niteliklerinin süreç içerisinde iyileşmesi ve mevcut öğrencilerin durumdan memnun olmaları ile ilişkilendirilebilir. Yıldız (2008) beden eğitimi spor yüksekokullarındaki öğretim elemanlarının nitelikleri ile ilgili çalışmasında öğretim elemanının danışmanlık yapmak, kendini güncelleme gibi niteliklerini ortaya koymuştur. Öğretim elemanlarının *proje ve ödev* vermesi ile özgüvenlerinin arttığını belirten öğrenciler proje ve ödevlerin yeterli ve faydalı olduğuna vurgu yapmışlar, bu durum anketteki “derslere aktif katılımım sağlanır”, “derslerde araştırmaya sevk edici ödevler verilir.” ifadelerine mevcut öğrencilerin katılması ile de

desteklenmiştir. Mezun öğrencilerin bir kısmının bu konudaki görüşleri mevcut öğrencilerden farklıdır. Mezun ve mevcut öğrenciler arasındaki bu farklılığın programın zamanla ödev ve projeler konusunda daha etkin hale geldiğini düşündürmektedir. Zira Sakarya Üniversitesi yaptığı hizmet içi eğitim sunumlarında öğrencilere daha çok ödev ve proje verilmesi gerekliliğini dile getirerek öğretim elemanlarını bu konuda sürekli hizmet içi eğitime tabi tutmaktadır (www.sybs.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015’te erişildi). *Sınıf yönetiminin* bir öğretim elemanı tarafından çok iyi uygulanmasının dersin işlenişi açısından önemli bulan öğrenciler, programda ders işlenişine dair görüşlerini ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının öğrencilerine karşı, sınıf içi ve dışındaki davranışlarının olumlu ya da olumsuz yanları öğretim ortamındaki öğrencinin başarısını etkilemektedir (Arslantaş 2011). *Değerlendirme* ile ilgili olarak öğretim elemanlarının zaman zaman *adaletsiz* uygulamalar yapabildiklerini öğrenciler ifade etmişlerdir. Öğrenciler değerlendirme yapmada üniversitenin kalitesinin önemli olduğuna dair görüş bildirmişlerdir. Bunun önemli sebeplerinden biri olarak, öğretim elemanlarının öğretim teknikleri ile ilgili yapılan çalışmalarda da belirtildiği üzere araştırma görevinin ön plana çıkması ve bu yüzden öğretim görevinin ikinci plana atılması gösterilebilir (Arslantaş 2011; Köseoğlu 1994; Şahin 2014).

Dersin işlenişi ile ilgili anketteki “*öğretim elemanlarının kullandıkları öğretim yöntemleri öğrenmeyi sağlayacak niteliktedir.*”, “*sınavlardan sonra öğrenme eksikleri için dönüt verilir.*”, “*anlaşılmayan konular tekrar ele alınır.*” “*derslerin konuları herkesin ilgi ve dikkatini çekecek şekilde işlenir.*” ve *derslerde daha çok öğretim elemanı aktiftir.*” ifadelerine mezun ve mevcut öğrenciler katıldıklarını belirtmişler ve bu konuda öğretim elemanlarının yeterliliğine vurgu yapmışlardır. Ders işlenişi ile ilgili anketteki “*öğrenme eksikliklerimi giderebilmem için çeşitli sınavlar yapılır.*” ifadesine mevcut öğrencilerin katılması bu durumu destekleyen nicel bulgulardandır. Mezun öğrencilerin ise bu duruma katılmadıklarını ifade ederek farklı görüş bildirmeleri programdaki uygulanan sınavların öğrenme eksiklerini ortaya çıkarma açısından iyileştirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Bir diğer “*derslerde öğretim elemanları daha çok aktiftir*” ifadesi için mezun öğrenciler katılmadıklarını mevcut öğrenciler ise katıldıklarını belirtmişlerdir. SYAK 1. standardında çıktı değerlendirmenin mükemmel spor yönetimi eğitiminin her aşamasında önemli olduğunu belirterek sınavların da öğrenme çıktılarına ulaşım ulaşılmadığı konusunda titizlikle uygulanmasına ve 3. standardı öğretim programı

bölümünde derslerin işlenişinde hem öğrenci hem de öğretim elemanının aktif olmasına vurgu yapmaktadır (COSMA 2010). Bu noktada programda ders temasında ders işlenişi ve değerlendirmesinde farklılıklar olduğu fakat öğretim elemanlarının niteliklerinin arttıkça bu farklılıkların da azalacağı söylenebilir. Uluğ (1999) gerekli öğrenme ortamını oluşturmak suretiyle etkili öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmanın, öğrenciyi öğrenmeye yönlendirmenin, motive ve kılavuzluk etmenin öğretim elemanının görevleri arasında olduğunu, kendisini yenilemeyen, öğretim amaçlarını ve program içeriğini bilmeyen, öğretim yöntemlerine yabancı bir öğretim elemanının öğretim işinde başarılı olamayacağını belirtmiştir.

Öğrencilerden gelen bir diğer tema ise staj uygulamalarına ilişkindir. Bu temadan stajın değerlendirilmesi, danışmanlıktaki aksaklıklar ve staja destek vermek alt temaları ortaya çıkmıştır. Cose (2007)'e göre stajlar düzenli uygulanması gereken ve dersten geçip kalmanın esas olduğu uygulamalar olmalıdır. Bunun tam tersini savunan görüşler de mevcuttur (Southoll vd. 2007). Ancak Williams (2004) spor yönetiminde stajın kredili bir dersin olmasının stajyerlik yaptıkları işi daha ciddiye almalarına sebep olduğunu ifade etmektedir. Çoknaz (2014) ise çalışmasında spor yönetimi öğrencilerinin stajın genel not ortalamalarına katılmasını istemedikleri sonucuna ulaşmış ve bunun tartışmalı bir konu olarak öğrencilerin de bunu istemediğini odaklanılması gerektiğine vurgu yapmıştır. Öğrenciler stajın not ile değerlendirilmemesinin bu konuyu önemsememelerine yol açmasından dolayı stajın not ile değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. Öğrenciler staj öncesinde yeterli danışmanlık yapılmadığını belirterek bu konudaki yetersizliğe dikkat çekmektedirler. Buna karşın staj yeri bulma ve staj sürecinde öğretim elemanları tarafından desteklendiklerini belirterek bu konudaki yeterliliğe vurgu yapmışlardır. SYAK 3. standardı öğretim programında spor yönetimi programının deneyimsel öğrenmenin rolünü bilmesi gerektiğini belirtmiştir (COSMA 2010). Literatürde birçok çalışma, stajın spor yönetimi eğitiminde önemli bir görevi olduğunu ve programların stajın uygulamaları için gerekli şartları ve danışmanlığı vermesi gerektiğini belirtmiştir (Costa 2005; Çoknaz 2014b; Desensi vd. 1990; Kelley vd. 1994; Laird 2003).

Okul yönetimi ile iletişim teması için öğrenciler yüksekokul müdürünün alandan olmasını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler aynı alandan yöneticilerin sorunları

ve ihtiyaçları daha iyi görüp çözebileceğine dair görüş bildirmişlerdir. Bu durum alanı spor olan yöneticilerin iletişimde ve sorun çözme konusunda daha başarılı olacağını düşündürmektedir.

Öğrenciler süreç boyutunda *derslerdeki konulara göre etkinler* konusunda öğretim elemanlarının bazılarının derslerde çeşitli sektör temsilcileri ile etkinlikler düzenlediğini belirtmişlerdir. Ankette mevcut öğrencilerin etkinliklerin seviyesinin uygun olmasına ilişkin ifadeye katılmaları bu durumu destekler niteliktedir. Ayrıca “*programda, derslerde konulara göre etkinliklere yer verilir.*” ifadesine mezun önemli bir kısmı ve mevcut öğrencilerin çoğunluğunun katılıyor olması da bu temayı desteklemektedir. Öğrenciler bu etkinler konusunda anketteki “*programda daha çok bireysel etkinliklere yer verilir.*” ifadesine katılarak bu temaya paralel görüş bildirmişlerdir. SYAK 7. standardı iç ve dış ilişkilerde sektörle etkinler düzenlemenin gerekliliğini belirtmiştir (COSMA 2010). Ayrıca Desensi ve arkadaşları (1990) çalışmalarında derslerin sektör işbirliği ile desteklenmesinin önemini vurgulamıştır.

Takım çalışması öğrencilerin süreç boyutunda ortaya koyduğu temalardan bir tanesidir. Programın kendilerini takım çalışması yapmaya sevk ettiğini belirtmişlerdir. Programdaki tüm derslerde uygulanan öğretim yöntemleri tanımlanmış olduğu görülmektedir (www.ebs.sakarya.edu.tr). Derslerdeki öğretim yöntemlerine bakıldığında takım çalışmasını destekleyen yöntemlerin kullanılması bu durumu desteklemektedir. Ankette öğrencilerin “*derslerde grup çalışmalarına yer verilir*” ifadesine katılmaları nitel ve nicel bulguların paralel olduklarını göstermektedir. Takım çalışmasının eğitimde yeri ve önemine dair yapılan çalışmada takım çalışmasının öğrenmeyi kolaylaştırdığı, eğitimdeki kaliteyi arttırdığı sonuçları çıkmaktadır (Kocabaş ve Göktaş 2003). Ayrıca Fang ve Kim (2014) Asya’daki profesyonel spor yönetimi yeterliklerine dair yaptıkları çalışmada takım çalışmasının yeterlilik olarak ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. SYAK’ın 3. standardı olan öğretim programları bölümünde derslerde grup çalışmalarına yer verilmesinin mükemmel spor yönetimi eğitimi için önemli olduğuna vurgu yapılmıştır (COSMA 2010).

Süreç boyutunda öğretim elemanları tarafından oluşan temalar *program güncellemeleri, ders güncellemeleri, deneyimsel öğrenme, üst yönetimle iletişim, eğitimdeki sorunlar, paydaş analizi, ders süreleri* olarak şekillenmiştir.

Öğretim elemanlarının programda hem sekiz yarıyıldaki mevcut derslerde hem de ders içeriklerinde ve öğrenme çıktılarında düzenli olarak güncelleme yaptıkları görülmektedir. Her yıl mayıs ayında üniversitenin *programdaki güncellemelere* yer verdikleri yine öğretim elemanı görüşlerinden anlaşılmaktadır. SYAK 1. standardında öğretim programları başlığında programın değişen ihtiyaçlar doğrultusunda düzenli aralıklarla güncellenmesi gerektiğini belirtmektedir (COSMA 2010). Laird 2003 yılında yaptığı NASSM-NASPE'nin onay sürecini incelediği çalışmasında programın güncellemelerinin onay akreditasyon sürecinde önemli olduğuna dikkat çekmektedir.

Ders güncellemeleri süreç boyutunda ortaya çıkan diğer tema olmuştur. Öğretim elemanları bu temaya ilişkin olarak *öğretim elemanı yetersizliği, paydaş geri bildirimi, akademik takip, öğrenci görüşleri* alt temalarını ortaya koymuşlardır. Ders güncellemeleri yapılırken öğretim elemanlarının yetersizliğine vurgu yapılmıştır. Bu durum için öğretim elemanlarının ders güncellemelerinde daha aktif olmaları gerektiği söylenebilir. Öğretim elemanlarının derslerde güncelleme yapılırken paydaşların ihtiyaçları göz önünde tutulmasına ilişkin görüş bildirmeleri, programın *paydaş geri bildirimlerine* daha fazla önem vermesi gerektiğini düşündürmektedir. Programda bu tür paydaş analizlerin öğretim elemanlarının bir kısmı tarafından bireysel olarak yapıldığını ancak bu tür analizlerin program tarafından düzenli aralıklar ile yapılması gerektiği söylenebilir. SYAK iç ve dış ilişkileri açıkladığı 7. standardında paydaş analizlerinin düzenli aralıklarla yapılıp programda sonuçlar doğrultusunda güncellemeler yapılmasını belirtmiştir (COSMA 2010). Desensi ve arkadaşları (1990) spor yönetimi programlarının ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik yaptıkları çalışmalarında, programların paydaş analizleri sonuçlarına göre şekillenmesi gerektiğini ortaya koymaları araştırma bulgularına destek olmaktadır. Akademik takibin derslerin güncellenmesinde önemli olduğunu vurgulayan öğretim elemanları kendi derslerini güncellerken de çeşitli yayın takipleri yaptıklarını belirterek bu konudaki yeterliliğe dikkat çekmişleridir. SYAK 4. standardı öğretim elemanı bölümde öğretim elemanlarının kendilerini geliştirebilmeleri için kişisel ve bilimsel faaliyetlerin önemini açıklamıştır (COSMA 2010). Yine öğretim elemanlarının ders güncellemelerinde üzerinde durdukları bir başka konu ise *öğrenci görüşlerini* dikkate almaktır. Öğretim elemanları öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları konusunda ders sunumlarını güncellediklerini belirterek bu konudaki yeterliliği vurgulamışlardır. Kelley ve arkadaşlarının (1994) çalışmasında derslerin öğrenci

ihtiyaçlarının dikkate alarak işlenmesinin önemi ortaya koyulmuş ve araştırma bulgusuna destek olunmuştur.

Öğretim elemanları süreç boyutunda deneyimsel öğrenmenin önemini ise *alan uygulamaları, öğretim elemanı yetersizliği ve sınıf içi deneyimsel öğrenme* olarak farklı alt temalarla ortaya koymuşlardır. Alan uygulamasındaki eksiklikler, öğretim elemanlarının deneyimsel öğrenme konusundaki eksiklikleri ve sınıf içinde deneyimsel uygulamalarının eksikliklerini ortaya koyan öğretim elemanları programın deneyimsel öğrenme açısından yetersizliğini ortaya koymuşlardır. Bu noktada programın deneyimsel öğrenmenin her alanda daha aktif kullanılmasını sağlaması gerektiği söylenebilir. SYAK 3. standardında uygulamalı ve deneyimsel öğrenmeye yeterince yer verilmesi konusunda açıklamalara yer vermiştir. Spor yönetimi programlarında staj gibi deneyimsel öğrenme yöntemleri öğrenme çıktılarını değerlendirmede mükemmel bir fırsattır ve öğretim elemanı bu fırsatı eğitim süreci içerisinde oldukça etkin kullanmalıdır (NASPE/NASSM 1993; Yiamouyiannis vd. 2013; Williams ve Colles 2009).

Süreç boyutunda öğretim elemanlarında ortaya çıkan bir diğer tema *üst yönetimle iletişimdir*. Öğretim elemanları üniversite yönetimiyle olan iletişimin daha sıcak olmasını istediklerini belirterek bu konudaki üniversite yönetiminin eksikliğine vurgu yapmışlardır. Bu durum için üniversite yönetimi ile iletişim artırılması konusunda girişimlerin olmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Öğretim elemanları *eğitimdeki sorunlara* ilişkin olarak en önemli sorunun öğretim elemanı yeterliliklerinin belirlenmesi ve mezunlarla yapılacak geri bildirim çalışmalarının eksikliği olduğu konusuna dikkat çekmişlerdir. SYAK, 4. standardında öğretim elemanlarının yeterliliklerinin belirlenmesi ile öğrenci ve mezun geri bildirimlerinin yapılmasına ilişkin açıklamalar yapmaktadır. Yıldız (2007a)'ın çalışmasında belirttiği, öğretimin niteliğinin büyük ölçüde öğretim elemanının yeterliliğine bağlı olması araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Paydaş analizi süreç boyutunda ortaya çıkan diğer bir tema olmuştur. Bu temaya dair öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgular ışığında programın paydaş analizlerini sistematik olarak yapmadığını öğretim elemanlarının bireysel olarak paydaşlarla görüşerek bu analizleri yapmaya çalıştıklarını göstermektedir. SYAK 7.

standardında iç ve dış ilişkiler bölümünde spor yönetimi eğitiminin güncel ihtiyaçlara cevap veren bir yapıda olabilmesi için paydaş analizlerinin düzenli aralıklarla yapılmasını önermektedir (COSMA 2010). Programların paydaş analizlerini güncel ihtiyaçları belirlemek için düzenli aralıklarla yapması gerekliliği yapılan çalışmalarda ortaya koyulmuştur (Parkhouse 1987; Blanton vd. 1990; DeSensi vd.1990).

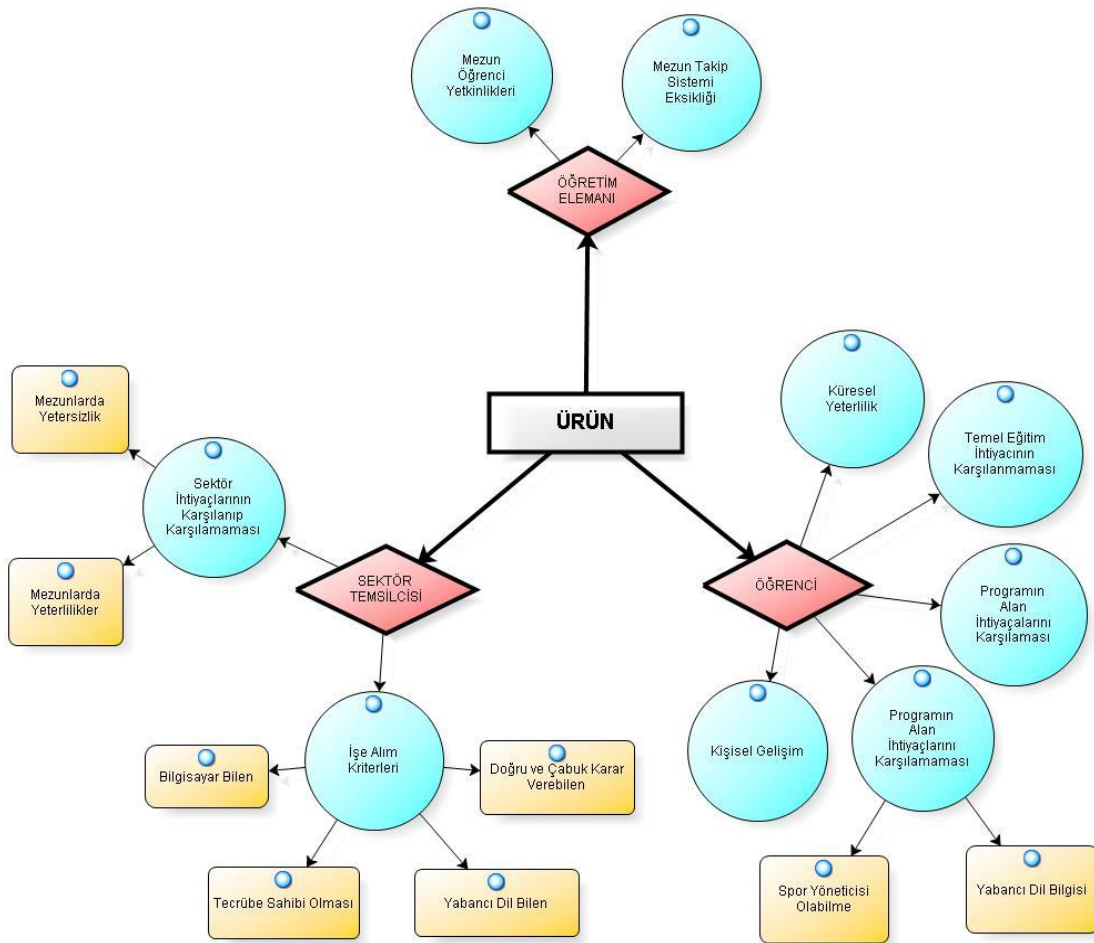
Öğretim elemanlarından süreç boyutuna dair son olarak derslerin sürelerine ilişkin tema oluşmuştur. Buna göre öğretim elemanları derslerin sürelerinin Bolonya sürecinde Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) ile güncellendiğini ve yeterli olduğunu fakat bu sürelerle öğretim elemanlarının adapte olup derslerini bu süreler içinde işlemeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Ders süreleri ile ilgili ankette mevcut öğrenciler “derslerin süreleri yeterlidir.” ifadesine katılarak bu bulguya destek olmuşlardır. Programdaki ders sürelerinin, SYAK’ ın 3. standardında öğretim programı bölümünde açıklandığı gibi yapılmasının bu konudaki yeterliliği arttıracığı söylenebilir (COSMA 2010).

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın IV. Alt problemini, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programı SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre Ürün boyutu açısından yeterli midir? sorusu oluşturmaktadır. Ürüne ilişkin verilerin elde edilmesinde öncelikle SYAK’ ın akreditasyon standartları çerçevesinde CIPP’in Ürün boyutu ile örtüşen yönleri ortaya konulmuştur (Tablo 2.1). Bu doğrultuda CIPP modelinde ürünü oluşturan öğelerden *resmi olmayan sınavlar, programın sonunda öğrencilerin bilgi, yetenek ve tutumlarının seviyesi, öğrencilerin öğrendiklerini nasıl kullandığı, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının toplam birikimleri, programda asıl öğrenilmesi gerekenler* gibi konulara yönelik olarak veriler; mevcut ve mezun öğrencilerden, öğretim elemanlarından ve sektör temsilcilerinden elde edilmiştir. Odak grup görüşmeleri mevcut 1-2. sınıf ve 3-4. sınıf öğrencileri ile yüz yüze görüşmeler ise öğretim elemanları ve sektör temsilcileri ile ayrı ayrı gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte mevcut ve mezun öğrencilere anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda ürüne ilişkin ortaya çıkan bulgular sırasıyla nitel ve nicel boyutta sunulmuş olup, yorumlar nitel ve nicel boyut birlikte ele alınarak yapılmıştır.

3.4.1. Nitel Boyuta İlişkin Bulgular

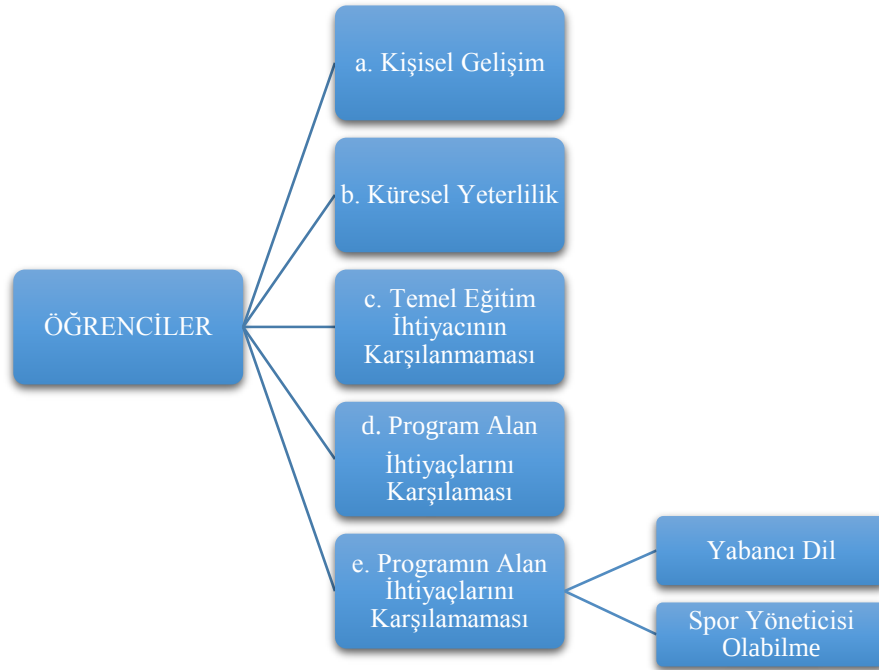
Ürüne ilişkin odak grup ve yüz yüze görüşmeler aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan tüm temalar Şekil 4.26’da görüldüğü gibidir. SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP’in ürün boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada mevcut öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcileri açısından farklı temalar oluşmuştur. SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP’in Ürün boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamadan elde edilen bulgular öğrenciler, öğretim elemanları ve sektör temsilcileri olmak üzere üç ayrı bölümde sunulmuştur.

Şekil 3.26: Ürün Boyutuna İlişkin Temalar

A. Ürün Boyutunda Öğrencilere Ait Temalar

Ürün boyutunun yeterliliğinde yalnızca mevcut öğrenciler açısından ortaya çıkan temalar kişisel gelişim, küresel yeterlilik, temel eğitim ihtiyacının karşılanmaması, programın alan ihtiyaçlarını karşılamaması, programın alan ihtiyaçlarını karşılamaması olup, bu temalar Şekil 3.27’de gösterildiği gibidir.

Şekil 3.27: Ürün Boyutunda Yalnızca Öğrenciler Açısından Ortaya Çıkan Ana ve Alt Temalar

a. Kişisel Gelişim

Ürün boyutunda öğrenci görüşlerinden ortaya çıkan *kişisel gelişim* teması için “Arkadaşlar benim için güven çok önemli gerçekten. Ben 1. sınıftayken özgüvenim sıfır iken şu anda benim için özgüvenim oldukça yüksek. Gerçek konuşmak gerekiyor. 10 kişi alıyor. Gerçek konuşmak lazım ben bu 10 kişiden biri olur muyum? Böyle bir şey olamaz ya. Benim onlardan ne eksikim var niye ben o 10 kişiden biri olmayım?” (OG2),

ifadelerini kullanan öğrenciler, programın kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

b. Küresel Yeterlilik

Öğrenciler, programdan mezun olduktan sonra *küresel yeterlilik* bakımından farklı görüş bildirmişlerdir. OG1 kodlu odak grupta yer alan öğrencilerden biri “Yurt dışında Türkiye’de çalışmadığın sürece, bir şeyin olmadığı sürece yurt dışında da çalıştırtmıyorlar firmalar. Türkiye’de çalıştın mı, daha önce iş tecrüben var mı? Ancak öyle giriyorsun, bir referansın olması lazım, Türkiye’de öyle almıyorlar” ifadesiyle yurtdışında çalışma imkanlarının zor olduğunu anlatmaya çalışmıştır. Buna karşın OG2 kodlu odak gruptaki bir başka öğrenci “yurt dışına çıkmak ki ben gitmeyi düşünüyorum. Öncelikle onların dillerine adapte olduktan sonra onların yaptığı çalışmaları takip ettikten sonra hiç yapılmayacak bir şey yok. Bizim aldığımız eğitimi de o kadar küçümsemeyin” ve “Oranın eğitim düzeyi ne olabilir ki? Neden yetmesin ki? Belki biz onlardan çok daha iyiyiz” şeklindeki ifadeleriyle küresel ortamda çalışabilecek donanıma sahip olduklarını ortaya koymuştur.

c. Temel Eğitim İhtiyacının Karşılanmaması

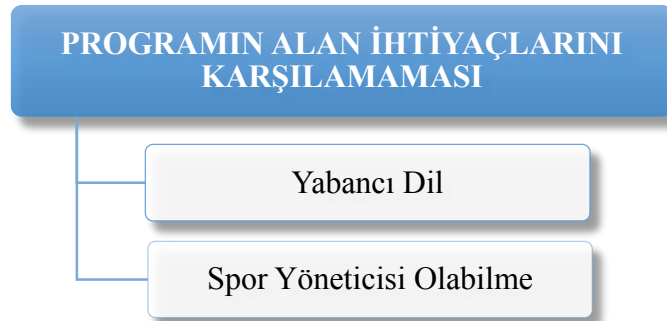
SYAK’ın standartlarının Ürün boyutundaki yeterlilikleri ile ilgili olarak öğrenci görüşlerinden ortaya çıkan bir diğer tema *temel eğitim ihtiyacının karşılanmamasına* ilişkindir. Öğrenciler bu konuda “*genel kültür yani spor yönetimi programına genel kültür dersi girsin*” (OG1), “*herkes üniversitede, dershaneye para veremeyen insanlar da var. Bunları bizim görmemiz lazım, genel kültür ki yani çok farklı bir şey değil bu her bölümde olması gerek, genel kültür adı üstünde*” (OG1) ifadeleriyle programda, temel eğitime yönelik derslerin verilmesi gerekliliğine dikkat çekmişlerdir.

d. Programın Alan İhtiyaçlarını Karşılaması

Ürün boyutunda öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucunda ortaya çıkan *programın alan ihtiyaçlarını karşılaması* ile ilgili olarak, “Hani biz aslında iyi bir eğitim alıyoruz spor yöneticiliği alanında. Ben atıyorum etkili iletişimi biliyorum, aldığım dersi biliyorum, halkla ilişkileri biliyorum, liderlik özelliklerini biliyorum hani bu işte yöneticinin işte alt çalışanlarını nasıl yöneteceğini biliyorum mesela” (OG2) ifadesi ve programın donanım sağlayıp sağlamadığına yönelik soruya “Düşünüyorum” (OG1) şeklindeki yanıt bu düşüncelerini dile getiren öğrenciler açısından programın alana yönelik ihtiyaçları karşıladığını göstermektedir.

e. Programın Alan İhtiyaçlarını Karşılamaması

Programın alan ihtiyaçlarını karşılamaması teması ile ilgili ortaya çıkan iki alt tema *yabancı dil ve spor yöneticisi olabilme* ile ilgilidir (Şekil 3.28).

Şekil 3.28: Programın Alan İhtiyaçlarını Karşılamamasına İlişkin Alt Temalar

Yabancı Dil

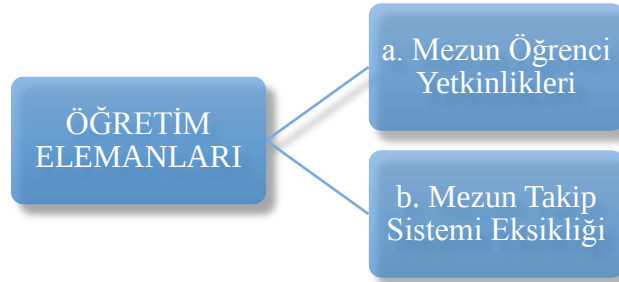
Yabancı dil konusunu öğrenciler “Önce yabancı dilimizin olması gerekiyor.” (OG2), “bence bize hazırlık olabilirdi çünkü bizim için dil çok önemli.” (OG1), “ben eğer işveren olsam ilk önce sende hangi diller var diye sorarım” (OG1) şeklinde ifade etmişlerdir.

Spor Yöneticisi Olabilme

Yine öğrenciler programın alan ihtiyacını karşılamamasıyla ilgili olarak *spor yöneticisi olabilme* konusunda görüş bildirmişlerdir. Birinci ve ikinci sınıf öğrencileri “4 yıl bitiminde ben donanımlıyım artık benim bilğim var ben spor yöneticisi olabilirim çoğu insanın diyebileceğini ben düşünmüyorum” (OG1) ifadesiyle spor yöneticisi olabileceğini düşünmediklerini belirtmişlerdir.

B. Ürün Boyutunda Öğretim Elemanlarına Ait Temalar

Ürün boyutunun yeterliliğinde öğretim elemanları tarafından *mezun öğrenci yetkinlikleri ve mezun takip sistemi eksikliği* temaları oluşmuştur (Şekil 3.29).

Şekil 3.29: Ürün Boyutunda Yalnızca Öğretim Elemanları Açısından Ortaya Çıkan Ana Temalar

a. Mezun Öğrenci Yetkinlikleri

Ürün boyutunda öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan temalardan biri tanesi mezun öğrenci yetkinlikleridir. Bu temayla ilgili olarak öğretim elemanları görüşlerini; “*Şu anda bizim en düşük not ortalaması ile mezun ettiğimiz öğrenci dahil Spor Genel Müdürlüğünde çalışan başka birimden yetişmiş insandan daha kapasitelidir. Spor açısından. Spor bilgisi ve birikimi açısından*”(ÖE3), “*Daha iyi olması gerekiyor mu? Evet. Biraz önce ilk başta söylediğimiz gibi ders programlarımızı daha iyi hale getirip, daha yeterliliğe sahip, spor alanında daha üst düzey yeterliliğe sahip*

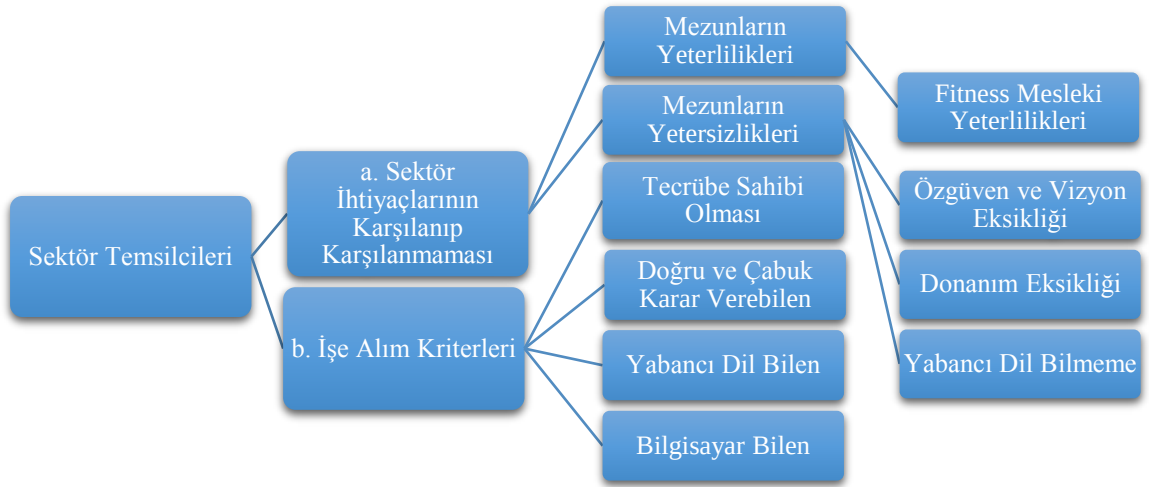
bireyler yetiştirmek zaten bizim boynumuzun borcu. Ama mevcut durumumuz dahi onlardan iyidir.” (ÖE2) şeklinde ifade ederek, mezun öğrencilerin şu an sektörde çalışanlardan daha iyi olduklarına dikkat çekmişlerdir.

b. Mezun Takip Sistemi Eksikliği

Öğretim elemanlarından ÖE1 *“Eklenen program amaçları, genel standartlara, yani ülke ve dünya standartlarına göre yazılıyor. Bu gerekli kaynaklar, gerekli mercilerden fikirler ve genel programın amacına göre belirleniyor ama o çıktıya ulaşp ulaşmadığımızı geri dönüşlerde şu an bizim de en büyük eksikliğimiz mezun takip sisteminin olmaması ve bu çıktıların ne kadar amaca ulaşp ulaşmadığının tespitini zorlaştırıyor. Neredeyse imkansız hale getiriyor yani özellikle son sınıfların veya mezun durumundaki adamların nerede, ne yaptıkları veya işte buradaki öğretim sisteminin onların yaptıkları özellikle spor yöneticiliği işinde ne kadar faydalı olup olmadığı hakkında hiç bir fikrimiz yok.”* ifadesinde programın mezun takip sisteminin olmamasının olumsuzluklarını ortaya koymuştur.

C. Ürün Boyutunda Sektör Temsilcilerine Ait Temalar

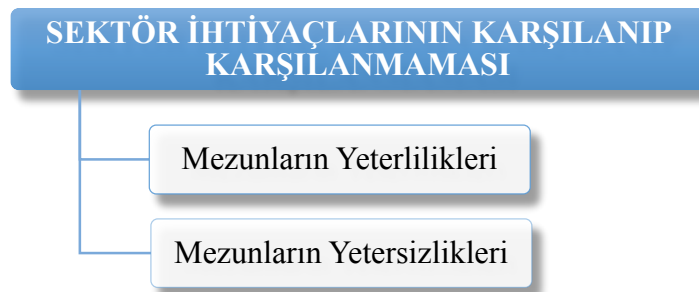
Sektör temsilcileri açısından ürünün yeterliliğinde ortaya çıkan temalar sektör ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmaması ve işe alım kriterleridir. Bu ana temalar Şekil 3.30’da gösterilmiştir.

Şekil 3.30: Ürün Boyutunda Yalnızca Sektör Temsilcisi Açısından Ortaya Çıkan Ana Temalar

a. Sektörün İhtiyaçlarının Karşılanıp Karşılanmaması

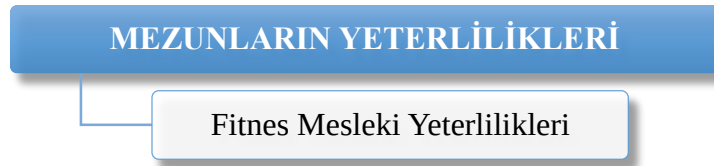
SYAK'ın akreditasyon standartları çerçevesinde programın ürün boyutunda değerlendirilen önemli konulardan biri programın sektörün ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamamasına yöneliktir. Konunun sektör temsilcilerini yakından ilgilendirmesi sebebi ile bu temanın ortaya çıkışında sektör temsilcilerinin görüşleri etkili olmuştur. Bu doğrultuda tema doğrudan sektörün ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmaması şeklinde biçimlendirilmiştir. Bu tema iki alt temayı, mezunların yeterliliklerini ve yetersizliklerini içermektedir. Bu alt temalar Şekil 3.31'de gösterilmiştir.

Şekil 3.31: Sektör İhtiyaçlarının Karşılanıp Karşılanmamasına İlişkin Alt Temalar

Mezunların Yeterlilikleri

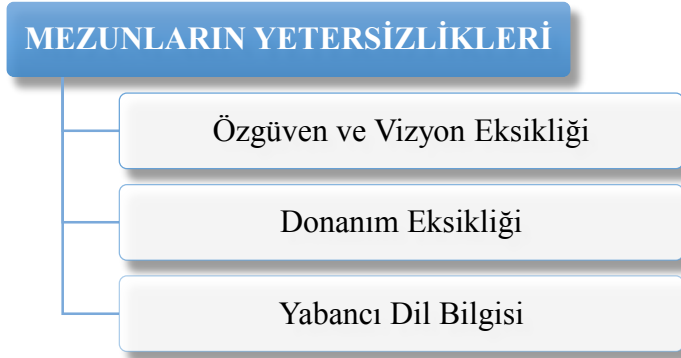
Mezunların yeterlilikleri ile ilgili olarak fitnes mesleki yeterliliklerinden bahseden ST4 “*Fitnes ve mesleki yetkinlerinin ihtiyacı karşıladığını düşünüyorum.*” ifadesini kullanırken, ST2 mezunların nispeten yeterli olduğunu açıklamak üzere “*Her ne kadar çok yeterli eğitim almıyor desek de, olsun yine de bir eğitimden geçiyor bu çocuklar. Bu kadar da boş olduklarını zannetmiyorum.*” ifadesini kullanmıştır.

Şekil 3.32: Mezunların Yeterliliklerine İlişkin Alt Tema

Mezunların Yetersizlikleri

Mezun yetersizlikleri ile ilgili ortaya çıkan alt temalar Şekil 3.33’de gösterilmiştir.

Şekil 3.33. Mezun yetersizliklerine ilişkin alt temalar.

Mezunların yetersizlikleri ile ilgili olarak *özgüven ve vizyon eksikliğine* dair “*Genellikle kurumsal firmalar da yöneticilik yapacak vizyon ve özgüvene sahip değiller.*” ifadesini kullanan ST1, özgüven ve vizyon bakımından yetersizliğe dikkat çekmiştir. Mezun yetersizliğine ilişkin olarak sektör temsilcileri *donanım eksikliği* konusunu

gündeme getirerek “*Donanımları yetersiz*” (ST1),” *çok donanımlı olduklarını düşünmüyorum.*” (ST2) şeklinde görüş bildirmişlerdir. *Yabancı dil bilmeme*, mezun yetersizliği konusunda sektör temsilcileri tarafından “*spor uzmanı diye almışlar işe, spor teşkilatında lisan bilmiyorlar en önemli dezavantaj*” (ST3) şeklinde ifade edilmiştir.

b. İşe Alım Kriterleri

Sektör temsilcilerinin mezunları işe alırken nelere dikkat ettiğine yönelik tüm konular işe alım kriterleri teması altında değerlendirilmiştir. Ürün boyutunda sektör temsilcileri tarafından ortaya çıkan bu son tema, *tecrübe sahibi olması, doğru ve çabuk karar verebilen, yabancı dil bilen ve bilgisayar bilen* kriterlerini içermektedir.

Tecrübe Sahibi Olma

Sektör temsilcileri mezunları işe alırken *tecrübe sahibi olma* konusunu “*önce kulüplere başvurmuş hiç seviyesi önemli değil birinci amatör kümede bile gidip o kulübü incelemiş daha önce öğrencilik zamanında bu tip aktivitelerde bulunmuş öğrencileri tercih ederim yani benim için o olur. O benim için tecrübedir*” (ST5) ifadesiyle spor yönetimi alanında bulunmanın ve tecrübe edinmenin önemli olduğunu ifade etmiştir.

Doğru ve Çabuk Karar Verebilme

İşe alım kriteri olarak sektör temsilcileri *doğru ve çabuk karar verebilme* kriterini “*Eskilerin deyimi ile leb demeden leblebiyi anlayan eleman lazım ama onu bulamıyoruz işte. Ben federasyon başkanı olarak genel sekreterlik yapıyorum*”(ST3), “*Ben şöyle söyleyeyim ben iletişim ve hani çabuk karar verebilen ve doğru tercih yapabilen kişileri tercih etmek yönündeyim*” (ST5) ifadelerini kullanmışlardır.

Yabancı Dil

Sektör temsilcilerinden ST5 *yabancı dil bilmenin önemini “bunlardan en önemlisi bir lisan becerisi, lisan bilgisi daha doğrusu hatta bir tane bile değil ikincisinin olmasını da tercih ediyoruz”* (ST3) şeklinde ifade etmiştir.

Bilgisayar Bilme

Son olarak sektör temsilcileri işe alım kriteri olarak bilgisayar bilmenin avantajını şu ifadelerle belirtmişlerdir: *“Bunun haricinde çok iyi bilgisayar kullanması, o önemli bir faktör, bilgisayarı iyi kullanması”* (ST3).

3.4.2. Nicel Boyuta İlişkin Bulgular

SYAK’ın akreditasyon standartlarına göre CIPP’in ürün boyutunda yeterliliğinin incelendiği bu aşamada mevcut öğrencilere ve mezun öğrencilere uygulanan anket sonucunda elde edilen bulguların yüzdelerle dağılımları Tablo 3.10’da gösterildiği gibidir.

Tablo 3.10: Mezunların ve Mevcut Öğrencilerin Ürün Boyutuna İlişkin Görüşlerinin Dağılımları

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Fikrim Yok		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Mevcut Öğrenci	Mezun	Öğrenci
	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)	% (n)
Programda edindiğim bilgi ve beceriler diğer ülkelerde de çalışabilmem için yeterlidir.	1.1 (1)	7.8 (24)	12.0 (11)	18.1 (56)	18.5 (17)	27.2 (84)	25.0 (23)	30.4 (94)	43.5 (40)	16.5 (51)
Program bireysel eğitim ihtiyaçlarıma cevap verir.	4.3 (4)	5.8 (18)	51.1 (47)	9.1 (28)	6.5 (6)	28.5 (88)	20.7 (19)	36.9 (114)	17.4 (16)	19.7 (61)
Program bireysel ilgilerime cevap verir.	7.6 (7)	4.5 (14)	46.7 (43)	12.0 (37)	7.6 (7)	24.9 (77)	25.0 (23)	43.7 (135)	13.0 (12)	14.9 (46)
Program gelecekte alanımla ilgili ihtiyaçlarıma temel oluşturacak niteliktedir.	13.0 (12)	4.2 (13)	38.0 (35)	12.3 (38)	5.4 (5)	23.9 (74)	28.3 (26)	41.4 (128)	15.2 (14)	18.1 (56)
Programdaki projeler yönetsel becerilerimi olumlu etkiler.	5.4 (5)	4.9 (15)	56.5 (52)	13.6 (42)	3.3 (3)	21.4 (66)	23.9 (22)	40.8 (126)	10.9 (10)	19.4 (60)
Programda kazandığım yetkinlikleri uygulama konusunda yeterli olduğumu düşünüyorum.	5.4 (5)	5.8 (18)	42.4 (39)	14.6 (45)	12.0 (11)	25.9 (80)	25.0 (23)	36.2 (112)	15.2 (14)	17.5 (54)
Program süresince almış olduğum bilgiler sayesinde meslekte daha verimli ve başarılı olacağımı düşünüyorum.	8.7 (8)	7.1 (22)	41.3 (38)	13.9 (43)	13.0 (12)	23.6 (73)	20.7 (19)	41.4 (128)	16.3 (15)	13.9 (43)
Program sayesinde kendimi meslekte daha başarılı buluyorum.	4.3 (4)	8.7 (27)	33.7 (31)	13.3 (41)	23.9 (22)	21.7 (67)	20.7 (19)	38.5 (119)	17.4 (16)	17.8 (55)
Programın sonunda spor yöneticisi yeterliliklerini kazandığımı düşünüyorum.	9.8 (9)	7.8 (24)	33.7 (31)	12.9 (40)	16.3 (15)	23.9 (74)	17.4 (16)	36.9 (114)	22.8 (21)	18.4 (57)

Tablo 3.10'a bakıldığında öğrencilerin, *programda edindiğim bilgi ve beceriler diğer ülkelerde de çalışabilmem için yeterlidir* ifadesine, mezunlar %43.5 ile katılıyorum, mevcut öğrenciler de % 0.4 ile tamamen katılıyorum diyerek aynı doğrultuda görüş bildirdikleri görülmektedir.

Ürün boyutunda yukarıda açıklanan ifade dışında kalan diğer tüm ifadelerin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında mezunlar ve mevcut öğrenciler arasında görüş ayrılığı olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan ilki *programın bireysel ihtiyaçlara cevap verip vermemesine* ilişkindir. Mezunların %51.1'i programın bireysel ihtiyaçlarına yanıt vermediğini düşünürken, mevcut öğrenciler %36.9'u programın bireysel ihtiyaçlarına yanıt verdiğini düşünmektedir. *Programın bireysel ilgilere cevap vermesine* hakkında mezunların %46.7'sinin bu görüşe katılmadıkları, mevcut öğrencilerin %43.7'sinin bu görüşe katıldıkları görülmektedir. Mezunlar ve mevcut öğrenciler *program gelecekte alanımla ilgili ihtiyaçlarıma temel oluşturacak niteliktedir* ifadesi için de farklı görüşler bildirmişlerdir. Bu ifade mevcut öğrenciler tarafından %41.4 katılıyorum, mezunlar tarafından %38.0 katılmıyorum olarak oranlanmıştır. Tablo 3.10 *programdaki projelerin yönetsel becerileri olumlu etkilemesi* hakkında mezunların %56.5 oranında olumsuz yönde, mevcut öğrencilerin %40.8 oranında olumlu yönde görüş bildirdiklerini göstermektedir. Mezunlar *programda kazandıkları yetkinlikleri uygulama konusunda yeterli olmadıklarını* düşünürken (%42.4), mevcut öğrenciler bu konuda yeterli olduklarını düşünmektedir (%36.2). *Program süresince almış olduğum bilgiler sayesinde meslekte daha verimli ve başarılı olacağımı düşünüyorum* ifadesine yine farklı olarak mevcut öğrenciler %41.4 katılıyorum, mezunlar ise %41.3 ile katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. Tabloda öğrencilerin farklı görüş bildirdiği bir diğer ifade ise *program sayesinde kendimi meslekte daha başarılı buluyorum* ifadesidir. Bu ifadeye bakıldığında mevcut öğrencilerin %38.5'inin bu görüşe katıldığı, mezunların ise %33.7'sinin bu görüşe katılmadıkları görülmektedir. Son olarak *programın sonunda spor yöneticisi yeterliliklerini kazandığımı düşünüyorum* ifadesine bakıldığında mevcut öğrencilerin %36.9'unun bu görüşe katıldığı, mezunların %33.7'sinin ise bu görüşe katılmadığı anlaşılmaktadır.

3.4.3. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Yorumlar

Bu bölümde, SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK'ın akreditasyon standartlarına göre *Ürün* boyutu açısından yeterliliğine dair ortaya çıkan nitel ve nicel bulgular birlikte yorumlanmıştır. SYAK'ın Akreditasyon Standartları sekiz ana başlıktan ve birçok alt başlıktan oluşmaktadır (COSMA 2010). Bu standartların, CIPP program değerlendirme modelinde hangi boyutla ilgili olduğu Tablo 2.1'de belirtilmiştir. Bu tablo sayesinde bulguların SYAK standartlarıyla olan ilişkisi daha net görülebilmektedir. Buna göre SYAK'ın ürün boyutu ile ilgili olan standartları Tablo 3.11'de ayrı olarak gösterilmiştir.

Araştırma bulgularına bakıldığında ürün boyutunun yeterliliğinde yalnızca mevcut öğrenciler açısından ortaya çıkan temalar kişisel gelişim, küresel yeterlilik, temel eğitim ihtiyacının karşılanmaması, programın alan ihtiyaçlarını karşılaması, programın alan ihtiyaçlarını karşılamaması şeklinde oluşmuştur.

Kişisel gelişim ile ilgili olarak öğrenciler programın kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirterek bu konudaki yeterliliği ortaya koymuşlardır. Anketteki “*Program kişisel ihtiyaçlarıma cevap verir*” ifadesine mezun öğrenciler katılmazken mevcut öğrenciler katılmışlardır. Bu durumun mevcut öğrencilere kişisel gelişime yönelik eksiklerin giderildiği bir güncellenmiş program sunulmasından kaynakladığı söylenebilir. Ayrıca mezun öğrencilerin şu anda sektörde çalışıyor olmaları veya iş bulamamaları programı değerlendirmede olumsuz görüş bildirmelerine dair önemli görülmektedir. Ders planları ve stratejik planlar incelendiğinde ve öğretim elemanlarının daha önceki temalardaki görüşlerinden programın her yıl düzenli güncellenmekte olduğu ve eksikliklerin giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. SYAK 1. standardında programların kişisel gelişime destek vermeleri gerektiğini belirtmiştir (COSMA 2010). Lizandra (1993) ve Nikolaidis (1995) yaptıkları çalışmalarda NASSM'ın standartları çerçevesinde özgüven ve liderlik gibi kişisel gelişimleri destekleyen derslerin program içindeki verilmesini dile getirmişlerdir.

Tablo 3.11: SYAK Standartlarının CIPP’in Ürün Boyutuyla İlişkisi

SYAK STANDARTLARI
1. ÇIKTILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Temel becerileri geliştirilmesi: yazılı ve matematik gibi
Kişisel gelişim: öğrencilerin kişisel gelişimleri için derslerin bulunması
2. STRATEJİK PLAN
Bölümün iç ve dış ortamındaki gerçeklerden haberdar olması
Yeniliklere yer verilmesi
3. ÖĞRETİM PROGRAMI
Derslerin Temel mesleki bileşenler ile ilişkilendirilmesi
Öğretim programının sürekli yenilenmesi, güncel spor yöneticiliği ihtiyaçlarına cevap vermesi
Paydaşlara(Stajda gidilen kurum ve kuruluşlar), öğrencilere ve mezun öğrencilere anketler uygulaması
Öğretim programı öğrencileri küresel dünyada önemli konuları anlayabilmesi ve bunlara hazır olmasını sağlaması
Program değerlendirme çalışması (akran değerlendirme gibi.)
4. ÖĞRETİM ELEMANI
Öğretim elemanının değerlendirilmesi (Öğrenci anketleri, akademik faaliyetleri, hizmet faaliyetleri, danışmanlık, endüstri ile ilişkisi, kendini geliştirme faaliyetleri,)
Programın ihtiyacı olan bazı dersler için dışarıdan öğretim elemanı görevlendirmesi
5. BİLİMSEL VE MESLEKİ FAALİYETLER
Öğretim elemanlarının yayınları ve kongrelerdeki sunum ve görevlerinin belirtilmesi
Danışmanlık olması
6. KAYNAKLAR
7. İÇ VE DIŞ İLİŞKİLER
Dış paydaşlarla ilişkiler olması, konferanslar, sosyal yardım programları, kurum ve kuruluşlarla ortak girişimler, staj uygulamalarının olması
Öğrencilerin küresel çevreye hazır olması
Öğrencilerin spor yönetimi sektöründe farklı alanlara yönelik yetiştirilmesi
Hesap verilebilirlik, kamuya açık olması
8. EĞİTİMDE YENİLİK
Stajın ve deneyimsel öğrenmenin rolünün iyi bilinmesi
Toplumdaki değişimlerin eğitim programına adapte edilmesi

Öğrenciler *küresel yeterlilik* açısından programın yeterli donanımı kendilerine sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca bu durum anketteki “*Programda edindiğim bilgi ve beceriler diğer ülkelerde de çalışabilmem için yeterlidir.*” ifadesine mezun ve mevcut öğrencilerin katılmasıyla paralellik göstermektedir. SYAK’ın 3. standardı öğretim programı ve 7. standardı iç ve dış ilişkiler bölümlerinde öğrencilerin mezun olduklarında küresel spor yönetimi hakkında bilgi ve beceri sahibi olmalarına ilişkin açıklamalara yer

vermiştir (COSMA 2010). Johnes, Brokss ve Mack 2008 yılında yaptıkları çalışmalarında spor yönetiminin artık küresel bir anlayışla sergilenmesi gerekliliğini ve öğrencilerin bu doğrultuda yetiştirilmesine vurgu yapmışlardır. Günümüzde spor endüstrisi küresel bir hal alarak, büyük spor organizasyonları ile olimpiyat oyunları ve Wimbledon Tenis Turnuvası gibi ülkeleri birbirine yakınlaştırmıştır. Spor yönetiminin bu küresel çerçevedeki durumu ile ilgili standartları belirlemek amacıyla AEHESIS tematik ağ projesi, geliştirilen yeni rehber kurallar ve kalite güvence sistemlerinde asıl hedefin, akademik kalite ile Avrupa boyutunu birleştirerek istihdam bağlantısını kurmak olduğunu 3. yıl raporunda belirterek Avrupa’da tüm spor alanlarında istihdam yaratmanın önemini vurgulamıştır (AEHESIS 2006).

Ürün boyutunda ortaya çıkan temalardan bir tanesi de *temel eğitim ihtiyacının karşılanmamasına* ilişkindir. Öğrenciler programın temel eğitim ihtiyaçlarına yönelik olmadığını ifade ederek bu konudaki yetersizliği belirtmişlerdir. Programın istihdamda geçerli olan sınavların genel kültür ve temel eğitim alanlarına yönelik eğitim vermesi gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Anketteki “*program gelecekte alanımla ilgili ihtiyaçlarıma temel oluşturacak niteliktedir*” ve “*program bireysel ilgilerime cevap verir.*” ifadelerine mezun öğrencilerin katılmıyor olması bu yetersizliği desteklemektedir. Ancak mevcut öğrencilerin bu ifadelere katılıyor olmaları ise henüz istihdam ile ilgili sorunları göremiyor olmalarından kaynaklanması şeklinde yorumlanabilir. SYAK’ ın 3. standardında derslerin temel eğitim ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmasına dair açıklamalara yer verilmiştir (COSMA 2010). Skinner ve Gilbert (2007)’in spor yönetimi eğitiminin geleceği için spor yönetimi eğitim programlarının temel eğitim ihtiyaçlarına hitap etmesine yönelik vurgusu araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Programın alan ihtiyaçlarını karşılaması öğrenciler açısından ürün boyutunda ortaya çıkan temalardan biridir. Öğrenciler programın alan ihtiyaçlarına yönelik donanımları kazandırdığını ifade ederek bu konudaki yeterliliği ortaya koymuşlardır. Anketteki “*programın sonunda spor yöneticisi yeterliliklerini kazandığımı düşünüyorum*”. “*program süresince aldığım bilgiler sayesinde meslekte daha verimli ve başarılı olacağımı düşünüyorum.*” ifadelerine mevcut öğrenciler katılarak bu duruma destek verirken, mezun öğrenciler bu ifadelere katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum mezunların istihdamda ve mesleklerini uygulamada sorunlar yaşadıklarını

göstermektedir. SYAK 7. standardında öğrencilerin spor yönetimi sektörünün farklı alanlarına göre yetiştirilmesini ve 8. standardında toplumdaki değişimlerin programa adapte edilmesi gerekliliklerinden bahsetmiştir. Bu bağlamda Fielding, Pitts ve Miller'ın 1991 yılında yaptıkları spor yönetimi eğitiminde kalite konulu çalışmalarında profesyoneller açısından spor yönetimi eğitiminden beklentilerine dair bulguları ile çalışmanın bulguları paralellik göstermektedir.

Öğrenciler son olarak *programın alan ihtiyaçlarından bazılarını karşılamadığını* belirtmişlerdir. Yabancı dilin eğitimin önemli olduğunu vurgulayan öğrenciler spor yöneticisi olabilmek için de yabancı dil bilmenin önemine dikkat çekmişlerdir. SYAK 3. ve 7. standartlarında öğrencilerin uluslararası spor yönetimi konularında fikir sahibi olarak yetiştirilmesine ve küresel ortama hazır olabilmelerine dair açıklamalara yer vermiştir. Sporun hızla küreselleştiği günümüzde spor yöneticilerinin yabancı dil bilmelerinin bir gereksinim olduğu düşünülmektedir (Sunay ve Çaycı 2008; Ko, Henry ve Kao 2001).

Ürün boyutunda öğretim elemanı görüşlerine göre *mezun öğrenci yetkinlikleri ve mezun takip sistemi* olarak iki tema oluşmuştur. Öğretim elemanları mezun öğrencilerin yetkinlikleri ile ilgili şu an sektör içinde çalışan spor yöneticilerinden daha donanımlı ve yetkin olarak mezun olduklarını belirtmişlerdir. Mezunlar ise ankette “*programda kazandığım yetkinlikleri uygulama konusunda yeterli olduğumu düşünmüyorum.*” “*Program sayesinde kendimi meslekte daha başarılı buluyorum.*” ifadelerine katılmayarak tam tersi görüş ortaya koymuşlardır. Mevcut öğrenciler ise bu ifadelere katılarak öğretim elemanları ile paralel görüş bildirmişlerdir. Mezun öğrencilerin farklı görüş bildirmelerinin, programda edindikleri teorik bilgileri uygulamaya yansıtamadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu görüş farklılığının mezun öğrencilerin özgüven eksikliği sebebiyle kendi yetkinliklerini uygulamada sıkıntı yaşamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Programın staj gibi yetkinlikleri uygulanması bakımından geliştirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. SYAK 3. standardında öğretim programı bölümünde öğrencilerin derslerde kazandıkları yetkinlikleri uygulama yapabilecekleri ortamların hazırlanması gerekliliği belirtilmiştir. Fielding ve arkadaşları (1991) spor yönetimi programlarının akreditasyonu konulu çalışmalarında staj gibi

uygulamaların akreditasyon sürecinde kritik önem taşıdığını bildirmesi bulgulara benzer niteliktedir.

Mezun takip sistemi eksikliğinin programda oldukça hissedildiğini belirten öğretim elemanları programın çıktı değerlendirme aşamasında mezun takip sistemine olan ihtiyacına vurgu yapmışlardır. Programın başarılı olup olamamasının mezunların istihdam edilmeleriyle orantılı olduğu düşünülürse bu eksikliğin program için önemli olduğu söylenebilir. SYAK 2. standardında stratejik plan bölümünde hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının belirlenmesi gerekliliğinden bahsetmiştir.

Sektör temsilcileri açısından ürün boyutunda oluşan temalar *sektör ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmaması ve işe alım kriterleridir*. Sektörün ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmaması ile ilgili olarak mezunların yeterlilikleri ve yetersizlikleri alt temaları ortaya çıkmıştır. Mezunların özellikle *fitnes sektör ihtiyaçlarını* karşılayan yeterliliklere *sahip oldukları* görülmektedir. *Yetersizlik* olarak ise sektör temsilcileri, *özgüven vizyon eksikliği*, yöneticilik *donanımlarının eksikliği ve yabancı dil* bilmemelerine vurgu yapmışlardır. Ancak bu bölümde yöneticilerin ifadeleri doğrudan SAÜ' nün Spor Yönetimi Eğitimi programından mezun olanların değil, genel olarak tüm spor yönetimi eğitimi mezunlarına yönelik olduğu hissini de yaratmaktadır. Yine de durum programın bu konularda kendini güncellemesi ve eksiklerinin giderilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir. SYAK 3. standardında paydaş analizleri sonuçlarından faydalanan ders güncellemelerinin yapılması gerektiğini açıklamıştır. Bu doğrultuda programlardaki dersler güncellenirken paydaş bakış açılarının önem taşıması (Nite ve Singer 2013) SAÜ' nün Spor Yönetimi eğitimi programı içinde geçerli kabul edilebilir.

Ürün boyutunda sektör temsilcileri son olarak işe alım kriterleri temasında spor yöneticisini işe alırken *tecrübe sahibi olma, doğru ve çabuk karar verebilme, yabancı dil bilme ve bilgisayar bilmeyi* öne sürmektedir. Sektörün bu ihtiyaçlarının bilinmesi, sektör ihtiyaçlarına göre spor yöneticisi yetiştirme açısından önemlidir. SYAK' 3. standardında paydaş görüşlerinin güncelleme yaparken öneminden ve 7. standardında iç dış ilişkiler bölümünde sektörle ilişkilerin faydalarını açıklamıştır. Kelly ve arkadaşları (1994) ile Desensi ve arkadaşlarının (1990) yaptıkları çalışmaların sonuçları sektör ihtiyaçlarının programlar için önemi açısından araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir. Ayrıca

araştırmada daha önceki temalarda da ortaya çıkan yabancı dil ve bilgisayar becerilerinin spor yöneticileri için önemli olduğu açıkça görülmektedir.

Programda SYAK standartlarına göre ürün boyutunda bulunması gereken dokümanlar incelendiğinde programda bulunması gereken idari faaliyetler raporunun bulunması, stratejik plan içerisinde bilimsel faaliyetlerin yer alması bu konulardaki yeterlilikleri ortaya koymaktadır (SAÜ Stratejik Planı, BESYO İdari Faaliyet Raporu 2014). Ayrıca programda *akran değerlendirme* yapıldığı ve buna ait sonuçların üniversitenin “SABİS” sisteminde yayınlandığı da görülmektedir (sabis.sakarya.edu.tr 05 Mayıs 2015’te erişildi). Akran değerlendirme ve buna benzer değerlendirmelerin yapılması programın gelişmesi açısından önem taşımaktadır. Programın ders listesi incelendiğinde (www.ebs.sakarya.edu.tr, 05 Mayıs 2015’te erişildi) üniversitenin başka bölümlerinden öğretim elemanlarının görevlendirildiği görülmüştür.

Bu durum SYAK’ın 4. standardında dışarıdan görevlendirme listesi olarak belirtilmiştir. Programda dikkat çeken bir yetersizlik danışmanlık sisteminin uygulanmıyor olmasıdır. Programda danışmanlık sisteminin olduğu fakat işler olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin gelişimleri ve için danışmanlık sisteminin çok iyi işler olması gerekmektedir. Buna paralel olarak programdaki tüm öğretim elemanlarının danışmanlık görevlerinin olması gerektiği SYAK’ın 5. standardın da belirtilmiştir. Bu açıdan programda bir eksiklik tespit edilmiştir.

V. BÖLÜM

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin sonuçlar ve gelecek araştırmalara yön verecek öneriler yer almaktadır.

4.1. Sonuçlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin nitel ve nicel bulgulardan elde edilen sonuçlar yer almaktadır.

4.1.1 Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK standartlarına göre Bağlam boyutunda ortaya çıkan yeterlilikleri ve yetersizliklerine ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Programdaki dersler açısından ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında sektör temsilcileri öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda programın SYAK' ın Temel Mesleki Bileşenlerinde belirtilen konu başlıklarına uygunluk gösterdiği görülmektedir. Programın özellikle sektörün talep ettiği dersler üzerinde yoğunlaşmasının faydalı olacağı ve güncelleme çalışmalarını bu doğrultuda yapmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ancak ders içeriklerinin yeniden düzenlenip ders

saatlerinin daha etkin kullanılmasına dair önlemler alındığında programının dersler teması açısından yeterliliğinin daha artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Staj konusunda programda staj uygulamalarının yapıldığı ancak teorik derslerle ilişkilendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ayrıca programın staj öncesinde bilgilendirmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sonucu nicel bulgulardan staj ile ilgili ifadelerin desteklediği görülmektedir.

Fiziksel koşullara bakıldığında spor tesislerin genel olarak yeterli olduğunu söylemek mümkündür. Derslik sayılarının yeterli fakat teknolojik donanımlarının yetersiz olduğu görülmüştür. İnternet olanaklarının öğrencilerin kullanımı için geliştirilmesi gerekmektedir. Öğretim elemanı ofislerinin sayısı olarak yeterli ancak işlevsel olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Binada konferans ve seminer salonunun eksikliği öğrenciler ve öğretim elemanlarının görüşlerinden ortaya çıkmış bir diğer sonuçtur. Fiziksel koşullar içerisinde tam olarak yeterli görülen kütüphane hizmetleri olmuştur. Fiziksel koşullarla ilgili olarak programın yeterliliğinin çok fazla olmadığı söylenebilir. Program için kullanılan binanın yüzme havuzu olarak inşa edilmesi daha sonra ofis ve derslik olarak tasarlanmasından kaynaklanan sorunlardır.

Öğrenciler ayrıca programda sosyal etkinliklerin eksikliğine vurgu yaparak bu alandaki yetersizliği ortaya koymuşlardır. Sınav sistemi temasında ise sınavların SYAK standartlarında yapıldığı doküman analizi sonucunda görülmektedir. Nicel bulgularda da bu durum açığa çıkmaktadır. Öğrencilerin bir kısmı da sınav sisteminin yeterli olduğunu ifade ederek bu sonuca destek olmuşlardır. Bu bulgular ışığında sınav sisteminin yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Sektörle işbirliklerinin artırılması gerektiğini bildiren öğrenciler bu konuda programın yetersizliğine işaret etmektedir. Bu sonucu sektörle işbirliği ile ilgili nicel bulgular da desteklemektedir. Yönetici öğretim elemanları tarafından değerlendirilen bir konu olarak spor yöneticiliği bölüm başkanı yeterli bulunmuştur.

Öğretim elemanlarının işe alım kriterlerine bakıldığında ise Sakarya Üniversitesi atanma ve yükseltme kriterlerinin yazılı olması, durumu şeffaflaştırmakta ve bu konudaki

yeterliliğe işaret etmektedir. Öğretim elemanları da bu durumu görüşmelerde açık olarak ortaya koymuşlardır.

Sonuç olarak SYAK akreditasyon standartları açısından bağlam boyutundaki bu değerlendirmede SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının yeterliliklerinin olduğu kadar yetersizliklerinin de olduğu görülmüştür. Yeterliliklerin varlığını programın akreditasyon sürecinde kolaylık sağlayacağı fakat programın yetersizliklerinin mevcut yeterlilikleri de olumsuz etkilediği ve akreditasyon sürecinde sıkıntılara yol açacağı açıkça görülmektedir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK standartlarına göre girdi boyutunda ortaya çıkan yeterlilikleri ve yetersizliklerine ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Program öğretim elemanı sayısı açısından yeterli görülmektedir. Ancak öğretim elemanlarının önemle üzerinde durdukları konu öğretim elemanlarının nitelik yönündeki yetersizliğidir. Programda spor yönetimi alanında doktora eğitimlerini tamamlayacak öğretim elemanları ile nitelikli öğretim elemanı sayılarının artacağı söylenebilir.

Staj ile ilgili olarak programda stajın öneminin bilindiği ve bu uygulamaları geliştirme çabası içinde olduğu görülmektedir. Ancak staj yerleri seçilirken öğrencilerin daha çok kurumsal kurum ve kuruluşlara yönlendirilmesinin mesleki katkısının fazla olacağı söylenebilir. Ayrıca staj süresinin öğrenciler arasında yeterli bulunmadığı, yaz stajı yerine dönem içerisinde yapılacak bir stajın daha etkin olacağı sonucu ortaya çıkmıştır.

Programın genel kültür bilgisini vermesinin gerekliliği öğrencilerden gelmesine karşın farklı temalarda sektör temsilcilerinin de bu konuya vurgu yaptıkları görülmektedir. Programda spor genel kültürü konusunda derslerin olduğu ancak içeriklerinin güncellenmesi ile SYAK standartları açısından yeterlilik kazanılacağı düşünülmektedir.

Programdaki ğretim elemanlarının özgeçmişlerine bakıldığında alanda yetişmiş ğretim elemanlarının olduğu fakat bu sayısının artırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler de bu durumu destekleyici görüşlerini bildirmişler ve alanda uzman ğretim elemanı yetersizliğini vurgulamışlardır. Nicel bulgularda mezun öğrencilerin bu duruma katılmamaları yetersizliğe destek olmakta ancak mevcut öğrencilerin uzman ğretim elemanlarının varlığına dikkat çektikleri gözden kaçırılmamalıdır. Zira bölümün uzman ğretim elemanı eksikliklerini sürekli gidermeye çalıştığı görülmektedir.

Programdaki uluslararası değişim programlarına bakıldığında uzun yıllardır ERASMUS ğrenci ve ğretim elemanı hareketliliğinin var olduğu ve aynı konunun araştırma sonuçlarında görülmesinin programın bu açıdan yeterlilik ortaya koyduğunu göstermektedir. Ancak bu konuda öğrencilerin biraz daha bilgilendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç anket sonuçlarıyla da desteklenmektedir. Mezun ğrencilerin anketteki değişim programları ile ilgili ifadelere katılmamaları, öğrencilerin bu konuda yeterince haberdar edilmediğini göstermektedir.

Derslerin ilgi çekici olmasında ğretim elemanın rolünün olduğunu belirten öğrenciler bazı ğretim elemanlarının bu konudaki yetersizliklerine vurgu yapmışlardır. Fakat nicel bulgulara bakıldığında derslerin ilgi çekicilik bakımından yeterli olduğu sonucu görülmektedir. Bu durum nicel bulgulardaki mezun ve mevcut öğrencilerin farklı düşünmesiyle de örtüşmektedir. Ayrıca ğrenciler programda seminer ve konferansların düzenlendiğini ancak bu tür etkinlerin sayısına yönelik yetersizliği ortaya koymuşlardır. Ancak nicel bulgularda seminer ve konferansların düzenlenmesine ilişkin yeterlilik ortaya çıkmış ve programın bu konuda yeterli olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanlarını programın kendilerine bilimsel faaliyetler için finansal destek konusundaki görüşlerinden yola çıkarak programın bu konuda yeterli olduğu söylenebilir.

Program ile ilgili ğretim elemanları görüşlerinden ortaya çıkan sonuç ise çıktı temelli eğitim açısından ve ders sayıları açısında programın yeterliliğidir. Programın SYAK standartlarına göre çıktı temelli eğitim uygulamaları ve ders sayıları bakımından yeterli olduğu söylenebilir. Öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerine dair neler yaptıkları ile ilgili sonuçlara bakıldığında dünyayı takip etmek, spor etkinliklerini takip

etmek, kurslara katılmak ve uluslararası organizasyonlara katılımın ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuç doğrultusunda öğretim elemanlarının mesleki gelişimleri için çaba sarf ettikleri görülmekte olup, programın bu konuda yeterli olduğunu söylemek mümkündür.

Öğretim elemanları iş yüklerinin fazla olduğunu ancak programın onlara kendi çalışma sürelerini ayarlama özgür bıraktığını ifade ederek iş yüklerinin azaltılması gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Bu sonuç ile olarak programdaki öğretim elemanı sayısının artırılması ile iş yüklerinin düşebileceği söylenebilir.

Girdi boyutunda öğretim elemanlarından ortaya çıkan bir diğer sonuç ise eğitim öğretim faaliyetleri teması altında öğretim yöntemlerinin iyi bilinmesi gerekliliği, eğitim öğretim ortamlarının her türlü öğretim yöntemini kullanmalarına imkân sağlaması ve ders verme deneyiminin öğretim elemanı yetkinliğinde önemli olduğuna ilişkindir. Programın bu konularda eksiklerini gidererek yeterliliğinin artırması beklenmektedir.

Öğretim elemanlarından akademik ve bilimsel nitelikler temasının altında öğretim elemanı uzmanlığı, akademik yayın takibi, yabancı dil, spor yönetimi eğitimi, yayın sayıları ve hizmet içi eğitim alt temaları ortaya çıkmıştır. Öğretim elemanlarının spor bilen ve sporun içinden gelmelerinin, akademik yayınları takip etmelerinin, yabancı dil bilmelerinin, spor yönetimi eğitimi almış olmalarının, yapmış oldukları yayın sayılarının nitelik açısından önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca niteliklerin artırılması için hizmet içi eğitim çalışmalarının programa fayda sağlayacağı söylenebilir. SYAK öğretim elemanı yeterliliklerinin tespiti konusunda birçok kanıt istemektedir. Bu nedenden dolayı programın öğretim elemanı niteliklerini artıracak çalışmalar yapmasının akreditasyon sürecinde programa fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Programın öğrencilere kazandırması gereken özelliklere dair sonuçlara bakıldığında iletişim, problem çözme, takım çalışması, disiplin, başarı odaklı olma, spor kültürü, liderlik, vizyonerlik, satış becerisi, müşteri ilişkileri, bilgisayar becerileri ve yabancı dilin ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durum da programda bu özelliklerin kazandırılmasına yönelik derslerin olması beklenir. Programdaki derslerin bu özellikleri kazandıracak dersler olduğu ancak içeriklerinin geliştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Özellikle programın yabancı dil üzerine yoğunlaşmasının sektör ihtiyaçları açısından

önemli olduğu düşünülmektedir. Dersler dışında programın düzenlemesi gereken kurs ve sertifika etkinlikleri olarak bilgisayar, yabancı dil ve muhasebe alanlarına dair sonuçlara ulaşılmıştır. Sakarya Üniversitesi bünyesinde bu tür kurs ve sertifika programlarının veriliyor olması bu konuda yeterliliği ortaya koymaktadır.

Programda nasıl öğrenimde değişim programları varsa kulüp değişim programlarının ve staj için değişim programlarının bulunması gerekliliği sektör temsilcileri tarafından vurgulanmıştır. ERASMUS öğrenci değişim programı içerisinde staj uygulamalarına yer verildiği görülmüş olup bu konuda programın yeterli olduğu, ancak öğrencilerin yönlendirmeleri konusunda sorunlar olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak SYAK akreditasyon standartları açısından girdi boyutundaki bu değerlendirmede SAÜ Spor Yöneticiliği Eğitim Programının yeterliliklerinin olduğu fakat yetersizliklerin de daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Programdaki yetersizliklerin akreditasyon sürecine başlamadan önce giderilmesi gerektiği söylenebilir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulgularına açısından SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK standartlarına göre süreç boyutunda ortaya çıkan yeterlilikleri ve yetersizliklerine ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Dersin işlenişi ve değerlendirmesine dair temalara bakıldığında dersin işlenişinde öğretim elemanı kaynaklı farklılıkların olduğu, bu farklılıkların öğretim elemanı niteliklerinin geliştirilmesiyle ortadan kalkacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Staj teması ile ilgili stajın not ile değerlendirilmemesinin staja verilen önemi azalttığı, staj öncesinde yeterince bilgilendirmeye yönelik danışmanlık yapılmamasının yetersizlik olarak ortaya çıktığı ancak staj sürecinde verilen desteğin de bir yeterlilik olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Staja dair nicel bulgularda bu yeterlilik ve yetersizlikleri desteklemektedir.

Derslerdeki etkinliklerin konulara göre olmasına ilişkin, derslerde sektör temsilcileri ile öğrencilerin zaman zaman bir araya geldikleri ama bunun tüm öğretim

elemanları tarafından yapılmaması bir yetersizlik olarak görülmüştür. Bu durum nicel sonuçlar ile desteklenmektedir. Programın sektör temsilcileri ile öğrencileri daha fazla bir araya getirmesi SYAK standartlarında da belirtilmiş olmasından dolayı bu konuyla ilgili etkinliklere daha fazla yer verilmesi sürece olumlu yansıyacaktır.

Öğrenciler bölüm başkanı dışında yüksekokul müdürünün alan dışından olmasının okul yönetimi ile iletişimi kısıtladığını düşünmektedir. Bu durum öğrencilerin sorunlarının giderilmesinde ve onlarla iletişim açısından yetersizlik olarak görülmektedir. Programda takım çalışmasına yönlendiren yeterince etkinlik ve çalışmaların olduğu araştırma bulgularından ortaya çıkan bir diğer sonuç olmuştur.

Süreç boyutundaki temalardan program güncelleme için Sakarya Üniversitesinin Bolonya sürecinde ülkedeki lokomotif görevi görmesi ile ilişkili olarak programdaki güncelleme çalışmalarının yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Ancak derse dair güncellemelere bakıldığında yeterlilikler olarak öğretim elemanlarının güncelleme yaparken akademik yayınları takip etmeleri ve paydaşları dikkate almaları söylenebilirken, yetersizlik olarak öğretim elemanlarının çıktı temelli eğitimde güncellemeler ile ilgili eksiklikleri ve sektöre yönelik ve öğrencilere yönelik görüşlerin sistematik olarak alınmaması olduğu söylenebilir.

Programda deneyimsel öğrenmenin rolünün bilindiği, fakat uygulamada daha aktif olmaları gerektiği söylenebilir. Bu sonuç nicel sonuçlarla paralellik göstermektedir. Teorik derslerinde deneyimsel öğrenme etkinlikleriyle zenginleştirilmesi ve staj gibi alan uygulamaları gibi deneyimsel öğrenmenin etkin kullanıldığı derslere daha fazla önem verilmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanları üniversite yönetimi olan ilişkilerinde daha sıcak iletişim kurmak istediklerini açıkça ifade ederek bu konuda üniversite yönetiminin yetersizliğine vurgu yapmışlardır. Programın üniversite yönetimiyle olan iletişimi programdaki sorunların düzeltilmesi aşamasında önem teşkil eden bir konudur.

Öğretim elemanlarının niteliklerinin belirlenmesinin önemli sorunlardan bir tanesi olduğu görülmektedir. SYAK öğretim elemanlarının niteliklerinin ölçülüp değerlendirilmesinin önemini vurgularken akreditasyon sürecinde bu konuya önem

verdiğini ortaya koymuştur. Bu açıdan programın öğretim elemanı niteliklerini bir standart dahilinde değerlendirmesinin süreçte faydalı olacağı düşünülmektedir. Mezunlardan geri bildirimlerin alınmasına yönelik faaliyetlerin olmaması önemli sorunlardan bir diğerini oluşturmaktadır. Nitekim öğrenme çıktılarının ve program çıktılarının hepsinin ölçülüyor olması programın çıktı odaklı eğitimdeki başarı oranını göstermesi açısından önemli görülmektedir.

Paydaş analizlerinin eksikliği farklı temalarda da ortaya çıkan bir yetersizliktir. Programdaki öğretim elemanları bireysel çabalarla paydaşlarla görüşüp program hakkında görüş almaktadır, ancak programın sistematik olarak paydaş analizlerini yapıp kayıt tutmasının önemli olduğu görülmektedir.

Son olarak süreç boyutunda ders süreleri ile ilgili yeterlilik ortaya çıkan sonuçlardan bir tanesi olmuştur. Programın Bolonya sürecinde ders sürelerini Avrupa Kredi Transfer sistemi ile uyumlaştırdığı görülmektedir. Bu durumun akreditasyon sürecine olumlu yansımaları olacağı düşünülmektedir.

Süreç boyutunsa SYAK standartları açısından genelde yetersizlikler göze çarpmaktadır. Bu durum SAÜ Spor Yöneticiliği Eğitim Programının Süreç boyutuna giren standartlara uyum için daha fazla düzenleme yapması gerektiği sonucu ortaya çıkarmıştır. Programın Süreçteki yeterliliklerini bir avantaj olarak görüp geliştirmeye devam etmesi gerektiği söylenebilir. Bağlam ve girdi boyutundaki yeterliklerin fazla olması aslında programın akreditasyon sürecinde alt yapısının hazır olduğunu fakat bunları uygulamada sorunlar olduğuna işaret etmektedir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma bulguları açısından SAÜ Spor Yöneticiliği eğitim programının SYAK standartlarına göre Ürün boyutunda ortaya çıkan yeterlilikleri ve yetersizliklerine ilişkin sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Programın daha önceleri öğrencilerin kişisel gelişimlerine yeterince destek vermediği mezun öğrencilerin görüşlerinden anlaşılmaktadır. Ancak süreç içerisinde programın kendini güncellediği ve kişisel gelişime destek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrenciler programın küresel ortamı anlama ve küresel ortamda çalışabilme konusunda yeterli olduğunu ifade ederek bu konudaki yeterliliği belirtmişlerdir. Bu sonuçları nicel sonuçlar da desteklemektedir. SYAK programın küresel spor yönetimine uyumlu içeriğe sahip olmasını önemseydiğinden SAÜ Spor Yöneticiliği Eğitim programının bu konudaki yeterliliğin akreditasyon sürecine katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

Programda ürün boyutundaki yetersizlik olarak ortaya çıkan temel eğitim ihtiyaçlarının karşılanamaması programın bu konuya yönelik derslere yer vermesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Ankette ortaya çıkan sonuçlar bu sonuçla benzerlik göstermektedir. Programda spor yönetimi alan ihtiyaçlarının karşılanmakta olduğu ancak, yabancı dil bilmenin önemli bir alan ihtiyacı olması sebebiyle programın bu konuda yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim elamanları ürün boyutunda yeterlilik olarak mezun öğrencilerinin yetkinlikleri bakımından sektörde şu an iş görenlere nazaran daha nitelikli olduklarını belirtmişlerdir. Ancak bu yetkinliklerini kullanabilmeleri için özgüvene ihtiyaçları olduğu söylenebilir. Mezun takip sisteminin programda aktif olarak kullanılmaması önemli bir yetersizlik olarak görülmektedir.

Sektör temsilcileri ürün boyutunda mezunların fitnes sektörünün ihtiyaçlarını karşıladıklarını ancak diğer alanlarda daha çok, özgüven vizyon eksikliği, yöneticilik donanımlarının eksikliği ve yabancı dil bilmemeye yönelik yetersizlikler ortaya çıkmıştır. Bu durum nicel sonuçlarla benzerlik göstermektedir. SAÜ Spor Yöneticiliği Eğitim Programında sektör ihtiyaçlarının sistematik olarak analiz edilmesi ve bu analiz sonuçlarına göre programın güncellenmesi gerektiği söylenebilir.

Sektör temsilcilerinde işe alım kriteri olarak tecrübe sahibi olma, doğru ve çabuk karar verebilme, yabancı dil bilme ve bilgisayar bilmeyi ileri sürmesi, programın yetkinliklere sahip öğrenciler mezun etmesi gerekliliğini işaret etmektedir. Programdaki

birçok ders ve faaliyetin bu yetkinlikleri sağlayacak özellikte olması ise bir avantaj olarak değerlendirilebilir.

SYAK akreditasyon sürecinde ürün boyutunda yeterliliklerin olması programın akreditasyon süreci açısından kolaylık sağlayacak görünümündedir. Ancak ortaya çıkan yetersizliklerin de kısa zamanda giderilmesinin sürece olumlu katkı sağlayacağını düşündürmektedir.

Araştırmanın tüm boyutlarındaki sonuçlarına bakıldığında yeterlilikler ve yetersizler şu şekildedir:

Bağlam boyutunda sektör temsilcileri öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşleri doğrultusunda programın SYAK'ın Temel Mesleki Bileşenlerinde belirtilen konu başlıklarına uygunluk göstermesi, staj konusunda programda staj uygulamalarının yapılması, fiziksel imkanların, sınav sisteminin, yöneticinin yeterli olduğu, öğretim elemanlarının işe alım kriterleri genel hatlarıyla yeterli olduğu söylenebilir.

Bağlam boyutundaki yetersizler ise; Programın özellikle sektörünün ihtiyaçlarını ölçmemesi ve dersleri buna göre planlamaması, ders içeriklerinin ders saatlerine göre kullanılmaması, stajın önemini öğrencilere anlatılmaması gösterilebilir.

Girdi boyutunda; öğretim elemanı sayısı, stajın öneminin bilindiği ve bu uygulamaları geliştirme çabası içinde olduğu, uluslararası değişim programlarının varlığı, derslerin ilgi çekici olması, öğretim elemanlarına sağlanan finansal destek, çıktı temelli eğitimin uygulanması, öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin, öğretim elemanlarının zamanlarını kendilerinin planlaması, derslerin öğrencilere kazandırılması gereken özellikleri içermesi, ders dışında üniversitenin sürekli eğitim birimi tarafından düzenlenen kurs ve sertifika etkinlikleri olarak bilgisayar, yabancı dil ve muhasebe alanlarına dair etkinliklerin olması programın girdi boyutundaki yeterlilikleri olarak ortaya çıkmıştır.

Girdi boyutundaki yetersizliklerin ise; öğretim elemanlarının önemle üzerinde durdukları konu öğretim elemanlarının nitelik yönündeki yetersizliği, staj süresinin öğrenciler açısından yeterli bulunmadığı, spor genel kültürü konusunda ders içeriklerinin azlığı olduğu ancak içeriklerinin güncellemesi, alanda yetişmiş öğretim elamanı sayısının

az olması, uluslararası değişim programları konusunda bilgi aktarımının eksikliği, derslerin ilgi çekici olmasında öğretim elemanının yetersizliği, öğretim elemanlarının iş yüklerinin fazlalığı, öğretim yöntemlerinin iyi bilinmesi gerekliliği, eğitim öğretim ortamlarının her türlü öğretim yöntemini kullanmalarına imkân sağlaması ve ders verme deneyiminin öğretim elemanı yetkinliğinde yetersizliği, öğretim elemanlarından akademik ve bilimsel niteliklerinin eksikliği, programında yabancı dil eğitiminin eksikliği, kulüp değişim programlarının olmaması şeklinde olduğu görülmektedir.

Süreç boyutuna bakıldığında; programda takım çalışmalarına yer verilmesi, derslerde konulara göre etkinliklerin düzenlenmesi, programın düzenli aralıklarla güncellenmesi, stajın öneminin bilinmesi, derslerin sürelerinin yeterli olması gibi yeterliliklerin ortaya çıkmıştır.

Süreç boyutundaki yetersizliklerin ise: derslerin işlenişinde öğretim elemanları arasındaki farklılık, stajın not ile değerlendirilmemesi, staj danışmanlıklarındaki eksikliğin öğrenciler açısından bir yetersizlik olarak görülmesi, sektör temsilcileriyle bir araya gelmedeki eksiklik, öğretim elemanlarının güncellemelerle ilgili bilgi eksikliği, öğrencilere ve sektöre yönelik güncellemedeki eksikler, stajın teorik derslerle örtüştürülemediği, üniversite yönetimi ile bölüm öğretim elemanları arasındaki iletişim eksikliği, öğretim elemanı niteliklerinin belirlenmesindeki ölçüt eksikliği, mezunlardan geri dönüt alınmaması, paydaş analizlerinin eksikliği şeklinde olduğu görülmüştür.

Ürün boyutundaki yeterlikler bakıldığında; öğrencileri açısından, programın öğrencilerin kişisel gelişimlerine destek olması, küresel ortamı anlama ve küresel ortamda çalışabilme, sektör temsilcileri, açısından, spor yönetimi alan ihtiyaçlarının karşılanması, fitness alanında ihtiyacı karşılaması, öğretim elemanları açısından mezunların spor yönetimi yetkinliklerine sahip olmaları, mezunların sektör temsilcilerinin işe alma kriterlerine uygun derslerin programda yer alması olarak şekillendiği görülmektedir.

Ürün boyutundaki yetersizlikler ise; programın öğrencilerin temel eğitim ihtiyaçlarının karşılanamaması, yabancı dil eğitimi eksikliği, aktif mezun takip sisteminin olmaması, mezunlarda sektör temsilcilerine göre özgüven vizyon eksikliği, yöneticilik

donanımlarının eksikliği ve yabancı dil bilmemeye yönelik yetersizlikler olarak ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak; SAÜ Spor Yöneticiliği Lisan Programının bağlam açısından yeterliklerin çok olduğu, girdi ve süreç açısından yetersizliklerin çok olduğu, ürün boyutunda ise yeterliliklerinin çok olduğu görülmüştür. Programın yetersizliklerinin üstesinden gelme çabası içerisinde olduğu anlaşılmaktadır. Programın yeterlilikleri SYAK'ın akreditasyon sürecinde büyük avantaj sağlayacağı düşünülmektedir. Yetersizliklerin bilinmesi bu süreçte eksiklerin ortaya çıkması bakımından önem arz etmektedir.

4.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçları dâhilinde alana ve diğer çalışmalara yol gösterebileceği düşünülen öneriler sunulmuştur.

4.2.1. Alana Yönelik Öneriler

1. SAÜ Spor Yöneticiliği Programının SYAK' a akreditasyon için başvurmadan önce bu çalışmada ortaya çıkan eksiklikleri tamamlaması süreçte kolaylık sağlayacaktır.
2. SAÜ Spor Yöneticiliği Programının sektörün ihtiyaçlarına göre güncelleme çalışmalarını yapması fayda sağlayacaktır.
3. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında stajın öneminin öğrencilere daha iyi anlatılması ve staj süresinin gözden geçirilmesi öğrenciler açısından algıyı arttıracığı düşünülmektedir.
4. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında öğretim elemanlarının hem niteliklerinin hem de sayılarının artırılması faydalı olacaktır.
5. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında uluslararası değişim programları hakkında daha fazla bilgi verilmesi öğrenci değişim hareketliliğini arttıracaktır.

6. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında yabancı dil eğitimine daha fazla önem verilmesi önerilebilir.
7. Öğretim elemanlarının öğretim yöntemlerini daha verimli kullanmaları derslerin işlenişindeki farklılığı ortadan kaldırabilir
8. Program güncellemeleri yapılırken mutlaka sektör ihtiyaçlarını belirlemek için paydaş analizleri yapılabilir.
9. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında staja hazırlık için teorik derslerdeki bilgileri kullanabilecekler alan uygulamalarına yer verilebilir.
10. SAÜ Spor Yöneticiliği Programında staj için danışmanlık sistemi işler hale getirilebilir.
11. Mezun takip sistemi aktif hale getirilebilir.
12. Öğrencilerin temel eğitim ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ders içerikleri güncellenebilir.

4.2.2. Araştırmalara İlişkin Öneriler

1. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının ve Spor Fakültelerinin diğer bölümleri için benzer çalışmalar tasarlanabilir.
2. Bu araştırma için yapılan literatür incelemesinde SYAK standartlarının geçerliliğine dair çalışmalara rastlanmıştır. Türkiye için de bu standartların geçerli olup olmadığına dair çalışmalar tasarlanabilir.
3. Türkiye'nin de içinde yer aldığı AEHESİS projesi kapsamında Avrupa'da geçerli olacak standartlar oluşturulmasına temel teşkil edecek çalışmalar yapılabilir.
4. Bu çalışmada incelenen SYAK standartlarının alt başlıklarına kadar daha ayrıntılı incelendiği çalışmalar yapılabilir
5. SYAK standartları içerisinde yer alan Temel Mesleki Bileşenler ve programdaki derslerin tutarlılıklarını belirlemeye yönelik çalışmalar tasarlanabilir.
6. Türkiye'deki spor yönetimi sektörüne yönelik olarak programdaki derslerin neler olması gerektiği ile ilgili detaylı bir araştırma yapılabilir

7. Akreditasyon sürecini başarılı olmuş programlarla kıyaslamayı içeren çalışmalar planlanabilir.
8. SYAK mükemmellik modelini esas almaktadır. Bu sebepten dolayı spor yöneticiliği programlarında mükemmellik modeli uygulamalarını içeren bir çalışma tasarlanabilir.
9. Farklı program değerlendirme modelleri kullanılarak program değerlendirme çalışmaları yapılabilir.
10. Bu çalışmanın benzerinin diğer üniversitelerdeki programlarda da uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
11. Araştırma sonuçları sektör ihtiyaçlarının belirlenmesinin spor yöneticisi yetiştirme faaliyetlerini planlamada ne denli önemli olduğunu ortaya koymuştur. Bu sebeple sektör ihtiyaçlarının daha ayrıntılı inceleneceği çalışmaların alana katkı sağlayacağı bir gerçektir
12. Programların ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik program değerlendirme çalışmaları tasarlanabilir.
13. Mezun öğrencilerin mezun oldukları programa dair değerlendirmelerini içeren bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- AEHESIS Tematik Ağ Projesi, (2006). “Spor Bilimleri Eğitimi Avrupa Yükseköğretiminde Uyumlaştırma”, 3. Yıl proje raporu, (<http://www.aehesis.com>, 06 Temmuz 2015’te erişildi).
- Afthinos, Yanni . D. (1993). *An Analysis of Perceived Competencies of Sport For All Managers in Greece*. Unpublished doctoral dissertation. New York University, New York.
- Anıl, Duygu. ve Acar, Meltem. (2008). “Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri”. *100. Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, V (II)*: 44-61.
- Arılı, Mine ve Nazik, Hamil M. (2001). *Bilimsel Araştırmaya Giriş*. Ankara: Gazi Kitabevi.171-198.
- Arseven, İlhami. (2009). *Bağlam ve Süreç Boyutlarında Bir Hizmet içi Eğitim Programının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslandaş, İsmail H.. (2011). “Öğretim Elemanlarının Öğretim Stratejileri-Yöntem ve Teknikleri, İletişim ve Ölçme Değerlendirme Yeterliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 8 (15)*: 487-506.
- Baki, Adnan. ve Gökçek, Tuba. (2012) “Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 11(42)*: 1-21.
- Basım, H. Nejat., Argan Metin. (2009) *Spor Yönetimi*, Ankara: Detay Yayıncılık.32-80.
- Bednar, Anne. K., Cunningham, Donald., Duffy, Thomas. M. ve Perry, J. David., (1992). “Theory into Practice”. *Constructivism and Technology of Instruction: A Conversation*. Ed. David H. Jonassen and Thomas M. Duffy. Hillsdale, Lawrence Erlbaum, 17-34.

- Case, Robert (2007). Sport Management Internship Can Open The Door To A Student's Future. *VAHPERD*. 29 (1), <http://www.freepatenstsonline.com/article/VAHPERD-Journal/180748327.html>. 16 Mayıs 2015'te Erişildi.
- Chalip, Laurence (2006). "Toward a Distinctive Sport Management Dicipline". *Journal of Sports Management* 20: 1- 21.
- Chen, Chih-Yi. (2004). *An Examination of the Competencies Needed by Sport Managers in Taiwan*. Yayınlanmamış doktora tezi. ABD: College of Graduate Studies University of Idaho.
- COSMA (2010). Accreditation Principles and Self Study Preparation. <http://www.cosmaweb.org/>, 05 Şubat 2014'te erişildi.
- Costa, Carla A. (2005). "The Status and Future of Sports Management: A Delphi Study". *Journal of Sports Management*, 19: 117- 142.
- Creswell, John W. (2003). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA.: Sage.92-111.
- Creswell, John W. ve Clark, Vicki L.Plano (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları, Tasarımı ve Yürütülmesi*. Dede Y. ve Demir (Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık. 120-133.
- Çetinsaya, Gökhan (2014). *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası*. Yükseköğretim Kurulu Yayın No: 2014/2. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi basım müdürlüğü. 92-101.
- Çoknaz, Dilşad. ve Bulut Devrim. (2013). "Spor Yönetiminde Alan Uygulaması: Algılar, Beklentiler ve Sorunlar". *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi* 8(3):55-67 ([www.sstbdergisi.com/?sayfa=dergiayrinti&no=83 & içerik =sporyonetiminde –alan -uygulamasi- algilar- beklentiler-ve-sorunlar&kategori= spor-bilimleri](http://www.sstbdergisi.com/?sayfa=dergiayrinti&no=83&içerik=sporyonetiminde-alan-uygulamasi-algilar-beklentiler-ve-sorunlar&kategori=spor-bilimleri), 25 Mayıs 2015'te erişildi).

- Çoknaz, Dilşad. (2014a). “Perspectives of Turkish Intern and Non-Intern Students Towards Sport Management Internship Within the Context of Field Experience”. *Educational Research and Reviews* 9(20): 904-912.
- Çoknaz Dilşad. (2014b). “Internship In Sport Management: A Case Study In Turkey”. *International Journal of Academic Research*. 6(1): 7-56 (www.academicjournals.org/ journal/ ERR/ article-abstract/ F28F20447824, 25 Mayıs 2015’te erişildi).
- Davis, Kathleen A. (1987). “Selecting Qualified Managers: Recreation/Sport Management in Private Sector”. *Journal of Physical Education, Recreation, and Dance*, 58(50): 81-85.
- Demirel, Özcan. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Pegem Akademi.172-190.
- Desensi, Joy T., Kelley, Dennie R., Blaton, Mary D. ve Beitel Patricia A. (1990). “Sport Management Curricular Evaluation and Needs Assessment: A Multifaceted Approach”. *Journal of Sport Management*, 4: 31-58.
- Doğu, Gazanfer. (2011). “Spor Yönetimi ve Organizasyon”. *Spor Bilimlerine Giriş*. Ed. Nevzat Mirzeoğlu. Ankara: Spor Yayınevi. 244-268.
- Erdem, Ali R. (2003). *Türk Eğitim Sisteminin Yeni Bir Anlayışla Ele Alınması. Eğitime Yeni Bakışlar*. Ankara: Mikro Yayınları. 142-160
- Ertürk, Selahattin (1998). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.185-198,
- Fang, E.Shin-Yuan. ve Kim, Chong. (2014). “Construction of Sports Business Professional Competence Cultivation Indicators in Asian Higher Education”. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*. 36(1): 49-65.

Fırat, Mehmet, Yurdakul Kabakçı, Işıl ve Ersoy Ali (2014). “Bir Eğitim Teknolojisi Araştırmasına Dayalı Olarak Karma Yöntem Araştırması Deneyimi”. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi* 2(1): 65-86. (www.endonline.com, 12 Mayıs 2015’te erişildi).

Fielding, Lawrence W. Pitts, Brenda G. ve Miller, Lori K. (1991). “Defining Quality: Should Educators in Sport Management Programs Be Concerned About Accreditation?”. *Journal of Sport Management* 5(1): 1-17.

Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği (28.7.1985). *Resmi Gazete*, 18825.

Gows, Johan (1993). “Sport Management Curricula in Rand Afrikaans University, South Africa”. *Journal of Sport Management*, 7: 243-248.

Hardy, Stephen (1987). “Graduate Curriculums in Sport Management: The Need for a Business Orientation”. *Quest*, 39: 207-216.

Hatfield, B.D., Wrenn, J.P., ve Bretting, Michael.M. (1987). “Comparison of Job Responsibilities of Intercollegiate Athletic Directors and Professional Sport General Managers”. *Journal of Sport Management* 1: 129-145.

Hovemann Gregor (1995). “Towards European Standards of Sport Management Programs”. *A General Survey and Content Analysis of the European Market*. 132-134. (<http://www.easm.net/download/2004/f9775c0c33ed3b58e7d1837f4d8e109f.pdf>, 01 Mayıs 2015’te erişildi).

<http://easm.net/what-is-easm/>, 15 Ekim 2013’te erişildi.

<http://tyyc.yok.gov.tr/> , 21 Ocak 2013’te erişildi.

Jamieson, Lynn M. (1980) . *A Competency Analysis of Recreational Sport Personnel in Selected Institutional Settings*. Unpublished doctoral dissertation, USA: Indiana University.

Jamieson Lynn M. (1987). “Compenency-Based Approaches to Sport Management”. *Journal of Sport Management* 1: 48-56.

- Jennings, M. Wayne , (1984). *Entry level competencies for recreational sports personnel in selected institutional settings*. Unpublished doctoral dissertation, USA: North Texas State University.
- Johnson, R. Burke, ve Onwuegbuzie, Anthony J. (2004). "Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come". *Educational Researcher* 33(7): 14-26.
- Johnson, David (2008). "The Academic Curriculum and Experiential Learning". *Successful Sport Management*. Ed. H. Appenzeller and T. Appenzeller. North Carolina: Carolina Academic Press.
- Jones, D.Floyd, Brooks, Dana D. ve Mak, Jennifer Y. (2008). "Examining Sport Management Programs in the United States". *Sport Management Review* 11: 77-91.
- Kabakçı, Yurdakul Işıl, Odabaşı, H. Ferhan, Kılıçer Kerem, Çoklar Ahmet N. Birinci Gürkay ve Kurt A. Aşkın (2014). "Ulusal Standartlar Açısından Teknopedagojik Eğitime Dayalı Öğretmen Yeterliklerinin Oluşturulması". *İlköğretim Online* 13(4): 1185-1202.
- Katırcı, Hakan. (2012) "Spor Endüstrisi ve Pazarlama". *Spor Pazarlaması*. Ed. Öztürk S.A. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları. 2-33.
- Karagözoğlu, Cengiz (2000) "Spor Yönetimi". *Sporda Sosyal Bilimler*. Ed. İkizler H.C. İstanbul: Alfa Yayınevi. 152-189.
- Kelley, Dennie.R., Beitel, Patricia A., DeSensi, Joy T. ve Blanton, Mary D. (1994). "Undergraduate and Graduate Sport Management Curricular Models: A Respective". *Journal of Sport Management* 8, 93-101.
- Ko, Ling-Mei, Henry, Ian. ve Kao, J. Chin-Hsung (2011). "The Perceived Importance of Sport Management Competencies by Academics and Practitioners in the Cultural/Industrial Context of Taiwan". *Managing Leisure* 16: 302–317.

- Kocabaş, İbrahim ve Gökbaş, Mehmet (2003) “Eğitimde Takım Çalışması”. *Eğitim ve Bilim* 28 (130): 8-5.
- Köseoğlu, Kürşat (1994). *İlköğretime Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanı Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Krotee, L.March ve Buche, Charkes A. (2007). *Spor Yönetimi*. Ed. Hasan Kasap, Ümit Kesim. İstanbul: Spor Bilimleri Derneği adına Beyaz Yayınları.
- Laird, Curt (2003). *Perceptions of Sport Management Curriculum and the Naspe Nassm Approval Process: An Analysis of Undergraduate Sport Management Academicians*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. USA: Ohio University.
- Lambrecht, KeithW. (1987). “An Analysis of the Competencies of Sports and Athletic Club Managers”. *Journal of Sport Management* 1: 116-128.
- Lin, Wen-Long M. (1997). *A Model for a Master's Degree Program in Sport Management in Taiwan Republic of China*. Unpublished doctoral dissertation. USA: United States Sports Academy.
- Lizandra, Mireia (1993). *Sport Management Curricula: Identification of Minimum Core Content Areas and Courses to be Included in Each Content Area For Undergraduate and Graduate (Master's) Sport Management Programs*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. USA: Temple University.
- Moorman, Anita M. (2004). Legal Issues and The Supervised İnternship Relationship: Who is Responsible for What? *JOPERD*. 75(2): 19-24.
- NASPE-NASSM Joint Task Force on Sport Management Curriculum and Accreditation (1993). “Standards for Curriculum and Voluntary Accreditation of Sport Management Education Programs. *Journal of Sport Management* 7: 159-170.

- Nikolaïdis, Dimitrios V. (1995). *Identification of Core Courses Necessary For The Development of Sport Management Curricula in the European Community: Academicians Versus Practitioners*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, USA: Temple University.
- Nite, Calvin ve Singer, John N. (2013). "An Examination Of Sport Management Doctoral Programme Research Requirements". *Educate* 13(2): 24-35.
- Orta Lale., Albayrak Kuruoğlu Y. ve Beşiktaş M.Y. (2010). Türkiye' de Spor Yönetimi Eğitim-Öğretim Programlarının, Bu Alandaki Uluslararası Programlarla Karşılaştırılması. *11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Antalya: 12-13 Kasım: 103.
- ÖSYS (2012). Yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu, (<http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2012/OSYS/2012OSYSKONTKILAVUZ.pdf>, , 20 Ocak 2013'te erişildi).
- Parkhouse, Bonnie L. (1987). "Sport Management Curricula: Current Status and Design Implications For Future Development". *Journal of Sport Management* 1: 93-115.
- Parks, Janet B., Quarterman, Jerome, Thibault, Lucie. (2013) "Çağdaş Spor Yönetimi". Çev. Ed. Doğu, G., Sevimli, D., Durusoy, E.A., *Spor Yönetimine Giriş*. Ankara: Akademisyen Yayınevi. 6-30.
- Pitts, Brenda G., Fielding, Lawrence W. ve Miller, Lori K. (1994). "Industry Segmentation Theory and the Sport Industry: Developing a Sport Industry Segment Model". *Sport Marketing Quarterly* 3(1): 15-24.
- Quain, Richard J. ve Parks, Janet B. (1986). "Sport Management Survey: Employment Perspectives". *Journal of Physical Education, Recreation and Dance* 57(4): 18-21.
- Ross, Craig M. ve Young Sarah J. (1998). "The Key to the Future of Recreational Sport Management". *Parks & Recreation* 32(8): 7-28.

- SAÜ Atanma Kriterleri (2015). (www.sakarya.edu.tr/tr/duyuru/goster/29804/2015-akademik-yukseltme-kriterleri, 01 Mayıs 2015'te erişildi).
- SAÜ Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu İdari Faaliyet Raporu (2014). (http://www.kalite.sakarya.edu.tr/dokuman/2014/faaliyet_raporu_2013_web.pdf, 01 Mayıs 2015'te erişildi).
- SAÜ Kütüphane Veri Tabanı (2015). (www.kutuphane.sakarya.edu.tr, 01 Mayıs 2015'te erişildi).
- SAÜ Stratejik Plan Raporu (2014 - 2018). (www.sybs.sakarya.edu.tr/SPRaporuAltBirimKarsilastirmali.aspx, 01 Mayıs 2015'te erişildi).
- Serçek Özaltaş, Gülseren (2014). *Önlisans Turizm Eğitim Programının CIPP Modeline Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Schoepfer Kristi L ve Dodds Mark (2011). "Internships in Sport Management Curriculum: Should Legal Implications of Experiential Learning Result in the Elimination of the Sport Management Internship?". *Marquette Sports Law Review* 21(1): 183-202.
- Skinner, James ve Gilbert, Keith. (2007). "Sport Management Education: Teaching and Learning for the Future". *Sport Management Review* 10: 125- 131.
- Skipper, Walter T . (1990). *Competencies for Collegiate Sports Facility Managers: Implication for Facility Management Curricula Model*. Unpublished Doctoral Dissertation. USA: University of Arkansas.
- Southoll Richard M., Nagel M.S., Le Grande D., Han P. (2007). Sport Management Practica: a metadiscrete experiential learning model. *Sport Marketing Quarterly*. 12 (1): 27-36.
- Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (1986). (<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.3289&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>, 01 Mayıs 2015'te erişildi).

- Stratta Peretto.M. P. (2004). The Needs and Concerns of Students During the Sport Management İnternship Experience. *Journal of Phsysical Education, Recreation and Dance*. 75(2): 25-33.
- Stufflebeam, Daniel L. (1971). “The Relevance of the CIPP Evaluation Model for Educational Accountability”. *Journal of Research and Development in Education* 5: 19- 25.
- Stufflebeam Daniel L., Madaus, George F. ve Kelleghan, Thomas (2002). *Evaluation Models: Viewpoints On Educational And Human Services Evaluation*. 2nd Edition. New York, Boston, Dordrecht, London, Moscow: Kluwer Academic Publishers.
- Stufflebeam, Daniel L. (2003). “The CIPP Model for Evaluation an Update.” *Annual Conference of the Oregon Program Evaluators Network*. Portland (www.wmich.edu/evalctr/pubs/CIPP-ModelOregon, 08 Mart 2015’te erişildi).
- Sunay Hakan. (1998). “Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Eğitim”. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 3(1): 24-28.
- Sunay, Hakan. ve Çaycı, Erkan (2008). “Farklı Futbol Ligi Kategorilerinde Yer Alan Ankara Takımlarının Spor Yöneticisi Niteliklerine İlişkin Görüşleri”. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Dergisi* 4(2): 45-48.
- Sunay Hakan. (2009). *Spor Yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sunay Hakan. (2012a). “Türkiye’deki Üniversiteler ile Amerika Birleşik Devletleri’ndeki Bazı Üniversitelerde Uygulanan Spor Yöneticiliği Programlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi”. *12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Denizli: Aralık.
- Sunay Hakan. (2012b). “Spor Yöneticiliği Bölüm Müfredat Programına İlişkin Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri”. *12. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, Denizli: Aralık.

- Şahin, Mustafa (2014). “Öğretim Elemanlarının Mesleki Yeterliliklerini Gerçekleştirme Düzeyleri ile Üniversite Öğrencilerinin Okul Bağlılıkları Arasındaki İlişki”. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB)* 2(14) (<http://idealonline.com.tr/articleview/read/797894582907>, 25 Mayıs 2015’te erişildi).
- Şişman, Mehmet (2003). *Öğretmenliğe Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tashakkori, Abbas ve Teddlie, Charles (1998). “Mixed Methodology: Combining Qualitative and Quantitative approaches”. *Applied Social Research Methods Series* 46. Sage: Thousand Oaks, CA.
- Taylor, Paul ve Beniast, Jan (2003). “The CIPP Evaluation Model”. *World Agroforestry Center*. (http://www.cglrc.cgiar.org/icraf/toolkit/The_CIPP_evaluation_model.htm, 03 Mart 2015’te erişildi).
- Uluğ, Feyzi (1999). *Eğitimde Grup Süreçleri*. Ankara: TODAİE Yayın No: 295.
- Ünal Menderes. (2011). *Avrupa Birliği Erasmus Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Programının CIPP (Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün) Modeline Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ünlüer Sema. (2010). *Engelliler Entegre Yüksekokulundaki Bilgi ve İletişim Teknolojileri Entegrasyonu Sürecinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Williams, Joanne (2004). Sport Management Internships: agency perspectives, expectations, and concerns. *JOPERD*. 75(2): 30-33.
- Williams, Joanne ve Colles, College (2009). “Assessment of Student Learning Outcomes: The Role of the Internship Portfolio in Management Assessment”. *Sport Management Education Journal* 3(1): 26–46.

Worthen, Blaine R., Sanders James R. ve Fitzpatrick Jody L. (1997). *Program evaluation: Alternative approaches and practical guidelines*. New York: Longman, Inc.

www.aahperd.org/naspe/, 20 Ocak 2015'te erişildi.

www.besyo.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015'te erişildi.

www.easm.net/download/2004/f9775c0c33ed3b58e7d1837f4d8e109f.pdf, 02 Mayıs 2015'te erişildi.

www.ebs.sakarya.edu.tr/?upage=fak&page=bol&f=468&b=1009&ch=1&yil=2014&lang=tr, 04 Nisan 2015'te erişildi.

www.erasmus.sakarya.edu.tr/tr/duyuru/goster/33322/staj-yeri-bulma-konusunda-onemli-duyuru, 03 Mayıs 2015'te erişildi.

www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/23218.htm, 05 Aralık 2012'te erişildi.

www.nassm.com/InfoAbout/SportMgmtPrograms, 05 Aralık 2012'te erişildi.

www.nassm.com/, 01 Ocak 2013'te erişildi.

www.sabis.sakarya.edu.tr, 05 Mayıs 2015'te erişildi.

www.saüsem.sakarya.edu.tr, 30 Mayıs 2015'te erişildi.

www.sgm.gov.tr, 20 Ocak 2015'te erişildi.

www.syb.sakarya.edu.tr/tr, 01 Mayıs 2015'te erişildi.

www.sybs.sakarya.edu.tr, 03 Mayıs 2015'te erişildi.

www.turkak.org.tr/TURKAKSITE/AkreditasyonAkreditasyonNedir.aspx, 13 Nisan 2015'te erişildi

www.tvf.org.tr/index.php?sayfa=16, 05 Aralık 2015'te erişildi.

- Yetim Azmi ve Şenel Ömer (2001). “Türkiye’ de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü”. *Milli Eğitim Dergisi* 150: s.40.
- Yıldırım Ali. ve Şimşek, Hasan (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız Süleyman.M. (2007a). “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Niteliklere Yönelik Algılamalarının Değerlendirilmesi”. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 11(19): 1-7.
- Yıldız Süleyman.M. (2007b). “Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarında Eğitim Hizmetleri Kalitesini Etkileyen Faktörler”. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 15(1): 451-462.
- Yıldız, Süleyman.M., Özdağ, Selçuk ve Yaman, Çetin. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları ve İstihdam Durumlarına Yönelik Öğrenci Algılamaları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 5(2): 1-10.
- Yiamouyiannis, Athena, Bower, Glenna G., Williams, Jo, Gentile Dian ve Alderman Heather (2013). “Sport Management Education: Accreditation, Accountability, And Direct Learning Outcome Assessments”. *Sport Management Education Journal* 7(1): 51-59.
- YÖK, (2010). Yüksek Öğrenimde Yeniden Yapılanma 66 Soruda Bologna Süreci Uygulamaları, Ankara.
- Yüksel, İsmail ve Sağlam, Mustafa (2012). *Eğitimde Program Değerlendirme*, Ankara: Pegem Akademi.

EKLER

EK 1: Öğretim Elemanı Görüşme Formu

ÖĞRETİM ELEMANLARI İÇİN GÖRÜŞME FORMU

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Spor Yöneticiliği anabilim dalında Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği lisans programın değerlendirmesi ile ilgili doktora çalışması yapmaktayım. Tez konumla ilgili olarak sizinle görüşme yapmak istiyorum. Sizi katılımcı olarak seçmemin nedeni Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği bölümünde öğretim elmanı olarak çalışıyor olmanızdır. Bu açıdan programa dair görüşlerinizi almak istiyorum. Araştırma sonunda ortaya çıkacak sonuçların programın eksiklerini görmesine ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlilikler kazanmasında yardımcı olmasını ümit etmekteyim.

Nuran KANDAZ GELEN

Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ

NİTEL ARAŞTIRMA SORULARI

1. Bölümünüzdeki eğitim programını değerlendirir misiniz?
 - a) Eğitim programınızda çıktı temelli eğitim yapılıyor mu? Nasıl?
 - b) Program çıktılarınızı nasıl hazırlayıp güncelliyorsunuz?
 - c) Bölümdeki derslerin sayı ve saatleri ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
 - d) Spor yönetimi eğitimi açısından bölümün fiziksel imkânlarını değerlendirir misiniz?
 - e) Derslerinizi güncellerken nelere dikkat edersiniz?
- a) Bölümünüzü spor yönetimde deneyimsel öğrenme yönünden değerlendirir misiniz?
2. Bölüm yönetiminizin yönetim yaklaşımını nasıl buluyorsunuz?
 - a) Bölümdeki çalışma saatlerinizi ve iş yükünüz nedir?
3. Mesleki gelişimiz için neler yapıyorsunuz?
4. Bir spor yönetimi bölümünün akademik yeterliliği hangi kriterlere göre belirlenmelidir?
5. Akademik çalışmalarınız için size ne kadar ve nasıl kaynak sağlanıyor?
6. Spor yönetimi alanında çalışanlar (Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, özel sektör, yerel yönetimler vb. alanında çalışanlar) ile işbirlikleriniz nelerdir?
7. Sizce toplumun spor yönetimi alanına bakışı nasıldır?
 - f) Mezun öğrencilerinizin istihdam açısından yeterli donanıma sahip olup olmadığını değerlendirir misiniz?
8. Mükemmel spor yönetimi eğitimi neleri kapsamalıdır?
 - a) Üniversitenizin spor yönetimi eğitim programının uygulayıcılarından biri olarak programa ilişkin varsa yaşadığınız sorunlar nelerdir?
 - b) Bu sorunlarla nasıl başa çıkıyorsunuz?

EK 2: Sektör Temsilcileri Görüşme Formu

**SPOR YÖNETİMİ SEKTÖR TEMSİLCİLERİ (İŞVEREN) GÖRÜŞME
FORMU**

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Spor Yöneticiliği anabilim dalında Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği lisans programın değerlendirmesi ile ilgili doktora çalışması yapmaktayım. Tez konumla ilgili olarak sizinle görüşme yapmak istiyorum. Sizi katılımcı olarak seçmemin nedeni Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği bölümünde mezunlardan çalışan ve ya stajyeriniz olmasıdır. Bu açıdan programa dair görüşlerinizi almak istiyorum. Araştırma sonunda ortaya çıkacak sonuçların programın eksiklerini görmesine ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlilikler kazanmasında yardımcı olmasını ümit etmekteyim.

Nuran KANDAZ GELEN

Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ

NİTEL ARAŞTIRMA SORULARI

- Spor yönetimi lisans programından mezun kişilerin donanımını nasıl buluyorsunuz?
- Spor yönetimi lisans programından mezun kişilerin hangi konularda bilgi sahibi olması gerektiğini düşünüyorsunuz?
- Spor yönetimi lisans programından mezun kişiler sektörün ihtiyaçlarını karşılıyor mu?
- Spor yönetimi lisans programından mezun kişiler hangi becerilere sahip olmalı?
- İşe alım ölçütleriniz nelerdir?
- İşte başarı ölçütleriniz nelerdir?
- Çalışanlarınızın hangi alanlara yönelik sertifikalara sahip olmasını istersiniz?
- Spor yöneticiliğinin, lisans eğitimi gerektiren bir alan olup olmadığı konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Sizce spor yönetimi lisans eğitiminde en önemli dersler neler olmalı?
- Spor yönetimi lisans programlarından mezun kişilerin istihdamı için neler düşünüyorsunuz?

Not: Soruları Sakarya Üniversitesinden mezun spor yöneticilerini düşünerek ve açıklayıcı biçimde cevaplamanızı rica ediyoruz.

EK 3: Öğrenci Odak Grup Görüşme Formu

ÖĞRENCİ ODAK GRUP GÖRÜŞME SORULARI

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Spor Yöneticiliği anabilim dalında Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği lisans programının değerlendirmesi ile ilgili doktora çalışması için sizinle görüşmek istiyorum. Sizi katılımcı olarak seçmemin nedeni Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenci olmanızdır. Bu açıdan programa dair görüşlerinizi almak istiyorum. Araştırma sonunda ortaya çıkacak sonuçların programın eksiklerini görmesine ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlilikler kazanmasında yardımcı olmasını ümit etmekteyim.

Nuran KANDAZ GELEN

Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ

NİTEL ARAŞTIRMA SORULARI

1. Bu bölümü tercih etme sebebiniz neydi?
2. Bölüm hakkında sahip olduğunuz bilgiye nereden, nasıl ulaştınız?
3. Bu bölümde öğrenci olmaktan memnun musunuz? Neden?
4. Bölümdeki derslerin işlenişini değerlendirir misiniz?
 - A) Bölümde aldığınız derslerde kullanılan öğretim tekniklerini nasıl buluyorsunuz? Hangi yöntem ve tekniklerin size uygun olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
 - B) İçerik sisteme uygunluk
 - C) Düzenli işleniyor mu?
5. Spor yöneticiliğinin gerektirdikleri ile kendi bölümünüzün dersleri ve içerikleri uygunluk gösteriyor mu?
6. Derslerinize giren öğretim elemanları sayısal olarak yeterli mi?
7. Öğretim elemanlarının nitelikleri hakkındaki düşünceleriniz nedir? Sizi bu şekilde düşünmeye iten nedenler nelerdir?
8. Bölümünüzün fiziksel (tesis, derslik gb.) olanaklarını değerlendirir misiniz?

-Tesis kapasitesi – Laboratuvar- Derslik sayısı-dersliklerde teknolojik donanımı- ek kullanılan fiziksel kaynak ve ekipman vs. var mı?
9. Bölümünden mezun olduğunuzda nerelerde iş bulabileceğinizi düşünüyorsunuz?
10. Bu bölümün sizleri alanınıza yönelik olarak yeteri kadar donanımlı yetiştirip yetiştirmedikleri konusunda ne düşünüyorsunuz?
11. Bölüm size spor yönetimi uygulaması ve staj konusunda nasıl destek sağlıyor? Sizce yeterli mi? Daha iyi nasıl olabilir?
12. Bölüm zaman zaman sizi spor yönetimi uygulayıcıları ile bir araya getiriyor mu? Getirmiyorsa böyle bir uygulama ister misiniz? Neden?
13. Burada aldığınız eğitim ile dünyanın diğer ülkelerinde de çalışabileceğinizi düşünüyor musunuz?
14. Sizce mükemmel bir spor yönetimi eğitimi nasıl olmalıdır? Neleri kapsamalı?
15. Sizce spor yönetimi eğitimindeki sorunlar nelerdir?
16. Bu sorunlar nasıl giderilebilir?

EK 4: Spor Yöneticiliği Program Değerlendirme Anketi

Sevgili öğrenciler,

Bu çalışma Abant İzzet Baysal Üniversitesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Doktora tez kapsamında yürütülmektedir. Çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır.

Bu çalışma Sakarya Üniversitesi Spor Yöneticiliği lisans programının değerlendirilmesine yönelik olup, katılımda tamamen gönüllük esası ve etik unsurlar göz önünde bulundurulmaktadır.

Nuran KANDAZ GELEN

nkgelen@sakarya.edu.tr

0(264) 295 6673

Yrd.Doç.Dr. Dilşad ÇOKNAZ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ BÖLÜMÜ PROGRAM DEĞERLENDİRME ANKETİ

Aşağıda spor yöneticiliği lisans programlarını değerlendirmeye yönelik ifadeler bulunmaktadır. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı 5 ile 1 arasında değerlendiriniz. Hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız. Değerlendirmelerinizi yaparken objektif ve içten cevaplar vermeniz çalışmamızın sağlığı açısından son derece önemlidir.

BÖLÜM 1

GENEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Hangi sınıfta okuyorsunuz?
() 1. () 2. () 3. () 4. () Mezun. Diğer.....
3. Mezun iseniz çalıştığınız kurum ve pozisyon:.....

BÖLÜM 2

Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
5	4	3	2	1
1. Programdaki derslerin süreleri yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
2. Program, mesleki gelişimim için uygundur.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
3. Program, kişisel gelişimime katkı sağlar.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
4. Programdaki dersler, bölüm misyon ve vizyonunu yansıtır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
5. Programdaki derslerde yer verilen etkinlikler seviyeme uygundur.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
6. Programın uygulanabilmesi için bölüm derslikleri yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
7. Programın uygulanabilmesi için bölümün spor tesisleri yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
8. Programdaki derslerde yapılan sınav sayısı yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
9. Programdaki derslerde kullanılan sınav teknikleri yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
10. Program, yaratıcılığı teşvik eden bir ortam sunar.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
11. Program, uygulamaya dayalı bir ortam sunar.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
12. Programdaki derslerin dönemlere dağılımı uygundur.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
13. Kütüphanedeki alana özgü kitap ve yayınlar yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
14. Spor yönetimi programı bilimseldir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
15. Bölümün internet sitesi güncel durumdadır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
16. Bölümün, öğrenci temsilciliği alandaki sorunları anlamama katkı sağlamaktadır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)

EK 4: Spor Yöneticiliği Program Değerlendirme Anketi (DEVAM)

BÖLÜM 3

Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
5	4	3	2	1
1. Programdaki dersler anlayabileceğim niteliktedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
2. Programdaki derslerde grup çalışmalarına yeterince yer verilir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
3. Programdaki derslerin hepsi ilgi çekicidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
4. Spor yönetimi sektöründen temsilcilerle konferanslar düzenlenir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
5. Programdaki derslerde konulara yönelik etkinliklere yer verilir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
6. Programda, sekiz yarıyıldaki derslerin sayısı yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
7. Programda aldığım dersler uluslararası ortamda etkin çalışmam için yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
8. Programda, öğrenci değişim programları mevcuttur. (Erasmus vs.)	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
9. Program, spor yönetiminin farklı konularında bana bilgi ve beceriler kazandırır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
10. Programda mesleğimle ilgili yasa ve yönetmelik bilgisi verilir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
11. Programda alanımla ilgili etik kurallara yer verilir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
12. Programda yönetim uygulamalarına (Staj vb.) ayrılan süre yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)

BÖLÜM 4:

Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
5	4	3	2	1
1. Programdaki derslerde konuların amaçları açıklanır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
2. Programdaki derslere aktif katılımım sağlanır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
3. Programdaki derslerde daha çok öğretim elemanları aktiftir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
4. Öğretim elemanlarının derste kullandıkları öğretim yöntemleri öğrenmemi sağlayacak niteliktedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
5. Programdaki derslerde anlaşılmayan konular tekrar ele alınır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
6. Programda, bilgi teknolojilerinin kullanımı tüm derslerde desteklenir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
7. Programda, öğretim elemanları derslerle ilgili danışmanlık yaparlar.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
8. Programdaki derslerde araştırmaya sevk edici ödev verilmektedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
9. Programda, öğrenme eksikliklerimi giderebilmem için çeşitli sınavlar yapılır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
10. Programda, sınavlardan sonra eksikliklerim konusunda dönüt verilmektedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
11. Öğretim elemanlarına yönelttiğim sorulara tatmin edici cevaplar alırım.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
12. Programdaki derslerin konuları herkesin ilgi ve dikkatini çekecek şekilde işlenir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
13. Programda daha çok bireysel etkinliklere yer verilmektedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
14. Bölümdeki öğretim elemanları yeni gelişmelerden bizi haberdar ederler.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
15. Spor yönetimi alanındaki staj, mesleki uygulama becerilerime katkı sağlanmaktadır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
16. Staj için gidilen kurumlar ve kuruluşlar, spor yönetimi sektörünü temsil eden niteliktedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
17. Programdaki derslerde spor yönetimi uygulayıcıları (spor yönetimi sektör temsilcileri Fed. Bşk. Sp. Klp. Bşk. gibi) ile işbirliği sağlanmaktadır.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)

EK 4: Spor Yöneticiliği Program Değerlendirme Anketi (DEVAM)

BÖLÜM 5

Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
5	4	3	2	1
1. Program bireysel eğitim ihtiyaçlarıma cevap verir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
2. Program bireysel ilgilerime cevap verir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
3. Program gelecekte alanımla ilgili ihtiyaçlarıma temel oluşturacak niteliktedir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
4. Programdaki projeler yönetsel becerilerimi olumlu etkiler.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
5. Programda ders veren öğretim elemanları konularında yetişmiş uzman kişilerdir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
6. Programda kazandığım yetkinlikleri uygulama konusunda yeterli olduğumu düşünüyorum.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
7. Program süresince almış olduğum bilgiler sayesinde meslekte daha verimli ve başarılı olacağımı düşünüyorum.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
8. Program sayesinde kendimi meslekte daha başarılı buluyorum.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
9. Programda edindiğim bilgi ve beceriler diğer ülkelerde de çalışabilmem için yeterlidir.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)
10. Programın sonunda spor yöneticisi yeterliliklerini kazandığımı düşünüyorum.	(5)	(4)	(3)	(2) (1)

EK 5: Araştırma İzin Yazıları (Bölüm Başkanı İzin Yazısı)

BÖLÜM BAŞKANI İZİN YAZISI

Sayın Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanı

Doç.Dr. Hakan KOLAYIŞ;

Bu belgenin amacı sizi yapılması planlanan çalışmanın amacından ve sürecinden haberdar etmek ve buna bağlı olarak çalışmanın yapılabilmesi için sizden izin almaktır.

Halen Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği anabilim dalı doktora öğrencisiyim. "Spor yönetimi akreditasyon komisyonu standartları doğrultusunda Spor yöneticiliği eğitim programının değerlendirilmesi" konulu bir doktora tezi yapmayı planlıyorum.

Yapılması planlanan çalışmada amaç Spor yönetimi akreditasyon komisyonu standartları doğrultusunda Spor yöneticiliği eğitim programının değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu sebeple araştırma durum çalışması (case study) biçiminde desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını, 2013–2014 öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Beden eğitimi ve spor Yüksekokulu Spor yöneticiliği bölümünde görevli öğretim elemanları, kayıtlı öğrenciler, mezun öğrenciler ile dış paydaş olarak spor yönetimi alanındaki işverenler oluşturacaktır. Bu çalışmada kullanılması planlanan veri toplama araçları, doküman incelemesi, öğretim elemanlarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenciler için anketler, Öğrenciler için odak grup görüşmeleri, işverenler için yarı yapılandırılmış görüşmeler şeklinde sıralanabilir. Görüşmeler, okul idaresince ve öğretim elemanlarıyla belirlenen gün ve saatlerde gerçekleştirilecektir. Yine yarı yapılandırılmış görüşmelerde görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilecektir. Her bir öğretim elemanından da bireysel izin alınacaktır.

Toplanan veriler bilimsel toplantılarda, konferanslarda ve bölüm derslerinde kullanılacaktır. Ayrıca makalelerde ve öğretim amaçlı kitaplarda da kullanılabilir.

Çalışmama gösterdiğiniz ilgi ve verdiğiniz izin için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Okt. Nuran KANDAZ GELEN

Yukarıdaki açıklamaları okudum. Bölümümüzde araştırma verisi toplanmasını kabul ediyorum.

Tarih: 23.05.2014

İmza:

EK 5: Araştırma İzin Yazıları (Müdür İzin Yazısı)

MÜDÜR İZİN YAZISI

Sayın Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü

Prof.Dr. S. Can KURNAZ;

Bu belgenin amacı sizi yapılması planlanan çalışmanın amacından ve sürecinden haberdar etmek ve buna bağlı olarak çalışmanın yapılabilmesi için sizden izin almaktır.

Halen Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği anabilim dalı doktora öğrencisiyim. “Spor yönetimi akreditasyon komisyonu standartları doğrultusunda Spor yöneticiliği eğitim programının değerlendirilmesi” konulu bir doktora tezi yapmayı planlıyorum.

Yapılması planlanan çalışmada amaç Spor yönetimi akreditasyon komisyonu standartları doğrultusunda Spor yöneticiliği eğitim programının değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu sebeple araştırma durum çalışması (case study) biçiminde desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını, 2013–2014 öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Beden eğitimi ve spor Yüksekokulu Spor yöneticiliği bölümünde görevli öğretim elemanları, kayıtlı öğrenciler, mezun öğrenciler ile dış paydaş olarak spor yönetimi alanındaki işverenler oluşturacaktır. Bu araştırmada kullanılması planlanan veri toplama araçları, doküman incelemesi, öğretim elemanlarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler, öğrenciler için anketler, Öğrenciler için odak grup görüşmeleri, işverenler için yarı yapılandırılmış görüşmeler şeklinde sıralanabilir. Görüşmeler, okul idaresince ve öğretim elemanlarıyla belirlenen gün ve saatlerde gerçekleştirilecektir. Yine yarı yapılandırılmış görüşmelerde görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilecektir. Her bir öğretim elemanından da bireysel izin alınacaktır.

Toplanan veriler bilimsel toplantılarda, konferanslarda ve bölüm derslerinde kullanılacaktır. Ayrıca makalelerde ve öğretim amaçlı kitaplarda da kullanılabilir.

Çalışmama gösterdiğiniz ilgi ve verdiğiniz izin için şimdiden teşekkür ederim.

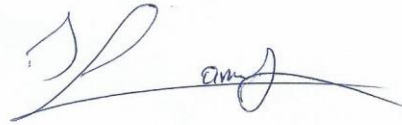
Saygılarımla,

Okt. Nuran KANDAZ GELEN

Yukarıdaki açıklamaları okudum. Yüksekokulumuzda araştırma verisi toplanmasını kabul ediyorum.

Tarih: 14. MAYIS 2014

İmza:

EK 6: Odak Grup Onam Formu

ONAM FORMU

(Araştırmacı nüshası ve Katılımcı nüshası olmak üzere iki nüsha halinde basılmalı ve imzalı araştırmacı nüshası saklanmalıdır. Gerekli olduğunda İAEK tarafından onam formları istenebilir)

Araştırmanın Adı: Nuran KANDAZ GELEN

	Evet	Hayır
Bilgilendirme Formunu okudunuz mu?	☐	☐
Araştırma projesi size sözlü olarak da anlatıldı mı?	☐	☐
Size araştırmayla ilgili soru sorma, tartışma fırsatı tanındı mı?	☐	☐
Sorduğunuz tüm sorulara tatmin edici yanıtlar alabildiniz mi?	☐	☐
Araştırma hakkında yeterli bilgi aldınız mı?	☐	☐
Herhangi bir zamanda herhangi bir nedenle ya da neden göstermeksizin araştırmadan çekilme hakkına sahip olduğunuzu anladınız mı?	☐	☐
Araştırma sonuçlarının uygun bir yolla yayınlanacağına katılıyor musunuz?	☐	☐
Yukarıdaki soruların yanıtları size kim tarafından açıklandı? <i>Lütfen ismini yazınız....</i>		

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve ses kaydımın yapılmasına izin veriyorum. Bu çalışmayı istediğim zaman yarıda bırakabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı olarak kullanılmasını kabul ediyorum.

İmza:

Adı / Soyadı:

Tarih:

EK 7: Bireysel Görüşme İzin Yazıları (Öğretim Elemanı)

Spor Yönetimi Uygulayıcısı (Öğretim Elemanı) izin yazısı

Sayın,

Bu belgenin amacı sizi çalışmanın amacından ve sürecinden haberdar etmek ve buna bağlı olarak katılımınızla ilgili olarak sizden izin almaktır.

Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu standartları doğrultusunda Spor Yöneticiliği Eğitim programı değerlendirilmesine ilişkin bir doktora tezi yapıyorum. Araştırma kapsamında yer alan işverenlerin programa dair görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlı görüşmeler planlanmıştır. Bu çalışmada öğrenci ve öğretim elemanları ile de görüşmeler yapılacaktır.

Görüşmemiz süresince ses kayıt cihazı ile konuşmalarımız kaydedilecektir. İsminiz saklı tutulacaktır. Dilediğiniz zaman görüşmeyi kesebilirsiniz.

Toplanan veriler bilimsel toplantılarda, konferanslarda ve bölüm derslerinde kullanılacaktır. Ayrıca makalelerde ve öğretim amaçlı kitaplarda da kullanılabilir.

Çalışma hakkında başka sorularınız varsa yanıtlamaktan memnun olurum. Çalışmama gösterdiğiniz ilgi için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Okt. Nuran KANDAZ GELEN

Yukarıdaki açıklamaları okudum, anladım. Belirtilen konu hakkında görüşme yapmayı kabul ediyorum.

Tarih: İmza:

EK 7: Bireysel Görüşme İzin Yazıları (Sektör Temsilcisi)

Spor Yönetimi Uygulayıcısı (Sektör Temsilcisi) izin yazısı

Sayın,

Bu belgenin amacı sizi çalışmanın amacından ve sürecinden haberdar etmek ve buna bağlı olarak katılımınızla ilgili olarak sizden izin almaktır.

Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu standartları doğrultusunda Spor Yöneticiliği Eğitim programı değerlendirilmesine ilişkin bir doktora tezi yapıyorum. Araştırma kapsamında yer alan işverenlerin programa dair görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlı görüşmeler planlanmıştır. Bu çalışmada öğrenci ve öğretim elemanları ile de görüşmeler yapılacaktır.

Görüşmemiz süresince ses kayıt cihazı ile konuşmalarımız kaydedilecektir. İsminiz saklı tutulacaktır. Dilediğiniz zaman görüşmeyi kesebilirsiniz.

Toplanan veriler bilimsel toplantılarda, konferanslarda ve bölüm derslerinde kullanılacaktır. Ayrıca makalelerde ve öğretim amaçlı kitaplarda da kullanılabilir.

Çalışma hakkında başka sorularınız varsa yanıtlamaktan memnun olurum. Çalışmama gösterdiğiniz ilgi için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Okt. Nuran KANDAZ GELEN

Yukarıdaki açıklamaları okudum, anladım. Belirtilen konu hakkında görüşme yapmayı kabul ediyorum.

Tarih: İmza:

EK 8: Uzman Görüşü için Bilgilendirme Yazısı

Sayın Uzman,

Spor yönetimi, genç ve hızla gelişen bir akademik disiplin olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle, spor yönetimi eğitim programlarının analizi, bu alanın geleceğine yön vermek açısından önem taşımaktadır. Bu düşünceden hareketle çalışmada Spor Yönetimi Akreditasyon Komisyonu'nun (Commission on Sport Management Accreditation-COSMA) 2010 yılında belirlediği akreditasyon ilkelerine göre Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu spor yöneticiliği eğitim programının değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Programın değerlendirilmesinde bütüncül ve çok yönlü bir değerlendirme anlayışına sahip olan Stufflebeam' in CIPP modeli tercih edilmiştir. Model bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutlarına odaklıdır. Boyutları sırasıyla kısaca açıklamak gerekirse;

Bağlamda; programın gerçekleştiği ortam,

Girdide; program, planlar, taktikler, kaynaklar ve işlemleri uygulama araçları,

Süreçte; işlemlere, zaman çizelgelerine ve konulara göre uygulamaya konulan programın işleyişi, planın ne kadar iyi uygulandığı, hangi problemlerin başarıyı tehdit ettiği, hangi düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu vb.,

Üründe; programın amaçlarına ulaşip ulaşmadığı ve ortaya çıkan ürünün programı değiştirip düzenlemeye ilişkin kararlar almaya neden olup olmadığı değerlendirilmektedir.

Araştırmada CIPP modeli ve COSMA' nın ilkeleri esas alınarak spor yöneticiliği öğrencilerine uygulanmak üzere bir anket hazırlanmaktadır. Bu anket öğrencilerin program hakkındaki değerlendirmeleri açısından çok önemlidir. Anketin geliştirilmesi için öncelikle COSMA' nın akreditasyon ilkelerinin yer aldığı metnin Türkçeye çevirisi yapılmıştır. Sonrasında ise çevirisi yapılan metin içerik analizi işlemine tabi tutularak COSMA' daki ilkelerin CIPP modelindeki bağlam, girdi, süreç ve ürün boyutları ile eşleştirilmesi yapılmıştır. Bu süreçte araştırmacı program geliştirme ve değerlendirme alanındaki üç uzman ile birlikte çalışmıştır.

Çalışmanın şimdiki aşamasında ise anketin kapsam geçerliliği için uzman kanısına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda sizden ricam anket kapsamındaki ifadeleri aşağıda yer alan hususları göz önünde bulundurarak incelemenizdir.

Değerlendirmede dikkat edilmesi gereken hususlar,

Anketteki ifadelerin hedeflenen kitleye uygun olup olmadığı,

Anketteki ifadelerin yapısal doğruluğu incelenmesi,

Anketteki ifadelerin çalışmanın amacına uygunluk derecesi,

Anketteki COSMA' nın akreditasyon ilkelerinden elde edilmiş ifadelerin bağlam irdi, süreç ve ürün boyutları ile örtüşüp örtüşmediğinin değerlendirilmesi

İnceleme sonucu önemli görülen diğer düşünceler

Değerli zamanınızı ayırarak çalışmamıza vermiş olduğunuz katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Nuran KANDAZ GELEN

ÖZ GEÇMİŞ

<u>Adı ve Soyadı</u>	: Nuran KANDAZ GELEN
<u>Doğum Tarihi</u>	: 14.12.1977
<u>Doğum Yeri</u>	: Almanya – Kiel
<u>Eğitim Durumu</u>	: 1999 - 2001 Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Eğitimi. 1995 – 1999 Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Eğitimi.
<u>Yabancı Diller</u>	: Almanca
<u>Deneyimler</u>	: 1999 – 2002 Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Beden Eğitimi Öğretmenliği 2002 – Devam, Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu